

העולם הזה

דמיון 3.50 שקל חדש (כולל מע"מ)

שנה 51

מספר 2605

י באב תשמ"ז 5.8.1987

שרשרת השערוריות

בבית-החולים בבת-ים

מרים
וילן

רצח?

גדי ימית
מחנות

מלי
חבושי

משה
וילן

השערוריות
כשש?

Made in U.S.A.

Marlboro

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי - העישון מזיק לבריאות

מיכתבים

עובדות בשטח

על מסקנות המתבקשות מגישות המדיניות של זאב 'בוטניסקי' (הנ"ל) דיון, העולם הזה (29.7.87).

כבר נאמר: חכמים, היוהרו בדבריהם. וכאשר אדם חכם כמו אורי אבנרי מרגיש בכתבת האזכרה שלו לזאב 'בוטניסקי', כי טעות חייו של 'בוטניסקי' הייתה ש...הוא לא הבין את החשיבות המכרעת של עובדות בשטח, אפשר להסיק את המסקנה שמי שכן מבין את חשיבות העובדות בשטח — עושה טוב. למשל: גוש-אמונים. הלא אין כמוהם מבינים את החשיבות המכרעת של עובדות בשטח. **יעקב ארדור**, גיבעתיים

● אבל גם נאמר כבר שההיסטוריה אינה חוזרת על עצמה.

עניינים פנימיים

על ולדהיים בקאהיר (אגירת העו"ר), העולם הזה (29.7.87).

תמהני על אנשים נכונים, כמו ראשיהםממשלה או עורך העולם הזה, המוצאים נכונות להתערב בענייניה הפנימיים של מדינה שכנה, בין אם זאת מצריים ובין אם זאת ירדן.

הכונה שלי לביקורו של קורט ולדהיים, מה איכפת לנו שהומינו את הכרנאצילאי נאצי המודקן הזה לקאהיר (דבר שהוא בעיני אורי אבנרי שעוריה ובעיני יצחק שמיר עוד יותר גרוע).

האם אנחנו ששים לשמוע כאשר מעירים לנו על קשרינו עם דרום-אפריקה, למשל?

אבי בנימיני, תל-אביב

הסוד מכפר ויתקין

על מקום לידתם של אח"מים מסויים מים (מהם הם אומרים), העולם הזה (29.7.87).

קשה לי להבין, בארץ של קיבוץ גלויות, את החשיבות שמייחסים לעובדה שיש כאלה שנולדו פה ויש כאלה שנולדו שם.

אז דן בראמוץ נולד בפולין. שימחת וקנתי? אני יכול לגלות, למי שעדיין לא יודע זאת, כי אבא אבן נולד בדרום-אפריקה, אורי אבנרי בגר-מניה, משה שחל בעיראק וגר יעקובי בכפר וית-קין.

אז מה? יצחק סלדמן, נתניה

הנין של שומר-הראש

על הרקע הביטחוני של אלוף חדש בצה"ל (תמרום), העולם הזה (29.7.87).

מה הפלא שדני יתום מעינתכלת (זה הפרבר הנתיינת בקרבת חוה'הים, בו נולד יתום) היה לקצין קצוה וקפדן? הלא לפי המסורת המישי פחתית, סביבו של יתום היה, באמצע המאה ש' עברה, אחד משומרי-ראשו של הצאר הרוסי. וזאת לא היתה בדיוק משרה מקובלת בין יהודים רר' סיים באותם ימים. **טובה בלמר**, נתניה

מפצח האגוזים

על הכישלון של הטניסאים בחודו (ספורט לנר-לבן), העולם הזה (29.7.87).

לא צריך להתמיר כל-כך עם הטניסאים שלנו. הם הגיעו למישחקי דיוויס בחודו בזכות. זה שלא הלך להם שם, זה כבר דבר אחר.

אין אומרים הגרמנים הקרוש-ברוד-הוא מח' לק את האגוזים, אבל הוא אינו מפצח אותם. **דינה שלרש**, רמת-השרון

קצה הקרחון

על קוביות קרח לכוס קפה ביום קיץ חם (גם זה וגם זה), העולם הזה (29.7.87).

כל הכבוד להעולם הזה. איזו השפעה יש לו על מקבלי ההחלטות בארץ!

ביום השלישי בערב קראתי את הקטע במדור גם זה וגם זה, הדן ברותחין את בעלי כתייהקה המתקמצנים, או המתקשים, להשיג קוביות קרח לקפה הקיצי של לקוחותיהם וכבר למחרת, ביום הרביעי בבוקר, קראתי בעיתונים על הקמת מיפ' על בראשון-לציון, ראשון מסוגו בארץ, שייצר 45 טון קוביות קרח ליום. **מני סורר**, תל-אביב

שותים שיבעה

השחקן אברהם רונאי (הבימה), תמיד כוסית בירו, מכריז: "אני שותה, אבל אני לא שתינו" איך איך נהג תמיד לשבת ולשתות עם העיתונאי אהרון כר, ואיך הוא צריך היום, יחד עם חבריו הרבים, "לש" תות שיבעה" לכבוד החבר המת.

מילחמת אחים

פרק נוסף בעלילות מישפחת רובינשטיין: הפוליטיקאי אמנון והקבלן גיורא נגר אחיהם מוטי — האב אהרון והבן אמנון הציעו את חלקם למכירה ב-1984 — איך נכשל אלפרד אקירוב במקום שבו הצליחו יוסי ריגר ואברהם פילץ.

ישראל העלשית בקריית-שמונה

המדינה רועשת וקריית-שמונה סוערת: במד קומון צפוני נכתבו דברים בלתי מנומסים על הקיבוצים. העורכים הצעירים לא נכנעים: הרינו היו ישראל השניה, חלשים ומדוכאים במעברות. אנחנו כבר ישראל השלישית — רכשנו השכלה, ולא נסכים להיות כוח עבודה זול של הקיבוצים! אחרי השע' רוריה הגדולה, חשו לעזרתם מעיריות-סיתות בכל הארץ.

המטראנספרים בעם

תודה לרחבעם זאבי, למיכאל רקל, למאיר כהן אכירוב: חסידה-הגירוש (טרנספר), בלשון נקיה) הניחו סוף-סוף את תוכניתם על שולחן הדיונים הלאומי. כעת אפשר להתמודד, כעת אפשר להסביר את ההבדל בין דמוקרטיה לפאשיזם.

דף חדש

נוח ב-70 שגיאות

האם הוצאת ספרים מכובדת מתקנת 70 שגיאות שנפלו בכרך שיריו המקובצים של משורר ידוע שהלך לעולמו — והאם היא עונה למשוררה-מגירה הידוע המתרע על כך? ישראל הר בספירת גלויים על דוד סוגל, יוסל ברגנר, אבי המשורר מלך ראוויטש ודן פגיס המנחה מלקט ועורך שירי דוד סוגל.

נבז

לשייקה

שייקה אופיר, נכס לאור מ, יוצר ישראלי אותנטי, טי, חולה מאוד. המדינה כולה רואגת לו, עושה לו כבוד, חבריו מצדיעים לו ויש המציעים להעניק לו את פרס ישראל. לפני 11 שנה סיפר להעולם הזה, במגנולוג ארוך, על הקריירה שלו, על הרומאן שהיה לו עם מרלן דיטריך, על פגישתו עם מוכיר האו"ם, על היום שבו פגש את אשתו, לידה, ועל ארבעת ילדי דיו — שני הבנים ושתי הבנות.

המדורים הקבועים:

מיכתבים — בלאדי טרנסליישן
אגירת העור — פעמיים דין
תשקיף — נשק תמורת נפט
במדינה — שני לאומים
הנרדן — כוח הזיון
אנשים — הפיכת-חצר בכלא
מה הם אומרים — יהורם גאון, רפי גינת ומייר ברך
יומן אישי — חקיקן או כוכב?

כתבת השער הקידם:

רצח בבית-החולים?

הצרות רודפות את סינופסיס, בית-החולים הפרטי בבתי-האם סיענו הרופאים לעברייני והעלימו את הקליע שחילצו מישבנו? באילו נסיבות מתה הנערה שרצחה ניתוח קוסמטי, לשינוי פניה? האם נרצחה אחות חדרה-ניתוח (ראה תצלום) שהוזמנה לקבל ניתוח-איף?

גברים בכלא הנשים

יפה לא לבשה חויה ביום חמסין — ונענשה בעונש בידוד. מירי, שנשלחה לבידוד, שיחקה שם עם ג'וקים. תמונות מחיי כלא הנשים נווה-התירצה: מה קורה כשבמקום מבקר שר, מתי שולחים פנימה פלוגת גברים המכים את האסירות, וכיצד רובן מוצאות אהבה בזרועותיהן של אסירות אחרות בכלא.

כל מיסכר — בול!

6, 20, 12, 25, 41, 5 — אין אלה מסיפרי הלוטו, אלא המיספרים שזכו בכניגו הקרוי הכנסת ה-12. שישה כבר הכניחו את מקומם — למרות הדי-מוקרטיה, למרות מרכז המיפ' לגות, למרות ההליכים הפנימיים. משורה ישחור רק המוות.

כה אמר תופיק

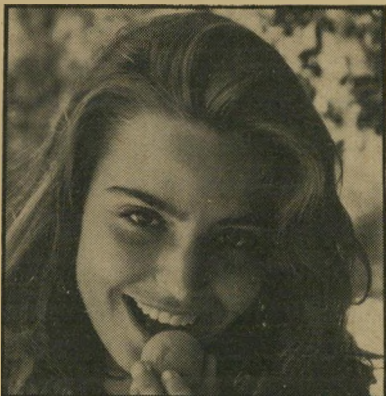
בכל מצב יש דרך טובה ודרך רעה. אפשר לסעול מתוך תיקוה ואפשר לסעול מתוך פחד. הישראלים סועלים מתוך פחד. תופיק אלי חכים, הזקן והגדול בסופרי מצריים, שמת השבע, הסביר להעולם הזה כי גם הנביא יכול למעות, וכי הוא עצמו סוחר מחזמיני.

סיירת פאות

ברחובות בני-ברק פועלת סיירת-צניעות, הבודדת את הפאות המלאכותיות של החרדיות, אברכים שוברים את העצמות לאברכים ארוקים לא פחות מהם, ואצל רוכל העיתונים הניחו פצצה. הצצה לעולם הגטו השחור בישראל.

רצח דויד

פולה בקגוריון אמרה לי: אתה לא יודע מה עשה הפרס הזה — הוא רצח לי את דודי! מועץ אחיו של ישראל ישעיהו, עסקן ועיתונאי בגימלאות, שהחליט לחסל חשבוניות עם שרה-חיי.

לא שונאת להתרחץ

אירים בת ה-17, החיה עם גבר בן 45 בבית מבודד ללא חשמל, כתבה בספר: אני שונאת להתרחץ. אם אני אזרוק את התחתונים שלי למעלה, הם ידבקו לתיקרה, כי גלגל הליכולך. בחיים היא דווקא נקיה ומרפיה ניתוח ברשם.

רחל המרחלת

מדווחת:

ין אליין במקום יפה ורקיני כלוס-אנג'לס • ליאורה ברש פגשה את מיכאל אתגר • דניאל, בנו של גידעון פת, מתחתן עם ג'די קוונט • דני מנהיים, שנראה כמו ריצ'ארד גיר, מת' • חתן באכיוס עם דלית אמיר • נכדה ראשונה למלי לנגרצקי (בתצלום) • גליה אלבין נפרדה מהגבר הלונדוני.

בדים מספרים

תלמידי שנקר התחילו לקרוא ספרים. עובדה: את השראתם הם לוקחים מגדולי הסיפרות העולמית. הגרביים מנאבוקוב (לוליטה). השי-יור-לבן מקונרד (לב המאפל-יה). הכובע מריקנס, הג'קט ממרק טוויין. איפה עמוס עוז?

— שנהגו להשכיר את שרותיהם לכל המרבה במחיר, ללא מוטיבציה פטריוטית כל שהיא. משם נלקח המושג לעולם ההתיישבות, כשהכוונה היא לעיתונאי שאיננו קשור דרך קבע לעיתון מסוים, אלא הוא כותב לכל המעוניין בכתיבתו (קב"ל) כתיבה או עט להשכיר).

בנימין הכהן, ירושלים

הנישואין לפי ריואי

על שיטת הקיטולוג בחנות ספרים חדשה (ספרים בקנה-מידה, העו"לם הזה 15.7.87).

השיטה העשרונית של קיטולוג ספרים, לפי שיטת האמריקאי ריואי, בה החלוקה היסודית היא לעשר מחלקות ראשיות, המכסות את מיכלול הידע האנושי (מחלקה מס' 0 — כללי; מס' 1 — פילוסופיה ומיקצועות קרובים; מס' 2 — רת; מס' 3 — מדעי החברה; מס' 4 — לשון וכו') טובה לעולם האקדמי ובמיוחד שכך ניתן למקד כל נושא בעזרת מחלקות-המישנה ותתי-המחלקות, כך שמס' 274, למשל, נותן את החומר על הכנסיה הנוצרית באסיה ומס' 469 את כל מה ששייך ללשון הפרוטוגליית.

אבל בחנות-ספרים הרברים הם פחות פשוטים. אדם המחפש, נניח, ספר על נושא הנישואין לפי שיטת ריואי יכול רק להסתבך: זה מס' 155 אם מדובר בהיבטים הפסיכולוגיים של הנישואין; מס' 173 — אם מדובר בהיבטים ההיסטוריים; מס' 301 — אם מדובר בהיבטים הסוציולוגיים וכו' וכו'.

לכן, במיקרה זה, לדעתי, עדיפה השיטה הישנה: לפי האלפבית, של הכותרים או של המחברים.

„כסית" מיתום

ליזכרו של משה איש-ישיבת (לב גדול נדס', העולם הזה 22.7.87).

מוישה-הלל הלך ואיננו, ואין מי שישכיננו הוא היה חבר לכולם, ואהוב על כולם, ועוזר לכולם — בלי לבדוק בציציתם, אם הם מדלת-העם או ייתוסם רם. וכיטית נשאר מיתום, כפי בלעדיו אין לו טעם.

מאיר, רמת-גן

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות, מישפטיות או טכניות.

תלוי מי השואל

זה היה לפני 25 שנה. אורי זוהר עוד לא חזר בתשובה ורפי נלסון רק החל לפעול באילת. אבל שניהם כבר היו מאוד בחדשות, כפי שדיווח העולם הזה בגיליונו שהופיע השבוע לפני 25 שנה:

● אחד הלקוחות הראשונים במוע"דון הספורט הימי שפתח השבוע רפי נלסון באילת היה אורי זוהר. כאשר זוהר עלל לעומק הים, כדי לחזות באלמוגים, הוא הבחין לפתע בדג גדול, באורך של מטר. גם נלסון הבחין בדג. הוא ראה כי זה ברקודה, דג טורף, המסוכן יותר מכ"י. והוא מיהר להעלות את זוהר על מני המים.

„זה ברקודה!" הודיע נלסון לזוהר. „אפשר לאכול אותה!" התעניין זוהר. „זהו, עכשיו השאלה שהוא שואל עליך." סגר נלסון את הנושא.

כל הקפה הזה

על מה שחסר בכוס הקפה המצויה, כפי שהיא מוגשת בבתי-קפה תל-אביביים (עיר ללא רחמים, העולם הזה 29.7.87).

התלונה המצורקת מאוד של דניאלה שמי על חוסר הקרח בקפה המוגש לה ביום קיץ שרבי בבית-קפה תל-אביבי מוכירה לי את התלונה ב"חם לשבוע עבודה של חמישה ימים" (קורס שית' חילו לעבוד יומיים בשבוע, ואחר-כך שלושה, ואחר-כך ארבעה ואז יהיה אפשר לדבר גם על חמישה!).

הבעיה של הגב' שמי עם כוס קפה העולה 3.5 שקל (כן, כן, שלושה וחצי שקל) זה הקרח העולה שלוש אגורות ולא נותנים אותו, ומה על הקפה בכוס הקפה הזה? סינחס מלמד, תל-אביב

אסטרונוגיה לארזים

על חיזוי השקעות לפי הנוכחים (א.א. תה והשקל, העולם הזה 15.7.87).

האסטרונוגיה הרצל ליפשיץ ניהל מו"מ מתקדם עם אחת החברות הגדולות בווילסטרס (מחזור של עשרה מיליארד בשנה). נשיא החברה, שהוא ידידי האישי, התרשם מכושר החיזוי של ליפשיץ, אך ההסכם ביניהם לא יצא אל הפועל בגלל חי' לוקידיעות על צורת ההשקעה ועל חלוקת הר' ווחים, ולא בשל סיבות אחרות.

איציק תוראל, ניו-יורק

אם בארזים נפלה שלהבת, מה יגידו אוזבי הקיר?

מי היה מאמין שבסוף המאה ה-20 יתייחסו

ארז מצוי

סניל, עם ראש בעננים

אנשי-עסקים, המגלגלים מיליונים, ברצינות לת' חיות אסטרונוגיות בהנחיית עסקיהם.

לארזים מן הפיתגס יש לפחות הצדקה כל ש' היא: ראשיתם, כדרך כלל, בעננים, מכיוון שהם מתנשאים לגובה של 30 מטר ומטבע גילם, שהוא בממוצע 150 שנה, הם גם כבר די סניליים. אבל לארזים במציאות?

רגע של אנגלית

על התבטאות אחת של עורך הפנט"האז, בוב גוצ'ינה (מונולוג, העולם הזה 29.7.87).

מי שהתנרב אצלכם ותירגם את תגובתו (בלאדי-בלאדי מובי) של עורך ירחון-הזימה פנטהאז, על סרט מסויים בו צפה, כ-סרט מלא בדם, מה ראוי לו ליטול תופשת-קין לשם השתתפות בקורס מזורז באנגלית מדוברת.

בלאדי מובי זה הכל חוץ מסרט מלא דם. זה סרט מחורבן או סרט עלוב או סרט מסריח או, לפי מילון אוספורד היוקרתי, סרט ארוך.

תום ליבנד, רמת-גן

שכירי-עט

על מושג בעולם התיקשורת (תש"תוק, יא נאצי, העולם הזה 29.7.87).

אחת החריפות אותן הביא העולם הזה ברדח על „חילופי המחמאות" בין חברי-הכנסת היתה זאת בה קרא יצחק מודעי לעבר יוסי שריד: „אתה לא פריילאנס בבית הזה?" והעולם הזה גם הסביר מה טיבו של המושג פריילאנס.

אבל ההסבר לא היה מדויק, קודם כל, פריילאנס איננו נושא-חנית חופשי אלא נושא-רומח פנוי, ובלשון יותר פשוטה: חרב להשכיר, כמינהגם של נושאי-רומח מסוימים בימי הביניים — אבירים או חיילים מן השורה

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תאריך: 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך-המישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנין ♦ רכזת מערכת: ענת סרגוסטי ♦ עורך ביתוב: גיורא נוימן ♦ מחלקת המודעות: ברמית טל ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סימון ♦ המד"ל: „העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: „הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב ♦ הפצה: גד בע"מ, תל-אביב.

קווא יני,

הימים ויום-הכיפורים — רוח שחצנות ויוהרה. הוא היה הנווט של ספינת השוטמים.

בכל אותן שנים כאשר היה דיין האליל של המוני ישר אל, היה קולו של ה. עולם הזה היח' ירי שחשף את הצדדים האפלים של אופיו.

מבחינה זו יש חשיבות רבה לתיאורו של אסי את אביו — מפני שהוא חוזר בריק נמרץ על כל הדברים שחשף העולם הזה או בעשרות כתבות, וביניהן כתבות-שער.

נחזור על דריבני אסף. כפי שפורסמו במעריב: „אבינו צבר רכוש בשווי (של) חמישה מיליון דולר... כמה הוא שגא אותנו... הסברתי לו עד כמה אני שונא אותו. את קמצנותו, את המגא' לומניות שלו, את האני ואפס'... את גניבת הע' תיקות והזנות-תחת-מישמר במלונות-פאר..."

המיוחד ברשימה זו הוא שכל פריט בה פורסם בראשונה בחעולם הזה. השבועון הזה חשף, בשורה ארוכה של מאמרים, את העובדה שדיין גנב עתיקות בכל רחבי הארץ, תוך ניצול כוחו אדם ומכשירים של צה"ל. יותר מזה: גילינו כי דיין סוחר לא רק בעתיקות שהוציא מאתרים ארכיאולוגיים בניגוד לחוק, אלא גם קונה עתיקות בוזל (מערכים כנועים בשטחים הכ' בושים) ומוכר אותם ביוקר ברחבי-העולם. זהו מקור המיליונים.

על המגאלומניה של דיין, על בגידתו הכורר נית בנאמניו, דירבנו הרבה.

אחד הגילויים הגדולים של העולם הזה בכל שנות קיומו נודע כ„פרשת אלישבע" — העובדה ששר-הביטחון היה מקיים יחסים בכתי-מלון מפוארים, על חשבון המדינה, ותחת מישמר שומרי-הראש הממלכתיים, עם גברת מפוקפקת מבחינה ביטחונית, וניהל תוך כדי-כך, בטלפון, מחירי-המטות בבית-המלון, את ענייני-הביטחון של המדינה. לפני כן גילינו פרשות-אהבים אחרות של דיין, שגם להן היו השלכות ביט' חזניות.

גילינו את תאוות-הכצע שלוחת-הרסן שלו. למשל: שגבה סכומי-עתק מכלי-התיקשורת העולמיים, שהעניק להם ראיונות כחברה-ממ' שלה.

כדאי להזכיר זאת כיום — כי כל הגילויים האלה נתקלו בשעתו באי-אמון מוחלט. רבים טענו שאנחנו מפברקים עלילות והשמצות, שכל אלה הן המצאות שפלות של דמיונו החולני, שאנחנו רודפים את דיין מסעמים פאתולוגיים, אישיים או אידיאולוגיים.

גרוע מזה: מכיוון שדיין היה או אליל על-אנושי, עורר כל גילוי שלטו גלים של שינאה. הרבה אנשים שונאים את העולם הזה מאז ועד היום, מבלי לזכור מדוע. הם המשיכו לשנוא אותו גם אחרי שהם עצמם יצאו לרחובות כדי להפגין נגד דיין בעיקבות מילחמת יום-הכיפורים.

איני בטוח שגם האישור המוחלט שנותן עתה אסי דיין לכל גילויינו ישנה יחס זה.

לסני שבועיים ניתח העולם הזה (22.7.87) את גילוייו של אסי דיין על אביו. עמרנו על היחסים בין האב, ששנא את ילדיו, ובין הילדים, המביעים עתה שינאה עזה לאביהם המת. אולם יש לגילוייו של אסי היבט נוסף, הנוגע לשבועון זה.

מן הראוי לעמוד עליו, כי יש לכך השלכה ישירה על אמנותו של העולם הזה ותפקידו בעבר, בהווה ובעתיד.

פעמיים

דיין

במשך יותר מ-20 שנה עקב העולם הזה מקרוב אחר מעשיו של משה דיין.

סיפתי לא-אחת איך זה התחיל. יצחק שדה המנחם העמיד אותי על הסכנות העתיד המדינה הכרוכות באופיו ובגישתו של דיין, והשביע אותי שלא להסיר לרגע את עינינו ממנו.

שדה, אגב, לא שנא את דיין. להיפך, הוא אהב אותו. אך הוא סבר כי זהו אדם בלי מוסר ובלי מעצורים. העלול להוביל את המדינה לאבדון. ואכן, העולם הזה מילא שליחות זו. היו שראו בכך תסביך של העיתון, והיו שראו בכך גם תסביך אישי שלי. דובר על יחסים של אהבה שינאה בינינו. דובר על אידיאה פיקס, על שיגעון לרבר. אולם התמרנו בהשגחתנו על האיש.

בשתי תקופות היתה לדיין השפעה מכרעת על דרך המדינה. בשתייהן היתה זאת השפעה הרת-אסון.

התקופה הראשונה היתה שנות ה-50, כאשר היה דיין אלוף פיקוד-הדרום, ולאחר-מכן הרמט"כ.ל. זוהי התקופה שבה ביצע דיין בלחת את המדיניות של בן-גוריון, ולעיתים אף הרחיק לכת ממנו. בשרשרת של „פעולות-תגמול", שהיו בחלקן פרובוקציות מכוונות, חסמו בן-גוריון ודיין כל אופציה של שלום, חיממו את הגבולות, רדפו את מצריים לזוועות כריה-המועצות, ולבסוף יצאו למלחמת-סיני, שבה שירתה ישר ראל קבוצה קולוניאלית של צפרת ובריטניה. או נקבע שישראל היא חלק מן המערך הקולוניאלי, אויית-העולם הערבי.

התקופה השנייה החלה ביום השביעי של מל-חמת ששת-הימים, והסתיימה למחרת מלחמת יום-הכיפורים. בתקופה זו מנע דיין כל יוזמת שלום ישראלית (אני מחכה לטלפון מאחייניו), הפריח סיסמות של ארץ-ישראל השלמה (חורנו לעצמות ולשילה, ולעולם לא ננטוש אותה), פסל מכל וכל את הצורך בשלום (שארסאל"שיח חשובה משלום"), והפיץ בצה"ל וילזל תהומי ליכולת הצבאית הערבית. הוא גרם במי שרין למלחמת יום-הכיפורים, כאשר כפה על מיפלגת-העבודה את הקמת העיר ימית בסניג.

מדוע

הם שונאים

בתקופה הראשונה היתה לו השפעה חשובה, כאיש מס' 2 בקבוצת בן-גוריון. בתקופה השנייה היתה לו השפעה דומיננטית. יותר מכל אדם אחר, יותר אף מגולדה מאיר הפרימיטיבית, קבע דיין את הרוח ששלטה במדינה בין ששתי

שימחה רומנית בירושלים

ההזמנה הרומנית שהגיעה ליצחק שמיר עוררה שימחה רבה בלישכת ראש-הממשלה. הנה, סוף-סוף, ההוכחה לכך — אמרו מקורביו של שמיר — שראשי-הממשלה אינו מוחרם בעולם. למרות התנגדותו לוועידה הבינלאומית. הרומנים, מצידם, המשתוקקים למלא תפקיד של תיווך במרחב, מצאו בעמדתו של שמיר יתרון: לשימון פרס יש ערצית-קשורת ישירים לברית-המועצות ולמצרים, ואינו זקוק לגורם שלישי: רוקא שמיר, המוחרם, מספק להם הדמנות להופיע כמתווכים. שמיר נענה להזמנה במהירות שאין לה תקדים במסורת הדיפלומטית — בתוך 12 שעות בלבד.

לחובתו של אדרי

הכישלון האחרון בנסיון לגייס רוב הקדמות הבחירות נזקף לחובתו של ח"כ רפי אדרי. אדרי הוא האיש שהבטיח לשימון פרס כי ברגע האחרון יישלפו כמה ח"כים מן הימין, כשפנים מתוך כוונה, ויכריעו את הכף. הכישלונות הקדומים יוחסו למשה שחל. הפעם היה שחל פסימי עוד לפני תחילת המהלך.

ועדת אש"ף למגעים

הנהגת אש"ף הקימה מוסד מיוחד לניהול המגעים עם מחנה-השלום הישראלי, בהתאם להחלטות המושב האחרון של המועצה הלאומית הפלסטינית באלג'יר. הוועדה כוללת חמישה חברים, והם: ● מחמוד (אבו-מאזן) עבאס, מראשי פת"ח וחבר הוועד הפועל של אש"ף. ● מחמוד דרוויש, המשורר הלאומי הפלסטיני, אורח ישראלי לשעבר, חבר הוועד-הפועל של אש"ף. ● עבר-אל-דואק יחיא, לשעבר תת-אלוף בכוחות פת"ח, חבר הוועד הפועל של אש"ף. ● יאסר עבר רבו, איש החזית הדמוקרטית, סגנו של נאף חוותמה. ● סולימאן אל-נג'אב.

נשק תמורת נפט

יצואני הנשק הישראליים, התקועים עם מלאים איריים, עוקבים בעיניים כלות אחרי האופנה החדשה בשוק-הנשק: יצרניות-נשק אירופיות מוכרות את מרבולתן בעסקות-בארטר (חליפין). של נשק תמורת נפט גולמי, ומצליחות לכבוש לעצמן את מירב השוק.

דרון: מיסמכים חדשים

ברצח הכפול

השוטר-לשעבר אלי דרון טוען, כי יש בידו מיסמכים המוכיחים שרחמים (גומדי) אהרוני לא היה קשור ברצח עזר בהן ועמוס אוריון, ב־1978. דרון סיפר השבוע למקומון. צומת השרון כי ערך חקירה פרטית בחול, וכי נפגש לצורך כך עם עדי-המדינה בתיק, רמי ערוסי. שמו של דרון נקשר באחרונה בשמו של אהרוני גם מזווית אחרת: כאשר בת-אחותה של בתי-שבע אהרוני נהרגה בתאונת-דרכים, נמצאו במכונית גם דרון וגם בתי-שבע. מאז טוען גומדי כי אשתו מנהלת רומאן עם השוטר לשעבר, ודורש גירושין.

קידוח בית-לחם הוקפא

החברה האמריקאית, שהיתה אמורה לבצע עבור מקורות את קידוח הבאר העמוקה ליד בית-לחם, שוקלת מחדש את עמדתה. החדש כי מקורות מתכוונת ללכוד את כל מידת-החום של הסביבה, להעבירן להתנחלויות ולישראל, ולייבש בכך את הגדה, עורר שערוריה בינלאומית. הקורחים האמריקאים אמרו כי לא היו מודעים למשמעות הקידוח. בעת, משעמרו על השלכותיו, לא יעשו דבר מבלי להתייעץ עם ממשלתם וללא הסכמת עיריית בית-לחם.

תור החולים עד קפריסין

„אסותא“, בית-החולים הפרטי בתל-אביב, מוכר באחרונה את שירותי לחולים מחוץ — בעיקר לקפריסין. החולים מובאים מן האי השכן בשרות מיוחד של הליקופטרים, המתפקדים כאמבולנסים מעופפים, והתור לניתוח באסותא הולך ומתארך, ומתקרב למה שמקובל כבית-החולים הציבוריים. כאשר מתעוררת בעיה בבית החולים, מועבר החולה, בהסדר מיוחד, לאיכילוב. במחלקה לטיפול נמרץ נשימתי ב-איכילוב, שבה יש ארבע מיטות בלבד, תפוסה אחת המיטות על-ידי חולה מקפריסין, שסוּנה מ-אסותא. המנהל הוותיק של אסותא, הד"ר בנימין פרישמן, עומד לצאת לגימלאות. במקומו יבוא רופא העוזב את השרות הציבורי. זהו הפרופסור אלכסנדר אכירם, שהיה מנהל רוקח, ואחר-כך סגן-מנהל הדסה עין-כרם.

יש חדשות באגודה

אגודת-העיתונאים צירפה השבוע לשרותיה את העיתונאים העובדים בטלוויזיה הלימודית, כחברים בחטיבה האלקטרונית. ואת עיתונאי היומון חדשות. כחברים בחטיבה המודפסת. הדבר נחשב ככישלון אישי של עמוס שוקן, הבעלים של „חדשות“, אשר ניסה לשבור את האיגוד המקצועי של העיתונאים.

ימים טובים בבנק

תקציב-הפירסום של הבנקים חוזרים באחרונה למה שהיה מקובל בימים הטובים, ימיהם-הפוע של תקופת-אירור.

אליהו עושה כסף

איש-העסקים שלמה אליהו עושה הרבה כסף בפרייקט גן העיר. שליך בניין עיריית תל-אביב. עד כה הוא הצליח להשכיר שלושה-רבעים של השטחים המיסחריים במקום, כמחיר מינימאלי של 35 דולר למ"ר בחודש. את השטחים שקנה בחורה מהבנקים, כבר הצליח להשכיר לחנויות שטיחים. הפתיחה מתוכננת לחודש מרס 1988.

בעיות

למחניימי

קשריו החזקים של העיתונאי עוזי מחניימי עם איש-העסקים יעקב נמרודי, מקשים על הצטרפותו של העיתונאי למערכת „יריעות אחרונות“. עוזי מחניימי הוא בנו של תת-אלוף גידעון מחניימי המנוח, שהיה סגנו של עמירם ניר בלישכת יועץ-ראש-הממשלה למלחמה בסרור. עוזי מתגורר בלוד, לרגל לימודים, ומשמש ככתב לענייני המרחב בעל המישר. לאחרונה ביקש להתקבל בידיעות, ככתב הצהרן בלוד. מחניימי מתגורר באחת מדירותיו הלונדוניות של נמרודי.

המישטרה לא

נתנה פתק

המישטרה טרם העבירה למישרד הבריאות הודעה רישמית בדבר החקירה הנערכת בבית-החולים הפרטי „סינפ-סיס“. מישטמני-המישרד טוענים, כי ללא הודעה כזו, לא יכול המישרד לפתוח ב-הליכים לסגירת המקום.

שביתת-רעב לחודש שלישי

אסיר ביטחוני, המתמיד בשביתת-רעב מאז ה-1 ביוני, נמצא בבית-החולים של בלא „איילוף“. עבד אל-פתח אלי-אטרש, השותה מים וחלב בלבד, מוחה על כך שהוא מוחזק בהפרדה. כאסיר טעון-הגנה, לרבריו, נועד הרבר להוציא לו שם של מלשין. נאמר לו, כי רק אם יסכים לשתף פעולה עם השילטונות ולהלשין על חבריו, יוסר ממנו אות-הקלון. פרקליטיו, עורכי-הדין אברהם ברדוגו וחדד אהלם, עותרים השבוע בשמו לבג"ץ. עוד הוא מתלונן, כי אחד החובשים בבית החולים נתן בידו סכין-גילוח, ואמר לו: „יותר טוב שתאבדו!“

דודה של ליסה

עובדה שרק מעטים הבחינו בה: מיכל קידר, המלצרית התל-אביבית, שטענה כי ראתה את משה אישיכסית מוטל בבית-החולים במשך שעות, ללא טיפול, עד מותה, היא אחותה החורגת של שושנה פרץ, מקריית שמונה. פרץ היא שדירכנה את בתה הקטנה, ליסה, כמערכת הבחירות האחרונה, לשאת נאום-הסתה שיקרי בשרות הליכוד. ליסה תיארה באופן ציורי את סיבולתיה מהקטטיות, ואחר-כך התברר כי בתקופת-הקטטיות לא התגוררה כלל במקום. עדותה של קידר עמדה בסתירה לעדויותיהם של נהג-המדינה, שהוביל את אישיכסית לחדר המיון, ולמה שנרשם במיטמכי בית-החולים.

„הסנה“

ממשיך לבעור

מילחמת עובדי הסנה בהנהלת החברה נמשכת. השבוע הופץ בין העובדים חוזר אנונימי, הרביעי במספר, המאשים את ההנהלה בכישלונות עסקיים. הרקע למלחמה: נסיון לבצע בחברה סיטורי-ייעול.

עוקבים

אחרי גיסין

בקונצרט כלל עוקבים באחרונה בתשומת-לב רבה אחרי המתרחש בחברת-הבניה אזורים, השייכת לקונצרן. מנכ"ל אזורים, אריה גיסין, הגדיל באחרונה בצורה מפתיעה את היקף פעילותה של החברה.

אתגר

הפסטה

יצרן גדול בתחום המזון יתחיל בקרוב לשווק מוצרי פסטה, וינסה לקעקע את המונופול שבידי חברת אסם. נסיונות דומים בעבר נכשלו.

שייקה אופיר — נכס לאומי — יוצר ישראלי או חננטי

— חולה מאוד — המדינה כולה דואגת לו

שייקה

את אמנות הפנטומימה. היום, בעודו חולה, מתכננים חבריו, אמני ישראל, ערב הצדעה מיוחד לכבודו. שייערץ בעוד חודש. בינתיים גם הציעו רבים להעניק לו את פרס ישראל. בין נקודות-הציון הרבות שאפשר לזקוף לזכותו של אופיר היא עיצובה של להקת הגשש החיוור, שגם היא הפכה בינתיים לסמל.

לשייקה ארבעה ילדים. שניים מנישואיו הראשונים לאוהלה הלוי: עדי בן ה-35 ועתליה בת ה-33; ושניים מנישואיו ללידיה, אשתו הנוכחית: ישראל אלכסנדר (ג'יג'י) בן ה-21 וקארין בת ה-15. בשנת 1976 פירסם שייקה את סיפור-חייו בשני המשכים בהעולם הזה. הסיפור מובא כאן במלואו.

מאת שייקה אופיר — 1976

מותח אותי. הוא מכיר את מנהל אוהל! לא יכול להיות! חיכיתי שעה, חיכיתי שעות, לא דובים ולא דן. מסתבר שהוא פשוט אכל אצל מישפחת הלוי צהריים, ורק בסוף הארוחה אמר: "דרך אגב, יש לי חבר מוכשר, כדאי שתפגוש אותו." הלוי אמר: "תביא אותו פה".

מעטפה על הפסנתר

כך באתי לבחינות. כל הנבחנים החזיקו בידיהם ביאליק, ושיינה, שמיים, בקשו רחמים עליי. החברה היו צעירים, ענובי עניבות, והנה באתי אני, פלמ"חניק מוזנת, כלי קטע ביאליק.

ישבתי ושמעתי אותם עולים בזה אחר זה וקוראים: "שלום רב שובך, ציפורה נחמדת, שמיים בקשו רחמים עליי".

כשהגיע תורי אמרתי: "אני מצטער, לא הספקתי להכין קטע של ביאליק." היה שם לא-נורמלי, ואחר-כך הראיתי להם קטע איך פלמ"חניק מתנהג כי מקלחת בקיבוץ. אפילו לא ידעתי אז שקוראים לזה פנטומימה. האולם נשכב. אחר-כך הראיתי להם שלושה טיפוסים באים לקולנוע.

הם החזיקו אותי שם שעה שלמה. נגמרו לי הקטעים, והמצאתי במקום קטע על פלמ"חניק שבא לבקש עבודה. ואז אמרו לי כסון שזנה מאשר לאחריהם: "נודיע לך בכתב".

כשהחזרתי למשק, עשיתי פארוודיה על כל הנבחנים. החברה התגלגלו מצחוק ואמרו לי: "שטויות, אתה טוב בשביל החברה, לא בשביל תיאטרון." כחזרה-אוכל עמד פסנתר, שעליו היה מונח הדואר. כעבור שבועיים עלה דן בראמון על הפסנתר, לקח מעטפה וקרא: "ישעיהו גולדשטיין, תיאטרון פועלי ארץ-ישראל." כששמעתי את זה החזקתי בשתי שורות השולחנות, עשיתי סאלטה, נחתתי על הגב. לא יכולתי לנשום, והייתי לבן כמו סיד. אמרתי לדן, חצי מת: "אל תפתח!" אך הוא, כמובן, פתח. העיניים שלי נפלו על המילה: "נתקבלת".

כתבתי מיכתב למפקד, לאמור: "היות שכל הספינות של המפעילים ממילא נתפסות, היות שחלומי מאדומעולם היה להיות שחקן, היות שהתקבלתי לאוהל, אודה לך מאוד אם תאפשר לי ללמוד, בתנאי שכשתתחדש הפעילות תקבלו אותי בחזרה."

וכך מצאתי את עצמי עם שמיכה, ווג'נעליים, גרביים, תחתונים, כובעי

אלו: "ההורים מסכימים שתלך לפלמ"ח? שיקרתי ואמרתי: בטח!" נתנו לי כרטיס-נסיעה לעמק-ההירדן. נשלחתי לאשדות-יעקב.

נותרה לי רק בעיה אחת: איך אני מסביר בבית, בעיקר לאבא.

אמרתי לאמא שלי: "אני הולך לפלמ"ח" שאלה: "לכמה ימים?" אמרתי: "שנה". אמרה: "לך דבר עם אבא!" אבא שלי עבר אז בבית-חרושת לביס קוויטס פרומין, בשתי מישמרות. אני בא אליו ואומר לו: "אני הולך לפלמ"ח." לראות את האכזבה בעיניו, זה היה הדבר הכי קשה. הוא אמר לי: "כך אתה רוצה להרוס במהיר את כל עתידך? לך תקבל עבודה בדואר, תעלה בהדרגה, תהיה כן-אדם מכובד!" אמרתי לו: "אבא, לא רוצה להיות פקיד".

שאל אותי: "מה כן אתה רוצה להיות?"

עניתי: "טרקטוריסט!"

אבא שלי הביט בי כלא-אמין, ואמר: "שכח מזה!"

זו היתה הפעם הראשונה שהמריתי באופן גלוי את פיו של אבי. הייתי מאוד קשור לבית, למרות שהייתי פירחח.

כשהגענו לאשדות-יעקב ראיתי שכל החברה שם מסתכלים עליי, ואחר התחיל לקרוא לי: קטנצ'יק. פחדתי שיגלו את גילי. החברה היו רובם אנשי קיבוצים, בני 21 עד 25, שאלו אותי: "מה אתה רוצה להיות?" אמרתי: "טרקטוריסט. ואם לא — אז עגלון." אמרו: "לא זה ולא זה." אמרתי: "טוב, אז סבלות." שאלו: "למה?" אמרתי: "לפתח את השרירים."

שלושה חודשים תמימים בכיתי לילה-לילה מגעזעים לאמא שלי, עד החופש הראשון, אחרי זה הפסקתי לכתוב.

באותה תקופה ביקשו מתנדבים לפלוגה הימית. השתתפתי בהורדת מעפילים. אחר-כך היתה תקופה שכל ספינה נתפסה, והיינו חוזרים במסע רגלי הביתה.

יום אחד היה נשף של הפלמ"ח, בקיבוץ מעברות. דן כן-אמון תירגם סיפור של ויליאם סארוואן, והייתי צריך לקרוא אותו. תוך כדי עבודה עם דן, הוא אמר לי: "למה אתה לא לומר תיאטרון? אתה צריך להיות שחקן!" אמרתי לו: "להיות שחקן זם חלום שאינו ניתן להשגה." דן אמר באדי-שות: "אני אכיר לך את משה הלוי, מנהל תיאטרון אוהל, ואתה תלמד אצלו."

שבת אחת הוא לקח אותי איתו, לפגוש את הלוי. הגענו לרב הוז 9, ודן אמר לי: "חכה פה!" חשבתי שהוא

אני דור רביעי בירושלים, נולדתי כישעיהו גולדשטיין ב-4 בנובמבר 1928. את הקאריירה שלי התחלתי בתור הכיכשה השחורה ב"מישפחה", אבל היום כל אחד מודה שאני כעצם הכיכשה הלבנה. אנשים רבים סבורים, משום-מה, שאני ממוצא ספרדי, אך האמת היא שעם-האמא שלי אני מדבר עד היום באידיש.

כילד הייתי חבר בתנועת-הצופים, שבט יודפת. ששכן בבית-הספר לבנים שבין בית-השימוש הציבורי ברחוב הרב קוק לבין בית-החולים של ד"ר טיכו. את לימודיי עשיתי באליאנס, שם הייתי האשכנזי היחיד, והיו לי צרות בגלל זה. הייתי המצחיקן של הכיתה, וזה עלה לי ביוקר. אם מישו הרעיש בשעת השיעור, היה המורה אומר אוטומטית: "גולדשטיין, החוצה!" הייתי חולה לקולנוע, ותושב קבוע של קולנוע אדיסון וקולנוע אוריון. הסרטים השפיעו עליי, והמיספר הראשון שלי היה פינג-פונג דימוני שהייתי משחק עם חבר שלי. החברה היו שוכבים על הרצפה.

גדלתי בשכונת אבן-יהושע, והיינו הולכים מכות עם הילדים הרתיים. הם היו פייטרים לא רעים בוריקות אבנים. מכיוון שלא הייתי הטיפוס שמת-אקלם בקלות, עשיתי סיבוב בכל תנועות-הנוער בעיר, כולל בית-ד' ומי חנות-העולים. הייתי פירחח לאיקטון, ותמיד חיפשתי איפה אפשר לעשות חיים. יום אחד בא לשכונה גבר, הראה לנו אקרה קטן ושאל אם אנחנו רוצים להצטרף להגנה. אמרנו: בטח! קבענו פגישה סודית בבית-הספר לבנים, וכך נכנסנו להגנה, שלא היה אלא שבט צופי יודפת.

כל חג עשו הצגה בכיתה ובאופן טיבעי הפכתי לכוכב. כתבתי מי ערכונים, הצגתי פנטומימה. וכך עבר לו הזמן, עד שיום אחד פגשתי חבר בכיכר-ציון, לבוש במיכנסים קצרים, נעליים גבוהות ומעיל שלוש-דריבעי. שאלתי אותו: "לאן נעלמת?" אמר: "שש, פלמ"ח!"

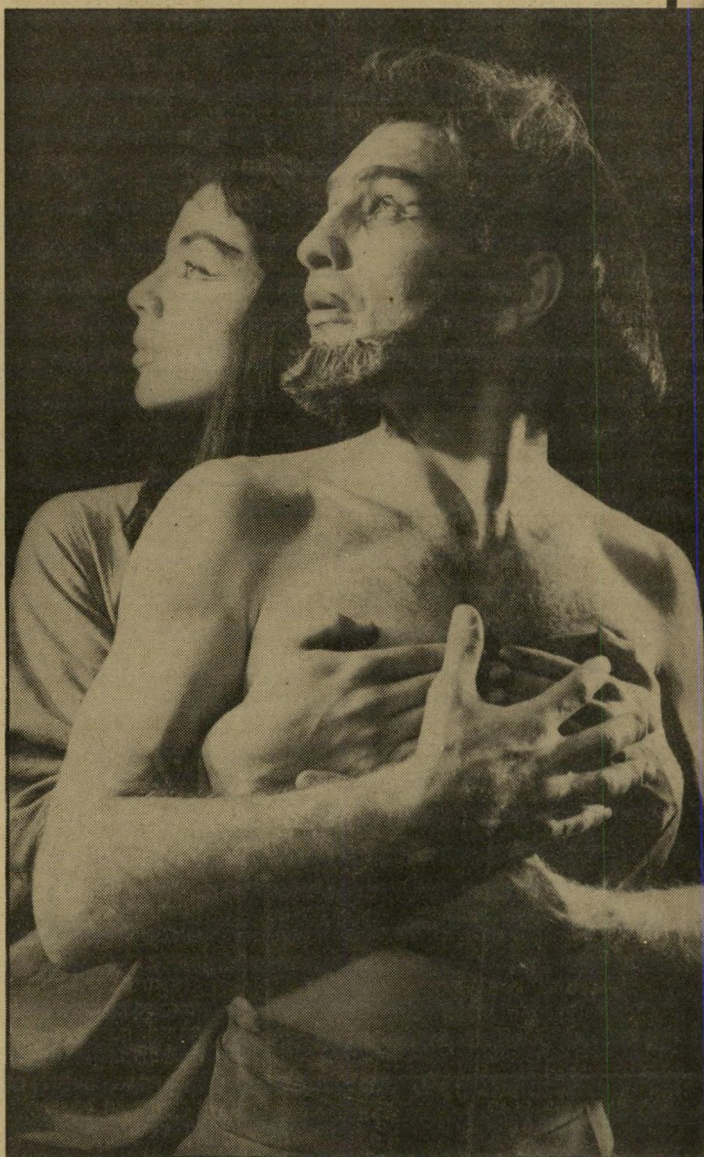
אמרתי לו: "גם אני רוצה." הייתי בן 15 וחצי, גמרתי תיכון והגשתי בקשה לפלסטיין פוסט אופיס, כדי להתקבל לעבודה בדואר. חיכיתי לתשובה. אבי, ויכרונרל-ברכה, אמר לי שזה מיקצוע יפה מאוד, מיקצוע מכובד.

אבל באיוששו מקום הבנתי ש-העניין הזה גורלי. אם אני נכנס לעבוד בדואר, אני גומר את החיים שלי בתור פקיד.

באותו יום הלכנו, החבר שלי ואני, לרחוב בן-יהודה. היה שם משרד של הפלמ"ח. שאלו אותי בן כמה אני. שיקרתי. אמרתי: "שמונה-עשרה." ש-

שחקן צעיר (1954)

עם זיוה שפיר-דרודן (1956)

הנשואין עם אוהלה (1950)

הנשואין עם ליריה (1963)

עם ליריה בפורים (1985)

הא"ם והכוכב".
נגמרת המסיבה, אני רואה את כולם מופיעים, ואני אחרון. אני רועד כמו עלה נידף. בחיים לא רעדתי כך. ידעתי שאני צריך לתפוס את הקהל כבר מההתחלה.

שיחורור מה"כריש"

על הבמה עמד פסנתרן כנף גדול. כשעלה הפסנתרן, חווה איסטומין, הוא פתח אותו. כשעלתה ויקטוריה דה לוס'אנג'לס, הפסנתרן שלה סגר אותו, וכך היה עם כל האמנים. הכנף של הפסנתר נפתחה ונסגרה לסירוגין.
אמיתי לפסנתרן שלי: כשיגיע תורי, אני אגיד שלום, אגש אליך, אגיד לך משהו באוזן, ואתה תסגור את הכנף. ואומנם, כך היה: עליתי, אמרתי "שלום", הסתכלתי על הפסנתרן, ביי קשתי סליחה, ניגשתי לפסנתרן, לחשי תי לו באוזן, הוא סגר. ואז היה פרץ צחוק אדיר, ששבר לי את כל ההתרגשות.

היתה לי שם אחת ההצלחות הגדורות ביותר שהיו לי אי פעם. לליאו פולד היו דמעות בעיניים. הוא ניגש אליי ואמר לי: "אתה רואה, בן-כוכב ישראלי שכמותך, אתה תעשה מה שאני אגיד לך, ותגיע רחוק".

אחר-כך בא סול ריצ'פילד ואמר לי: "אתה רואה, בן-כוכב שכמותך, אתה תעשה מה שאני אגיד לך, ואני אהפוך אותך לכוכב".

ואז בא איש קטן, והציג את עצמו כנציג של ויליאם מוריס. אחת הסוכניות הגדולות באמריקה לייצג אמנים. הוא הציע לי חוזה, בו במקום. המחלקה המישיפטית של הסוכנות ביטלה את החוזה שלי עם ליאו פולד וקראה לו "כריש", כפי שכונו סוכנים שמצצו את רמם של אמנים.
אחר-כך הלכתי לעבוד בסוכנות של ויליאם מוריס. דרכה הופעתי בתוכניות-בידור מיוחדות בטלוויזיה, בסניפים באוניברסיטאות, והתחלתי להיות בן-אדם ידוע.

"אני אוהבת את ארצך!"

יום אחד נשאלתי על-ידי סוכן נות'אמנים האמריקאית אם אני מוכן להופיע, כשיש "מישהו מעליי", בסינטיהופעית עם הרבה כסף.
אמרתי: "תלוי מי".
אמרו לי: "מרלון דיטריך".
הייתי אמור להופיע בחלק הראשון, והיא בחלק השני.
גמרנו על מחיר של 3000 דולר לשבוע, וטסתי לדטרויט. הגעתי לארץ-החירות. התקיימה שם חזרת-תאור רה. ישבתי, ראיתי שתורי לא מגיע. עליתי לבמה ואמרתי: "שלום, שמי אופיר".

מנהל הבמה קרא: "מרלנה, שייקה אופיר פה!"
היא קמה ממקומה, הורידה את המעיל, ואמרה: "אני באה".
היא התחילה לפסוע בצעדים מליכותיים לעבר הבמה. באה אליי, חיבקה אותי, ואני חשבתי: "יא אללה, מה הולך פה?"
ואז היא אמרה לי: "ברוך הבא להציג, אני אוהבת את ארצך".
ראיתי שהיא בוחנת אותי באופן מקצועי, ואז אמרה: "נעשה את התיאור של מר אופיר".
חזרתי למלון. פיתאום הטלפון מצלצל. ברט בכרך, שניצח על התיאור מורתי, היה על הקו. הוא הזמין אותי לארוחה עם מרלן. למטה חיכתה לי מכונת לימוזינה, ולקחה אותי למסי ערתי-פאר, שהיתה סגורה לאורחים. רק שולחן אחד מיוחד הוכן בה, לכבוד הפמלייה של מרלן.

חיים עם מרלנה דיטריך

ביום ההופעה לבשתי חולצה שנרכסה מאחורי ברוכסן. לפני שערמתי לעלות לבמה הושטתי את היד כדי לרכוש את הריצ'פילד. פיתאום אני (המשך בעמוד 9)

כלימוד אינטנסיבי יומיים. תוך כמה חודשים הוציא דקרו את עצמו מזה הצגה, ואני קיבלתי את תפקידי. הוא, שהיה כזה פרפקציוניסט, שמעולם לא היינו די מוכנים כדי להופיע לפני קהל.

כינתיים נולד בני, אלער, ומצבנו הכלכלי היה בכירע.
פגשתי את מארסל מארטו, והוא אמר לי: "מה אתה עושה אצל דקרו? בוא תופיע איתי".

אוהלה עברה בקונסוליה, חיינו בצימצום ואכלנו צהריים אצל דקרו בבית. לא פעם היתה לנו בעייה מה לעשות עם הכסף המועט שלנו — לאכול ארוחת-ערב, או להישאר רע-בים וללכת לקולנוע.

מארסו הציע לי קטע-סולו, נוסף על קטעים חשובים בהאדרת של גוגול. אבל לי היתה בעייה: איך להוריע לדקרו שאני הולך למארסו?

כשהורעתי לו, הוא הפסיק חזרה, השתולל ואמר לי מישפט שלא אשכח אף פעם: "אתה הולך להעשיר את העשירים, ולרושש את העניים".

הוא היה קנאי מאד לתלמידיו, החרים הן את בארו והן את מארטו מפני שהצליחו. במיקרה שלי בא אל מארטו הביתה, וביקש ממנו שלא יתן לי קטע סולו. לי אמר: "למדת שלוש שנים בחינם, וכעת אתה חייב לשרת אותי שלוש שנים".

לבסוף עזבתי, והופעתי עם להקתו של מארטו. חצי שנה סובבתי בכל אירופה, וזכיתי בהצלחה עצומה. כשייחתי בשיא ההצלחה, ארזתי חפצי וחזרתי הביתה.

הנה בא הכוכב!

התקבלתי לתיאטרון הקאמרי ופיתחתי בית-ספר לפנטומימה. עשרתי מיכאליס גדולים וסלקציה. לבסוף הקמתי להקה עם זיווה רודן (או שפיר), שהיתה חתיכה אלוהית וכישרונית בצורה בלתי-דגולה, ועם מי שהיה דובר-מישיטה, הסופר עמוס אריא. שלוש שנים הייתי בקאמרי כשחקן נאנסמבל, וכחבר בלהקת הפנטומימה. ב-1955 נולדה בתי, עתליה.
בליילי-שבת הופעתי בחאלטורות, ופשוט נמאס לי. נסענו, כל המישיפה, לארצות-הברית, והופעתי במועדון צב-רה.

היה לי מנהל אישי, שהיה גם מעבירי. בשם לואי פולד, בעל מועדון צברה. הוא החתים אותי לתשע שנים. קודם-כל עברתי אצלו, וכשיקשו אותי בחוץ, דרש הון כזה שאיש לא יכול היה לשלם אותו.

יום אחד אני מקבל טלפון מהא"ם, ואומרים לי: "סמי דייוויס הבן היה צריך להופיע בנשף השנתי של עובדי הא"ם, אבל הוא חלה. אתה יכול להחליף אותו?".

כשליאו פולד שמע את זה, הוא נדלק וצעק: "זאת ההזדמנות שלנו!" היה לי איש יחסי-צביר בשם סול ריצ'פילד, והעסק הלך בערך כך: שוכרים לימוזינה, צלם, באים לפתח בניין הא"ם. אני עומד לצאת, והוא אומר לי: "אתה תישאר בפנים, כך כלבה! אתה יוצא אחרון! אתה הסטאר!"

הוא הולך ואומר: "פנו דרך לסטאר! מגיעים לשולחן-המדינה. הוא פונה אל האיש שיושב שם, ואומר: 'זהו שייקה אופיר, הוא הסטאר של ההצגה. מר האמרשקולד מחכה לו בלישכתו'!"
אני לוחש לו באוזן: "נכון שכותבים האמרשקולד, אבל מבטאים האמרשקולד" סול לא שומע, ומחייך כמו ירח.

הגענו לדירה של מוכיר הא"ם דאג, דאג האמרשקולד. היו שם ויקטוריה דה לוס'אנג'לס, וכל מיני אנשים חשובים אחרים. סול, בלי בעיות, ניגש אל האמרשקולד, תופס אותו ביד ומתחיל לביים את העסק. אני רוצה לקבור את עצמי באדמה, ובעיקר שכל פעם הוא אומר האמרשקולד. הוא תופס ביד שלי, תופס ביד של האמרשקולד, מאלץ אותו ללחוץ את ידי, וצועק לצלם: "צלם! וכך הופיעה למחרת, בכל התנאים, תמונה שלי ושל דאג האמרשקולד, תחת הכותרת: "מוזכיר"

טמבל וחמש לירות, בתל-אביב. שבוע ימים גרתי אצל אמו של הסופר יוש הלוי, אחר-כך גרתי במלון אג'ה, כלומר על הספסלים האחוריים של האוטובוסים בתחנה המרכזית.

לידת הצ'יזבטרון

בספורט של הלוי הכרתי את בתו, אוהלה, ונעשינו חברים.

לאט-לאט התחלתי להידרדר, נעיתי רוח, פשוט לא היה לי מה לאכול. עד שאחד החברים הבין מה הולך איתי. הוא פנה אל בני מהרשק, הפוליטרוק של הפלמ"ח, שסידר לי לעבוד בתע"ש של ההגנה, ששכן במרתפו של צריף ליד הבית-האדום ברחוב הירקון.

הייתי עובד כל יום עד ארבע, ואחר-כך הולך לשיעורים. יום אחד היה חשש שהבריטים גילו את המקום, ועבודתי הופסקה. מהרשק"ק סידר לי לעבוד כמדריך חג"ם, ואז פרצה המלחמה. מייד נקראתי לשירות, והתחלתי ללוות שיירות לירושלים.

יום אחד התקיימה מסיבה, בהשיתפתו של מפקד הפלמ"ח, יגאל אלון. הופעתי יחד עם נעמי פולני. יגאל קרא לחיים חפר, ואמר לו: "קח את שייקה ואת נעמי, ותקיימו חוליה שתעלה את המוראל". ואז, באותו מעמד, קרא חיים חפר לחוליה בשם צ'יזבטרון.

מאוחר יותר הצטרף אלינו האקורדיוניסט אליקום שפירא, שהיום הוא מנצח באמריקה, והתחלנו להופיע. אז הציע לי חיים להחליף את השם מגולדשטיין לאופיר.

עד היום אני לא יודע מה פיתאום קראו לי תקופה מסוימת בקאריירה שלי בשם "שי". כשאני חושב על זה כעת, אני נזכר כי בארצות-הברית כתבו את שמי כך: SHAY, K. אולי מכאן נולד השי.

הצ'יזבטרון היה קיים בין השנים 1948-1950. במהלכו הצטרפו אלינו גם ריבקהלה, כרמית, יואל וילברג ואוהלה הלוי.

ב-1950, אחרי הישרדות הגדול, נעשה ניסיון להפוך את הצ'יזבטרון לתיאטרון פוליטי אורחי של תנועת אחרות-העבודה. זו היתה הפעם הראשונה שניסו לכפות עליי דבר שהתינגדתי לו. אמרתי להם: "תיאטרון פיר ליטי צריך להיות סופר-מיקצועי, כדי לחפות על העובדה שהוא פוליטי, ואנחנו הצ'יזבטרים".

הפעילו עליי לחצים, זימנו אותי לפגישה עם יגאל אלון ועם יצחק שרה. כוחי לי עמד לו בפניהם, ושוכנעתי. התוכנית הראשונה נקראה כיצד נמכרה מגילת העצמאות, סאטירה שטענה כי מכרנו את מגילת העצמאות לאמריקה. אשר יגורתי בלה הצגה נכשלה, ואני ידעתי שאני חייב לנסוע.

בתקופת הצ'יזבטרון אירע אסון. הלהקה עלתה על מוקש, קצת לפני הישרדות. אוהלה נפצעה קשה, ברח אותה התרסקה לה לגמרי, והיא שותהה צרישנה בבית-חולים. אחר-כך נסעה לארצות-הברית לניתוח. בינתיים גרתי אצל הוריה. ב-1950 נסע אוהלה לפאריס. נסעתי עם אוהלה כמזמור לנישואין עם בתו של משה הלוי. בפאריס פגשנו והתחתנו. בטכס התיאונה נכח הקונסול שלנו בפאריס, והרב הראשי שם ערך את הקידושין.

דקרו השתולל

רשמתי ללימודים אצל ז'אן-לואי בארו. כעבור חודשיים הבנתי שזה לא בשבילי. מישוה אמר לי: "שמע, אטיין דקרו מחפש אנשים מוכשרים." באתי אל אבי הפנטומימה המורדנת, וראיתי בחורים צעירים עומרים, חצי גוף עירום, ועושים אקרים בטיקה. דקרו לקח אותי הצידה, ואמר לי: "אתה מישראל?" עניתי: "היתה לך הצלחה גדולה בישראל" (הוא הופיע בארץ שנה קודם-לכן). אמרתי: "לא, לישראל היתה הצלחה גדולה אצלי". ברבמקום התחלתי ללמוד. שלוש שנים הייתי אצל האיש הזה, ועסקתי

יגאל לביב ממשיך לדווח על עסקיו המוזרים של מנהיג תנועת המרכז:

יקבל מוטי בתקופה זו את המגיע לו,
לא יעביר את חלקו בחברה.
סמוך לחתימת הסכם זה החלו ב-
מישפחה דיבורים על יציאה של החב-
רה לבורסה.

הסכמתו של אמנון לקניית חלקו של מוטי בחברה באה על רקע אכזבות מסעילותו הפוליטית. בתחילת 1982 נמאס לו להמשיך ולהיות מנהיג סיעה קטנה בכנסת, והוא לא ראה כל סיכוי להקדמת במויגור ה"פרלמנטרי". היה זה גם אחרי התנפלות אגדת י"ש שאמנון היה אחד מאבותיה, ואשר די-תה אחראית לעליית הליכוד לה-שילטון. אמנון החליט לפרוש מסעילות פוליטית ולחזור ל-טיכסי המיטפת.

ב-23 בפברואר 1982 נחתם מיסמך מעניין ביותר. הוא קבע כי כמנהל כל-לי של קבוצת רובינשטיין יכהן אהרון,

מנהיג מוסלגת-המרכז החד-
שה, אמנון רובינשטיין, מקפיד על
התדמית של מהוגנות ויושר.

מה היה אומר הציבור אילו נודע
שאמנון מילא תפקיד מרכזי בקנוניה,
שעיקרה הונאת אחיו, מררכי, וקניה
בוזל של חלקו בירושת האב?
דברים אלה אינם השמצה
של עיתונאי, אלא תמצית מסך
דין שהועלם עד כה עלידי ה-
עיתונות, ואשר נכתב ונוסח
עלידי בעלת אחד המוחות ה-
מישפטיים החריפים בישראל,
נשיאת בית-המשפט המחוזי
בתל-אביב, חנה אבנור.

מוטי רובינשטיין הוא הבן הבכור של אהרון, מייסד חברת רובינשטיין ושות'. החברה הפכה משך השנים לחברת-הבנייה הפרטית הגדולה בישראל.

אהרון החזיק 75% ממניות החברה,
ואחיו אברהם ביתר המניות.

בגלל תשוקתו להרוויח מיליונים (פטורים

ממס) על חשבון אחיו הבכור, איבדה מיעפחת

אמנון רובינשטיין את שליטתה בחברת־הענק

★ ב' 1982 הבטיח אמנון בכתב לפרוש

★ מן הפוליטיקה, כדי לנהל את החברה

ב־1984 הציע אמנון את חלקו למכירה

וכמלא־מקומו אחיו אברהם. בכל
מִיקְרָה של חִלּוּק־יְעוֹצָה בֵּין אֶהְרֹן
לְאַבְרָהָם יִכְרְעוּ רֹאשֵׁי־הַחֲשׁוֹן אֲוִיר
מֶרֶן וְעוֹדֵי־הַיָּדִין אֲמָנוּ עֲבָרוּ. אִם
אֶהְרֹן לֹא יוֹכֵל לִכְהֵן כְּמִנְהַל כָּלֵלִי,
יָבוֹא בְּמִקְוָמוֹ אֲבָרָהָם, וְכִמְשִׁנְהוּ יִכְהֵן
אֲמָנוּ.

סעיף 2.2 בהסכם קובע:
תקיים הפרדה בין סמכותי
ההברעה בניהול קומפלקס
הבנייה לבין סמכות ההכרעה
בניהול פעילות ההשקעה,
וזאת החל במועד שבו יפורש
אמנון מסעילותו הפוליטית
הניכחית, באופן שתאפשר לו
להקדיש את כל הזמן הדרוש
לניהול יעיל של חטיבת ה-
השקעות.

מוטי הצטרף מגיל צעיר לחברה, וסייע לאביו בניהולה, בעוד שאחיו, אמר, נזן, פנה ללימודים ולקאריירה אקדמית. האח הצעיר, גיורא, עוד למד ב"בית-ספר.

מוטי, שהיה בעל אופי סוער ומרדן, לא הצליח להסתדר עם אביו, שהיה בעל אופי דיקטטורי. בשנות ה־80 הי' ראשונות החליט מוטי להינתק מהעסק המישפחתי.

ב־20 במאי 1982 נחתם הסכם בין מוטי לבין אמנון וג'ורא, לפיו יקנו השניים את חלקו בחברה, תמורת מומנים שהיוו לו פחות מארבעה מיליון דולר. (קורם לכן העברי האב אהרון את חלקו בחלקים שווים לשלושת בניו). התשלום ייעשה במשך שלוש שנים, ואם לא

במדינה

העם

שני לאומים

ישראל הסכה מזמן למדינה
בעלת מציאות דו־לאומית.

רק עכשיו מתחילה
התודעה הציבורית
לעמוד על כך

ישראל חיה במציאות דו־לאומית.
אולם עד עכשיו הורחקה עובדה זו ב־
תודעת הציבור.
המציאות היא דו־לאומית בשני מִי־
שורים:

- **בישראל עצמה מהווים האזרחים הערביים כ-17% מן האוכלוסיה, והמדינה מחזיקה בשטחים שבהם מתגוררים 1.5 מיליון פלסטינים נוספים.**
● **ישראל שוכנת בליבו של מרחב**

טל היה מפקד המיטטרה הצבאית. כתגובה על כך הטיל שר הביטחון הסגר על רצועת מעוז כולה. הדבר שפך אור על עובדה מורחבת נוספת: בכל יום מגיעים לישראל 60 אלף פועלים ופועלות מעוז, בצי של 4000 מכוניות. רצועת מעוז הפכה לגטרנינק לפועלים המפעלים לא המשק הישראלי. למרות ההכחשות הירשמיות, היה ההסגר עונש קולקטיבי. אך ספק אם כליההרעיון הבינו את מלוא משמעותו. שהרי העונש לא הוטל רק על הפועלים, שלא הגיעו לעבודה ולא יכלו להביא ביום זה פת'לחם לילדיהם, אלא גם על מעבידיהם היהודיים, שע"כ בודאם שבתה. מבחינה זו, היה זה עונש צמאי.

טיפש, דמגוג, פסיכיי? ספק אם
הדבר יועיל גם מבחינה ביטחונית. כי
עיני הציבור הערבי, הריגת קצין של

מנגל

„צבא הכיבוש“ אינו מעשה-טרור, אלא פעולת-גבורה של מחתרת לאומית.

כפי שהוכיחו השילטונות הבריטיים ב־
שעתו, עונש קולקטיבי משרת בנ־
סיבות כאלה רווקא את המחתרת, ו־
מגביר את התמיכה בה.

יש רק עונש אחד שהוא אווילי עוד יותר מבחינה ביטחונית: עונש־מוות. מי שרוגל בו הוא או טיפש, או רמגוג או פסיכופאת. לכן היה זה טיבעי כי השר יוסקה שפירא, השר המיותר ב־ יותר בממשלה שיש בו טעם של שרים מיותרים, קפץ על עגלה זו.

הכנסת

הקדחת הגדולה

שנה למני הבחירות

תחילה הקדחת של הח"כים.

הסימפטומים נראו השבוע

מהרגע שפוליטיקאי נבחר לכנסת, מתמקדות מחשבותיו בנושא אחד: איד

שימרון עשור (משמאל) הצליח: הוא הרעיש את המדינה. אחרי השערויה חשו מכל הארץ לעזרתו

מיפעל האזורי הוא 75 דולר ליום. תושב קריית-שמונה שעושה את אותה העבודה מקבל 30 ש"ח ליום. "חברי הקיבוצים אינם עובדים בע" בורות שוליות, הם מנהלים" החבורה הצעירה כותבת על היחס של הקיבוצים כמסדר. הם מבקשים לי הכיר שאין להם ולא כלום עם הקיבוצים כפרטים. הכעס מופנה למימ"ס הקיבוצי, לממשלה. בשבוע האחרון, מאז פירסום הכתבה שהביאה את העיתון ועורכיו לתודעת הציבור, סובלים העורכים מאיומים בלי תיפוסקים בטלפון: "המחבלים היו צריכים לשחוט אתכם! נחזיר אתכם לי מרוקו, שם מקומכם הטיבעי! נשחוט אתכם!" ועוד. "הכל היה כאן על מימנות, מספר פרמט. רגוע, שליו. אנחנו זוע"י

שערויה בקרית-שמונה

קריית שמונה. יום שיש בצה"ר יום ולח. לבית הקפה קר פטר במרכז העיירה מתחילים להגיע המבלים הקבועים. לתל-אביבים יש כסית בצהרי יום שיש, לירושלמים טעמון. לחבורה מקריית-שמונה יש קופיטר.

עורכי שני המקומות, מבט לקר"י ה מידע שמונה, יושבים שם. אפשר לפגוש במקום את דודו ממיכלת תל-חי, בוגר האוניברסיטה העברית בירושלים, את מאיר, מורה למתמטיקה ופסיקה, בוגר הטכניון המלמד בבית הספר של הקיבוצים, את שמואל אי

מאיר: "נכון שיש בעיות בקידום. אבל האשם העיקרי הוא בממשלה, ולא בקיבוצים. הממשלה נתנה להם תקציבים ומימון. ואתה יודע מה? כל ה כבוד להם: הם יודעים לגלגל כספים ולעשות מיליונים, אנחנו לא יכולים להתחרות בהם!"

דנינו: "אולי עכשיו, אחרי הכתבה, הם יעשו רגע חושבים. אולי עכשיו הם יבינו שאנחנו נגדם". בשולחן הסמוך טוענים, כי שימרון עשור "רוצה לעשות סמטוכה" לפרוט פר אזור, ראשיהעיריה, וזו הסיבה ל כתבה. "עשור פשוט מת לרוץ לעיריה, והוא חושב שכך יצליח".

"זה הכל פוליטיקה", אומרים החב"ר"ה שולחן מרוחק יותר. עורכי מבט לקריה מתווכחים עם עורכי מידע 8. היום הם בחדשות. יש הרבה קינאה בין שני המקומות. מי

השבועון של

מבט לקריה

עריכה: שמעון עשור. עיצוב: יהודה פרמט

די, נמאס!

לחם ועבודה לא יספקו אותנו עוד

מעצב פרמט
לעבוד בחינם

חנה, אישיציבור ידוע ומוכר בגליל העליון וחבר פעיל במפלגת העבודה, את אלי אברגיל, העורך עם נוער, את ניסים דנינו, את בני ועור. הם יושבים, מויעים ומתווכחים ב להט רב על הכתבה של שימרון עשור ותכריז.

דנינו: "הקיבוצים משתלטים עלינו. הכתבה במבט לקריה היתה מוצרקה, וטוב שנכתבה. בגלל זה שהם נותנים לי מקורפרנסה, אני לא צריך להיות העבר שלהם. יש לי כבוד עצמי. כשאני מגיע לאחר הקיבוצים כאן בגליל, אומרים לי תעזוב את המקום".

מאיר: "הם צודקים. זה הבית שלהם. מה אתם רוצים מהקיבוצים. תפנו בתלונות לעיריית קריית-שמונה, שלא דאגת לאזרחיה".

אברגיל: "כל זמן שאני עובד אצלם ושותק, זה בסדר. אבל כרגע שאפתח את הפה, ייאיימו עליי בפיטורין". מאיר: "אנשי קריית-שמונה פיתחו ריגשיתנות. אני רחוק שמה שאני מחנך את הילדים שלהם. הכתבה הוציאה מהקשרה".

בני: "חכה שהם יורקו אותך. נראה איך תדבר אז". מאיר: "הם מעסיקים אותי, והם הע" סיקו את הוריי". בני: "הם מעסיקים אותך וכל היום מסתובבים. הם מחפשים חמורים שי עבדו בשבילם".

דנינו: "נראה אם הם יתנו לך קידום בעבודה. אתה טוב בשבילם כשכיר. ל יתור מזה לא תוכל להגיע".

וענו אותם. הקפצנו להם את הלימון מכוסית-התה שלהם. החבורה כועסת על קשרהשתיקה שהיה עד כה בעיתונות.

לפני שנה, כשחבר קיבוץ חוליות, אחר מיכה בןדרור, פירסם כתבה מש" מיצה על קריית-שמונה, איש לא הגיב. כןדרור קרא אז לתושבי קריית-שמונה "חוגגים מימנה וקהליכירות".

"כשאנחנו כותבים שקיבוצייהסכר כה משתלטים עלינו ומנסים לחסל אותנו, מתנפלים עלינו. הקיבוצים כסכיבה מתייחסים לקריית-שמונה כאל עיירת-פועלים, מאגר לכוח-ע" ברוך וול. אבל מהיום ואילך לא יסתמו לנו את הפה!" אומר עשור.

לב מוסיף: "הקיבוצים חילקו ביני" הם את הירדן. קיבוץ אחד לקח קייקים והשני אבובים. הם משתלטים על כל פינה בירדן כאילו הביאו את הנחל הזה מרומניה או מפולניה. הם הפכו את הירדן לשטח פרטי שלהם, ותושבי קריית-שמונה צריכים לשלם להם כסף כדי להשתמש במי הירדן".

ישראל השלישית

שימרון עשור. עורך העתון, מספר כי התייחסותו אל אורי אבנרי (מורי ורבי) היתה רק התייחסות של תלמיד למורה. "אני מכיר את אבנרי אישית. אבל למדתי במהלך השנים מקריאה בהעולם הזה, שרק כאשר כותבים בוטה זה מגיע לאוזניים. אם הייתי כותב שלאנשי קריית שמונה יש בעיה חמורה של פרנסה, מי היה מתייחס אליי?"

עשור אומר, כי קריית-שמונה הפכה לגיט. תחזמים אותה מכל כיוון. מצפון נושקות אדמות כפר-גלעדי בבתים ה" אחרונים של העיריה. מדרום נמצאים המפעלים האזוריים, ובמיוחד אדמות הקיבוצים כפר-בלום, נאות-מרכיזי ר עוד. "מה שנותר לנו לעשות זה לעלות על ההר. מערכה. אבל שם מחכים לנו קיבוץ מגדה וקיבוץ מישגביע".

בני החבורה מוסיבים להשלים עם גורלם כפועלים השחורים וכספקי כוח-עבודה וול. "אנחנו דור חדש", הם אומרים. "אנחנו ישראל השלישית".

"ישראל הראשונה היו הוותיקים. ישראל השניה הם הורינו. אנחנו יש" ראל השלישית. ניצוליהמעבדות. אתנו חוקים יותר מהורינו. רכשנו הש" כלה מתאימה. אנחנו ילחם את המיל" חמה של אלה שלא ניצלו מן המעברה ומהשלכותיה".

השבוע הוריע משרד-הפנים כי יס" גור את העיתון. הנימוק לכך הוא פור מאל, תירוש שאין להם רשיון לעסוק בעיתונות. עד לשערויה, לפני שבוע, עניין הרשיון לא הפריע לאיש. "אם יסגרו לנו את העיתון, נמשיך לכתוב את דברינו על הקירות, בסטנסילים, נוציא עיתון ברמקול. נעשה עיתון מחתרת. נכתוב את העיתון שלנו בספרייה על הקירות. לא נפסיק לומר את שיש לנו", מכריז אחד מעורכיו.

רזינת אנגלר

שייקה

(המשך מעמוד 9)
לי כמו צעצועים, וחושב לעצמי: "אין מה לעשות, אצטרך לבוא הנה רק ל ביקורים. המקום קטן וצ"ר". הלכתי לישון. פיתאום מעיר אותי ציצו של בולבול, שעמד על ארץ חלונ, ואני אומר לעצמי: "חמור! מה אתה עושה בג'ונגל של אמריקה בוא הביתה!".

תוך חודש חזרתי לאמריקה. אמרתי לאשתי: "את תקחי את הבת, אני אקח את הבן. אני חוזר לישראל". וכך היה. הילדים קיבלו את הפרידה קשה, למרות שבשנה האחרונה כימעט שלא הייתי בבית. אך זו היתה הדרך היחידה. הנישואין שלי ושל אהולה לא יכלו להימשך.

פיתוי כבר

בערב הראשון

ל מן קצר אחרי שהגעתי ארצה, פגשתי בקפה קליפורניה את ליד"י שמוכר. בתו של שחקן האידיש הנודע, ישראל שומכר.

ראיתי חתיכה, אני מסתכל עליה, היא מסתכלת עליי, אני מחייך אליה, היא מחייכת אליי, ולפני שקמה ופילו אמרה שלום. אמרתי לעצמי: זאת לא ישראלית!

למחרת פגשתי אותה בדיוגוף, לקחתי את הטלפון שלה. יומיים לא יצאה מהבית. עד שטילפנתי. קבעתי איתה פגישה, ואז מצלצל דן בן-אמוץ, ואומר לי שאלן גינזבורג בארץ והול" כים לבלות.

אמר לרן: "אני מביא חתיכה חד" שה". אבל ליריה לא באה. היא הוריעה לי שהיא לא התכוונה לצאת לבלות אתי לפני המועד שקבענו. הצעתי לה לנסוע לסופשבוע בעיר-הוד, היא אומ" רת לי. "אני לא ישנה מחוץ לבית. אסור לי".

חשכתי: "וואלה, מה זה פה? איזה מין חתיכה זאת, שאסור לה לישון מחוץ לבית, ושלל באה לפגישות שלא נקבעו מראש? העניין התחיל לגרות אותי. ואז, יום אחד, אני בא לקחת אותה להופעה בצבא. ליריה שכרה את הראש מה ללבוש בשביל להיות בוחמית כמוני. לבסוף מצאה לה איזה בגד מתאים. כשהיא פתחה את הדלת, היא ראתה אותי לבוש בחליפה אפורה ועניבה וחטפה שוק. בתקופה ההיא נורא אהבתי להתלבש.

אחרי ההופעה הלכנו לאסל, וברוב חוצפתי הצעתי לה לבוא אליי לחר. היא אמרה לעצמה: "חוצפה נוראית, אבל אני רוצה לראות עד היכן היא מגעת".

הראיתי לה אוספים שונים. תמונות, לא, ביקורת אף פעם לא אספתי. פיתיתי אותה כבר באותו ערב, ומאז לא נפרדנו עד עכשיו.

יש לנו שני ילדים: ישראל-אלכ" סנדר, שכולנו קוראים לו גיגי, וילדה בשם קארין. אבל אני אבא לארבעה ילדים.

עיצבתי את

הגשש החיור

ב משך 12 השנים שאני בארץ, מאז שחזרתי מאמריקה, עשיתי פה דברים ברבים. בין השאר כימית שתי התוכניות הראשונות של הגשש החיור.

באו שלושה בחורים שונים ב" אופיים, ואיחד אותם דבר אחד: מין תנועה רכה, נשית, ילדותית, שקיבלו בהשפעת נעמי פולני, שהדריכה אותם בלהקת התרנגולים.

הייתי צריך לעקור את התנועה הזאת מהשורש. היה הכרח להלביש אותם בחליפה ועניבה. יועציו של פשה אמרו לו: "הוא משוגע". אבל אני רכוחתי שצדקתי. אחרי ההצגה הרא שונה הם רצו להתפרק. פשה ביקש ממני לדבר אל ליבם וכך זה היה: קידים ממש, משהו רציני? שייקה: אני רוצה לשיר לך, בלי הצחקות!

גברי: אני חושב שהשלישייה היא מיסגרת טובה מאד, בתנאי שתעזור לנו להוציא מכסימום כישרון.

(המשך נעמוד 39)

העולם הזה 2605

9

מי שדוגל ב(שלושת הלאווים של) חרטום — הוא אטום או סתום?

אנשים

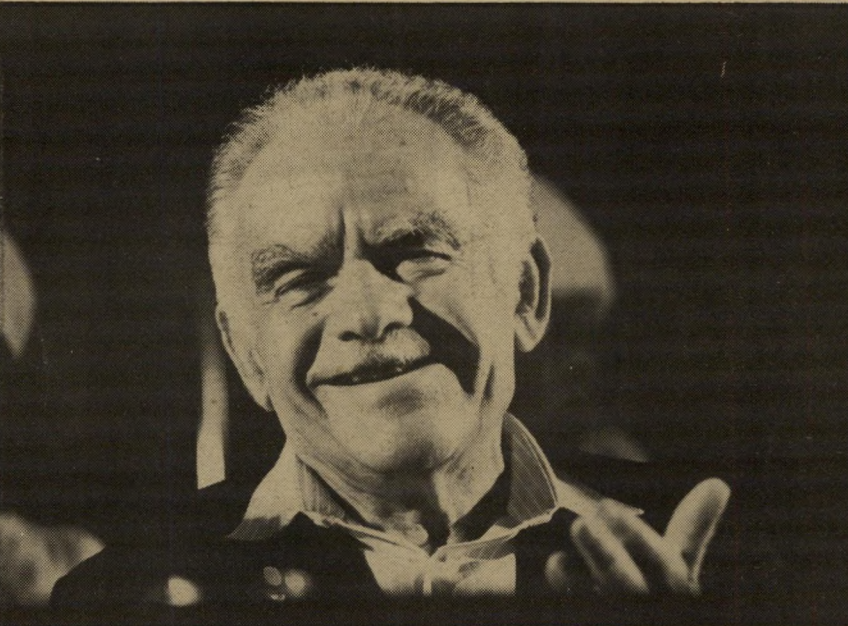
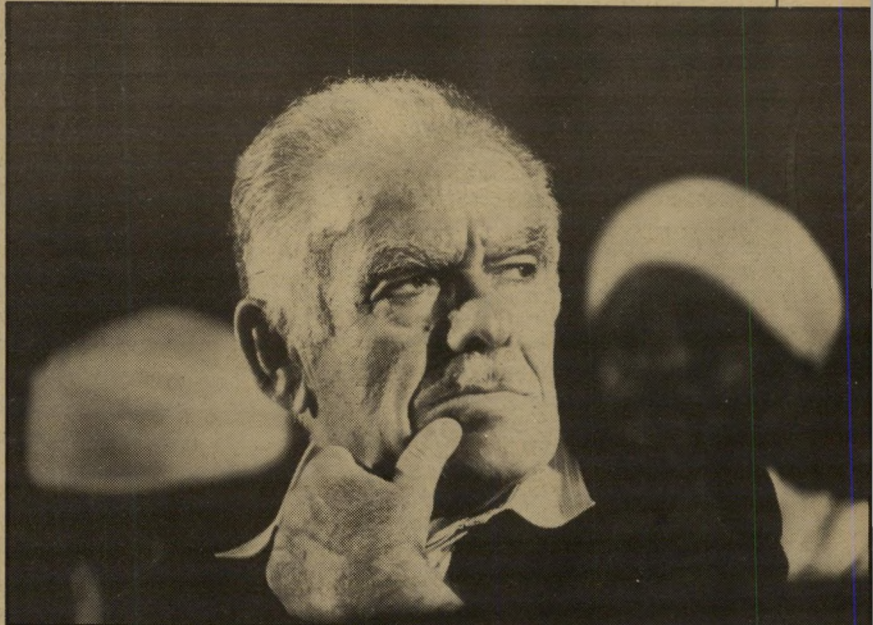
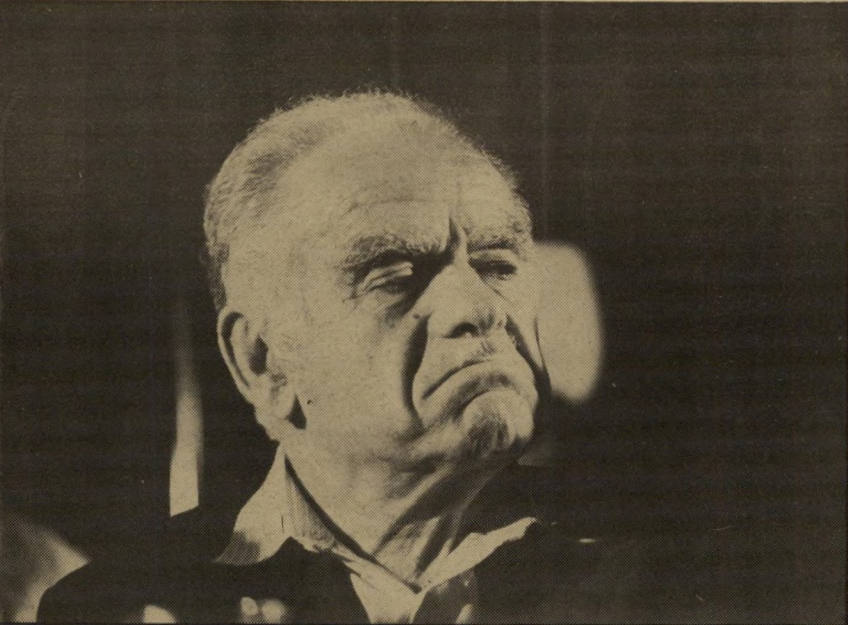
■ קל היה השבוע לאתר את הפרקליט **מאירק אוקונור** כי קרב הקהל באולם בית המישפט הדרן את **איוואן דמיאניוק**. אוקונור היה היחיד שלבש חלי" פה וענב עניבה, למרות החום היי רושלמי. הוא הסביר שהוא עושה זאת בכוונה, כדי לשמור על תד" מית מסוימת.

כו השתלט לוין לגמרי על התה" לייך, ולמעשה ניהל את החקירה. ■ סג"ה שר **רוני מילוא** נראה מאושר ומלאמרץ במיד חד בשבוע שעבר, כשסבב במיד נודיהכנסת. משנשאל לפרש המ רץ והחרווה, השיב ששב זה עתה מחמישה ימים משוגעים בנייר יורק. מילוא לא פסק מלהתפעל

שימחה. היתה לכך גם סיבה מישפחתית. גדות הוא אחיינו של **אריה בן-אליעזר**, המנ" היג הרוויזיוניסטי המנות, שעל שמו נקראת המידרשה שהפיקה את הסרט. אמו של גדות היתה אחותו של בן-אליעזר, שברח בשעתו מן המעצר באריתריאה יחד עם **יצחק שמיר**. השניים

סתום", אבל כשניה האחרונה מיתן את החרו. ■ משסופר לשרהאנגריה **משה שחל** על הראיון שהעי ניק בעל ירחון הערוה פנט" האוז. **בוב גוציונה**, להעור לם הזה (29.7.87) שבו סיפר על מגעיו עם **שימון סרס** בנוגע להמצאה חדשה בתחום האנגריה

ואימים יירדו לטמיון. זה הכסף שלי. מה איכפת למישהו? אני יכולה לזרוק אותו לאן שאני רוצה! עכשיו? מה פיתאום! הלי וואי והיה לי כסף ליעוץ נוסף! ■ חילופי דברים במיונוך הכנסת ביום השלישי: **יהושע מצא**, מצליח-הליכור, **לאלי קרלס** שעבר לידו: "נראה שהמ"

יצחק שמיר ראש-הממשלה, היה אורח הכבוד בכינוס להצלת יהודי אתיופיה, שנערך בבנייני האומה בירושלים. כשכנס שמיר לאולם, באו לקראתו נכבדי העדה, לחצו את ידו. לאחר מכן ניגשו שמיר ומלווי למקומותיהם וישבו.

באולם, שהיה מלא נכבדים מהעדה האתיופית ועסקנים שונים, שררה אווירה כבדה ונישאו נאומים רבים. בתחילת הנאומים היתה הבעת פניו של ראש-הממשלה קשה וחמורת-סבר. אך בהמשך הערב הוא העלה חיוכים על שפתיו. **צילום: ציון צפריר**

■ ברור שאוקונור עקב אחרי המישפט בצורה אחרת מאשר שאר היושבים באולם. לרבריו, למד לזהות כל תנועה של השר פט **רב לוין**, אב בית-המישפט. כאשר מפנה לוין את פניו לצד שמאל, פירוש הרבר שלרעתו מיצה אחד מעורכי-הדין נקודה מסוימת בחקירתו, ומוטב לו לעבור לנושא אחר. כשהוא מרים את פניו כלפי מעלה, יש לכך משמעות אחרת, וכך גם להפניית הפנים לצד ימין.

■ אוקונור הוא בעל תחושה היסטורית מפותחת. כך שם לב למשמעות הסימלית העמוקה של המעמד, כאשר בית-המישפט הישראלי השתתף בחיחקור עדים בברלין, במרחק של כמה מאות מטרים בלבד מבניין הרייך כסטאג הגרמני, שעם שריפתו החל עידן-היטלר. תיחקור זה נר" הל בידי שופט גרמני, אך במהל-

מהתעודות המיוחדות שראה כי ניוירוק — תעודות המעידות שנושאיהן אינם חולים באידס, ואינם נושאים נגיפי מחלה זו. גם השמרנות שפשטה בין האמריקאים רדופי-האידס מצאה חן כי עיני מילוא.

■ כשהוזמן ח"כ **מתי פלד** לביקור ביוגוסלוויה, קיווה להי" מלט מן החום הישראלי. אך כשירד בנמליהתעופה של בלי גאדא, התאכזב. לעומת 31 המע" לות, ששררו באותו יום בירוש" לים, הגיע החום בבלגראד ל-37 מעלות. אולם פיצתה אותו הכני סת"האורחים של מומיניו, ראשי מיפלגת-השילטון כיוגוסלוויה. הם התייחסו אל ח"כ הרשימה המתקדמת כאילו היה אישיות ממשלתית בכירה.

■ בהקרנת הסרט התיעודי של **זאב זבוטינסקי** הופיע ח"כ **גידעון גדות** כחתך-ה

הגיעו לג'בוטי, מובלעת שהיתה כפופה לשילטון צרפתי. הם בילו שם מאונס כמה חודשים, וקיבלו מדי יום את העיתון דבר. בארי חור של 10 ימים. פעם הקדים העיתון במיקרה להגיע, חמישה ימים בלבד אחרי הופעתו בתל-אביב. בן-אליעזר עילעל בו, ונתקל במודעת-אבל על מות אד חותו. כך, בדרך מיקרה, ניתן לו לשבת עליה שיכעה.

■ השר **עזר וייצמן** אינו ידוע כאדם הנוצר את לשונו. אך השבוע התאפק. כאשר נמסר על שלושת-הלאווים של יצחק שמיר (לא ועידה בינלאומית, לא שיתוף ברית-המועצות ולא שיתוף אש"ף) ברוח שלושת הלאווים המפורסמים של ועידת הפיסגה הערבית בחרטום (1967), אמר וייצמן: "מי שדוגל בחרטום / הוא אדם אטום." האמת היא שרצה להגיד, "אדם

הגרעיני, הגיב השר הממונה, לצחוקם של הנוכחים: "לא יכול להיות! שכחו להתייעץ איתי!"

■ כרסה התופחת של **תהיר לה סלעי-טמיר** עוררה ניחור שים. אחד שלא התאפק והעז לשאול היה **עבדי-אללהאב דראושה**. הח"כ הערבי העיר לבעלה, מנכ"ל משרד-החוז **אברהם טמיר** בנוכחות פולי-טיקאים נוספים: "אברש", ררי אים שאתה עוד גבר!"

■ חברת-הכנסת **מרים תי-עסה-גלור** שינתה תדמית. היא מסתובבת בלבוש אלגנטי ור תיסרוקת מטופחת טיפ-טופ. כי שנשאלה אם היא נוהגת לפי הנחיות יועצי-התיקשרות החד" שים שלה, כפי שפורסם באחר-נה, הגיבה בגיתור: "מאיפה המ ציאו את זה? לקחתי אותם רק לפרויקט המיוחד לכתות, מפני שלא רציתי שחמש שנות-עבודה

ערך מתכנן איזו מלכודת לשבוע הבא." קולס: "הכנתי. אז לא נוסעים ללונדון..." כוכר, הרגין קולס את מצא ואחרים בליכוד, כשסירב להישמע להוראותיו של מצא, והבהיר לו בשיחה טל-פנית מנמליהתעופה שהוא טס ללונדון ויהיימה.

■ בשביל מה לך כל זה? אמרה הפסלת **אילנה גור** לרי, ששמו הופיע בחודשים ה" אחרונים בכתורות ראשיות, "עי" זוב הכל וחזור לפסל". הפסל, ש" כמעט התפתה להצעה, ושיצירר תיו מפארות את משרדו, אינו אלא **רפי איתן** — גיבור פפ" שתפולארד ויושבראש צת-המנהלים של כימיה ישראלי.

■ שר החק"ל **חיים ברק** הודיע על פיקודו החדש, **משה נימני**, ושיצירר תיו מפארות את משרדו, אינו אלא **רפי איתן** — גיבור פפ" שתפולארד ויושבראש צת-המנהלים של כימיה ישראלי.

רחל אבנרי העולם הזה

אריאל שרון עמד דום כאשר שרו את שיר-בית"ר בהקרנת הסרט התינודי על זאב ז'בוטינסקי, חיים בסער. רק בתצלום ניתן לראות שאריק, אשר גדל בארץ-ישראל העובדית, אינו מכיר את מילות השיר הבית"רי, וכך גם לילי אשתו. לכן הם לא שרו. לעומת זאת נראה מנחם סבידור, חובב-השירה הידוע, שר את השיר בהתלהבות (מימין). וגם יצחק שמיר ואשתו שולמית שרים.

רחל אבנרי העולם הזה

שהופיע לפני ועדת-הפנים של הכנסת בשבוע שעבר, וחבר-הוועדה המטפלים בעניינו: **בני שלזינגר** (מנחמיה שבצפון), **אהרון נחמיאס** (צפת) ו**יערי בריה עלי** (עפולה).

■ אשת נשיא-המדינה, **ארי רה הרצוג**, נוהגת להתעמל ב-ביתה מדי בוקר. היא עושה זאת לבדה.

■ יו"ר ועד-העובדים של בנק לאומי, **לואי רוט**, בעל-ההופעה הציונית, היה אחד מאורחי-הכבוד במסיבה שערכו מארגנות-התצוגות **בתיה ריי סנצ'יק** ו**חניתה צנמנר**. רוט ישב במשך רוב הערב בפניה נסתר, ונראה מבוויש ונבוך מתשומת-הלב שזכה בה. הוא סירב להצטלם, וניאות רק לאחר הפצרות רבות של המארחות. מרבית האורחים באו כסיגנון ספורטיבי וקליל. רק דיסנצ'יק הוכיחה שניתן להתלבש באופן אלגנטי בהתאם לתנאי-האקלים. היא הופיעה בשימלת-ערב שחורה, בעלת כתפיות דקות.

■ הדוגמנית **קארן דונס** קי ואנבל טמיר היו חברות קרובות, שמצאו שפה משותפת, ואף תיכננו להקים עסק משותף בתחום האופנה והדוגמנות. אך כאחרונה עבר חתול שחור בין

אריאל שרון עורך גרוסלם פוסט וחסידי של שימרון פרס. בא גם הוא להקרנת חיים בסער. אחרי שקרא מאמר של ז'בוטינסקי על הבעיה הערבית, שהודפס בתוכנית של הסרט, אמר: "אין שום דמיון בין דיבורי ז'בוטינסקי ומעשי יורשיו כיום!"

השתיים, ואין הן נפגשות אלא באקראי באירועים חברתיים מדי דמנים.

■ הנרבים היהודיים **ארי ווין ואסתר וובר** מגירור, הנוהגים לארח בביתם קבוצות של פצועי-צה"ל, הגיעו ארצה כדי לפגוש חלק מהנכים שאיר-חו בביתם.

■ השחקנית-דוגמנית **קרין לוי** לנגפורד חוותה חוויה לא-נעימה, כשנאלצה לרדת מה-בימה, רבע שעה אחרי עלייתה. לנגפורד היתה אמורה לשעשע קהל שבא לפתיחת הבימה האחרונה בבניית גלי גל. אך הקהל הלא-מתוחכם שנכח במי-קום שלה הבין את ההומור המ-סוגן של המתאים יותר לקהל אנגלוסקסי, ודרש ממנה, בצע-קות ובמחאות-כפיים, לסיים מי-יד.

■ מנצח התיזמורת הפיל-הרמונית **זובין מהטה** הצהיר לפני חודשים אחרים שחלמו הגרול הוא להופיע עם התיז-מורת במצריים, בפולין ובהודו. יומיים לפני יציאתו לחו"ל, קיבל מיברק המאשר את ביקור התיזמורת בפולין.

דפנה ברק, זוהר אדהליא

גרנות איבדה גובה

חווה יערי

אביבה גרנות

● שינויים בהיררכיה הפנימית של כלא נווה-הירצה: בניגוד לפידסומים על מעמדה המבוזר של **אביבה גרנות** ועל מועד-מדותה הבטוחה לשרביט-המנהיגות שם, אחרי שיחורה של **שרה** (שמוליק) **אנג'ל**, מסתבר שמעמדה של גרנות התערער כאורה דרסטי אחרי פירסום הספר מערוך. המשחזר את פרשת-הרצח של **מלה מלכסקי** על ספיחיה. בקרב האסירות בנווה-הירצה נחשבת ההלשנה כאקט החמור ביותר שיש. גרנות, על פי הספר, לא עמדה בסיכומיה המוקדמים עם **חווה יערי**, ניסתה להפיליה ולהסגירה, ובכך איבדה את האהדה שקנתה לעצמה בתחילת דרכה בכלא. לעומת זאת, מעמדה של יערי, שהיה רופף למדי בתחילה — והיו בין האסירות שאף כינו אותה מאחורי גבה כ-"לא-נורמלית", השתפר פלאים. על פי הדיווחים מתוך הכלא, יערי פורחת.

ימים התקשרה עם המלך כדי להדיע על האכידה — אקט שיגרתי במיקרה כזה, הדרוש לחברת-הביטוח. להפתעתה, הס-תבר לה כי שעתה נמצא על-ידי אחת החוגגות, וממתין לה כבר כמה ימים במלון.

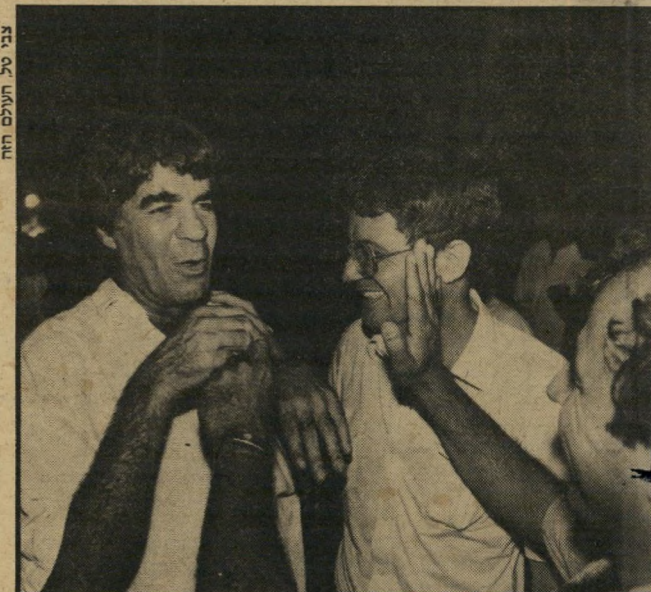
■ מפיקה-טלוויזיה **יוסי מד שולם**, שהתפטר מתפקידו עקב סיכסוך-טכניות עם מחלקת-החדשות על אירוח של אמנים, סיפר השבוע שאינו מתחרט על צעדו והדאסטי. המפיק שתכנן

יצן יגיע ללישכתו בירושלים, לריון בכספים הדרושים להרח-בת בית התפוצות. יבוא הוא ללישכתו של דולצין בתל-אביב. הצעד התפרש כתמיכה ביו"ר, שספג באחרונה מפלות רבות.

■ העיתונאי-סופר **יגאל ג-לאי** סיפר, עם שיחורה של **שרה** (שמוליק) **אנג'ל** מהכלא, כיצד החמיאה לו האסירה המ-פורסמת בעת מישפטה, מספסל-הנאשמים, על ספר שכתב. סיפ-רו החדש של גלאי בגד גוף.

טלי סיני אשתו של הזמר **אריק סיני**, החליטה ללבוש חלק עליון של בגדיים וחציית תואמת. כמערכת-לבוש מתאימה לאירוע חברתי מכובד, שנערך באחד מבתי-המלון היוקר-תיים בתל-אביב. שאר החוגגים באותה מסיבה לבשו בגדים כבדים יותר, וסבלו מהחום הכבד, חרף קירבתו של המלון לחוף-הים.

שמוליק קראוס התנפל באחת המסיבות בשימחה על רפיק חלבי (בתצלום מימין). עורך-המשינה של מבט לחדשות ונישק אותו בעוצמה על פיו. חלבי נרתע מגילוי-החיבה הבלתי-צפוי — וקפץ לאחור. מנשה רו (בתצלום באמצע) הגיב בצחוק על המעמד הקומי. רו, שקרא על מיטורי בזמן שהותו-רשות במילואים, הסתודד במשך דקות ארוכות עם חלבי.

תו ממני ירדה מהמירקע יחד עימי, סיפר שלא היתה זאת דרך אלגנטית להוריד את תוכנית-הבידור. להיפך — סיפר — הוא שקל להורידה בעוד חצי שנה, והקדים זאת בגלל שיקול עק-רטי טהר. כעת הוא שוקל גם הצעות מהשוק הפריטי.

■ הכל נשאר במישפחת ה-צפון? העיד יושב-ראש סיעת-הליכוד, **חיים קרמון**. הח"כ ה-סגוני התסחן לניצב המישפחה הצפתי בדימוס רחמים חדר

מבוסס על דמותה של הבלדרית, שהפילה את רשת-הסמים, שבה היתה מעורבת אנג'ל על פי-ההאשמות נגדה. שם הבלדרית — חגית ולדמן.

■ הרקדנית-לשעבר **חני-תה ג'קסון** נכחה ביום-המהפכה המצרי בחגיגה ההמונית במלון-דניאל. לפתע, בסוף המסיבה, גילתה כי איבדה שעון-זהב. היא הבינה שהסיכוי למצוא אותו בין אלפי החוגגים אפסי, ועלי-כן ויתרה על הרעיון. אחרי כמה

ציון טל העולם הזה

מירי ברוך:

„מעט מאד ילדים קוראים ספרות בדיונית!“

מסקר שנערך על-ידי „מרכז ימימה טשרנוביץ“ ב.בית ברל, בין תלמידי כיתות ד' עד ח', עולה כי סיפרי „חסמבה“ של ייגאל מוסינזון צועדים בראש רשימת הספרים הנקראים על-ידי ילדים.

בדור הדיגיטלי, המתעניין במיוחד במחשבים, במיש-חקים אלקטרוניים ובשאר המצאות חדשניות, מפתיעה עובדה זו. ולכן פניתי אל הד"ר מירי ברוך, מרצה על ספרות ילדים באוניברסיטה העברית, ושאלתי אותה אם גם היא מופתעת.

כן ולא. אילו היית שואלת אותי מה הספרים הנקראים ביותר בגילאים אלה, הייתי מצביעה על ספריה של גלילה רון פדר. אבל יחד עם ההפתעה, אני מוכרחה לומר שאני שמחה על ההצלחה של חסמבה. יש בחסמבה ערכים שכאילו נשכחו בזמן האחרון — אהבת-הארץ, נתינה למען חבר, הדדיות.

● איך את מסבירה את העובדה שילדים בכלל קוראים ספרים כמו „חסמבה“, שלמעשה עוסקים בדברים שכמעט אינם מוכרים להם. כגון א־שִׁילִיה, סוירים בגבול, חבורות המצילות את המולדת?

יש משהו שנקרא גיל הרבניזציה. ילדים בגיל הזה רוצים מאוד לבנות עולם חדש, רוצים להראות לנו, הגדולים, שהם יכולים להסתדר לבד, להיות לבד, למצוא פתרונות לבד. זו תקופה טובה מאוד בהתפתחות הילד, וספרים כמו חסמבה עונים על הצורך הזה.

אני מאמינה שיש עוד סיבה. סיפרי חסמבה מאוד קריאים, לא צריך נסיון-חיים קודם, ולא ידע גדול כדי לקרוא את חסמבה וליהנות. אוצר-המילים קטן יחסית, האמירות ישירות ולא מתוחכמות, הכל בנוי על פעילות, והספר נגמר אחרי שעה-שעה וחצי.

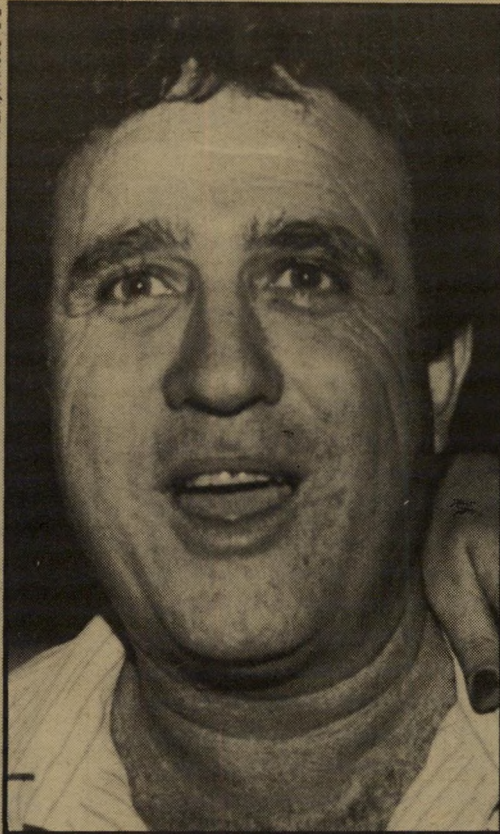
● בספרות שנועדה למבוגרים יש הפרדה בין ספרות יפה לבין ספרות פוסולרית. האם יש אותו הדבר בספרות-הילדים?

ילדים

כן, בהחלט יש. יש ספרות-ילדים מצויינת ממש. יש גורית זרחי ודוד גרוסמן, ויש נירה הראל, וחייה שנהב, ואורי אורלב, ודורית אורגד, ואחרים. גם את הספרים האלה קוראים ילדים ובני-נוער, ואני מתארת לעצמי שהיחס הוא כמו בין המבוגרים. כמה מבוגרים קוראים ספרות יפה לעומת ספרות פוסולרית?

● אם היית שואלת אותי מה קורא הנוער, הייתי אומרת שהם קוראים מרע בדיוני, כמו „שני בני“, ואני ני מבינה שהקביעה שלי לא היתה נכונה.

מאוד לא-נכונה. למרות מה שרבים חושבים ולמרות שרבים אומרים שהספרות הבדיונית היא הספרות של המאה ה-21, נכון להיום שמעט מאוד ילדים קוראים סיפורת בדיונית. (דניאלה שמי)

יהורם גאון:

„אם כן, כדאי לך לחפש מרואיין אחר!“

מסקר שנערך על-ידי „מרכז ימימה טשרנוביץ“ ב.בית ברל, בין תלמידי כיתות ד' עד ח', עולה כי סיפרי „חסמבה“ של ייגאל מוסינזון צועדים בראש רשימת הספרים הנקראים על-ידי ילדים.

בדור הדיגיטלי, המתעניין במיוחד במחשבים, במיש-חקים אלקטרוניים ובשאר המצאות חדשניות, מפתיעה עובדה זו. ולכן פניתי אל הד"ר מירי ברוך, מרצה על ספרות ילדים באוניברסיטה העברית, ושאלתי אותה אם גם היא מופתעת.

כן ולא. אילו היית שואלת אותי מה הספרים הנקראים ביותר בגילאים אלה, הייתי מצביעה על ספריה של גלילה רון פדר. אבל יחד עם ההפתעה, אני מוכרחה לומר שאני שמחה על ההצלחה של חסמבה. יש בחסמבה ערכים שכאילו נשכחו בזמן האחרון — אהבת-הארץ, נתינה למען חבר, הדדיות.

● איך את מסבירה את העובדה שילדים בכלל קוראים ספרים כמו „חסמבה“, שלמעשה עוסקים בדברים שכמעט אינם מוכרים להם. כגון א־שִׁילִיה, סוירים בגבול, חבורות המצילות את המולדת?

יש משהו שנקרא גיל הרבניזציה. ילדים בגיל הזה רוצים מאוד לבנות עולם חדש, רוצים להראות לנו, הגדולים, שהם יכולים להסתדר לבד, להיות לבד, למצוא פתרונות לבד. זו תקופה טובה מאוד בהתפתחות הילד, וספרים כמו חסמבה עונים על הצורך הזה.

אני מאמינה שיש עוד סיבה. סיפרי חסמבה מאוד קריאים, לא צריך נסיון-חיים קודם, ולא ידע גדול כדי לקרוא את חסמבה וליהנות. אוצר-המילים קטן יחסית, האמירות ישירות ולא מתוחכמות, הכל בנוי על פעילות, והספר נגמר אחרי שעה-שעה וחצי.

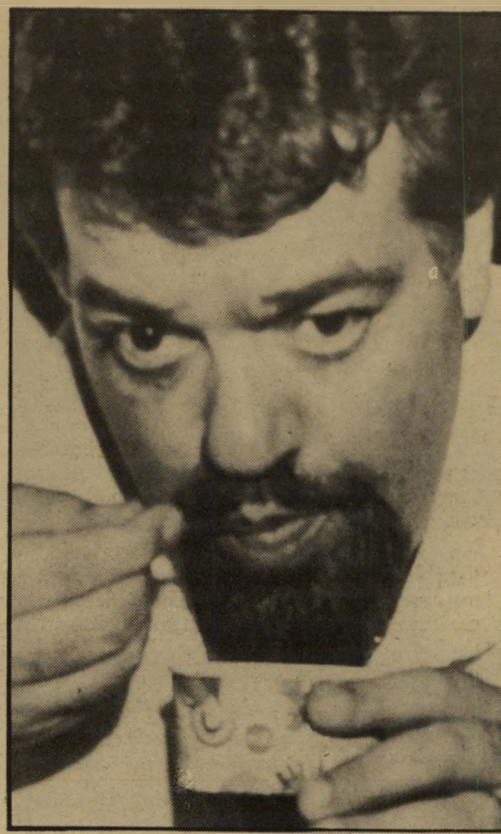
● בספרות שנועדה למבוגרים יש הפרדה בין ספרות יפה לבין ספרות פוסולרית. האם יש אותו הדבר בספרות-הילדים?

דרוס-אפריקה

שיא ישראלי חדש. הפעם בתחום המוסיקה הקלה. יהורם גאון, הזמר מס' 1 בישראל, הוא גם הזמר מס' 1 בעולם. אבל לא בתחום השיירה והרומאנסה הספרדית. גאון עומד בראש הרשימה העולמית שהוציא האו"ם. רשימה הקוראת להחרים זמרים ואמנים, המופיעים בדרוס-אפריקה, ביקשתי את תגובתו.

חיפשתי את גאון במהלך כל היום הראשון. אמרנו, שאיתו דיברתי בבוקר, ביקש לברר באיזה עניין אני צריכה את הזמר.

אחרי שהסברתי לו, אמר: „אם זה העניין, כדאי לך למצוא מרואיין אחר.“ המשכתי לחפשו במהלך היום והלילה. אך הוא התחמק. (רונית אנטלר)

רפי גינת:

„מי שנולד שמן גם ימות שמן!“

מסקר שנערך על-ידי „מרכז ימימה טשרנוביץ“ ב.בית ברל, בין תלמידי כיתות ד' עד ח', עולה כי סיפרי „חסמבה“ של ייגאל מוסינזון צועדים בראש רשימת הספרים הנקראים על-ידי ילדים.

בדור הדיגיטלי, המתעניין במיוחד במחשבים, במיש-חקים אלקטרוניים ובשאר המצאות חדשניות, מפתיעה עובדה זו. ולכן פניתי אל הד"ר מירי ברוך, מרצה על ספרות ילדים באוניברסיטה העברית, ושאלתי אותה אם גם היא מופתעת.

כן ולא. אילו היית שואלת אותי מה הספרים הנקראים ביותר בגילאים אלה, הייתי מצביעה על ספריה של גלילה רון פדר. אבל יחד עם ההפתעה, אני מוכרחה לומר שאני שמחה על ההצלחה של חסמבה. יש בחסמבה ערכים שכאילו נשכחו בזמן האחרון — אהבת-הארץ, נתינה למען חבר, הדדיות.

● איך את מסבירה את העובדה שילדים בכלל קוראים ספרים כמו „חסמבה“, שלמעשה עוסקים בדברים שכמעט אינם מוכרים להם. כגון א־שִׁילִיה, סוירים בגבול, חבורות המצילות את המולדת?

יש משהו שנקרא גיל הרבניזציה. ילדים בגיל הזה רוצים מאוד לבנות עולם חדש, רוצים להראות לנו, הגדולים, שהם יכולים להסתדר לבד, להיות לבד, למצוא פתרונות לבד. זו תקופה טובה מאוד בהתפתחות הילד, וספרים כמו חסמבה עונים על הצורך הזה.

אני מאמינה שיש עוד סיבה. סיפרי חסמבה מאוד קריאים, לא צריך נסיון-חיים קודם, ולא ידע גדול כדי לקרוא את חסמבה וליהנות. אוצר-המילים קטן יחסית, האמירות ישירות ולא מתוחכמות, הכל בנוי על פעילות, והספר נגמר אחרי שעה-שעה וחצי.

● בספרות שנועדה למבוגרים יש הפרדה בין ספרות יפה לבין ספרות פוסולרית. האם יש אותו הדבר בספרות-הילדים?

דיאטות

כן, אבל במשך השנים נחלש הרצון וגם מסתבר לך שכל מה שאתה מוריד אתה מעלה אחר כך. המסקנה שלי מכל הדיאטות האלה היא שמי שנולד שמן ימות שמן, גם אם כאמצע. פה ושם, הוא יהיה קצת רזה וקצת יפה לזמן קצר.

● על איזו דיאטה אתה עכשיו, אם בכלל?

ב־20 חודש אני יוצא סוף-סוף לחופשה עם אשתי ועם כמה חברים שלנו. מהכרת הנפשות הפועלות, אני יודע שזו תהיה זלילה כרת וכדין, ולכן ממש ממחר בבוקר אני נכנס לדיאטת אבטיח, ואני מתכוון להוריד עד ה־20 לחודש בין 12-14 ק"ג. ואז, כשאיה רק 120 ק"ג, אוכל להרשות לעצמי לזלול בחופשה. (דניאלה שמי)

האיש שאכל את עצמו

אליהו חייך חיוך שובב ואמר: "אחרי שאמרתי משהו, אני מסוגל לרשום את זה. ברגע שאמרתי, זה נשכח מליבי, לכן אני נמנע תמיד מלספר את הסיפורים שאותם אני עומד לכתוב. כשי שואלים אותי על הסיפור הבא שאני מתכוון לכתוב, חלילה לי להתפתות ולספר. כי מאותו הרגע שוב אני מסוגל לכתוב את הסיפור."

"לכן אני אדבר, אם תרצה, תוכל לרשום אחר־כך את הדברים, ותנסה להיות נאמן למה שאמרתי."

לא העותי להקליט את הדברים ברשמי־קול הקטן שלי, מחשש פן יעצור הדבר את שטף הדיבור. הקלטתי את תמצית הדברים ברגע שיצאתי מחדרו.

כה אמר תופיק אליהו:

בכל מצב יש דרך טובה ודרך רעה. אפשר לראות את האפשרויות הטובות, ואפשר לראות את האפשרויות הרעות. אפשר לפעול מתוך תיקווה, ואפשר לפעול מתוך פחד.

אתם, הישראלים, פועלים מתוך פחד. אפשר להבין את הפחד שלכם. בהחלט. צריכים להבין אותו, אבל הרבה יותר טוב לעלות על דרך התיקווה.

הנה, עניין המדינה הפלסטינית — מדוע לראות דווקא את הסכנה שבה מדוע לא לראות את התיקווה הגדולה הגלומה בה? מדוע לא תעלו על דעתכם שתהיה זאת מדינה שוחרת־שלום? מדוע לא תחשבו שהפלסטינים ירצו או לבנות את עצמם, לשקם את עצמם, להגיע לחיים יותר טובים ויותר מאושרים?

ואדפול סאטר אמר לאימנז: היינו בער ישראל, מפני שרציינו שליהודים יהיה בית. עכשיו מתנגדים הישראלים לכך שיהיה בית לעם אחר, לעם הפלסטיני.

מדינה פלסטינית תהיה שכנה טובה לישראל. תחת לראות את האפשרויות השחורות, אנא מכם, ראוי את האפשרויות הטובות! הפוליטיקאים אינם תופסים לעולם את האפשרויות הטובות. זהו האסון. לכן זהו תפקידם של הסופרים והאינטלקטואלים, לצייר את התיקווה ולהלהיב את הדמיון, לתאר את הדברים שהפוליטיקאים אינם מסוגלים להבין.

— הרת היא תורת הקידמה. כל הנביאים הגדולים רצו להביא קידמה לאנושות. כל הנביאים הגדולים היו אנשי־קידמה: אברהם, משה, שלמה.

אך יש אנשים שהדת היא מיקצועם, הרוצים לעשות עסקים בעזרת הדת. אלה משתדלים לעצור את הקידמה. לשמור על הקיים. להקפיד את הדברים. למנוע את הקידמה.

כזה הוא חומייני. הוא מפחיד. זוהי קנאות דתית איומה. אין זה יכול לקרות במצרים. זהו ההבדל בין הסונים והשיעים. בשיעה ישנה הדיקטטורה של האיית־אללה. האיית־אללה אינו יכול לטעות. אצלנו, הסונים, אין אדם שאינו יכול לטעות. אפילו מוחמד עצמו, כנביאם, יכול היה לטעות. אנו מודים בכך שטעה. רק כאשר היה נתון להשראה אלוהית ישירה, כאשר קיבל את התורה מהמלאך גבריאל, לא יכול היה לטעות. בשאר הזמן היה ככל האדם.

לכן אפשר להתווכח במצרים. בשעתו התווכחתי גם עם שיית' אל־אזהר. הוא טען דבר אחד, ואני טענתי את ההיפך. זהו יסוד־היסודות של הליברליזם. ההכרה שלכל דבר יש שני צדדים. תמיד צריכים לראות את הצד השני של כל דבר.

כך גם בוויכוח בין ישראל והערבים. צריכים לראות את שני הצדדים. עלינו לראות את הצד הישראלי, ולא רק את הצד הערבי. ואתם, הישראלים, צריכים לראות את הצד הערבי, ולא רק את הצד שלכם. זוהי הגישה הליברלית.

— בפוליטיקה קיימת הסכנה של ההקצנה. הפוליטיקאי אינו רוצים להתחנף להמונים, ותוך כדי כך הם הופכים קנאים יותר ויותר.

— הקומוניזם הוא אמונה. לליברליזם אין אמונה, אלא יש היגיון... אנחנו איננו רוצים בשום אמונה. זוהי תמצית הליברליזם.

ליברליזם פירושו: לכל דבר יש גם היפכו. צריכים להתווכח עם כל רעיון. משום כך, הליברליזם מונע אלימות. כשיש ויכוח חופשי, אין מקום לאלימות.

— כל העניין מסתובב היום סביב העניין הפלסטיני. כל מה שעשויים בעולם השנים האחרונות, עשוינו למען הפלסטינים. כל מה שעשה הציבור ב־30 השנים האחרונות, הוא עשה למען הפלסטינים. מוכרחים להקים להם מדינה. אם לא תקום מדינה למען הפלסטינים, לא יקום שום דבר. לא יהיה שלום.

בכלל, בשביל מה אתם צריכים אותנו? בשביל מה אתם צריכים את האמריקאים? תזמינו את הפלסטינים, שבו איתם, ותגיעו להסכם. אם תזמינו אותם, הם יבואו.

שבו איתם, צרו עימם בסיס לשכנות טובה. אחר־כך לא תהיה לכם שום בעיה איתנו ועם האמריקאים. כל העולם יקבל את ההסכם שאלי תגיעו עם הפלסטינים.

ואם אתם רואים לביטחון, יש לי הצעה. אתם רואים שמא המדינה הפלסטינית תהיה שכנה רעה? עימרו על כך שכל העולם הערבי יהיה שותף להסכם, ויהיה ערב לו. כל העולם הערבי יחתום. הפלסטינים יצטרכו לקבל את זה. הם יצטרכו לקיים את ההסכם. העולם הערבי כולו ידאג לכך.

— תפקיד האינטלקטואלים הוא לטייל את הפחד מן הפוליטיקאים. הפוליטיקאים פועלים תמיד מתוך פחד. צריכים לשחרר אותם!

עד כאן דבריו של אליהו. אפשר לראות בהם את צוואתו למדינת־ישראל.

הם חשובים שבכתיבים מפני שהדובר לא היה לאומן ערבי, אלא דווקא מצרי שרגל בייחודה של מצרים. בנפרד מן העולם הערבי. אם הוא חשב כך, כדאי לשים לב לדבריו.

לקה לפתע, היה מעין בריחה מן הבעיות. בעיות שרדפו אותו מהיום הראשון, ושהיו פנימיות יותר מאשר חיצוניות. על פי עדות ידידיו היה אדם רגיש הרבה יותר מכפי שנראה, והוא סבל ממה שנראה לו ככישלון וכניכור.

זהו סיפור עצוב, הנושא בחובו כמה נושאים ישראלים. יתכן שאהרון בכר יכול היה לכתוב אותו, אלמלא היה זה סיפורו שלו עצמו.

צוואתו של חכים

כאשר נפגשתי עם תופיק אליהו, היה נדמה שהוא עלול להחזיר את נישמתו לאללה בכל רגע. הוא נראה זקן ושבירי, ריבר בלחש והיה עטוף בצעיף־צמר.

אורי אבנרי

זה היה בפברואר 1979. השבוע, כעבור כמעט שמונה וחצי שנים, נפטר.

נכנסתי אליו ברחילו ורחימו. ידעתי שהוא אחד מגדולי הסופרים של העולם הערבי, אגדה חיה. הוא ישב בקומה השישית של מערכת העיתון אל־אחראם, שנקראה גם "קומת הגלות", כי שם הוחזקו אנשי־הרוח, שהמשיטר ראה בהם אויבים פוטנציאליים. תחת לשלחם למחנה־ריכוז, כפי שקרה לרבים אחרים, שולמה לאנשים מוכרחים אלה משכורת טובה, הועמד לרשותם משרד, ונאסר עליהם לפרסם אף מילה אחת מדבריהם בעיתונים.

חכים כתב הרבה ספרים ומחזות. סיפרו הקלאסי, יומנו של תובע כפרי, פורסם גם בעברית.

חכים היה איש קטן, בעל שפם לבן, והוא חבש תמיד, גם בחדרו, כומתה שחורה. הוא נראה כציר צרפתי קשיש מסוף המאה ה־19 ולא במיקרה. כי כל חייו התנגעו אל ימי־נעוריו, כאשר היה סטודנט בפאריס.

זו היתה הצרה שלו. חכים נדבק מן הליברליזם הצרפתי, ונשאר ליברל כל חייו. חוץ מזה היה "פרעוני" — מצרי ששם את הרגש על מצריותה של מצרים ועל תרבותה המצרית העתיקה, בניגוד ללאומנות הערבית של תקופת גמאל עבר־אל־נאצר.

כשראיתיו, היה רישמית בן 77. הוא עצמו לא ידע את שנת לידתו, והעריך שהוא בן 80. משמע שמת בגיל הטוב של 88.

כאשר דיברתי איתו, היתה לי ההרגשה ש־7000 שנה של חוכמה מצרית מרבית אליו. כאחד הרגעים התפרצתי לדבריו (דיברנו צרפתית) וקראתי: "מדוע אינך רושם את הדברים? בדיוק כמו שאתה מברר, מילה במילה: הייתי רוצה לקחת אותם איתי הביתה ולפרסמם, כדי שכל ישראלי יקרא אותם!"

שיחה עם תופיק אליהו (1979)

קשה לי לכתוב על אהרון בכר. אם אכתוב עליו דברים שלי, יאמרו שאני בא להתנקם בו, אחרי מותו, על כי כתב עליי ביוגרפיה גרושה בהשמצות. אם אכתוב עליו דברים חיוביים, יאמרו שאני צבוע. אם אנסה לאזן את הדברים, יאמרו שכתבתי מתוך שיקול קר.

אכתוב מה שנראה לי נאמת.

כמה ממספיריו — ומי לא היה?

ושיבחו אותו כאחד העיתונאים הגדולים. אחרים כתבו שלא היה אלא חקיין, שחיקה כל ימיו את סיגנונם של עמוס קינן, של סיל־בי קשת ושל־

שתי ההערכות אינן נכונות. האמת אינה "באמצע". היא שונה. והיא הרבה יותר מורכבת.

בכר יצא לדרך חייו בתנאים קשים ביותר. הוא גדל בחלק עני של יפו. הוא היה כנען של יוצאי־בולגריה, וחש כי הבולגרים נחשבים כנחותים בחברה שבה שולטים האשכנזים. הוא סבל מהפועתו החיצונית, בשנים שבהן

בכר (1965)

הן כל נער מתבגר מייחס לכך חשיבות עליונה. בקיצור, הוא חש שהוא "בחור", והוא רצה להיות "בפנים".

במידה מסוימת, זהו סיפור חייו. הוא היה כמי שעומד בחוץ ומציץ פנימה, ועיניו כלות. הוא השתמש בכישרונו כדי לרכוש כרטיסי־כניסה. מעולם לא היה משוכנע שהוא התקבל באמת. וגם כאשר כבר התקבל על־ידי רבים, הוא לא התקבל על־ידי עצמו. ליוותה אותו הרגשת־הכשל.

אולי גם אני אשם בכך במידה כלשהי. הכרתי כנער, שבא לעזור בהוצאת כתבי־העת אתגר, ביטאון "הפעולה השמית" בשנות ה־60 הראשונות. אחר־כך קיבלתי לעבודה בהעולם הזה.

הרבה צעירים וצעירות הפכו כוכבים בהעולם הזה, ואחר־כך נדרו לעיתונים אחרים. אחרים מהם המשיכו לשגשג, אחרים דעך.

כו, לבכר קרה דווקא ההיפך. אחרים מהם המשיכו לשגשג, אחרים דעך. לבכר קרה דווקא ההיפך.

משום־מה לא הבחנתי בכישרונו. הוא נראה לי ככתב בינוני למדי, ולכן נתתי לו ללכת כעבור כמה חודשים. הוא עבר לי־דעות אחרונות, ושם הפך במהרה לכוכב. נדמה לי שהיה במשך זמן־מה ה"כתב הפופולארי ביותר בצהרון".

כמתנת־פרידה כתב את הספר עליי. איש לא הזכיר את הספר הזה השבוע, למרות שהיה זה הספר היחיד שכתב מימיו. יש בו שינאה לוותה, ואולי גם אהבה נכזבת. לא היה איכפת לי שתאיר אותי כמפלצת, אלא שזה היה ספר גרוע. מכיוון שמעולם לא גילגלתי עימו שיחה רצינית מחוץ לענייני־עבודה, וגם מעולם לא הזמנתי אותו לביתי, לא היה לו מושג על מחשבותיי ומעשיי. הוא אסף רכילות מיד שניה ושלישית. נדמה שהוא עצמו לא התגאה בספר, בשלב מאוחר יותר.

אולי הייתי צריך להחרים אותו אחרי זה. אבל כאשר יזמנו — עמוס קינן, דויד שחם ואני — חוג בלתי־רשמי של עיתונאים שוחררי־שלום, שנפגש מדי פעם כדי להחליף ריעות והערכות, הזמנתי גם אותו. הוא בא לכל הפגישות. מעולם לא דיבר.

אינני מסכים עם מי שכתבו השבוע שהוא רק ידע לחקות את סיגנונם של אחרים. כמו שאמר יצחק ליבני, גם אם כמה מרכיבי דמו מאוד לסיגנונו של עמוס קינן, בלט בהם כישרון אותנטי. שלא הגיע אולי לידי גיבוש עצמאי. היה בהם פאתוס מסוים. חבוי, מפני שהם שיקפו את הפאתוס החבוי שבחיינו של בכר עצמו.

גם, כאשר כבר הצליח, ורבים בעיתונות קינאו בו, לא היה בטוח בעצמו וכישרונו. יש להניח שכדי להתגבר על הספקות, התחיל לשנות. השתיה היתה גם כרטיס־כניסה נוסף לאותו עולם חמקני, שהיה בעיניו "בפנים". השתיה הפכה אותו לאיש־בזמה, בחברתם של אנשי־בזמה אחרים. הבזמה היא "בפנים". אך זוהי אשליה ובסתר־ליבו ידע זאת.

הגענועים "פנימה" אחראים גם למעידה הגדולה ביותר שלו. אריאל שרון — אריק, שהוא התגלמות הצבריות הכוחנית האשכנזית — הזמין אותו כדי להסביר לו את תוכניתו בלבנון. כשאריק רוצה ללסוף את האגו של מישו, אין כמוהו. בכר נכנע מייד לקיסמו והפך תומך נלהב במילחמת־הלבנון. השמאלניות שלו התנהנה כנדרגע, כעשן סיגריה ברוח־פרצים. אחר־כך חזר לאיתנו, ותקף ארעם שהצדיקו את המילחמה.

גם בחייה־מישפחה לא היה לו מול, וזה הגביר את תחושת־הכי־של.

יתכן כי האסון התחיל בשליחתו לארצות־הברית. הוא "גילה את אמריקה", תרתי־משמע. מבחינה אחת, זה היה נסיון מסחרר. כאמריקה הגדולה הרגיש חופשי. כאשר הציג את עצמו כנציג העיתון הישראלי הגדול ביותר, היה ישראלי, פשוט כמשמעו. לא היה שם איכפת לאיש אם הוא ממוצא בולגרי, רוסי או גרמני. הוא חשב על ירידה, התחיל לכתוב מאמרים גם בעיתונים אמריקאיים. אך השכר שקיבל מהם לא איפשר לו להתבסס שם באופן עצמאי, ובגלל עניין פנעוּת רב עם הסינדיקאט שהפיץ את מאמריו, כך שגם נסיון זה הסתיים בכישלון.

מהארץ קיבל תגובות שריכאו אותו. רשימותיו על ארצות־הברית חדרו להכות גלים בארץ. הוא חש שחינו סר.

כשחזר לארץ, לא עמד בו הכוח להתמודד עם המציאות הישראלית, ולהתחיל לכתוב עליה. הוא חש שכושר־הכתיבה שלו פחת, שאינו מוצא את מקומו בעיתונו. בגלל האולקוס שלו, נאלץ גם להפסיק לשנות. הוא לא אהב עוד פורקן ללחצים שהצטברו בו.

אפשר לומר שהוא "אכל את עצמו", שרום־הלב הקטלני, שבו

אתה

והייתה

מאת יגאל לביב

בית'מישפט

יחליט אם

נאמן "חקר"

שופט בית'המישפט המחוזי, ישי לויט, ידון כ-22 באוקטובר אם לקבל את תביעת המפרקים הזמניים של חברות אהליבה וגל, לחייב את עורכי הדין לעקוב נאמן לשותף עימם פעולה ולמסור להם כל חומר שברשותו בקשר לחברות הללו. הדיון נקבע אחרי שגא-מן השיב לבקשת המפרקים.

ב-1982 הוקמה חברה בשם אהליבה, הרשומה בליבריה ובירדן, שרכשה שטחים מעבר לקו הירוק מידי המת'ווידהנוכל אחמד עורדה. היא קיבלה כ-5000 דולר מכל אחד מ-800 קונים, ובסך הכל ארבעה מיליון דולר. השט'חים נרכשו במקום הקרוי אלקנה ד', ועורה הורה בבית'המישפט כי הקרק'עות הללו לא היו שלו, ושהוא זיף את מיסמכיהבעלות עליהן. אחד הפלא'חים, מבצעי הקרקע האמיתיים, נורה בזמן למוות עליידי מישמרהגבול, כשניסה להגן על אדמתו. עורה הורשע באחרונה בעבירות'זיוף אלה ואחרות, ונידון לחמש שנות'מאסר. הוא הצהיר בבית'המישפט כי קיבל מאהליבה, תמורת הקרקע, רק 2.8 מיליון דולר, בעוד שלמפרקים נמסר מפי בעלי החברות כי שילמו יותר מחמישה מיל'יון דולר.

במקביל הקימו יומי החברה חברה ישראלית בשם גל (ראשי התיבות של עורכיהדין שהקימו את החברה), שהי' ציאה לדבריהם שני מיליון דולר על פיתוח השטח.

לבקשת המישפחות ששילמו ארבי'עה מיליון דולר, מונה עורכיהדין מ'שה ואילנה זינגל כמפרקים זמניים,

פרקליט נאמן
עוד 5000 דולר

ופתחו בחקירה. הסתבר כי בעלי אה'ליבה ונציגיהבעלים הם היהלומנים צאצא'ים ליאון, חיים פינק ואמנון כבירוף, וכן אברהם סלוק. כאשר ביקשו משלמיהכספים לפ' רק את חברת אהליבה, התנגדו לכך בעליהחברה, בהסתמך על סעיף 380 לחוק החברות. האור כי לא ניתן לפ' רק בישראל חברה וזה שאין לה נכסים בישראל. הם טענו כי כל האדמות נר'כשו מעבר לקו הירוק, וכל הכספים הושקעו בבנק לאומי בקלקליה, ולי' כן אין לחברה נכסים בישראל. עורכיהדין זינגל טענו כי החווים שנעשו בין הרוכשים לחברה, למרות שנחתמו מעבר לקו הירוק, מצויים בישראל, והם רכשו.

השופט לויט הורה על פירוק. למפרקים התגלה כי עורכיהדין יע'קב נאמן הוא שרשם את החברות, והוא שייצג בשלבי הרישום, ולכן פנו בפי' קשה להורות לו למסור את כל החומר שברשותו ולשותף פעולה עם המפר'קים, המבקשים לגלות להיכן נעלמו חמישה מיליון דולר. עורכיהדין נאמן השיב לבקשה זו באמרו כי עסק רק בחברת אהליבה,

ישראל הפסידה את הזכות לאוי'סט ב'88

בגלל אי'ההחלטה על הלבאי, לא תוכל ישראל לחייב ב-1988 חברות אמרי'קאיות לרכוש מוצרים ישראליים בהיקף של 150 מיליון דולר, במסגרת התוכנית או'סט.

תוכנית זו מקנה מזה שנים לחברות ישראליות זכות למכור מוצרים לחברות אמרי'קאיות, שמהן מערכת'הביטחון קונה ציור. הסיבה להפסד היא שכל עוד לא החליטה ישראל לגבי הלבאי, טוענים האמ'ריקאים כי היקף ההזמנות הישראליות הביטחוניות לשנת 1988 מלא, ואינם מוכנים לקבל כל הזמנה נוספת. האמריקאים טוענים כי ההזמנות הצפויות עבור הלבאי (שמונעו מיוצר בפראט אנד ויטני, הכנפיים בגרומן והגוף במיפעלים אמריקאיים אחרים) תופסות את כל נפח'הסיוע בסך 1.8 מיליארד דולר לשנת 1988. הם גם רומזים כי טרם שלמנו את המגיע על הזמנת 75 מוסי האף-16, המגיעים השנה. היקף ההזמנה: 2.7 מיליארד דולר, והאמריקאים יכולים להתחיל לנכות את התשלום משנת 1988. הם גם רומזים כי ישראל חייבת עדיין עבור מוסי הפאנטום, ומנצלת את הביורוקרטיה האמריקאית כדי להימנע מתשלום עבור רכישות קודמות.

האשמות הדדיות בין יפת לבינו

הניח לו. אבל הורביץ זרק את סיוון ופגע בבנק הפועלים את הפגיעה הדי'מורה ביותר בתולדותיו. ולכן יפת היה חייב לו.

כך גם לגבי סולל בונה. מנכ"ל החברה, שרגא רופטמן, הוא שחיסל את לוינסון, ולכן זכה באשראי אצל יפת. עכשיו, טוענים מקורבי בינו, צרי'כים בעלי'המניות לשלם את המחיר.

בנקאי בינו
— שצריך להרוויח?

יפת גם מתמרמר על עריפת'הרא'שים הנעשית בבל'ל, ומצביע על המ'פכה השקטה שחולל עמירם סיוון בבנק הפועלים, שבה השינויים נע'שים ללא פרישות והדחתו.

מקורבי של בינו מגיבים כאומרם כי גם כאשר מתחלף רמטכ"ל, פורשים קצינים בכירים הנפגעים מהמינוי. לע'צם העניין, הם טוענים כי בלי ריווחיות אין שליחות, וכי יפת סטה בשם השלי'חות מעיקרון הריווחיות.

אך אפשר להסביר, הם שואלים, מי תן 20 מיליון דולר לאשראליבני הור'ביץ, מול ביטחונות של חמישה מיליון דולר בלבד? או, למשל, איך נתנו לסו'ר לל בונה 100 מיליון דולר אשראי, ללא כל ביטחונות נאותים? נניח שמי'סולל בונה לא ידרשו 300% ביטחון'נות, אבל לפחות 130% היה צריך לק'חת? נראה כי הרצון להתחרות ב'עקב לוינסון' מנע מיפת אפשרות לשיקול'רציונאלי.

המקורבים טוענים כי יגאל הור'ביץ זכה באשראי לא'מוגבל אצל יפת, מפני שכאשר היה שרי'האוצר ביטל את ההסדר שהיה קיים כל השנים, שלפיו בנק הפועלים יהיה הבנק היחיד שבו יכולות קרנות'הגמל ההסתדרותיות ל'השקיע, ובכך פגע פגיעה קשה בבנק ובכרורות'הכספיות של חברת העוב'דים.

אפילו שימחה ארליך לא העז לעשות זאת וללוינסון, בין היתר מפני שמנכ"ל'האוצר דאן, עמירם סיוון, לא

הכיוון החדש שנותן צדיק בינו לב'ל'ל מעורר רוגז אצל קודמו, א'רנסט יפת. נשיחות עם מקורבים הוא אומר כי בינו מחזיר את בל'ל 30 שנה אחורה, והופך אותו לבית מלאכה, "אני לקחתי בנק קטן והפכתי אותו לבנק ממלכתי עם שליחות. בינו מחסל את השליחות, ורואה בריווחיות את ה'זות הכל'".

בנקאי יפת
מי אמר —

הישראליים בחבורה

ברשימת 500 החברות הבינלאומיות הגדולות בעולם בנתוני'המכירות, של ה'רישבועון פורצ'ון, מופיע קונצרן כור במקום ה-262, לעומת המקום ה-254 אשתקד. מכירות כור ב-1986 היו שני מיליארד 155 מיליון דולר. החברה הישראלית השניה ברשימה היא התעשירה האווירית במקום ה-495, לעומת המקום ה-500 אשתקד.

"איתם" גייסה גם באמריקה

חברת איתם, המגייסת עתה מיליון ורבע דולר בהתפקה לציבור בישראל, גייסה גם 450 אלף דולר בהתפקה פרי'טית באמריקה.

איתם הוקמה ביוזמת שני שרי'ראו'צר לשעבר, יגאל בה'יאורגה, המנ'חל אותה כיום, ויגאל הור'ביץ, שיש לו בחברה עדיין כ-5%. החברה השק'יעה עד כה 3.5 מיליון דולר בהקמת שלושה מיפעלים מעבר לקו הירוק, ועתה היא מתכננת להקים עוד מיפעל. כל בעלי המניות בחברה, 215 ב'מיספר, מחזיקים כל אחד בפרוות מ'5%, להוציא את חברת ההשקעות פמה, שלה יש 5% בדיוק.

היחידה הסודית של

מס הכנסה: כוח 300

למס'ההכנסה יש יחידה עלומה, הי'פועלת בשקט בניגוד לתקנות שעות'עבודהומנוחה. 300 חוקרי'היחידה פועלים רק בש'עות אחרי'הצהריים, בערב או בלילה, גם בשבתות ובחגים. הם מפתיעים בעלי'עסקים הסבורים כי אנשי מס'ההכנסה מסיימים את עבודתם בשעה 3 בצה'ריים, ולעולם אינם עובדים בחגים. היחידה המיוחדת הוקמה לבקשת המישנה לנציב מס'ההכנסה, אברהם צרפתי, ל'טיפול בעסקים שאינם עובדים בשעות המקובלות, כמו עיס'קיימון, שעשועים או תעשיה העובדת ללא הפסק.

צרפתי קיבל אישור לגייס דרך'קבע 300 עובדים זמניים, העובדים שלא ככפופות לחוק שעות עבודה ו'מנוחה.

באחרונה אישר שרי'האוצר מ'שה ניסים את המשך פעילות היחידה, ואף את הגדלתה. מסתבר כי היחידה תרמה להגברת הגביה בעסקים שסברו כי י'ד'המס לא תגיע אליהם.

מחפשים הסדר לדויד לוי ובניו

נושי חברת הבניה דויד לוי ובניו מגבשים הסדר לחילוזה מהבזק. החברה היא מהבינוניות בהיקפה, ו'בנתה בעיקר כפתח'תקווה, בכפר'ס בא' בחדרה ובעפולה. היא הפסידה בעסקות לא'מוצלחות כ-2 מיליון דו'לר, ובחודש האחרון סירבו הבנקים לכ'כר את המחאותיה. חלק מהנושים גם פנה לבית'המישפט בבקשות למנות לה מפרק.

המממן העיקרי שלה, בנק המזי'רח, גיבש הסדר שלפיו יורישו בעלי'החברה מנכסים ממכירת רכוש הבנק יאפשר לה להמשיך לפעול. בעלי'החברה מכרו בשבוע שעבר נכסים אי'שיים במחצית המחיר, כדי לגייס כ'מיליון דולר כמזון.

בנהלת בנק המזרחי סירבו למ'סור פרטים על לקוחות.

הוצאה לפועל

מה מצבה הכספית של חברת'הסרטים ברקייפטה'המפרים (והברית'ב של האולפנים המאוחדים בהרצליה)? המעבדות שכרו מחברת אראן אלקטרוניקס ציור, שתמורתו היו צריכים לשלם 862 שקל, אך לא פרעו את החשבון. אחרי פניות שלא נענו, הוציא בית'המישפט השלום צו להוצאה לפועל, לגבות את החוב הזה.

הנרון

(המשך מעמוד 11)

ני של המילחמה, כתגובה מיידית על הוועות הנוראות מכל'ת'יאור של הגר'מנים.

האם יעלה על הדעת כי ישראל מסוגלת לבצע דברים כאלה, מבלי להיות תחילה למדינה אחרת, לגמרי, מדינה מאשיטטית לכל דבר?

האם יעלה על הדעת שגם ישראל כזאת תוכל לבצע זאת בעולם שעל סף המאה ה-21, תחת אפן של מעצמות'העל, מול התנגדותם של 100 מיליון ערבים 800 מיליון מוסלמים, בעולם שבו כבר קיימים צבאות'א'ס?

האם יעלה על הדעת שישראל תוכל לבצע זאת מבלי להת'בצר מאחורי החומות של גטו חמוש, מנותק מכל העולם, שנוא עליידי כל, תוך גלישה אל תוך מילחמת'גוג'ומגוג עם ה'עולם הערבי כולו, שבה יופעלו בליינשם גרעיניים, כימיים ו'ביולוגיים מכל הסוגים, עד לפי'תרון הסופי'באמפת?

■ ■ ■

אני חוזר ואומר: טוב שהדברים הונחו סוף'סוף על השולחן, בגלוי ובפה מלא.

א'אפשר להתווכח עם רוחות'רפאים. א'אפשר לנתח תוכנית, שכל בעליה מתכחשים לה.

לכן טוב שהתוכנית שורטטה עכשיו עליידי האדריכלים המו'סמכים.

מי שרובל בגירוש — סליחה, "טרא'נספר" — צריך לדעת לאן זה יוביל. לפאשיציזיה של ישראל. לני'תוקה מן העולם. למילחמה. לחורבן'בית'שלישי.

לא אולי, לא כחאת האפשרויות, אלא בוודאות גמורה ומוחלטת.

מי שאינו רוצה בכך — ולא חשוב אם מניעיו מוסריים או מעשיים — חייב להביט נכוחה בפני המציאות, שגם גנדי ושות' מודים בה: בלי גירוש לא תיתכן מדינה יהודית בארץ'ישראל השלמה.

גם על קביעה ברורה זו, המשי'תמעת מדבריו, אנו חייבים ת'ודה לגנדי.

■ ■ ■

ד'קרב על עתידה של ארץ זו ועל 'פיתרון הסיכסוך הישראלי'פליס'טיני לא יירעד בשדה'הקרב.

פעולות'האלימות המבוצעות מדי יום — הטרור, הטרור'הנגדי, הפיגועים, הפשיטות, ההפצצות, העינויים — אינן משנות דבר. אין להן כוח'הכרעה.

שדה'הקרב האמיתי הוא המי'טה. המאבק מתנהל על המי'ד'רנים.

האימרה האמריקאית האופנתית — MAKE LOVE NOT WAR, עשה אהבה ולא מילחמה — קיבלה כאן משמעות חדשה לגמרי, אמיתית מאוד. האהבה, המולידה ילדים, היא ה'נשק' העיקרי במילחמה זו.

בלשון וולגארית: לא הכוח המזוין יכריע במילחמה זו, אלא כוח הזיו'ן.

בכל יממה נולדים בארץ כרו'כך בני'אדם חרשים, רובם פלסטי'נים. מיעוטם ישראלי'יהודים. שום כוח ב'עולם אינו יכול לעמוד מול מציאות זו. מי שרוצה מדינה יהודית ודמוקרטית, ואינו מאמין בגירוש ובדיכוי המוני, אין לו מנוס מן הוויתור על ארץ'ישראל השלמה. הוא מזכיר ל'הסכים לחלוקה.

■ ■ ■

ל'ים שלם אינו מחליט על גורלו כ'נדרגע, וגם תוך שנה'שנתיים. זהו תהליך.

אחרי שכל האופציות מונחות לפניו בבירור, מתחיל המוח הלאומי לעבוד אט'אטא, תוך תהיות וטעויות, ובסופו של דבר יגיע למסקנה הסבירה. גנדי ושות' תרמו תרומה חשובה לתהליך זה. תבוא עלי'הם הברכה.

העולם הזה 2605

ההר הפירסומי הוליד עיתונאי קטן מאוד. הוצפת הכתבת עלתה על כישוריה

זאת היתה סנסציה. על המירקע הופיעה בלונדית וזהרת, הוצגה בשם עליזה אסולין. היא בישרה שזה עתה ביצעה מיבצע עיתונאי חסרת-קדמים: היא כיקרה בעמאן. את הדיווח שלה, כך יעצה, יש לקרוא בסוף-השבוע בצי הרון חדשות.

רם עברון, המראיין של זה הזמן, העיר לה בעדיניות שכבר היו שני עיר-תונאים ישראלים שערכו ביקורים ב"ירדן": אמנון קפליוק ואורי אכנרי. המי-רואינת פטרה אותם בויליול. הם באו, כך אמרה, "תחת מיטריית אש"ף", כעוד שהיא באה לירדן באופן עצמאי. טענה זו מעירה על אידיעה. אמנון קפליוק אמנם בא לירדן בפעם הראשונה כדי לסקר את מושב המור עצה הלאומית הפלסטינית, אך ההיתר לבואו היה ירדני. בפעם השניה בא קפליוק כעיתונאי המסקר את ירדן. הוא נשא דרכו צרפתי וייצג את היר-מון הצרפתי היוקרתי לה מונד.

אורי אכנרי הוזמן על-ידי אישיות ירדנית, ולא היה לנסיעתו זו קשר עם אש"ף. הוא הופיע בשם העולם הזה ושהה שבוע בירדן.

מאסרי-מלון. עברון, מראיין מיו-מן שתוכניתו היא בעלת יוקרה אינטי-לקטואלי, ניסה לרובב את העיתוני-אית כדי לעמוד על רשמייה מן הביקור רבי-התושיה בכירה הירדנית. הוא לא הצליח למלט מפיה דבר. הרושם היה שכדי לעמוד על חוויתיה המסעירות ומסקנותיה המפליגות יהיה צורך לקי-רוא את כתבתה בחדשות.

אחרי פירסומת מוקדמת חריגה זו, אכן עוררה הכתבה ציפיות. אך כגודל הציפיות היה גודל האכזבה. הפירסומת המוקדמת היתה, כמעט, גניבת-דעת. היא בוודאי הוכיחה שהעיתונאית נחר-נה בחוצפה יותר מאשר ככישורים מיקצועיים.

אחרי שהתייחסה בויליול לקורמיה, ששניהם סיירו ברחבי ירדן וביקרו גם כעקבה (אכנרי ביקר גם בפטרה) חשי-פה הכתבה עובדה פשוטה: אסולין שהי-תה בירדן כסדר-הכל במשך 48 שעות, ובמשך מרבית הזמן הזה היתה כלואה בבית-המלון.

לדבריה, באה בדרכו גרמני ובשם עיתון גרמני, מבלי להודיע מראש שי-היא ישראלית. היא הודיעה על זהותה לפקיד ווטר, בחדר שמחזיק משרד-ההסברה במלון. כאשר זה העביר את המידע לממונים עליו, נכלאה הכתבת במלון, והיא התבקשה לצאת במטוס הראשון. הוצמדה לה שמירה, והיא הובלה לנמל-התעופה על-ידי הבולי-שת.

לפני כן היתה לה האפשרות לערוך סיור אחד בעמאן, שבו אספה את הרשי-מים השיטתיים שיש לכל תייר המבקר בפעם הראשונה בעיר זו: חוות הכי-תים, תכולת חלונות-הראווה, כריות, לבושי האנשים ברחוב. זה הכל. היא לא צילמה ולא הביאה עימה אלא תצלומי-גלויות לתיירים.

מובן שלא נפגשה עם אישי-שיל-טון, ויכלה לדבר רק עם מי שנקרה בדרכה.

יבול דל. כל זה היה נחמד ויפה, ובוודאי יש לשבח אותה על היוזמה. אולם בכתבה בת 1500 מילים — היבול הדל של ההרפתקה הקטנה — אין אף מילה אחת חדשה או מעניינת. הפירסומת המוקדמת, שערכה לעצי-מה, היתה בגדר הטעיה.

רשמיו של אבנרי פורסמו בהעולם הזה (12.86) והלאה) בשלוש כת-בות.

העולם הזה 2605

בני-ברק:

סיירות ביאות

מתוך שתי מכוניות יצאו שלושה גברתנים חרדים, ויצו לעבר רכב שלישי, שבו ישבו שני חרדים אחרים. כאשר התקרבו, קפץ הנהג וברח. ה-

ספרד 22 למסע

הרב אליעזר שך

זאת לא ירושה העוברת מאב לבן?

יעקב סירדן

הרב יעקב לנדא
אני כמו אביו

מתוך אוכלוסיה של 100 אלף איש, 65 אלף הם כיום חרדים.

עזיבת התושבים החילוניים הביאה לכך שבית-הספר החילוני בשכונת רמת-אהרון נותר ריק. אנשי שכונה זו, שרובם נימנים כיום עם הורם הליטאי, ביקשו לקבלו לרשותם לשם הקמת בית-ספר לבנות, ואילו חסידי-גור ביקשו את המקום לשם הקמת בית-ספר חרדי לבנים. הרב יעקב לנדא צידד באנשי-גור, והעמיד את המקום לרשותם.

בצעד חסרת-קדמים ביהדות החרדית, התיר הרב אליעזר מנחם שך הגשת עתירה לבג"ץ. חסידי גור פנו לרב יעקב לנדא, שנתן תצהירים בזכות

על השחיטה, במיקוואות, בעירובין, ב"הסמכת-רבנים, במתן כתבי-כשרות ל"חניות מזון או בתי-מלון. הוא היה שליט בלעדי וכלי-כול. אומנם היו לו כמה מתנגדים, אך גם אלה לא יצאו נגדו בגלוי, בגלל כוחו הרב.

בגלל שילטונו הבלתי-מעורער של הרב יעקב לנדא היתה בני-ברק העיר היחידה בלא מועצה רתית וכלא רבי-עיר ספרדי.

כאשר החליט ראש-עיריית בני-ברק ב-1970 לשנות מצב זה, נתקל בהתנגדות עזה מצידו. הוא התרים את הרבנים האחרים, שהמועצה מינתה. הפלג הליטאי הרגיש את עצמו

מקופח. מאחר שהרבנים שהוחרמו היו ליטאים. חוץ מזה שררה תמיד ההרגשה שרבי-העיר רואג יותר לציבור החסידי.

הניחוח לנפשנו

בבני-ברק נמשך מזה זמן רב ת"ה-הלך של עזיבת התושבים החי-לונים, ומצד שני מגיעה אוכלוסיה ד"תית-חרדית משאר חלקי הארץ.

ציון צמירי העולם הזה

מיטעני-חבלה, הצתות ומכות ★ אבטיחים מוחרמים ★ גלידה כרוה שנמצא בה חלב ★ נקניקים עשויים מחומר לא-כשר ★ עיתוני-תועבה ושאר מרעין בישין במאבק לחיים ולמוות בעיר ההוכחת לגשו חרדי סגור

עמדתם. על מעשה זה התרעמו רוב תושבי-העיר, שראו בזה חוסר-שוויון, ונקיטת עמדה חריגתית. במקום לעשות פשרה או להביאם לדין-תורה, נטה לטובת אחד הצדדים, אמרו ה"ליטאים.

עמדתו זו של רב העיר גרמה לכך שהרב שך הכריז, אחרי הדיון בבג"ץ, שאין הוא סומך עוד על ההכשר שנותן הרב יעקב לנדא, ומפסיק להשתמש בו. כך נגרם הפילוג הסופי בין שני המחנות.

עם מותו של הרב יעקב לנדא, קם אחד הרבנים השכונתיים והכריז שבנו של הרב המנוח, הרב משה לנדא, יהיה הרב הראשי של העיר. מינוי זה לא מצא חן בעיני הליטאים. זו לא ירושה, העוברת מאב לבן? טענו המתנגדים, מה גם שבעיר בני-ברק אין האיש נחשב כגדול בתורה.

באותו הזמן הקים הרב שך עיתון יומי בשם יתד נאמן. המייצג את הפלג הליטאי. עיתון זה התעלם מהסמכתו החפופה של הרב הירושלמי, ולא העניק לרב לנדא את התואר של רבי-העיר. יחד עם זה התחילו הליטאים לערער על השליטה המלאה של הרב לנדא בשירותי-הדת.

הרב משה לנדא לא הסכים ל"התפשר, או לאפשר פיקוח נוסף בעיר. אני, כמו אביו, כל הסמכויות היו בידי, וכך יהיה גם אצלי! הכריז.

ההשתלטות והכפיה היו כלי-כך קשים, שהעיתון יתד נאמן יצא באחד הימים בכותרת, "הניחוח לנפשנו".

(המשך בעמוד 18) **אשר בדין**

בעיר זוכה בכוח פוליטי גדול ובהכנסה כספית גדולה, כי כל בעלי-העסק חייבים לקבל את כתבי-הכשרות.

ראשי שני המחנות העיקריים ב"מאבק זה הם הרב אליעזר מנחם שך, מנהיג הליטאים המתנגדים, והרב משה לנדא, רב העיר בני-ברק, מנהיג החרדים.

המאבק התחיל לפני שלוש שנים, עם מותו של רבי-העיר הקודם יעקב לנדא, שהיה מקובל על רוב החוגים

נוסע השני, שנשאר ברכב, נתפס והוכה קשה.

כשסיימו את מלאכתם, חזרו ה"שלושה לריכבם ונעלמו. הבחור שי-הוכה הגיש תלונה במיטרה, למרות שאין זה מקובל בעולם החרדי.

אלימות זו היא חלק מהמאבק הממושך בין הפלגים החרדים בבני-ברק. הפעם היתה ההתנפלות חלק מן המערכה על השליטה על היתרי-כשרות לחנויות למימכר פירות ו-

חנווני גרין ועיתוני-תועבה
מיטעני-חבלה בקיוסק

סיירות פיאות

(המשך מעמוד 17)

מאמר נזכרים גם טיעונים מהסוג שמעלים החילונים נגד הכפיה הדתית.

נקניק

גלידה, ירקות

העיתונות החרדית נטלה חלק הרב במילחמה זו. המודיע, עיתון אגודת-ישראל, תקף את הליטאים, ואילו יתד נאמן ערך סדרה של תחקירים כדי לגלות ליקויים ב מערכת הכשרות של הרב לנדא. בין השאר:

● גלידה, הנמכרת כפרווה, ושי נמצא בה חלב.

● חוטי-נקניק העשויים מחומר שאינו כשר.

הבשר הנמכר בבני-ברק כפוף לי פיקוח הבלעדי של הרב משה לנדא. יתד נאמן פירסם רשימה של חנויות, שבוזן ניתן להשיג בשר בהשגחת העדה החרדית ירושלים.

את הלחם שלא היה באפשרותם לי אפות בעיר, השיגו דרך מאפיה בקר- יית'ג, שקיבלה הכשר מיוחד.

השלב הבא הגיע עם שנת-השמיטה. עד השנה עברו כל הפירות והירקות דרך פיקוח הרב משה לנדא. השנה החליט הרב שך על הכשר משלו, כאמצעות ידימינו, הרב ניסים קרליץ. את הפירות והירקות קנו ברחובות או מחקלאים שאינם יהודים. כדי למכור את הסחורה בעיר נאלצו לשכנע את אחד מבעלי-החנויות שיעבור לצידם וימכור את המזון תחת פיקוח של הרב ניסים קרליץ.

למחרת הסכמתו באו אנשי הרב לנדא. בעיקבות שיכנועים ואיומים הסכים לחזור לפיקוח הרב משה לנדא. לא עבר זמן רב, והרב ניסים קרליץ הגיע למקום. שוב היו לחצים ושיכנועים. החנוני חזר למכור תחת פיקוח הרב קרליץ.

אנשי הרב לנדא, שראו שהמונופול עומד להישבר, הפיצו כרוזים האומרים שהתוצרת שבפיקוח הרב קרליץ היא מתוצרת יהודית, ולכן אסורה באכילה. למחרת פירסמו הליטאים במודעות ובפיתונים הכחשה, והודיעו שדווקא הפירות והירקות הנמכרים בפיקוח הצד השני אינם כשרים.

כך קרה שהקונים נאלצו להחזיר אכתיחים, שנמכרו במשך היום ושי התגלה שהם מתוצרת ישראל. אישים בציבור החרדי אומרים שי בזמן הקרוב תיפול ההכרעה. הרב משה לנדא לא יסכים להמשך הכירסום במעמדו, ולכן יאלץ להתפשר. הליטאים והחסידים, שאיש מהם אינו מוכן לקבל עליו את מרות הצד השני, מאוחדים בנושא אחד: הפיכת העיר לחרדית יותר והקצנה בדרישות דתיות.

לפני חודשים אחרים פורסמה רשימה שחורה של מניות, הנסחרות בבורסה, שלפי טענת החרדים הן של חברות המחלות את השבת, ולכן אסור להחזיק בהן.

ליבואן יחיד ניתן בעיר הכשר לייבא קפה. היבואן הסתבך בחובות ונמלט מהארץ. בעיר לא היה קפה במשך כמה שבועות. נשי העיר נאלצו לחפש את הקפה בירושלים.

חלק מהפיאות שלובשות הנשים הן חריות יפות מדי לטעמים של רבנים אחרים. הם פירסמו מודעות ותבעו לי הסירן. לשם כך הוקמה סירות-פיאות, שתעיר לנשים על פיאות לא-צנועות.

מכירת עיתונים "חילוניים" בכני ברק היתה מאז ומתמיד לצנינים בעיני קיצוניים אחרים. קבוצת קש"ת ("קבו צה שלא תסכים") פועלת נגד בעלי דוכני-העיתונים בשיטות אלימות במיוחד — איומים טלפוניים, הצתות, שריפת העיתונים, ואף הנחת מיטעני חבלה.

מרבית מוכרי-העיתונים הפסיקו לי מוכרם בעיקבות ההטרדות. נשאר רק הדוכן היחיד ברחוב רבי עקיבא. בעל הקיוסק, דויד גרין, לא הסכים להיכנע לביריונים, למרות כל האיומים עליו ועל אשתו. לבת-חבלה התפוצצה ליד ביתו, איומים על חייו הושמעו כמה פעמים בטלפון.

יופי

של

קייז

עם

"לון"

קרם-הגוף החדש מתאים לשימוש בשעות היום, לים ולבריכה, לרענון ולקישוט וכמובן הוא טוב גם לשימוש בשעות הערב.

השימוש בקרם נעשה עלידי הקצפת מעט קרם-גוף על כף היד ומריחתו בעדינות על עור הגוף.

חברת התמרוקים לון שמחה להציג את הלהיט הווה, קרם-גוף זוהר, לון סאן ספארקלינג לושן, שהוא קרם גוף דקורטיבי, המכיל חלקיקים נוצצים הנותנים לגוף מראה זוהר ובוהק ומשלימים את האופנה של בגדי-הים הנוצצים.

אקורדיוניסטית

מארגנת שירה בציבור עם שיקופיות ומישחקי-חברה

כמסיבות

תוכנית מיוחדת לימי-הולדת

טלפון: 221017, תל-אביב

"דרם"

50 גרם טבק הולנדי מעולה לגלגול סיגריות (עם נירות)

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי - העישון מזיק לבריאות

תן טרמפ לחייל

צניח במבצע!

אל תלך חזק. יש כזה מקום.

- חבילת מחברות 40 דף 6 ש"ח
- יומן התלמיד 3.25 ש"ח
- חבילת עפרונות 3 ש"ח
- מחשב FX82B 29 ש"ח
- רפידוגרפים 20% הנחה
- דיסקטים "אופטימום" 1.99 ש"ח
- ופרסיזן
- המחירים כוללים מע"מ

תיק "נייק" - חינוס

על כל קנייה מרוכזת מעל 40 ש"ח

ה-ע.מ.מ. תמצא איזון נחב של כלי שטט, גיפיקה, הנדסה, כתיבה, 3 וז מנצח וזיז וקפי אמתה.

אזינו ב.ש.מ.מ. תמצא מחיכים מפנידים ומבצעים מפתחים.

אזינו ב.ש.מ.מ. - תקבל יחס רחב ויצור מקצועי.

אזינו ב.ש.מ.מ. - תמצא את כל הצורך הדיוס לך אלימאזים.

ש.מ.מ. 3 וז מנצח מנצח כתיבה

דן פז 44 תא מוא בית רבז טל - 373915-382075

אברהם אביחצירא
מס' 12

ציון צפירי העולם הזה

6 יש!

הורביץ ושוכל
מס' 6, בין 20 ו-30

להם אין דאגות. אחרים צריכים להתרוצץ, לתכנן, לתחמן. הם אינם צריכים לעשות דבר. אין הם צריכים לסמוך על הליכים דמוקרטיים. מקומם בכנסת היזו מובטח

במקום ה-6 ברשימת הליכוד, המועמד השני יוצב במקום שבין ה-20 ל-30, ומועמד נוסף בכל עשיריה, החל במס' 40. בישיבות הממשלה שוכנע הורביץ לממש את האופציה, שהונחה לפניו (המשך בעמוד 20)

רונת אנטלר

חבר יחד המכהן מטעמה או מטעם העבודה בכנסת, בהסתדרות, במרכז השלטון המקומי או ברשות המקומית, יתפטר ויפנה את מקומו אם הפסקת חברותו שתנועת העבודה או פרישתו מסייעת העבודה במסגרת שבה או מכהן כאמור לעיל.

ולראיה באו הצדדים על התוס':

יחד:

העבודה:

ההסכם עם "יחד": חתימות ברעם, שחל, וייצמן, בן-אליעזר... וכפוף לאישור מוסדות מפלגת העבודה

וייצמן (עם שחל ופרס)
בין 5 הראשונים

אברהם אביחצירא, הורביץ ושוכל עשו את העיסקה לפני כמה שבועות. או הבטיחו אברהם אביחצירא והורביץ ל"יצחק שמיר את המשך כהונתו כראש ממשלה.

הורביץ: מס' 6

ר אשי הליכוד, סגרו עיסקה עם יגאל הורביץ. ימים אחדים אחר כך נחתם הסכם עם אהרון אברהם אביחצירא. הקדמת הבחירות, שעמדה על סדר היום הציבורי בחודש האחרון, והממי שיכה עדיין להעסיק את הפוליטיקאים, גרמה לאנשי הליכוד להודור.

כמי שמכירים את ריעותיו הניציות של הורביץ ידעו אנשי הליכוד שהוא לא יסכים לוועידת שלום בינלאומית.

הם יהיו ח"כים בכנסת ה-12. לשם כך לא יתרוצצו ברחבי הארץ. לא יתחנפו לחברי מרכז. לא יצטרפו לזחול לסניפים ולתת הסברים על מה לכים ופעולות שעשו בכנסת ה-11. הם לא יהיו חייבים להוציא כספים על פירסומם בעיתונים, ברדיו ובטליוויזיה.

הם לא יצטרפו לעלות לירושלים, לוועדת הבחירות המרכזית, ולבקש אות ושמ למפלגתם. לא יזכוזו כוח, זמן ומאמצים לשכנע את עמי ישראל בחשיבותם ובנחיצותם. הם כבר יודעים את מקומם ברשימת מפלגתם לכנסת ה-12. הם כבר חברים בכנסת הבאה.

- ואלה הם:
- אהרון אברהם אביחצירא.
- יגאל הורביץ.

בן-אליעזר ועמר
מס' 25 ומס' 41

הורביץ, מצידו, ידע כבר אז, ככל הנראה, כי עסקי בניו עומדים להתמוטט. הוא גם ידע שאחרי הבחירות החדשות לא ימצא עצמו בכנסת. ובימים אלה החברות בכנסת נחוצה לו כמו אוויר לנשימה.

ולמן שובל אשר מזה שנים רוצה לחזור לכנסת, עשה את כל המאמצים כדי לקשור את הקשרים הנכונים עם ראשי הליכוד. שובל שכיהן בכנסת הישישית, השביעית, השמינית והתשיעית, ניסה את מזלו בפעם נוספת ברשימת משה דיין לכנסת ה-10.

● זלמן שובל.
● עזר וייצמן.
● בנימין (פואר) בן-אליעזר.
● שלמה עמר.
מקומם הובטח להם, שנהווצו ושנתיים לפני המועד הרשמי של הבחירות לכנסת ה-12, בנובמבר 1988. הם חתמו על הסכמים, קיבלו מקור מות והבטיחו לעצמם עוד קדנציה ב"בית המחוקקים הישראלי.

וייצמן, פואר ועמר חתמו על ההסכם שלהם עם מפלגת העבודה לפני שני תיים.

הראשונים. פואר יוצב במקום ה-25, שלמה עמר במקום ה-41, מוטי מאור במקום ה-54, שלמה בוחבוט במקום ה-56.

בליכוד, כמו במערך, כועסים על ההסכמים. עשרות פעילים, מאות עסקנים ורבים אחרים, הרואים עצמם מועמדים לכנסת הבאה, מבינים כי אוחלים המקומות הבטוחים.

במערך עבר ההסכם עם וייצמן בקול-ענות-חלושה. מיכאל בר-זוהר תקף קצת, עשה גלים במרכז המפלגה וניסה לאסוף קולות וחתימות נגד ההסכם. אבל טובת המפלגה ניצחה. וייצמן וחבריו יחד הם היום חברים לכל דבר במפלגת-העבודה הישראלית.

בליכוד עדיין רוחשת התמרמרות מתחת לפני השטח. חברים בתנועת-החרות מחכים ליום שבו יוכאו ההסכמים לאישור מרכז-התנועה. רבים כבר הודיעו כי לא יצביעו בעד אישורם.

חבר-הכנסת מאיר שיטריט אומר כי אינו מתנגד להסכם שנחתם עם אהרון אברחצירא. לדעתו זכאית מפלגת-שילטון לחתום על הסכמים עם מפלגה אופוזיציונית.

לעומת זאת הוא מתנגד בחריפות להסכם עם הורביץ. הורביץ, הוא אומר, הלך עם המערך בבחירות האחרונות, ובעבור תשלום של מקום בכנסת היה מוכן עתה לעבור לליכוד. "מי יתקע לידינו שהוא לא יעשה בפעם נוספת את אותו תרגיל?"

גם חבר-הכנסת עוזי לנראו ודן מרדור אינם רואים בעין יפה את

(המשך מעמוד 19)
הנבחרת לפני שנת שרי חרות והלך ברלים גיששו. הורביץ נראה מוכן. גם חברה-כנסת אהרן אולמרט עוד ל-הורביץ להחליט. עוד ישיבת-ממשלה ועוד ישיבת-ממשלה, והורביץ היה מוכן שלא יוקדמו הבחירות, שלא תהיה ועידת-שלום בינלאומית וששמיד יישאר ראש-הממשלה.

ונהלת אומץ ותבונה ב-14 ביוני וקיבלה החלטה בעד. היא גם בחרה את המועמדים שלה: יגאל הורביץ למקום השישי, ושוכל למקום שבין ה-20 ל-30.

על ההסכם חתומים יצחק שמיר, משה ארנס, אריק שרון ויצחק מודעי מצד הליכוד, ויגאל הורביץ וחלמן שובל מצד רפ"א-אומ"ץ.

אברחצירא:

מס' 12

אם אהרון אברחצירא יודע היטב שבבחירות לכנסת ה-12 לא יהיה לו בריוק מה להציע. מפלגתו, תמ"י, תיעלם מן המפה הפוליטית.

חבר-הכנסת מיכה רייסר, רותי מילוא וחיים קופמן יצרו את הקשרים.

למה רווקא אברחצירא? בבחירות האחרונות קיבלה תמי 31,103 קולות. אלה, כך מאמינים בחירות, יגיעו עכשיו לליכוד.

בישיבת שרי-הליכוד לפני חודש הועלה נושא אברחצירא. השרים הסכימו שמקום בטוח לאברחצירא עדיף על הקדמת הבחירות.

הפור נפל. ההסכם נחתם. חתומים עליו השרים רודי לוי, יצחק מודעי ואריק שרון מצד הליכוד, ואברחצירא מצד תמ"י.

אברחצירא יודע כבר את מקומו ברשימת הליכוד: מס' 12. השני ברשימת תמ"י יוצב במקום שבין 42 ל-46, ולנציג השלישי מיועד המקום עד ה-70. מועמדים אלה — מהשי

ח"כ מרדור
טעם לפגם

ההסכמים. השניים טוענים כי ההסכמים אלה אינם נחוצים לתנועת-החרות. לדעתם יש טעם לפגם בשיריון מקומות בבחירות דמוקרטיות.

אבל כבר היום ברור כי גם תנועת-החרות תצביע ותאשר את ההסכמים. גם שם למדו את הסיסמה: טובת התנועה והמפלגה.

ההסכם שבין יחד למערך מעוגן וסגור מכל הכיוונים. הוא נחתם על דעת כל שרי המערך, וזכה באישור מרכז-המפלגה.

לעומת זאת, ההסכמים שבין הליכוד לאומץ ובין הליכוד לתמי עדיין לא אושרו.

פרט נוסף ומעניין: בהסכמים של הליכוד בולט שבכל הסכם חסרה חתימה של אחד מראשי-התנועה. בהסכם עם הורביץ חסרה חתימתו של לוי. בהסכם עם אברחצירא חסרות חתימותיהם של שמיר וארנס.

פעילים בתנועת החרות אמרו כי שבו כי החתימות החסרות מעידות כי אולי ההסכם לא יאושר סופית.

בתנועת החרות המצב קשה יותר מאשר במפלגת-העבודה. אמנם גם בעבודה הבחירות הן דמוקרטיות וחי שאיות במרכז, אבל שם כבר רגילים לכך שיש מקומות משוריינים. לתק"מ, למושב, לנשים ועוד.

בחירות יש מקומות משוריינים רק למפלגת-האחדות הליברלית. ועכשיו, כששוריינו עוד שלושה מקומות, יצטרכו כל הפעילים וחברי הכנסת הנבחרת להתמודד על כ-20 מקומות בלבד.

ח"כ שיטריט
אברחצירא כן. הורביץ לא

האלה — ייבחרו במסדרות תמ"י. לא כן אברחצירא עצמו. הוא קבוע.

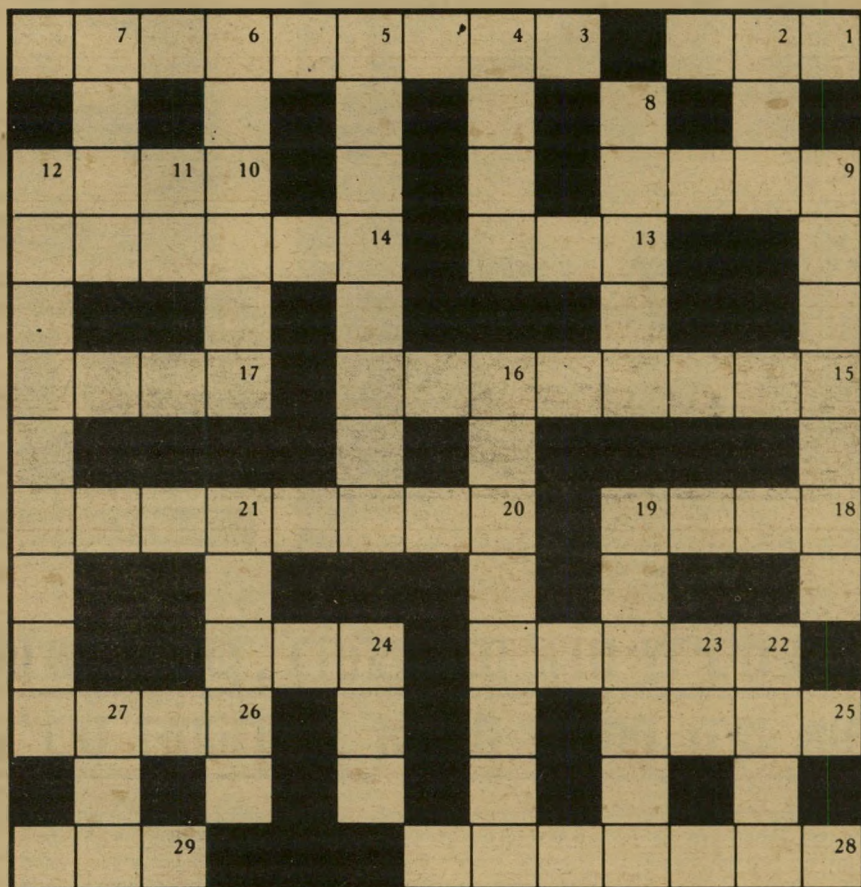
אוזלים המקומות

ההסכם המופי בין יחד למפלגת-העבודה נחתם ב-10 באוקטובר 1986.

שנתיים קדם לכן הבטיחה מפלגתו של עוז וייצמן לשימור פרס את ראשות-הממשלה. אבל וייצמן, מטי הוד, פואר, אברשה, שמיר, אריה שומר וחבריהם אינם ילדים בפוליטיקה. הם ררשו תמורה. מפלגת-העבודה מיהרה לתת: שלושה מקומות בטוחים ברשימת המערך לכנסת ה-12, ועוד תפקידים בכירים במשק.

משה שחל ועודי ברעם חתמו על ההסכם מטעם המערך. וייצמן ובנימין בך-אליעזר חתמו בשם יחד. שלושת חברי-הכנסת של יחד יודעים כבר היום את מקומם ברשימת המערך לכנסת ה-12. וייצמן יוצב, על-פי ההסכם, בין חמשת המקומות

תשבצות העולם הזה 2605

- 5 טהר את השרץ באנגליה על הים (5:3);
6 בקשתו של כריגוריון להגברת הילודה דורשת הסכרים? (6);
7 גם מינכה-האוזן קבל את התואר בשמחה (4);
8 כמה נמנים על כוחותינו בעיר? (5);
9 מצא את הגשש בתורכיה (7) (ע"פ שרינה אלישר);
11 יד של זהב (2);
12 אילן מטיף במקום אבי רן ו"ל? (4:5);
16 עזב את ביתי בגלל הרלות; (5:3);
19 לגיא חוש נפלא למליונים (6);
21 שמענו שהגיע החודש עם לחם הקופים (5);
22 שותים קפה ע"י התותח (4);
23 בתיקול ממרחק 500 פרסה (2);
24 מקום על הגלים (3);
27 שבועים פעם חזר ושבע צמח (3).

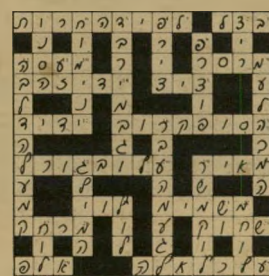
- 14 משורותינו באיטליה (6);
15 כל המדליקים וגם יורם בפנים (8);
17 תיקון העונה על הרישות (4);
18 כאן שמענו כי מי שיש לו כת, יש לו (4);
20 הקומפוזיטור הגרמני הגיע לסוריה בגלל הקולסטורול ומפני שבנו מח' לב (4:4);
22 מה היא עשתה על הגג בגילה הצעיר עם כל הפלמ"ח (3:2);
24 הד מחיי הנזירים במאה ה-14 (3);
25 מס בטור קופץ (4);
26 האויב בפנים הרליק את האש (4);
28 וילדר הוא אחד מאלה הרותחים (7);
29 תרנגול שבגר (3).

מאונד:

- 2 היופי שלהם זול מאד (3);
4 חל שינוי נהדר בעיר (4);

- מאונד:**
1 פחד מאימפולס (3);
3 משחקים כדורגל גם באוריון אך לא ביום חול (4:5);
9 בכרי חבר כיופוף (4);
10 כמורה אני ככנסיה אפשר לשבת על השרפרף (4);
13 מדוע הוא מתנזר במזרח? (3);

פתרון תשבצות 2603

אביגיל ינאי

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 · טל. 5-6-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

1987

ובכל זאת הצליחו להפתיע

★ את השחקן ביום-ההולדת

מי שלא טס אל האיים הקאריביים

שולה חן הזמרת ובעלה, התמלילן אבי קורן. העלו את מוראל האורחים. חן, העסוקה בחזרת רות למחזמר חדש, היתה במצב-רוח מרומם ביותר, עברה מאחד לאחד יותר שקט יח לה, כשהיא ג

רוחי ירקוני בתה של הזמרת יפה ירקוני. הופיעה למסיבה בחברת בעלה, השחקן מאיר סוויסה. רותי המאוהבת היתה במצב-רוח מרומם, לאחר שתיית כמה כוסיות של ויסקי, והפגינה זאת בעשיית פרצוף למצלמה. לא-חר שבירך את מוסקונה, חזר סוויסה לחיק-אשתו.

המצחיקנים עצובים

כימים לחים שכאלה קשה מאוד ל- הפתיע אנשים במסיבות יום-ההולדת חי- שאיות וסודיות. החשדנות הישראלית גורמת לכך שימים ספורים לפני תאריך-היעד חושד כל אדם ברעהו שי- מא הוא מתכנן לו מסיבת-הפתעה או אירוע חברתי אינטימי למאות אנשים וכו'.

אך יש גם כאלה, שלמרות הנסיון הרב שלהם בתיכנון מסיבות ואירועים כאלה לעמיתיהם, הם עצמם נופלים קורבן ביום-ההולדתם. אחד כזה הוא הזמר-שחקן אריה מוסקונה, שאש- תו עדינה וחברו, אישה-התיווך אמיר שמאי, הצליחו להוליד אותו שולל. אמיר סיפר לו שעורכים מסיבת-הפ-

ג'קי מקייטן הזמר היה היחיד שבירך את מוסקונה באופן ענייני, מבלי להתחכם. הזמרת עליזה אביב (איתו בתצלום). אשתו של הזמר מוצי אביב, נשקה לו לאות הערכה וחיבה.

ניצה בן-נחום מי שהיתה אלופת ישראל לנוער בשחיה. עוסקת כיום במתן שיעורי-שחיה למתחילים. בן-נחום היא חברה של ירקוני, זמאז גירושיה נראית במקומות הנכונים.

ינקל'ה קלוסקי הכוריאוגרף הוותיק והשובב עשה כניסה בחברתה של כוכבנית בריטית בת 23, גולי אן.

ג'טה לוקה השחקנית, המופיעה כעת ב- הצגת-יחיד, היתה פעם אמו של מוסקונה במחזה דירת-הרווקים, לפני 17 שנה.

דפנה בנאי אשתו של גברי בנאי מהגשש ובעלה (בתצלום לצידה) ישבה ליד בר-המשקאות. כשהיא מהור- הרת ועצובה. הזוג בנאי ממעט להיראות במסיבות ואירועים.

חדשות אכילות

1. גלילות

2. ארוחות בוקר,
ארוחות אחרי־הצהריים,
ארוחות־לילה וביניהן

3.. איך זה יכול להיות?

**חיסכון
במעמל,
חיסכון
בעצבים**

ברוחו אלנבי 8 ש"ח, וליעומת זאת חבילות ופלים במישקל 80 גרם בתוספת לגו עולה 7.5 ש"ח. ומי שאוהב ופלים ואין לו ילדים? שיאסוף את חבילות הלגו כשביל הילדים של החברים שלו. זו תמיד מתנה יפה.

בלגאן טרופי

לכל התל-אביביים שלא נסעו ביימים האחרונים לחו"ל, ולאחר שאין באפשרותם לטוס לאיים הקאריביים, ניתנה ההזדמנות ליהנות מאווירה טרופית וציבעונית, במסיבה שערך איש האופנה חננ'ה רייבלסון במלון ימיית. החגיגה החלה על שפת-הבריכה, שקוטטה לצורך העניין בוריספרחים והרריפירות ונמשכה בריסקוטק שבמלון.

רבים פרשו בגלל החום והלחות, בי עיקר הדוגמניות, שלשם שינוי היו מלוות בבעליהם. אך אותם שנותרו השתוללו על רחבת-הריקודים, כש'מלווים' אותם קריאותיהם הקצובות של שחקניה שחוריה העור של מכבי ובית"ד תל-אביב. הכדורסלנים תפסו את המיקרופון וזימרו במשך דקות ארוכות כשהם משתמשים במוסיקה שהושמעה כפלייבק. בין המחוללים בלט חתיד נתנייתי בשם אמיר אלי טר, שכמה נשים קשישות ניסו לצוד את מבטו. אך הוא העדיף להתרכז במוסיקה. אשת-החברה ברוריה צ'י וזון העדיפה ישיבה וצפיה בחוגגים, כשהיא נעזרת בעיתונאית-חברה, שהסיביר לה מי מהנוכחים נחשב אין ומי לא. אשת-הבורסה עירית חדר נצמדה חזק לבעלה-לעתידי. הארכיטקט אדריאן פון-סרשט, אך גם לא סירבה לרקוד עם המעצב הצעיר רויד אלבו.

כולם ציפו לתמי בן-עמי, אך ה'דוגמנית העדיפה ישיבה בלובי של המלון, בחברת בן-זוגה קרבי זר וידידים נוספים.

במשך שעות הסתובבו הכליינים ו'ציפורי-הלילה' בין קומות המלון, בין ה'לובי' ל'בריכה' ול'ריסקוטק', ומי שאיבד בן או בת זוג התקשה מאוד במציאתו. ולא במיקרה: לקראת השעות הקטנות של הבוקר נראו כמה גברים ונשים המשתכשכים בברכת המלון, כשהם קובעים תוכניות ליום המחרת.

יפיה בדיחות וקוריוזים. בעלה, שהיה ניסה להרגיעה, אך חן המשיכה בשי-ת אחריה את יונה אליאן וג'טה לוקה.

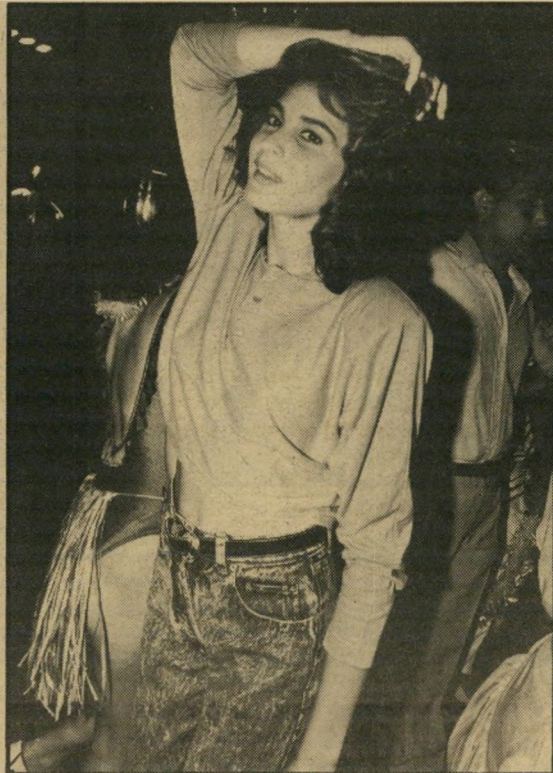
עה לעורך-הדין צבי לירסקי, לציון 29 זנים של פעילות כעורך-דין. מוסקונה הגיעה ב'סיבה', שנערכה במועדון הרמוניה בגיבעת'ם, ונכח לדעת שהוא אורח-הכבוד במסיבת ס'ההולדת שלו עצמו.

עשרות חברים וידידים קידמו את פניו חיבוקים ונשיקות. כשנגע, נקרא לבימה, שמדי פעם מצטרף אליו שחקן אחר ומברך אותו.

את הברכות המצחיקות ביותר נשא השחקן זאיר סוויסה, שבידר את החוגגים.

לקחה חופשה מעבודתה ומעבירה את זמנה הפנוי בשיזוף ובבילוי. היא רקדה במרץ עם הכדורסלן קירט בנט ועם עירית חדר (בתצלום מימין).

ליליאן פרימן (בתצלום משמאל) מזכיר רתו האישית של איש-העסקים הבינלאומי רב-המעללים שבתאי קלמנוביץ.

טלי רוזולין בתו של סגן ניצב שרות בתי-הסוהר, קיבלה את פני האורחים כשהיא לבושה כבת-הוואי. טלי היפה, המצפה לשובו של אהובה מקנדה, אימרה את חלק גופה הקידימי בצוירי שחפים מעופפים.

איציק ניני התפאורן, המאפר והמעצב, בא לחגוג בחברת חברתו, אלונה, המבוגרת ממנו. בתצלום מימין: רויטל מור, חיילת.

יומן החדשות
עולם הסרטים בעוין

יאגלום יסיק לנשים עניות;
כוכבים מתגייסים
לטובת האיגוד העני

● הנרי יאגלום, המתמחה בסרטים אישיים בעלי תקציב זעיר של מיליון דולר לכל היותר, הקים מחלקה מיוחדת בחברה שבה הוא מפקח את סרטיו שלו, חברת ריינבו. המחלקה מיועדת להפקת סרטים של בימאות.

הוא ציין שהיה רוצה להפיק ארבעה עד שישה סרטי-טלוויזיה בשנה. "אינני עומד לפתח בעצמי את הפרויקטים, זה דורש יותר מדי כסף וזמן. תסריטים נכתבים כל הזמן, אבל אינם יוצאים לפועל בגלל חוסר מימון.

"מובן שהסרטים האלה אינם יכולים להיות סירטי תקופה או הרפתקאות, שהם יקרים ל-הפקה. הם חייבים להיות סרטים המתרחשים בזמן אחר ובמקום אחר, כמו הסרטים שאני עושה. והאמיני לי שכן, למרות שהסרטים אינם עולים כסף רב, עשויים להרוויח הרבה.

"הייתי רוצה לראות יותר סרטים מן הסוג

שאני עושה. סרטים שעוסקים במהות האנושית. אינני רוצה בסרטים ממוסחרים. אם בעתיד הקרוב אגרום לכך שאחרים יעשו חצי תריסר סרטים כמו הסרטים שלי, אהיה המאושר בארץ".

סיבה נוספת לכך שהיה רוצה לראות יותר נשים בקולנוע: לדעתו, נשים בימאות מתקשות לחדור לעולם הגברי הזה.

אשר לתפקידו כמפיק, טוען יאגלום, שאין ברעתו להתערב בתהליך היצירה כל התערבות שהיא. כל מה שהוא רוצה לעשות, זה גייס התקציב המינימלי הדרוש לעבודה, ולא יותר מזה. כדי לממש סרטים בתקציב זעיר צריך כל אחד מן המעורבים בעבודה להסתפק בשכר המינימום שמרשה האיגוד המיקצועי.

המעורבים, טוען יאגלום, יכולים לקבל פיצוי בצורת 50% מן הרווחים העתידיים. ויש בהחלט סיכוי לרווח סביר, אומר יאגלום, יותר מאשר באולפנים הגדולים.

באשר לעבודתו שלו, יאגלום עורך קצת את סרטיו החדשים, ראש השנה החדשה, שצילם במשך שבועיים וחצי, בחודש ינואר, בניו יורק. שוב הוא מופיע בתפקיד הראשי, כאשר הסרט נסוב על משבר גיל-הבגרות של גבר, המחליט לעזוב את לוס-אנג'לס ולראות אם הוא מסוגל להתחיל חיים חדשים בניו יורק, למרות חרדתו שאיחר את המועד.

אחים הנרי ומייקל יאגלום
סרטים קטנים לרווחים

● מסתבר שלא רק איגוד השחקנים הישראלי סובל מעוני. 50 בדרנים ידועים התגייסו לעריכת-גאלה שיערך בחורש אקטובר, והכנסו תיו לאיגוד השחקנים של אמריקה. האיגוד החגיגי ייערך בחסות הגברות נאנסי רגן וג'ון רייט (אשתו של דובר הבית הלבן), וכבר ידוע שהתנדבו להופיע קשישים כמו קאתרין הפבורן, ג'יימס סטיוארט, גרגורי פק, אנג'לה לאנסבורי, ואלתר מתאו, לורן באקל, טוני ראנרל, וברט רינוולדס.

● אחרי שאבא ג'ון יוסטון בים את כל בני משפחתו בסרטיו, הוא עומד לקבל הוראות מבנו, דני יוסטון, בסרט חדש בשם תיאופילוס נורת. את התסריט כתב ג'ון יוסטון עם ג'אנט רות', שהשתתפה גם בכתיבת הכבוד של פריצו, ושחקנים אחרים בסרט הם: הארי דין סטאנטון, בורג'ס מרדית, דייוויד וואנר, וירג'יניה מאדסן ואנג'ליקה יוסטון, אחותו של הבימאי ובתו של ג'ון. הסרט מבוסס על סיפורו האחרון של הורנטון ויילדר, שראה אור בשנת 1974, השנה שבה נפטר הסופר.

העלילה, המתרחשת ב-1926, בניו יורק, מס' פרת על פראי-אדם פלאי המגיע אל העיר והופך אותה על פיה.

● למי שנדמה שבישראל יש יותר מדי פס-

בימאי ג'ון האב
יוסטון לטובת יוסטון

טיבלים, הנה לוח הפסטיבלים בעולם, במשך ה-חודשים הקרובים בלבד:

הראשון הוא פסטיבל לוקארנו, החוגג את יום הולדתו ה-40. הוא מתחיל ב-6 באוגוסט. יומיים אחריו מתחיל פסטיבל אדינבורו, ובאותו חודש אפשר לבקר גם בהוגסונד (נורווגיה), ריא צ'יני פסטיבל, מאלמו (שוודיה), מונטריאול שכולל גם שוק סרטים גדול לשלווייה ווידאו, ופסטיבל ונציה.

ב-2 בספטמבר מתחיל פסטיבל לסירטיילרים באמסטרדם, אחריו פיגרה דה פוז בפורטוגל, דר-כיל בצרפת, טלווייד בקולוראדו, פסטיבל סירטי תעורה בבאהיה (בראזיל), פסטיבל הפסטיבלים של טורנטו, פסטיבל בגראנסק, שוק הסרטים בסין, יריד סרטים באטלנטיק סיטי, סירטי איכות-הסביבה בפרייבורג, פסטיבל בוסטון, פס-טיבל סאנסבסטיאן בספרד, פרס איטליה לטל-וויזיה בריצ'צ'ה, יריד בינלאומי לאמצעי-התקשורת בהונג-קונג, סימפוזיון לעידוד סרטים ב-ג'קסון הול (ארצות-הברית), פסטיבל טוקיו, פס-טיבל ניו יורק, קולנוע אילם בפורדננה, י-רידידיאו בניו יורק, ירידידיאו בבאצ'לונה ופסטיבל הסרטים האירופיים באמסטרדם.

עזנה פיינר

בואי
בא למכור

ג'ניפר קונלי ודייוויד בואי: קמפוז של דמיון

יעלה הנסון וצוות מרעיו הפעם, מן הדמיון הפורה שלהם. ואכן, מן התולעים הקטנות ועד למיפלצות-הענק, מכפות-הידיים המדברות ועד למקשי-הדלתות המבדרים, הכל ראוי כאן לשבח מן הבחינה הזאת.

בואי מספק נסיד מחשכים קצת עצוב וקצת נוסטאלגי, ששיריו אינם שייכים כל-כך לעניין, אבל ממלאים את תפקידם: עזרה במכירת הסרט.

יש כאן אפילו מוסר השכל: טוב לאדם כשיש לו דמיון - אבל לא טוב שיחיה רק בעולם של דמיון.

לאבירינת (פריז, תל-אביב, ארצות-הברית) - ג'ים הנסון, אבי החבובות, מכה שוב. כדרכו. הסרט הוא חגיגה של דמיון פרוץ, תצוגה של יצורים מופלאים שמעמידים בצל את רוב השחקנים בשר ודם. ושוב, כרגיל, העלילה היא בסך הכל תירוץ כדי להכניס לתוך המסך את היצורים הללו. והכוכבים האורחים הם סיבה למשך לקולנוע את מי שחושש מסרט אנימציה סתם. במיקרה זה, הכוכב האורח הוא דייוויד בואי, שכתב גם את המוסיקה. וכמות המעריצים שלו ודאי תעזור בצורה משמעותית למלא את האולם.

הסיפור מזכיר מעין תערוכת שהתקבלה במערבל, אחרי שדחסו פנימה את סינדרלה, עלילה בארץ הפלאות, קצת פאוסט, קצת מילחמת הכוכבים, ועוד תריסר אגדות. נערה צעירה שנמסר לה לשמור על אחיה החורג, תינוק בבית המטריד את מנוחתה, מבקשת מן הרוחות הרעות שיבואו ויטלו אותו ממנה. מובן שאינה מתכוונת לכך ברצינות. וכאשר התינוק אכן נעלם, היא מוכנה לעבור כל מיכשול שבעולם כדי להחזירו הביתה בריא ושלם.

לשם כך היא צריכה לעבור מבוך מיסטורי ופלאי, כדי להגיע למרכז, שם יש טירת-פלאים, ובה התינוק אשר עתיד להפוך בעצמו לאחד הרוחות, אם לא יצילו אותו בזמן. כמו הנסיכה לאה במילחמת הכוכבים. יוצאת הנערה לדרכה, ואוספת תוך כדי מסעה שותפים המסייעים לה להגשים את מטרתה. בעצם, אין ספק, ולוא להגש, שהיא תצליח בכך. העיקר הוא לראות מה

ריצה
מייגעת מדי

הריצה אינה מספיקה

אם הסיפור הוא חיוור ומספיק בקושי לסרט קצר, השחקנים הם הסננים ומתקשים למצוא בשר בתפקידיהם הדלים. זה נכון לגבי כולם - מאריק בריזבואה בתפקיד הראשי, ועד לאחרון התפקידים המישניים. מלבד הנופים היפים שסיבב לעיירה, שבה צולם הסרט, קשה למצוא משהו ראוי לשבח בכל הדיישה הזאת.

רוץ, הנרי, רוץ (נורדון, תל-אביב, קנדה) - מלודרמה קטנה ומושרת זו צפויה לחלוטין, והבימאי פרנסואה לאבונטה חסר את הכישור הנחוץ כדי להפוך את הסיפור הבאנלי לחוויה מרגשת, כפי שהוא מתיימר לעשות.

הנרי הוא נער צעיר שאמו טבעה בנהר ואביו שונא את כל העולם. במיוחד את הנרי ואת אחותו בת ה-11. זו סובלת כל-כך מן היחס הזה, שהיא מאושפזת במשך הסרט כולו בבית-חולים, סובלת מבעיה פסיכוסומאטית כלשהי, שאין העלילה טורחת להסביר כלל וכלל.

חוץ מזה, הנרי הוא בחור טוב, אבל לא מבדיק, חבריו מתעללים בו בבית-הספר, המורים אינם מחבבים אותו במיוחד, מלבד מורה אחת טובת לב. וידו הוא בעל המוסך בעיירה. שהוא גם החבר של המורה הנל.

כישרון אחד יש להנרי: הוא יודע לרוץ. ואכן, הוא רץ כל הזמן. הוא רץ בבוקר לבית-החולים כדי להביא אוכל לאחותו ולנחם אותה. הוא רץ לבית-הספר משום שהאוטובוס אינו מוכן להמתין לו. הוא רץ ביערות והוא רץ בגשרים. עד כי אין מנוס מן העובדה שירשם בסופו של דבר למירוץ המסורתי של הכפר ויצטיין בו, ובכך ישבור את ההתנכרות של כולם - החל מאביו וכלה בחבריו לכיתה.

אִירִים בַּת הִלְזוּ חִיהָ עִם גִּבְר בֶּן 45 בְּבֵית מְבוּדָד, בְּלִי חֶשְׁמֶל, בְּרֹאשׁ־פִּינָה, וּכְתָבָה סִפֵּר עַל חִיָּהּ. הִיא חֶשְׁבָה שֶׁעֲכָשׂוּ הַכֹּל יִשְׁתַּחֲנָה

לא משכו אותי. גם היום, כשאני רואה את בני גילי על האופנועים בשכונה, אני לא מרגישה אליהם שייכות, אני אגיד להם יפה שלום וזהו. אין לי עניין בהם. אין לי על מה לדבר איתם. כל מה שיש להם בראש זה אופנועים וגלגלים שנים.

אולי בשל כך, החבר של איריס הוא בן 45. רק שלא תעשה כותרת גדולה, היא מבקשת בחיך, אנשים אוהבים לעשות מזה עניין, זה נשמע סנסציוני: בת 17 עם בן 45.

איריס מתגוררת עם החבר שלה בבית בודד בראש־פינה. החבר, ארכי-

תמיד הייתי ילדה שונה, היא מספרת על ילדותה. זה לא שהחלטתי להיות שונה, זה פשוט יצא ככה. לא התעניינתי במישחקים של הילדים האחרים. יותר עניין אותי לצייר, לכתוב ולקרוא ולקרוא ולקרוא. קראתי המון. המורים אהבו אותי, הילדים לא ידעו איך לאכול אותי. כשהייתה בת 15, החליטה להפסיק ללמוד. באותה תקופה אבא חלה. התא המישפחתי התפרק. הפסקנו להיות מישפחה מאושרת וחמה, כמו שהיינו עד אז. המון עצב שרר בבית. הייתה אווירה של דאגה וייאוש.

להשתולל עם הדמיון ולהמציא את התיאורים הללו, אבל ברגשות שלה, היא זו אני. כעצם, ניסיתי לטשטש ולהסוות, כדי שלא יידעו שזו אני. פחדתי שידעו.

"הוא מאוד יכעס עליי"

הַסְתַּעָה נִסְפַּסַת בְּפִגִּישָׁה עִם אִירִיס הִיא הַכִּיִּישֻׁנוֹת שֶׁהִיא מִפִּי גִינָה. הִיא מוֹפְנֶמֶת וּסְגוּרָה. מִמִּי שֶׁכֵּתִי בַּה סֵפֶר אִישִׁי בְּגִיל כֹּה צַעִיר, מִצָּפִים לִיתֵר פִּתְיחוֹת. כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִל מִיָּן, הִיא מִסְמִיקָה וּמִסְרֶכֶת לִהְיוֹת. כִּךְ גַּם כִּי שֶׁהִיא נִשְׁאֵלֶת עַל סָמִים. "דִּי, דִּי, זֶה דִּבֵּר יוֹתֵר מִדִּי אִישִׁי," הִיא מִתְחַמֶּקֶת. וְהַפְתִּיחוֹת שֶׁבִּסְפָּר? "טוֹב, בִּסְפָּר אֲנִי

צִוִּן צִמְרִי, הַעֲלָם הַזֶּה

"את

שׁוֹנָאֵת לְהִתְרַחֵץ?

סוֹפֶרֶת עֲמֻרָמִי
הוא בן 45! אל תעשו מזה עניין מיוחד!

טקט במיקצועו, עובד כנגר. הוא רוצה לעבוד עם הדיירים. ליצור רב רים, מסבירה איריס. היא קוראת לו "הוא", או "החבר" לא מסכימה לנקוב בשמו. הוא לא אוהב שכל מה שיש לומו עליו, זו שהוא חבר של בחורה צעירה. הוא מאוד יכעס עליי אם אדבר עליו יותר מדי.

ואז היא מתרעמת: "אני לא מבינו מה מיוחד בזה, מה מעניין. כששני בני אדם אוהבים אחד את השני, לא משנה הגיל."

אני יודעת שזה לא מקובל. כש היכרתי אותו, כולם אמרו לי שאני משוגעת. אמרו לי שחבל על הזמן שאין לקשר הזה עתיד. אוי, נאנחנו איריס בצחוק, כמה פעמים שמעתי את המישפט הזה: אין לכם עתיד. "ואי שאני רואה עתיד ליחסין שלנו, אם זה היה משהו ריגעי, ל הייתי ממשיכה במערכת־יחסים זו."

אֶזְהָר וְאַחֲרוֹנוֹ

בְּתִקְוָה שֶׁבָּה היא גרה אצל חברה בדירה שכורה. היא הכירה את עטרה אופק, בת 47, עטרה היא עורכת בהוצאת־ספרים. (המשך בעמוד 40) **שִׁי כֶּרֶם**

המיסגרת המישפחתית התערערה, כל הביטחון העצמי שהיה לי התמוטט. דברים שהיו ברורים קיבלו סימני־שאלה. החלטתי לעזוב את בית־הספר. רציתי לשכוח מהכל, לברוח מהמחוייבות ומהלחץ. חשבתי לשבת בבית ולהירגע.

אמא, כמובן, לא קיבלה את זה. היא ניסתה לשכנע ולהסביר, אבל אני לא קיבלתי את הדברים שלה. ההחלטה שלי הייתה נחושה. נכון, זה לא היה פייר מצידי שבתקופה כל־כך קשה לה לחצתי עליה גם אני. אבל מה לעשות, אלה החיים שלי בסופו של דבר, וגם אני סבלתי מהמוות של אבא.

כן, אני רגילה שאומרים לי בטון נוח: אבל האמא יודעת יותר טוב מה טוב לילדה ומה לא. אני לא חושבת שזה נכון. כל כך אדם יודע מה טוב בשבילו — ומה לא. כל אחד נולד עם האינסטינקט הזה, ורק הוא יכול לדעת ולהחליט מה טוב לו.

כשהייתה בת 16 עזבה את הבית ואת אמא, ועברה להתגורר עם חברה צעירה בדירה שכורה. אני לא חושבת שפיספסתי את הילדות שלי בגלל שהתגרתי מהר. נושאים שילדים אחרים התעניינו בהם

צִוִּן צִמְרִי, הַעֲלָם הַזֶּה

אֲבִי, מוֹלִידִי וִיקִירִי, מְקוֹר כֹּל הַתִּיבּוֹכִים, הַגִּבְר שֶׁל חִיִּי, נִשֵּׁי מִתִּי וִיִּישׁוֹתִי, אֲבֹא שְׁלִי וְאֲנִי נִפְגָּשִׁים כֹּל יוֹם. כְּמַעֵט. כֹּל מָה שֶׁהִפְסַדְנוּ בְּעֶשֶׂר הַשָּׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת, אֲנַחְנוּ מְשַׁלְּמִים בִּיחָד עֲכָשׂוּ. יוֹשְׁבִים, מְרַבְּרִים שְׁעוֹת. טוֹחִנִים, אוֹהֲבִים, מְתוֹכְחִים. בְּנוֹת! רוֹצוּ מִיָּד אֶל אֲבֹא שֶׁלֹכְן. כִּי אֲבֹא זֶה הַדִּבֵּר, בְּהַא הִדִּיעָה?"

קטע זה הוא קטע־היסוס של הספר מכה בראש, ספר המספר על חייה של נערה צעירה. את הספר כתבה איריס עמרמי בת ה־17.

למרות שהספר כמעט אוטוביוגרפי, המציאות אצל איריס שונה מהקטע הנ"ל. איריס התחילה לכתוב את הספר כשאביה היה חולה מאוד. הוא שכב על ערש־דווי. רק אחרי שנפטרה, כתבה את קטע־היסוס לספר.

זה היה החלום שלי. מין דבר לא אפשרי, דבר שלא יכול להיות יותר, כי אבא איננו... לגויה, שהיא גיבורת הספר, אין אבא במשך כל הספר. היא רחוקה ממנו, לא מבינה אותו, רק בסוף, בקטע האחרון היא מתקרבת לאבא שלה.

אצלי זה הפך. עד שאבא חלה, היו לי איתו יחסים מצויינים. היינו קרובים מאוד, בילינו שעות יחד. עכשיו הוא איננו.

ההפתעה הראשונה בפגישה עם איריס היא הצורה החיצונית שלה. אני נורא רזה וגבוהה, היא כותבת בספר שלה, וממשיכה לספר שהיא לבנה, שהיא שונאת להתרחץ, וכשהיא זורקת את התחתונים שלה למעלה, הם נדבקים לתקרה, בגלל הליכלוך.

כשהיא יושבת משולבת־רגליים בסלון ביתה המפואר שבצהלה, היא נראית שונה. היא לא גבוהה ולא לבנה, היא יפה והיא גם מדיפה ריח טוב.

כן, אני רגילה לזה. מאז שפורסם הספר, אנשים מכינים בי בעיניים סקרניות. היא צוחקת. יש כאלה שניגשים בהיסוס ואומרים: "את לא כל־כך גבוהה", או: "את באמת שונאת להתרחץ?"

ניקוי שולחן

כמה הערות בסימה של סידרת רשימות

בכוונה שהייתי את קריאת רשימות התגובה של דן מירון לשתי רשימותי הראשונות שלי עד לאחר שאסיים את הסידרה כולה. היתה לי — איך אומרים היום — קונצפציה מסוימת של הסידרה. ולא רציתי ליטול על עצמי את הסיכון של טיפיה ממנה בשל היגרות לוויתורים צדדיים. גם לא רציתי להיות מושפע בטון רשימותי מזה של דיכרית התגובה. התא נעמית אשר תהיה קיבלתי על עצמי מלאכה לא נעימה ואותה נתכוונתי להשלים בדרכי שלי — והסליחה על כל בעלי העצות הטובות עם הרעות שאותן נאלצתי לדרות.

לא שהייתי, כמובן, חף לגמרי מדיעת כמה מעיקרי התגובה. הבה לא נעמיד פנים: בארץ קטנה וצפופה אנו חיים, ובה יש לכל אחד מאיתנו מיספר לא מבוטל של ידידים אשר יטרחו להביא לתשומת ליבנו. במהירות ובנאמנות ראויים באי מת לכל שכה. כל שורה שבכתב המתייחסת לאי שיותנו הנכבדה שהופיעה בכמה מן הכמות: החל בהמודיע ונקודה וכלה בבטאון חבל-ליכיש. למי מאיתנו אין ידידים וכלה. כוונתם. כמובן, לטובה בלבד. כלומר, שנהיה מעורכנים כראוי, ורק מזור שדגשים מושגים בדרך כלל על ציטוט דיכרית בלע והשמצה. גם זאת, בלא צל ספק, לשם מטרות שהם כשנבנות בעיניהם: אלא תלוצ עלינו, חלילה, רעתנו יתר על המידה. (ז' שנדע מי הם אויבנו (הידידים הם כמובן הס'עצמם. מעבירי המידע). ריג) שנחבש המיכדיטיב, לכשתימצא ההודיעות הגאותה לכך, שהי הוא כעצם אויבם ומשנאם שלהם יותר מאשר שלנו.

כך שאת עיקר הדברים שמעתי (בטלפון, הוא עוף השמים המוליך את הכל), תוך כרי הראשות נאותות על מישפטים קשים במיוחד. אבל את הרשימות עצמן — בכל תפארתן ודיוקן לשונן — לא קראתי מן הסעס הנזכר אלא ביום השישי האחרון, בתום סידרה זו שלי.

לעצם הדבר, אני מסכים בדרך כלל עם מירון, ולולא שלא רק פורתא בכמה זוטות לא הייתי כותב גם הערות אחרונות אלה. כמותו, אף אני סבור שרצוי להישמר מפני הסתאבותו של פול' מוס. בדרך שאני מסכים עימו שדף חדש זה שלי יעלה ביום מן הימים — כמו כולנו, אבוי! — מן העולם הזה אל העולם הבא. וגם נכון לקבל שהוא אדם עסוק עד מאוד, שאינו בטוח כלל, "שימצאו לו הסבלנות, הפנאי ומניימיהם ההתעניינות הדרושים לשם מעקב" אחרי רשימותי הארכניות. גם דייקניות, ריוקא משום כך שמחתי עוד יותר על שנמצאו לו, בכל זאת, "הסבלנות, הפנאי ומיניום ההתעניינות" לקרוא מה שכתבתי, ולוא גם שתי רשימות ראשונות בלבד. כדבריו. ולא רק לקרוא — אלא גם להשיב.

הבלורית שאינה

"להשיב" אמרתי ולא דייקתי גם אני. שהרי קראתי וזוהי וקראתי כל מילה שלו ולא מצאתי בהן כמעט שום דבר שניתן לכנותו בלשון מקור בלת תשובה על טענה כלשהי. בוודאי לא תשובה עניינית המבוססת על כתובים ועובדות. כדבריי שלי הצנועים. תחת זאת מצאתי כתוב ש"ז המ' בקר היה נוסע ללא מיטען" — הערה פתה: מטב כאמת לנסוע בלא מיטען או במיטען קל בלבד, ובלבד שלא להסתכן בכך שכובד המיטען יכריע תחתיו לא רק את נוסאו כי אם גם את כלי השיט שהוא משייט בו. ועוד זאת מצאתי באותן שתי רשימות, שהאגו התרבותי הבלתי בטוח בעצמו חיוב לרצוח אבות" — פרויד כשר למהדרין — ורק שתמחתי אם מירון אכן מתכוון לרצחני נפש ממש. פשוטו כמשמעו, או שיתפס ברצח דיי דאקטיי' אנרייחווייטי במודוס המיטאפאורי שלו. כמובין גיליתי, ולוא גם באיחור ניכר, את העובדה המצערת. שבעשור הישיר אותן ביליתי בניכר "איברתי את המגע הישיר עם התרבות והלשון" של מקומנו זה — מגע שדן מירון לעומת זאת, שמר עליו — בטירתו ובלא כל שינוי ניכר — מן הימים הרחוקים שבהם השקיע את דמיוני נוכח שלו בשירי יל'ג. לפי סיפורו שלו. ועוד גיליתי בראשונים אמנותיים-בידיוניים אלה, שאי נ'י, הכוונה כפי הנראה אליי, כבר "ג'נטלמן זקן (אולי, בכל זאת, רק מ' ד' ק' נ'?? — ג'י' הממשך להחלש בג'ינס המרופטים של הנעורים שחלפו, הגם שהתפרים שלהם כבר מתפקדים על כרסו שהכבירה, והממשך לסרק בלורית מרדנית, הגם שזו הקלישה בליכר עד שבקושי היא מכסה על קרמת הקרחת."

ההערה שחלפו sic transit gloria mundi! (כך חולפת לה תפארת העולם). הה, הב' לורית המרדנית שהלכה בדרך כל בלורית, הה

הכרס, הה הקרחת. אבל מניין לקח את הג'ינס? לא, אני אומר בליכר, הכוונה בכל זאת לא אליי.

בכלל, יש לרן מירון שלנו בעיה קלה עם בלוריות. שהרי כמעט בכל מאמר התקפה שני פרייעטו תמצא לפחות בלורית אחת לרפואה (או להקלשה). דוגמה אחת תספיק לפי שעה: "חיים גורי, ששיריו, יופיו, בלוריתו המתנפנת" וכו' וכו' (אם לא תהיה ירושלים, 72).

ואכן, ד"ר זיוה שמיר, בחיבורה היסודי כתמיד על סיפורי האחרון, כבר תיארה לנו את שיטת "הניגוחים האישיים החביבים על דן מירון, התוקף פים את סיגנונו של הסופר היריב" בעזרת מטר ניםיות. סיפוריות, המאזכרות את צורתו החי צונית, תוך כרי ציון העובדה ש"והי אנב תחד בולה רטורית, שהיתה מקובלת ביותר בביקורת הכולשביקית ובפובליציסטיקה הפאשיסטית כא חת."

מה עוד מצאתי? כן, מה עורז? אה, כן: הזמנה מרומזת ל"דור של צעירים חדשים" (הוא צורק; יש גם צעירים ישנים!) לבוא ולהתחשבן איתי אף הם. בנקודה זו אני יכול באמת להרגיע: אל דיאג, מיקצתם עסוקים בכך מכבר — גם כלא הזמ נתו...

מה אומר ומה אדבר? בשלב זה של קריאה הכינתי כי אכן המדובר באמת ב"פולמוס שהי תאב", שכן "מראשיתו הוא התנוון למסכת של השמצות אישיות טבולות בקצף שפתיים", כגון אותם דברים על רודר פוגל הננס ו"פרת שירתו הנחלת."

כיצד העירה לו לרן שלנו זיוה שמיר באותה רשימה: "שרן מירון יאשים מישור בסיגנון אליי? יטול קורה מבין עיניו ויתבונן בסיגנונו שלו עצמו."

ורק חוששני, שקורה אחת לא תספיק. הוא יצטרך ליטול משם הרבה קורות ואולי את כל ביתהברו את הבריו: מכל מקום, תשובה אחת ואולי מריוק יותר לומר כמו קוהלת שלנו: "אדם אחד מאלף" לא מצאתי כאן. גם לאחר חיפוש מדוקדק. שהרי אני לא בבלוריות, בכרסו או בג'ינס שלו, כי אם בס' מריו ובמאמריו עסקתי. מסתבר כי שנים רבות בליכר לא מצא עצמו בצד המותקף של המיתר עד שאיננו יודע אפילו כיצד להתגונן כהלכה

מבלי לגלוש לסיגנון שהיה מקובל — כך נאמר לי — בוויכוח סופרים בעיתוני היידיש — או לפחות במיקצתם.

כך שדבריו האחרונים של מנחם פרי — שחש מן הסתם כי אחריותו ההיסטורית מחייבת אותו לשים עצמו שופט עליון על שני הניצים — דבר, פולמוס וד"מירון", אין להם על מה שיש מכו. עכשיו, שקראתי את רשימותיו של מירון, אני באמת רואה שלא היה כאן שום פולמוס ושום ויכוח, שהרי רק במשלים ישנים מתווכחים מיכ נסים וכרס עם ספרים ועיתונים.

הצופן המוצפן

ורק שעל שתיים-שלוש נקודות שוליות לגמרי בדיכרית מירון אינני יכול, בכל זאת, לעבור בשתיקה. מה לעשות, הרצון להעמיד דברים על דיוקם הוא עניין של אופי, ויש אומרים: אופי רע, שהרי הוא מנוגד לאקלים שלנו.

הנקודה הראשונה היא השימוש התכוף מדי, לטעמי, שהוא עושה בשם"העצם, בורות" ברשי מותיו (בורות שבדיעבד ובורות שבכוונהתח"י לה" וכו'; אבב, מהי "בורות שבכוונה תחילה"?), ובכן, אילו אני חוקר סיפור נודע כמותו, הכותב על רומאן של היינריך מאן ששמו "פרופסור ראל" (ראה מירון על פוגל, ידיעות, 2.6.87) אילו אני שוגה בהבחנה בין code, בהוראת צופן או כתב-סתר, לבין code, בהוראת קודקס, ספר או מערכת חוקים, תקנות ועקרונות העשויים להת ייחס לארץ, נושא או ארס, וכוותב — באותה רוח של בילבול — על "תמצית של מערכת מושגים code (הצופן) של הגיבור ההמינגוויי. מערכת מושגים זו ראוי להיקרא בשם code משום שהמחזיקים בה מצטרפים למעין אריסטוקרטיה סודית" וכו' וכו' (4פנים, עמ' 125) —

(ובהערת אגב, מה יעלה בגורלם של אנשים שלא טרחו כדן מירון ובהמינגוויי זה שלו, לי- הצפין" את מערכת הערכים המוסריים שלהם עד שתהיה "סודית" ו"אריסטוקרטית" לגמרי?)

והלאה: אילו אני הייתי מבבל ללא הרף בין ארוס ואורטי לבין ססס וסכסואלי (ראה קורצ ווייל: "כל דיכרית מירון כפרק. האהבה החטאה" — על שירת יונתן רטוש — הם מאבק למען, עמידה ראשונית" בביקורת... מתפקידי יהיה עוד להוכיח,

שעצם מושג הארוס לא נהיר לו למירון. הוא מחליף אותו עם הססס... ברוך קורצווייל, "מחקר סיפורי או אורנמנטיקה ידענית", הארץ, 6.7.1962; ואלו אני הייתי מתרגם כמותו uncultivated mind לשכל בלתי-תרבותי" (ש' לום עליכם, עמ' 94) ומציין את "האופי הרי פורטאטי" של מרבית סיפורת המלחמה (4 פנים, ע' 299), או כותב באותו ספר כי "שימושי הפע' לים במישפטים אלה (פצחו, גישו, רגשו, ציפי צפו) עומדים על תחושת הגרוטסקי שבזימרה מלכות, לכאורה, שיש בה משום שוקוקת, שבת נועתם של בעלי-חיים מבויתים" (עמוד 202) או משתמש בתואר "אריקאט" כאילו היה מונח סיפורי מקובל על הכל לציון אותו "קורלאטיב אויכייטיבי" אנגלי (והשווה מירון: סמל המת... מוצג על-ידי אלתרמן כאדיקאט הגון לאיפחות לחזות האדם בימי המפעל המשיחי של תקומת ישראל" (שם, עמ' 22) או מבקש לתקן לדיכרית Rhapsody in Blue (ראפסודיה בכחול) זו של גרשווין ל"Rhapsody in Blues" — כאילו היה מורכב כאן בכלל כושיים; ואחרון, אילו אני הייתי מבבל בין פיממונים של חיים חפר לבין אלה של "אורלאנד" ושוגה עשרות פעמים באיות מילים לועזיות (ה כל שגיאות של החבור הועצצו?) ואפילו בתעתיקן העברי — עודד לא עמדנו אף על אספ קצה של בלוריתם של טיבושים ומשי גים ורשלניות אלה שבכאן — אילו אני אחראי לכל אלה, חיי שהייתי חוכך בדעתי שבעירי שיבעים פעם לפני שהייתי מאשים את זולתי בכבורת, ולוא גם בבורות שבכוונה תחילה."

ומה יהיה על מיפגני הידענות? מה בדבר ה' קומדיה התיכונה של תיאופראסטס או הפואטיקה הקונוציונאלית של, הנישג' והפסיכולוגיה ה' רינאסטי של ה'מגזים' ותורת, התשוקה השל' טת' הניאריקלאסטי?

כאן פטר אותי רבנו קורצווייל מן הצורך להי, שיהי כבר עמד ומדד לו לרן מירון, במאמרו הנזכר, בדברים הבאים:

"שוב ושוב תמה הקורא בספר ארבע פנים בסיפורת העברית בת ימינו לבזבוז אינט' ליגנציה טובה ושקידה רבה שלא כוונה לערוץ הנכון... אותה צבירה ללא אבחנה של חומר קריאה מתוך תחומי מדע שונים כמעט מזכירה את התנועה הבהולה, את ההמולה הקדחתנית שבשוקי העיירה היהודית כפי שתוארו על-ידי מנדלי. והיריד — ריד" אינטלקטואלי. רעש והמולה, בני אדם נחפזים ובהולים... מזיעים מאוד... אין להם פנאי... בקיצור ולא כלום... הם שוכחים שהשכלה מקיפה אינה נרכשת בזמן קצר, שיש לתת לדברים להתבשל, שצירוף של כל מיני פרטי יידע אומנם יכול לשמש חומר לחידון אני ציקלופדי-סיפורתי, ברם המחקר לא ייבנה מזה. ריקמה שריחותית של טלאי-אורנמני טיקה ידענית, לא תתגלה לעולם כשטיח של מדע."

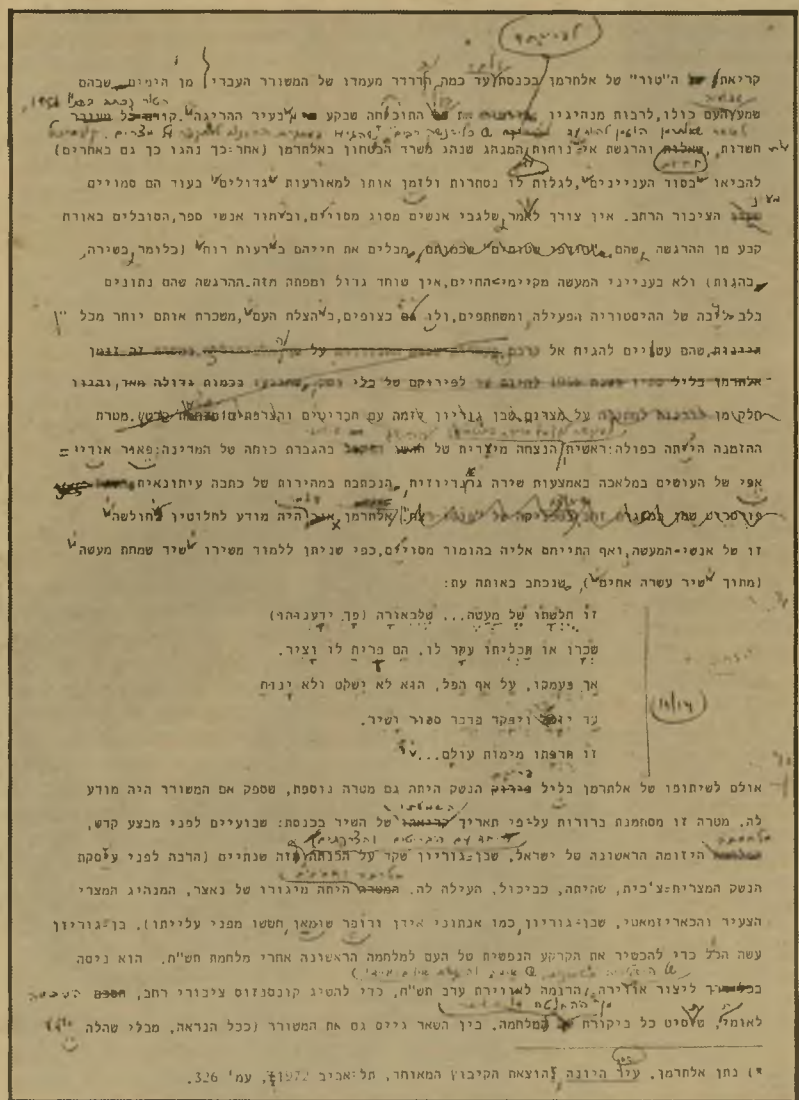
זה שקורצווייל עצמו, המציע עצמו כהמשך הדברים "כמציל בעת תרגילי שחיה מיותרים ומסוכנים אלה של מירון בים המדע", חטא לא- אחת בחטא דומה לזה שבשלו הוא מייסר את מירון, זה כבר עניין אחר, כמו שאומרים.

Nobody is perfect! אבל מוסר ההשכל שלנו ברור: לפעמים עדיף לנסוע במיטען קל מאשר לשקוע תחת כובד המיטען המיותר, ולוא רק "בים המדע."

עוז וסטאלין, וך ובולגריה

ועוד נקודה קלה אחת ובכך סיימתי. כיצד נאמר שם במסכת ברכות: אי לי מיוצרי, אי לי מייצרי? הנה עמד עליי, זה לא כבר, ידידי עמוס עוז, ובהשוואה לאהיכמה במיוחד שערך בעיתון דבר (8.8.86) האשים אותי, עבדכם הנ' אמן, "מחרהמחזיק עכשיו אחרי דן מירון כמו איזו בולגריה אחרי רוסיה הסטאלינית." ועוד הוסיף, כי צ'רילוצר לראותני, "משתטח, ואפילו השתטחו סיגנונית, למרגלות דן מירון כמו ש' השתטח אלתרמן למרגלות ב'גוריון."

והנה — מי היה מאמין! — עכשיו בא סטא לי'מירון ומאשימיני באשמה הפוכה בדיוק. מעי תה, אם נקבל את דבריו, נשתנו סידרי בראשית ורוסיה הסטאלינית היא היא המחרהמחזיקה אחרי, איזו בולגריה"י? וכן גוריון, דודר ולא אחר, משתטח עתה למרגלות אלתרמן כמו לא היה אלא שיתוה הפרטי הפרטי. זה יכול היה להיות מצחיק — מיני שעשועים לימות החמה — אבל כעצם זה מעציב, אך מה שחשוב מכל: הדברים, כל הדברים האלה, הופיעו בדפוס: שחור-שלידיו על גבי לבך-מכילי. עץ. מילא, זה שמירון אינו מבין — כפי שהוא טוען כנגדי — שהזמנתי אצלו רשימות ביקורת

דן מירון: דף מתוך כתביו ערוך

גם כשלא הסכמתי תמיד לדבריו — ניהא. מן הסתם לא למד מאותם „בני אירופה שבאו הנה בסערת התקופה החלוצית, אך לא נזחו את קשר ריחם עם העולמות התרבותיים של וארשה הירודית או וינה האוסטרית" את סוד הסובלנות והיחס הפתוח, את יחס הכבוד גם ליריבים הוגנים (כך, כשהזמנתי בעבר את אפרים קישון או את משה שמיר או את הרצל ובלפור חקק לחוברת אחת של פרוזה שערכתי או לדף חדש זה — היש בכך משום עדות שנתקרבתי להשקפותיהם?); מוזר יותר לקרוא באותה רשימה של דן מירון, שהוא ממש „לא יכול לספק את כל דרישותיו" של דן.

שוב בלבלול בין סקס וארוס? אבל כל מכרינו וידידינו המשותפים — והם אינם מעטים — נתמלאו תמיהה גדולה למיקרא הפיסקה בה נאמר כי אני (כן, אני!) סירבתי להניח לו (כן, לו!) „למתן" דברים ברשימותיו שהוא עצמו (לא אני!) מכנה אותן בשם „קטלגיות", ואשר נתפרסמו בדף חדש. וזה לשון דבריו:

„אדרבה, הוא (דן) התנגד לניסיונות מיתון מצדי (כגון במיקרה של רשימתי על קופסה שחורה של עמוס עוז. דן סירב לאפשר לי לרכז ביטויים מסויימים שבה").

ועוד היה מיקרה נוסף של „התנגדות" מצדי — אבל הפעם בכיוון ההפוך. מתברר כי דווקא מרשימתי „שבח ועידוד" נדירה שכתב מירון על „פרק מתוך רומאן-שבכתובים של א"ב יהושע" — דווקא ממנה לא רווייתי נחת. מובן כי גם אותה פירסמתי — וכי אפשר אחרת אצל „א"ב מיגרנט" בדאירופה שלא נזח את קשריו עם עולמה התרבותי של ארץ מוצאו? — אבל הדבר עלה לי כנראה כביראות, שכן „לא, דיברתי שבח לא"ב יהושע אינם מקובלים על ליבו של דן. אדרבה, כל מי שיפגע בסופר פגיעה עמוקה יותר הוא שיזכה באהדתו".

ומירון מסכם בטון של מי שקלף הניצחון כבר מצוי בידיו: „היכן עומד, איפוא, עכשיו דן העורך? מי יוכל להמשיך להאמין ביושרו האינטלקטואלי, בריצונת שיקוליו, במהימנות החלטותיו?"

ריכה שלו? וכי, והנה, לא לשווא נאמר על מי שנאמר, שעליו להרחיק עדותו, ובכלל רצוי לו שיפגש תחילה יפהיפה אם אין בנמצא ררכים ועובדות להוסיף מייד, ובלא כל ההשיות מיותרות, את העלילות שהוא מפריח כאילו היו עציפונים שאין להם צורך בשום קשר אל הקרקע.

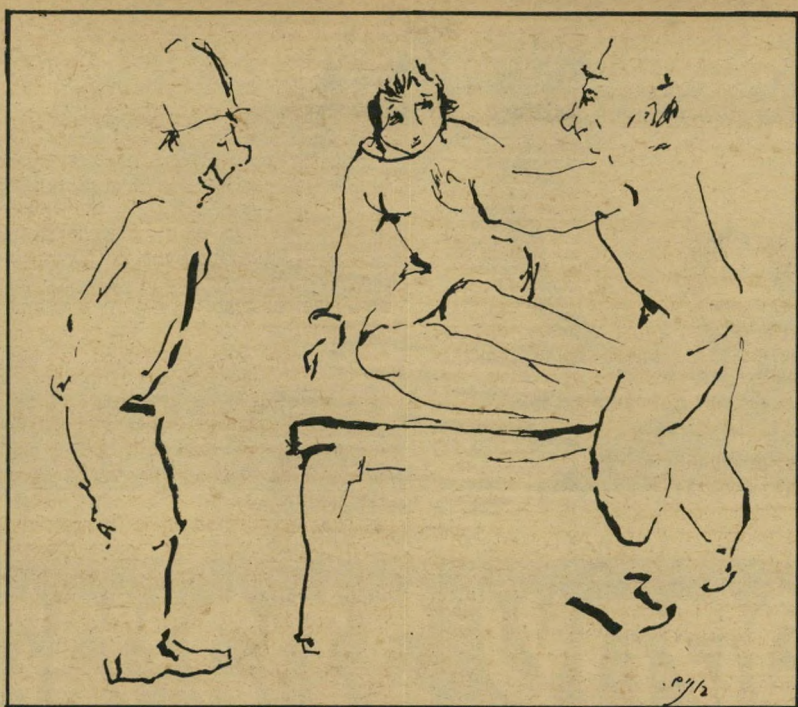
אשר לא"ב יהושע זה, שו"בולגריה ממתי בקוצר-רוח כזה רצוי לו שיפגע בו „פגיעה עמוקה יותר", האם באמת היה מירון מעלה ברכים אלה על הכתב אילו ידע שו"בולגריה — הוא עצמו, סכיזופרן שכמותו — נישג למי שמוצג כאן כאויבו הפאטולוגי **כשבושעושים לפני פירסום רשימת השבחים של דן מירון, כדי לבשר לו את הבשורה המשמחת בדבר המאמר הנומדי להתמקדות!**

רצונו של מירון לוודא את הדבר — כל שעליו לעשות הוא להרים את שפופרת הטלפון ולחייג 04 לחיפה?

והאם כדי להרוותני סוף-סוף גם קצת נחת, אחרי כל אלה המרוצים, הקדים מירון להודיעני על רשימתו החדשה-שבכתובים (אותה או מיקצתה כבר השמיע בדריו) על סיפורו החדש של א"ב יהושע, מולכן שממנה לא ירדו אותו „בולי" המשמש כאן כחומר ביד היוצר נחת כלל ועיקר? אבל עניין חמור הרבה יותר בעיניי הוא עניין מיתון המאמרים. כאן חייב היה מירון, כמדומה, במיתון הזירות רבה עוד יותר. אני כשלעצמי, דרך משל, רק דן משל, הייתי טורח לברר תחילה עם ידידי דן — דרך אגב, כמובן, אגב שיחה בטלה וכדומה — אם אספן משוגע זה של כל דבר (החל בתמונות ובספרים נדירים וכלה בעטים נובעים, שעונים, ו... כן, נישגתם: כיתבידידי לא שמר — במיקרה, כמובן, ובלא כל צל כוונה רעה — על כיתבידידי של הטקסטים הנכבדים. שאם אכן שמר אותו משוגע-לכל-דבר על כיתבידידי שלי (של מירון), כולל כל סימני העריכה שעליהם — אני וכל טענותיי אנה אנו באים?

בתנאים רגילים, ובפולמוס שלא „הסתאב" — ולא באשמתי — לא היה עולה כלל בדעתי לפרסם דברים ממין זה שבין עורך לבין חברו לעריכה או מי שמשמשהו במדור שבעריכתו. ואכן, כדבר הזה עוד לא קרני מעולם — גם בפולי-מוסים המרים ביותר. אבל כאן הרי לא בפולמוס ענייני עסקיני, כאמור, ומעולם גם עוד לא בא אדם ותהי לעצמו, ברוב חופצו — סליחה ש — אני מאבד זמנתי את חושיההומור — להעליל עליי, שאני, אני, התנגדתי לניסיונות מיתון שלו" כטקסטים שהוא עצמו כתב.

נחה יתתי איפוא ספר, או כתבידי, במיקרה זה, ובכך אני שולף שניים-שלושה דפים ממך המ

שמואל בונים: שולחן ערוך (רישום)

עכשיו רשאים אנו לשוב עוד פעם לשאלתו של דן מירון בדבר „יושרי האינטלקטואלי" ו„רצינות שיקוליו". אבל עכשיו גם הגיעה כבר השעה שנחליט — סופית הפעם — מי צריך לחוש, בשלב זה, „כמה הוא מגוחך". והנה גם כיליתי דבריי.

מכתבים ותגובות

על דויד פוגל,

מלך ראויטש.

יוסל ברגנר ודן פגיס

בהקשר עם הוויכוח בין נתן דן ודן מירון סביב יצירת דויד פוגל, אולי יעניינו את קהל הקוראים העובדות הבאות:

כשיצאה לראשונה מהדורת „כל השירים" של דויד פוגל (הוצאת אגודת הסופרים עליידי הוצאת מחברות לטיפרות, 1966) סיפרתי על כך לידידי יוסל ברגנר, שהוא ליד וינה, והוא אמר לי: „כן, פוגל, הוא היה ידידי של אמי לפני שהתחתנה עם אבי. אחותי רות, הגדולה ממני בחמש שנים, עוד זוכרת את פוגל, שהיה אז בוינה, מנענע אותה על הבירכיים".

אבל פוגל לא היה רק ידיד אמו של יוסל ברשימת „התרגומים לשיריו" של פוגל שהוסיף דן פגיס המנחה, מלקט השירים וכותב המבוא לספר, מופיעים שמות שני שירים של פוגל שתורגמו לידידי בירי המשוור מלך ראויטש ופורסמו על ידי „ב.ט.ר.י" („צער") שבעריכתו. „מלך ראויטש" הוא, כידוע, שמו הסיפורי של אביו של יוסל ברגנר, אשר שמו שמלירה היה זכריה חנה ברגנר. שירים אלה הופיעו בתרגומם לידידי בוינה, 1920, ונאמר שם כי תורגמו מכתיבידי בירי „מ.ז." אני שואל את עצמי אם אותו מ.ז. אינו אלא מלך זכריה, ראשיההיכית של שני שמותיו הפרטיים של ראויטש. עובדה: גם שיריו הבאים של דוד פוגל שתורגמו לידידי — הופיעו בראשונה בשנת 1925 בכתיבידידי „ליטערארישע בלעטער" שבעריכתו של מלך ראויטש. כאן כבר מופיע שם המתרגם כ: נידר. ולמי יאה „נור" אם לא ל„מלך"?

כשהבאתי לבייתאדפוס את הספר חמישים שירים של ראויטש, בתרגומי של א"ד שפיר, ביוני 1969 (רישומים: יוסל ברגנר), שלח יוסל את הספר לאביו. אביו הגיב אז במכתב ששלח לי ובו כתב (בידידי): „פעם-פעם הבאתי גם אני ספרים לדפוס". במיוחד ציין ספר שירים שהוציא לאור בוינה בשנת 1923, מבלי לנקוב בשמו. האם ייתכן שהתכוון לספר שיריו של פוגל, לפני השער האפל שיצא לאור בוינה, בהוצאת „מחר", בדיק באותה שנה? ויש עוד סיפור בעל עניין. כשהופיעה מהדורתו השניה של „כל שירי דויד פוגל" (הפ) עם בהוצאת הקיבוץ המאוחד והוצאת אגודת הסופרים העבריים, בשנת תשל"ב, הייתי במיק

גירות העמוסות לעיפיה ב„מירונאידה" ובחומר רומה. ככוונה בחתי במסה מתונה יחסית, כגון „מיוצרים ובונים לבני בלי בית", לה כבר חלקתי שבחים בכמה הזדמנויות קודמות. הרי לפניכם המקור (ראה במיסגרת). בתוספת העריכה. אכן, אילו היו הדברים מתפרסמים בצבע, היו סימני עריכתי בולטים עוד יותר, שכן השתמשתי בעט

ובכן, למה לכם עמוס עוז? קיראו את שחסידי מושבע זה של נתן אלתרמן כותב כאן על המי שורר שבשמו ולמענו יצא לקרבות-יחזוב כה רבים: „קריאת ה„טור" של אלתרמן בכנסת גילתה עד כמה התדרדר מעמדו של המשורר העברי... הטור נכתב בסתיו 1956, לאחר שאלתרמן הוזמן להיות עד לפירוקם (תיקנות) לפריקתם של כל-י נשק רבים שהגיעו במסגרת ההכנות למיתקפה על מצרים... אין שוחד גדול ומפתה מזה. ההרגשה שהם (הסופרים), אבל במקרה זה מדובר כמובן באלתרמן) נתונים בלבלבה של ההיסטוריה הפעילה... משפחת אותם יותר מכל היינו, שהם ע" שויים להגיע אל קירבם בעשרות שנות התנודות על סף האלכוהולים". כך!

אבל האם מצוי פלגמישפט אחרון זה על „עשרות שנות התנודות על סף האלכוהולים", בהקשר ברור עם אלתרמן, בנוסח המודפס של המאמר? אגב, בדיקו בעצמכם. ומי לדעתכם מחק? סטאלין או בולגריה? שוחר-אלתרמן או „משנאו"?

מובן שאשמח להעמיד את כיתבידידי שבחם מדובר לכל בדיקת אותנטיות שתבקש, ואפילו למומחי ההגנה של ג'ון דמיאניוק בירושלים אמי סרם. ואבקש לזכור שיש לי עוד עשרות כיתבי יד רומים.

אבל אם כך „הקטלן" שלנו נוהג במי שהוא מעריץ, שו"בנשכס כיצד הוא נוהג במי שאותו הוא מעריץ קצת פחות. הבה נעבור איפוא לתחית עמוד 64 וראשית עמוד 65 (המיספור הוא זה של כיתבידידי המקוריים). כאן המדובר כבר בע" מוס עוז בכבודו ובעצמו. ושוב חוזר ונשנה הפלא: סטאלין כותב ובולגריה מוחקת.

הינה סטאלין כותב: „סופרים כעמוס עוז וס. יזהר וכו' לתקן של... כוכבים" (בתעמולת הבחירות של המערך — נ"ו). ביחוד הראשון והפחות מנוסה שבחם התנהג לא כ„מכשף השבט" אלא כנביא השבט. אפשר היה לראות את הגלימה מתנפנת ברוח הנבואית סביב כתפיו הפוטוגניות? ושוב: בדיקו היטב במאמר המודפס: האם מר פיע שם המשפט על הגלימה והרוח הנבואית סביב הכתפיים הפוטוגניות? ומי לדעתכם מחק אותו — סטאלין „ממתן" הגדול או בולגריה הרשעה?

כשקראתי בשעתו את דבריו של עמוס עוז בדבר „השתטחות" בכיכול לרגליו של דן מירון, צחקתי בליבי. אבל להשיב לא השיבתי. אותה שעה גם לא שיערתי בנפשי כי כה קרוב היום שבו תתגלה האמת, כל האמת. די היה לי באותם ידירים קרובים שידעו, כמובן, דברים כהווייתם. עכשיו, כיום, הייתי מוסיף ואומר גם זאת: חכמים, היהורו לא רק בדברייכם, אלא גם בכדי ביכם, שמא תיקלן ביום מן הימים כבעל ארכיון!

רה בבית הקיבוץ המאוחד כשהגיעו הספרים מן הכריכיה. נטלתי לירי עותק והתחלתי לעיין בו. מייד קפצו לעין שגיאות דפוס ושיבושים שונים. הערתי על כך למי שעמד אז בראש הוצאת הקיבוץ המאוחד, אלכסנדר סנר, והוא השיב לי: קח לך עותק, בדוק ותעיר לנו הערות.

וכך גם עשיתי. זמן קצר לאחר שהעברתי את רשימת השגיאות שמצאתי לאלכסנדר, הגיעני מיכתב מעורך הספר בפועל (עורכי הסיפריה שבה יצא היו ישראל כהן ואברהם קריב), הוא המשוור המנוח דן פגיס. אני מצטט את מיכתבו, שתארכיכו 2.1.72:

לישראל הר שלום רב, תודה לך על הערותיך בדבר שגיאות הדפוס. בדקתי גם אני את השירים המ"א אחרים — וחשכו עיניי. אשפוך את ליבי לפניך, כי אתה אוהב את שירי פוגל. במשך חמש שנים, מאז יצאה המהדורה הראשונה, המשובשת, עמלתי להוציא מהדורה שניה, עד שהסכימה עימי אגודת הסופרים ומסרו את הספר לקיבוץ המאוחד. הוספתי שירים וחומר מגוון שאספתי במשך השנים, וכדי למנוע שגיאות בהדפסת השירים צילמתי את כולם מחדש — את „השער האפל" ואת השירים המפוזרים בכיתבידידי ובעיתונים. כמובן גם טיפלתי בהגהות ובשינויים ותו"ס שפות בדפוס, אבל דווקא לגבי הטקסט השירי הצהיר המגיה הוותיק (שמו אינו מפורש — י"ה) שהאחריות חלה עליו — שהרי דווקא חלק זה, שהוא עיקר, הוא גם היחיד שלא חלו בו שינויים והשתקנותו היא-טכנית בלבד. אף על פי כן בדקתי שתי הגהות של שירים, אך את האחרונה אפילו לא שלחו לי. כדי לא לעכב את ההדפסה, אני מודה ששמתי עליהם, שיתקנו כלכלה ובפרט שהמגיה הקפיד לפני זה על כל אות, וביקש לשנות אפילו את ניקודו של פוגל (לכמה מהצעותיו, כגון „זהב-זהבים" ולא „זהבים" הסכמתי על סמך תיקונים בכתב ידו של פוגל; את שאר ההצעות דחיתי). הוא אף הציע שינויים בכותרות, במפתחות ובמבוא — בקיצור, טיפול נאמן. מי היה מעלה על הדעת שבגזע האחרון, בהגהה המכרעת, יקרה מה שיקרה!

הנה לפניך רשימת הטעויות; היא תודפס (כך אני מקווה) כלוח תיקונים שיצורף לכל עותק. הנסתי ברשימה רק את השגיאות המפריעות להבנת הטקסט ולריתמוס שלו. ולא טעויות סתם בניקוד, או בטיפוגרפיה (אות הפוכה וכדומה) שלא להכביד על הקורא ולהציל רק את העיניך.

ועיקר זה אף הוא מסתכם בעשרות שגיאות, וכפי שאתה רואה גם בשירים המאוחרים. ביקשתי שיעכבו את הוצאת הספר עד שתצורף רשימת התיקונים — כוסות רוח למת!

ושוב תודה. דן פגיס

למיכתב מצורפת רשימת תיקונים — 70 במיספר — ובה תיקוניו של פגיס ותיקוני שלי. בכמה מיקרים המדובר במילים חסרות, בשגיאות כתיב המשנות את המובן (פורשים ופורשים), יש אפילו שהושמטו כתיב. ויש שיר אחד המתמקד בנושא המוות ודווקא מילה זו אינה מופיעה בו. חלקן של השגיאות נפלו כבר במהדורת פגיס הראשונה ויתרן נצטרף אליהן במהדורת הקיבוץ המאוחד (השניה).

למיכתב ידידתי, מעולם לא הופיע לוח התיקונים המובטח. מכל מקום, אני לא ראתיו. שנים לאחר-מכן, כשהוצאתי את „בבית המרפא", סיפורו הארוך של פוגל שהופיע (המשך בעמוד 28)

פסק בוררות

אנחנו, גיורא לשם ושמעון צמרת, מקבלים עלינו בזה הכרעתו של הבורר, מר יעקב אורלנד, אשר לפסיקתו הסיר פית והבלעדית בסיכסוך שנתגלע בינינו; בהודשם האחרונים הסכמנו מראש; ואף שאין אנו — איש לעצמו — שלמים עד תום עם נוסח פסיקתו המפשרת, עם כל זאת ומשום שאנו סמוכים בו שאינו מכיר פנים בפסיקתו — אנו ונתנים בה אמון מלא, ואף מקבלים אותה בלא הירור וסיוג נוסף — כמתחייב — ומשום דרכי-שלום רואים בה סוף-פסק קובע ובלתי-חוזר בפרשת פירסומי-העיתונים שנתכסכה בינינו.

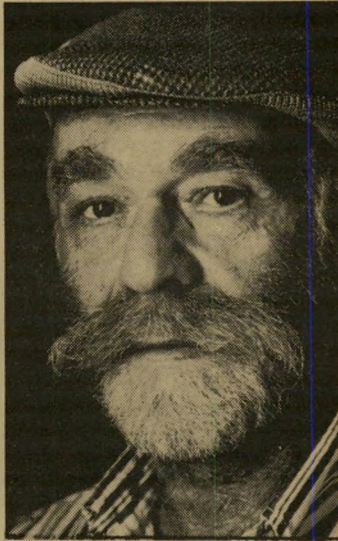
על החתום:

גיורא לשם, שמעון צמרת.

(המשך מעמוד 27)

לראשונה ב־1927, שלח אליי דן פגיס את מיכתבו השני, המתוארך 21.12.73: לישראל הר שלום רב, ותודה לך על „בבית המרפא“ של דויד פוגל. בהוצאת סיפריית „תר-מיל“, זה רעיון מצויין לכלול את הסיפור בסידרה!

ועוד בעניין פוגל. הוצאת הקיבוץ המאוחד הבטיחה להוציא מהדור רה מתוקנת (והפעם מתוקנת באמת) של שיריו. וכבר שלחתי להם עותק מוגה לכל פרטיו. כנהוג בארץ, לא טרחו לענות לי. אבל אני מקווה שלפחות לא יפרו את הבטחתם. ושוב תודה ולהתראות. דן פגיס.

ישראל הר
70 תיקונים

גם מהדורה מתוקנת זו, כמוה כלוח התיקונים, לא הופיעה, לפי מכתב ידי-עתי, מעולם.

על דאטפ

בקשר לפולמוס המתנהל מעל דפי העולם הזה וידיעות אחרונות בין דן מירון ונתן זך לשימחתם של אחרים ולמגינת ליבם של אחרים, ואני ביניהם. ארשה לעצמי להעיר, וזאת מתוך היכרות אישית את הנ"ל (ושניהם השתתפו איתי בפירקיוזמן שונים בעריכת כתבי העת עכשיו):

לדן מירון מתאימה המימרה: „על דאטפ אטפער וסוף מטייפיר יטפון“. ולנתן זך, עם כל הערכתי הכנה אליו כמשורר כפי שזה בא לביטוי בחלק משיריו, הרי חושבני שבניקורת ופולמוס הגויס במיקרה זה.

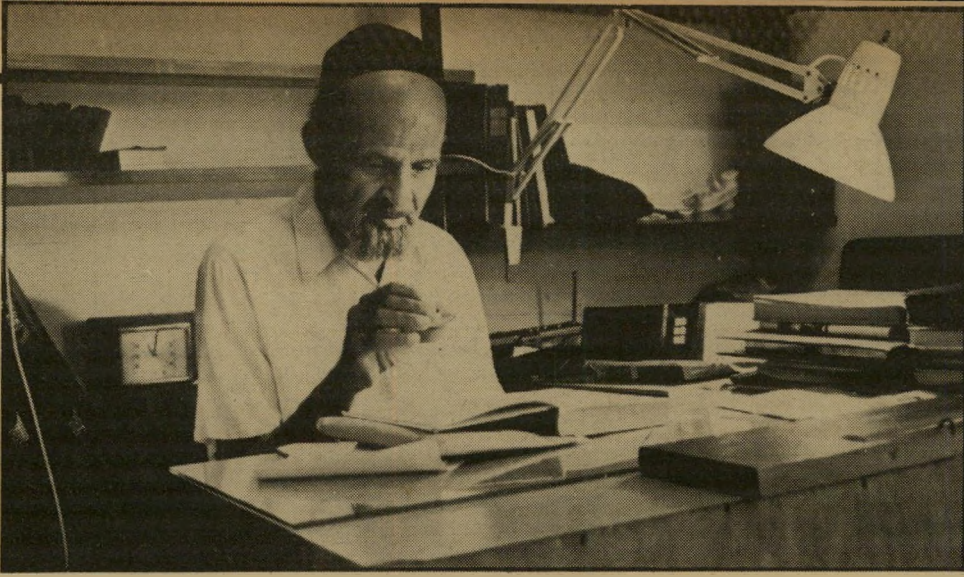
ברוך חפץ

לתרגם או לא

לתרגם

מכובדי,

גויפה שנזפת בעמיתך (?) דן מירון על שאינו מתרגם פסוקים, פיתגמים וניבים לטיניים שהוא מצטט לעברית, למענו של הקורא שאינו בקיא ברזיה של שפה זו, מעוררת כעיות וסוגיות בעלות השלכות החורגות הרבה מעבר לתחומיה של מחלוקת זו שביניכם. מושגים וניבים לטיניים (ומדוע רק לטיניים? הרי יש גם רבים הנטולים מן הגרמנית כמו Weltschmerz או הציר פתית) הם חלק ממורשת תרבותית ובעבר היו נהירים לכל בן־תרבות. גם היום תמצא אותם כשהם מופיעים בספרים ובמאמרים רציניים ככל שפות אירופה והאמריקות (כולל אמריקה הלטינית) מבלי שהכותב יביא בצידם את תרגומם ללשונו שלו. השאלה היא, אם מורשת זו אברה לבלי־שבו, ואולי מן הראוי היה דווקא להקפיד שהיא תוקנה לתלמיד בתי־הספר ולסטודנטים שלנו כחלק הכרחי מהשכלתם הכללית. שאם לא כן, כיצד יוכלו אי פעם לקרוא חיבור ביקורתי או מדעי כשהם זרה? האם אתה באמת חושב שיש צורך לתרגם a propos או condition humaine? מ צאחק

עסקינותונאי שריאבי
שימוש נואל וכוזב!

בעיקבות דרישתו של דויד בן־גוריון למצות את חקירת העסקינות. רבים מנאמניו של מי שכונה „הזקן“ לא התלהבו מהחלטתו לפרוש ממפא"י ולהקים מפלגה חדשה. משה דיין התנער בנוחיות על הגדר, עד הרקה האחרונה ממש, ורק אז הצטרף למפלגה החדשה. החידוש במיכתבו הארוך של שריאבי הוא בכך שגם שימעון פרס, שנחשב כאחד המקורבים ביותר אל בן־גוריון מבין נערי, לא התלהב לתמוך בו. (ואכן, כאשר צורף דיין לממשלת־האחדות ערב מילחמת ששת־הימים, ניצל פרס את ההזדמנות והחזיר את רפ"ל למפא"י. בן־גוריון לא חזר, והקים מפלגה עצמאית עם ייגאל הורביץ ואיסר הראל. רפ"ל קיבלה ב־1965 עשרה מנדטים, ואילו הרשימה של בן־גוריון ב־1969 זכתה בארבעה מנדטים.)

שריאבי: „42 שנים עיתונאי, עוד

המיכתב שהקפיץ את

כפקודת הנציב העליון ארתור ווקופ (הנציב העליון באמצע שנות השלושים, שנחשב כאוהד היישוב).

„מצעיות הייתי מחסידיו של בן־גוריון. התפתחה בינינו ידידות. איש לא ידע עליי. לא, זאת לא היתה ידידות במחתרת, אבל גם לא היתה ידידות מופגנת.

כיצד היכרתי אותו? כשמפא"י התחילה להתפלג — סיעה ג', סיעה ב' —

„אני אוהב

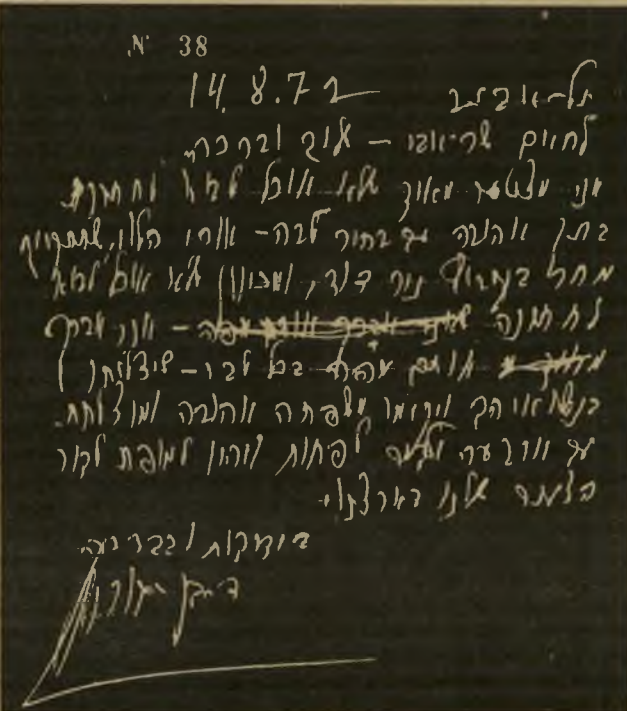
אותך!“ אמר

לי בן־גוריון

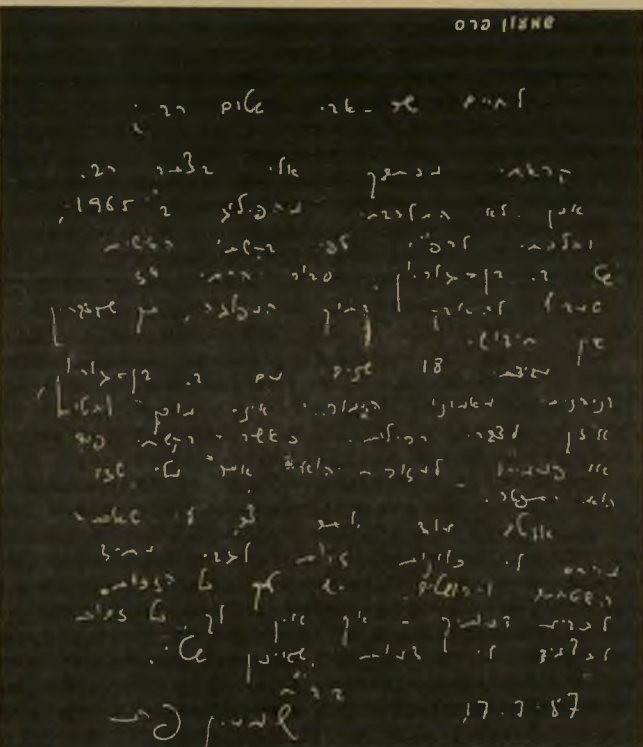
— התנהל ויכוח בהשתתפות בן־גוריון בסניף מפא"י ברחוב כריהורה. במהלך הוויכוח קמתי והתווכחתי איתו. לא בחריפות, אבל התווכחתי.

„אחר־כך פגש אותי בן־גוריון במדרגות של הוועדה־לפעול, תפס אותי חזק בכתפיים ואמר: „אני אוהב אותך, אבל את החשבון נעשה פעם! מאז התפתחה בינינו ידידות.“

שריאבי מנפנף כהוכחה לידירות

מיכתב של בן־גוריון לשריאבי
„אני מצטער מאוד...“

מיכתבו של פרס לשריאבי
בצער רב...

במירפסת, ושמע ברדיו את שימעון פרס. השניים מכירים זה את זה עוד מהתקופה שקדמה להקמת רפ"ל. פרס, סיפר שריאבי, נאם בלהט על ועידה בינלאומית, והתהדר בשמו ובדיעותיו של דויד בן־גוריון, מורו ורבו. „זה הקפיץ אותי“ סיפר העי

חיים שריאבי, עסקו ותיק ממוצא

תימני, הצליח להקפיץ את פרס.

הוא כגע בו בנקודה הרגיש

ביותר: יחסיו עם דויד בן־גוריון

עובדיה יוסף ברדיו. זה הקפיץ אותי. אני הולך להתלבש עליו. „איך? ישבתי כל השבת, הוצאתי כאלה ציטטות, ששערותייך יסמרו!“

כוכב נולד

ורשיים קודם לכן הניח שריאבי את גופו הכואב על כיסאו

כדי להבין התנגחות זו יש לחזור לשנת 1965, תקופת הקמתה של רפ"ל,

בן-גוריון אמר על פרס: „אל תאמין ואל תתקרב לפרס!“ כך טוען אחיו של ישראל ישעיהו, הטוען כי פולה בן-גוריון אמרה על פרס: „הוא רצח לי את דויד!“

להלן נוסח המכתב ששיגר חיים שר-אבי (שרעבי) לשימ-עון פרס:
...והמסעיר את רוחי הוא השי- מוש הנואל הכוזב והשיקרי בשמו של בן-גוריון על ידך ועלי-ידי אחרים כמוך... היכרתי את בן- גוריון היכרות אישית; היכרות שקטה וידידותית, שכל מי שידע עליה - קינא בה ויעידו על כך כמה ממכתביו אלי, בכתב-ידו ובחי-

לך, שימעון. היה זה מצב אידי- אלי לקפוץ על העגלה בשעת חרי- קתה, כדרכך תמיד. באותה מגישה באל-על, במידה שאני זוכר, משה דיין, מרדכי בן-מורת, מרדכי סור- קיס, שהיה ראש עיריית כפר-סבא, גד יעקובי, עוד אחד מהקבוצה ועוד שנים שנשמטו מזיכרונך. אתה, שימעון פרס, קראת את ההצעה לאחר שתוכנה פורסם בעיתוני-הערב, ובמגישה שררה

לאחר ימים מיספר כינס בן-גור- יון בביתו בשעות הערב מגישה שבה השתתפו 25-30 איש, ובה

פולה בן-גוריון
עיניים מלאות דמעות

דיבר בן-גוריון מתוך רשימות שהיו בידו, והציע לצאת לבחירות ברשימה ששמה יתקרא רפ"י (רשימת-פועלי-ישראל). אני ישבתי עם המנוח יעקב אורנשטיין לימין בן-גוריון, ואתה, שימעון, ישבת משמאלו. בתום נאומו והצעתו פנה אלי בן-גוריון והגיש לי עט ונייר כדי לכתוב את ההודעה על הקמת רפ"י, ואתה, שימעון, קמת משמאלו, ניגשת אלי ואמרת: „אני אכתוב את ההודעה“, חטפת מידי את העט והנייר, וחזרת למקומך.

בן-גוריון הביט בך בחומרה ואמר לך בזו הלשון: „אבל תכתוב מה שאני אקרא לך.“ וקרא לך נוסח ההודעה, שלמחרת פורסמה בעי- תונים. הלא כן, שימעון? מאז, בכוח ובתמדה נטלת, שימעון, את ניהול ענייני רפ"י לידך, אתה וחברך, קירבת את שרצית והרחקת את מי שלא רצית. הקמת מטה והשתלטת על רפ"י כולה, עיתים אפילו תוך התעלמות מרצונותיו של הזקן, ורק הבחירות שהכניזו מוטטו את רפ"י עד שפורקה, וחזרת אתה וחברך ליד מיפלגת-העבודה, כאשר אתה בכי- וון המטרה שהיצבת לעצמך. גם אני חזרתי למיפלגת-העבו- ר, כבודך אך לא ככפיו טובה לבן-גוריון.

עתה נמצא בן-גוריון בעולם האמת, ואין המת יכול להכחיש את החי, אין מעבר דו-סיתרי מעולמנו לעולם האמת ולהיפך. אבל בטוחני שבן-גוריון יכול להתהפך עתה בקיברו ולומר בקולו המתכתי והנמרץ: „שימעון פרס, איני הרב שלך ואינך תלמידי, ועל תעשיני עטרה להתגדל בה.“ שכן, זכורה לי

היטב שיחה עימו, שהיתה נוקבת וממושכת. ועדי-בשמיים שכך הי- תה, ונגעה גם בך, שימעון, ובבגין ובאלוהים ובמילחמת-הקוממויות. והתאריך שלה (של השיחה) שמור אצלי, ובה היתה נוכחת רעייתו המנוחה, פולה, שביחה נפרדת איתה דיברה עליך קשות מאוד. ומעשה שהיה כך היה: לרגל מאורע משפחתי שהזמנתי את בן- גוריון אלי, קיבלתי ממנו יומיים

ציון צפירה, חולום חזו

פרס ובן-גוריון (1982)
„ימח שמו“

לפני המאורע טלפון בביתי. הדבר היה בשעת הצהריים. ואני נדהמתי לשמוע את קולו אומר: „חיים, מדבר בן-גוריון, תיכנס אלי!“ ה- שיבותי: עכשיו? „לא“, אמר, „במשך היום.“ הבטחתי שבשעה 4 אכנס אלי, ובאתי בזמן לביתו בשדרות-קק"ל. הוא ישב בסיפריה שלו ליד המיכתבה, ולפני המיכתבה היו שני כיסאות. אחד ישבה עליו פולה המנוחה והשני היה, כנראה, מיועד בשבילי. בן-גוריון הזמנני לשבת ומייד שאל: „מה נשמע?“ „אני: „מה נשמע? מאוכזב!“ בן-גוריון: „מאוכזב ממני?“ „אני: מכולם!“ בן-גוריון הביט רגע על המיכ- תבה ועוד פלט: „אני מסכים. תהיה מאוכזב מכולם, אבל לא מאחד.“ „אני: „ממי?“ בן-גוריון: „ממשה“ (הכוונה למ- שה דיין, שחיבב אותו מאוד). „אני מיתאוס.“ ופרס? „אני: „אני מכולם.“ פני בן-גוריון האדימו וקדרו, ולאחר שהביט בי בזעם והרגשתי

יודע שבן-גוריון לא דגל בשום אופן ופנים במדינה קטנה. „פרס יכול לומר את דעתו, אבל לא להשתמש בבן-גוריון. זהו שקר! אם אני — מוותיקי מיפלגת-העבודה — לא אני, אז מי יגיב? אילו הייתי

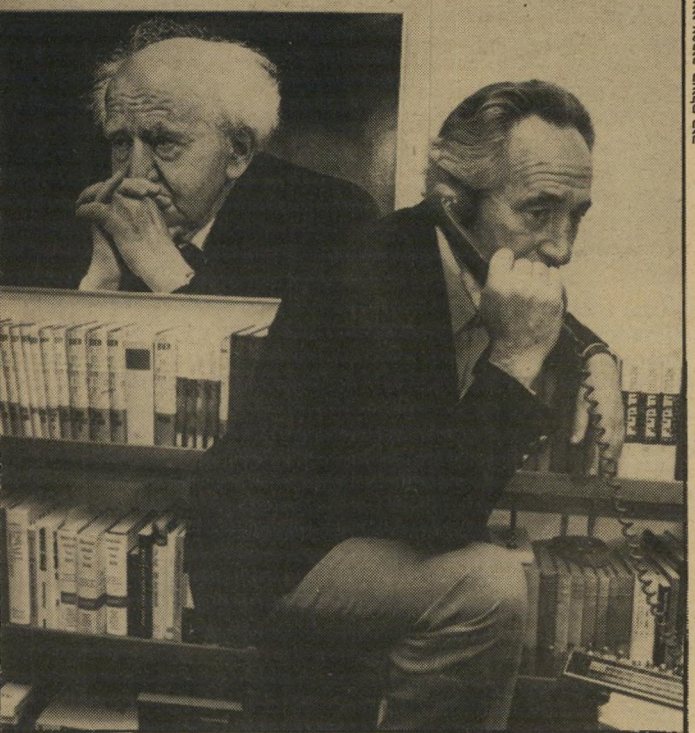
דממה. אז פניתי אני, אליך שימעון, ושאלתי אם נשאל „הזקן“ לדעתו בעניין זה (אז קראנו לבן-גוריון „הזקן“). ואתה ענית לי בזו הלשון: „אם רצונך, תקרא לבן-גוריון ונשאל אותו!“ ומייד הרמת את השפופרת וביקשת מבן-גוריון לבוא לפגישה. תוך 5-7 רגעים הופיע בן-גוריון, נמרץ ומתנשף, ואתה הסברת לו את ההצעה.

פני בן-גוריון האדימו והחווירו חליפות, ואז פלט את ההכרזה הנוראה: „אם אתם רוצים לחזור, תחזרו — אני אצא לבחירות לבדי. לא אלמן ישראל!“ האם לא היה כך, שימעון?

התקיימה עת הלך שר-אבי להזמין את בן-גוריון לטקס הנישואין. בן-גוריון, אגב, היה נוהג לשרבט בכתב-יד מיכתבים רבים, לארדווקא לידיד- נפש. זה היה נוהגו של האיש. „אין לי שום דבר אישי נגד פרס!“

תימתו. לימינו הייתי בימי „הפ- רשה“ האומללה וערב שלם הקדיש לי, ליצחק פנאי ולנחמן תמיר (עד אחר חצות). כדי להסביר לנו פשר מאבקו ודרישתו לשפוט את מי שנתן ההוראה. גם פירסמתי עליו מאמר בדבר (שר-אבי היה עיתו- נאי בדבר במשך שנים רבות) בחתימת „אליפז התימני“. מאמר שהעיר לי עליו שהוא במקומו. אבל לא בזמנו. כאן יורשה לי לספר על ראשית צעדיה של רפ"י. כאחד מראשוני חושביה ומייסדיה, עקבתי בהת- מדה אחר המתרחש סביב הת- ארגנותה, אם כי לא נקרא עדיין רישמית בשם רפ"י. והנה יום אחד אני שומע שמתארגנת קבוצה בתוכה לחזור למפא"י, וכי הקבוצה מתכנסת בבית אל-על בתל-אביב, פרשת-לבון זיעזעה אז את ה- ארץ, ומפא"י נשארה כצאן בלי רועה, לאחר שהוציאה את בן- גוריון מתוכה. כשבאתי לאותה פגישה באל-על, הוברר לי שזוהי היה שימעון פרס, שנשא עיניו למנהיגות הפנויה במפא"י.

זאת במיכתב-התנצלות בכתב-ידו של בן-גוריון, על כך שלא יוכל לפקוד את חתונת בתו של שר-אבי. השיחה עם בן-גוריון ופולה (שב- מהלכה, על פי שר-אבי, הושמעו הת- בטאויות חריפות ביותר כלפי פרס)

פרס ובן-גוריון (1982)
„ימח שמו“

גוריון: „ומה דעתך על בגין?“ בן-גוריון: „אה, בגין! אדם הגון, אפשר להתקוטט איתו. אבל בגין אדם הגון מאוד“ (פולה יענעה בראשה לאות הסכמה). נפרדתי ממנו וירדתי אל פולה כבקשתה. היא ישבה בפניה, ועל מגש לפניו כבר היתה מונחת כוס- תה ופרוסת-עוגה. הושיבה אותי על הספה וכה אמרה לי, ועדי בשמיים שדבריי מדויקים: „אתה לא יודע מה עשה פרס זה, הוא רצח לי את דויד!“ ותוך כדי דיבור הבטתי בפניה, ועיניה היו מלאות דמעה. שמע- תה וניסיתי לרכך את הדברים באמרי: „אולי...ואולי...“ אך היא עמדה בשלה: „ימח שמו, הוא רצח לי את דויד!“ למרות זאת, חששתי שכל אדם, ביחוד אם הוא עסקן ציבורי, הוא בסופו של דבר בשר ודם, ובסערת פעילותו יש שהוא טועה. אבל אצלך, שימעון, זו כנראה איננה טעות, אלא סטיה נפשית מדרך ההתחשבות בזולת, בכבודו, בריג- שותיו ובלבד להגיע למטרתך...

מת, או מילא, אבל אני עדיין חי!“ הוא עוד חי וקיים ורגז: פעם על פרס, פעם על עובדיה יוסף — נושף ורושף במלוא המרץ. מי יודע, בסתיו של חייו, אולי כוכב נולד.

לוליטה, טום סויר וחבריהם מעולם הספרות

ספרות בדיונית

הנראית צעירה ומפלטת בשביל אשה/ילדה, המתאימה בהחלט ללוליטה, טה היורעת את כוחה. במחקר גילתה יעל שבכיגוד הספרדי יש לטול סימליות מיוחדת, התלויה באזור הגיאוגרפי שבו זה נלכש. יעל לקחה את הטול והשתמשה בו כפרוות מינק קיצית וצבעונית — סגול, ירוק וצהוב — המכסה את הכתפיים.

הבגדים, כולם בלון עם גימור יצבע הבאים להדגיש את קווי העיצוב, גזורים צמוד וחושפים חלקי גוף שונים כמו כתפיים, בטן, גב וקצת מהחזה. ישנו שימוש רב בוולנים (נפנפות) המופיעים בכל קבוצה, אם זה בחלק העליון ליד הכתפיים או אם זה במכסתל החצאית, ובכך נותנים נפח לצלליות. על כפות הרגליים נעלה יעל לדרוגמיות נעליספורט, כשהלשון של הנעל מושטת החוצה בחוצפה.

חלון עם נוף (והידוע בגירסתו הקולנועית כזיכרונות אהבה מפירנצה) הוא אשר השפיע על דליה קפוזו

בלים לפני 20 שנה, אך יצאו מזמן מהאופנה, אלו הם סריגים העשויים במכונה עגולה, מאקרילן, אשר כשי לעצמם אינם משאירים שום גירוי יצירתי. צפרא התייחסה אל הסריגים כאל בדים ארוגים והשתמשה בציבעי

צי'ארלס דיקנס נתן את ההשראה ל-אורנה חזן כהן (למעלה משמאל) אורנה השתמשה בבדים מכותנה: מעיל רחב וארוך, המעוטר בכפתורים עטופים בחוטים שהיו

בשימוש לפני שנים בציפות של כריות ושמיכות. מת-חת גופיה סרוגה ומכופתרת מלפנים. קצרה, החושפת עור, עם מיכנסיים נפוחים המתרחבים כלפי מטה. להשלמת המראה: כובע הנראה מקושט בפירחי בד.

כמעט כולם היו שם. גדולי עולם האופנה בארץ, הורים גאים ומעצי בות-צעירות ונרגשות. אך מעל הקהל ריחפו אורחים שנראו, אך לא נראו. נראו בכגרים, אך לא בגופן.

חמישה מגדולי הסיפרות העולמית הם, כנראה, האבות. הרוחניים של האופנה הישראלית 1987.

אורחי הכבוד הסיפרותיים היו מרק טוויין, שהיה מיוצג עלידי טום סויר והקלברי פיין; ולאדימיר נאבוקוב שכתב את לוליטה, אדוארד מורגן ("אייאס") פורסטר, הסופר האנגלי, מחברו של הספר — חלון עם נוף, צ'ארלס דיקנס וג'וזף קונרד, בעל לב המאפליה. עמוס עוז לא היה. זאת היתה תצוגת האופנה השנתית של מיכללת שנקר לעיצוב טקסטיל ואופנה.

מתוך מכלול העבודות המרשימות של הבוגרות בלטו במיוחד חמש מעצבות מוכשרות, שלהן רקע משותף מפתיע: השראה מעולם הסיפרות.

לשון בחוץ. היתה, למשל, קולקציית של צפרא פרלמוטר (28) מקיבוץ מפלסים, אשר הגיעה אל האופנה אחרי שוטטות בעולם ועיסוקים שונים, בדרך של אלימינציה.

צפרא השתמשה בבדים שהיו מקור

גי'וזף קונרד החזיר את גיל בלוח (משמאל) לתחום השחור לבן. מיקטורן בצורת טרפז עם דשים רחבים בשרוול. מתחת שימלה צמודה בעלת טליה גבוהה, כשהצבע השחור.

ולאדימיר נאבוקוב בסיפרו לוליטה הדריך את יעל א-קצר עם גימורי צבע בנפנפות (משמאל) עם חצאית המסתיימת בנפנפות.

אדמה כמו ב'ו, חום, כתום-מלוכלך, ובתור תבלין שיכנים עניין הסיפה בורדו. בקולקציה היא עיצבה ז'קטים עם מיכנסי 3/4, קצרים או ארוכים, וחצאיות כשמתחת מציצים לפעמים תחתונים ארוכים עם תחרה. כדי להשלים את המראה הלבישה על רגלי הדרוגמיות גרביים הלבשים ברישול.

התוצאה הסופית העלתה בהחלט חיוך. מראה הבגדים היה מרענן, שובב ומלא הומור. ניכרת היתה השפעתם של ההרפתקנים המפורסמים הקלברי פיין ותום סויר, אשר נראו כאילו הופיעו כדי לראות אם הם לא מפסידים משהו.

לוליטה של ולאדימיר נאבוקוב היתה הרמות המנחה אצל יעל אביב לסרי. יעל (25), נשואה פלוס-ברדך, עשתה עבודת מחקר על בגדים ספריים והשפעתם על האופנה. מרקניות הפלמנקו יצאה קולקציה

למעצבות הצעירות, בנות הדור החדש

קולקציה מתאימה יותר לדמויות המודעות בספריו של צ'ארלס דיקנס. המוטו הוא ספורטיבי עם נופך כפרי. מיכנסים רחבים באורכים שונים, חולצות מקושטות בוולנים הנותנים רכות. ג'ילים ארוכים עם שימוש רב של בד, חצאיות כפולות כשהחתונות מסתיימות עם תחרה — בגדים העשויים מכותנה ומתאימים לביגוד יום.

העיצובים של אורנה לוקחים את המתבונן לעולם חלומי. זה עולם המושפע מהתקופה הוויקטוריאנית, המביעה רומאנטיקה, רכות ונשיות. בשילובים שונים של צבעים פסטליים. הכובעים הנפוחים, הלוקחים מאותה תקופה, משלימים את המראה.

ומה באוניברסיטה? ולבסוף ישנה עבודה של עולה מדרום-אפריקה, ג'יל בלון (24), אשר הקולקציה שלה, המופיעה כולה בשחור-לבן, נראית כאילו נלקחה מספרו של קונרד. מבלי שהתכוונה לכך, נתנה ג'יל כיטוי לעימות בין שחורים ולבנים במולדתה הקודמת.

ג'יל החליטה להקדיש את עבודת הגמר שלה כמחווה של הוקרה למעצבת הישראלית החלוצה פיני ליינסרדף, ובכך להפגיש מירוח ומערב. פגישה זאת מתבטאת בשילוב של קווים וצורות הלוקחים מהמירב עם סטיי-ליים ומצבירוח של פאריס העליונה.

הקולקציה מאור נקיה ואלגנטית, בגווני מוקטים/מעילים הנלבשים בשילוב עם חצאיות עם טליה גבוהה או מיכנסים — כולה בלבן, כשהשחור מנטרל שטחים על-ידי שימוש בגיי מוריצבץ.

בנות בית-הספר שנקר הוכיחו את

(25) מראשוני-לציון. דליה המעודנת עיצבה חליפות-ערב ושמלות — אחת עם מיכנסים ושניה עם מחשוף עמוק מאחור. כמו כן ז'קט ארוך עם מיכנסים 3/4 ז'קט קצר המוכנס לחצאית.

הבדים, מפישתן, נצבעו במיוחד עבור הפרויקט. מופיעים בגונים מונוכרומטיים של כחולים/סגולים ובהחלט מצריקים את השם "אור ירח", כפי שקראה דליה לקולקציה.

המראה הכללי של הקולקציה נותן תחושה של מראה ארוך ואלגנטי. רך ונשי, כשהחולצות ומטפחות, היוצאות מכל כיס, עשויות מאורגנה שקופה בצבע לבן, משלימות אותו כרי שיראה מתאים לתקופה ממנה שאבה דליה השראה.

אורנה חזן כהן (26) הכינה קולקציה לפי הרמות קאמיל, מספרו של אלכסנדר ז'ומה, אך האמת היא שהי

אי'אם פורסטר לקח את דליה קמזה (למעלה) לטיול בפי-רנצה דליה עיצבה מערכת של שני חלקים, העשויה פישתן. ז'קט ארוך ומכופתר עם מיכנסי 3/4 המכופתרים למטה.

(משמאל). כשמתחת מבצבים תחתונים עם תחרה. למטה מימין: חולצה קצרה עם תחרה המכסה את הבטן, עם חצאית קצרה הלבושה ברישול. למטה משמאל: חולצה קצרה רחוקה מהגוף, עם מיכנסים מרושלים. הגרביים שצנחו משרים אווירה שובבה.

מרק טווין הופיע עם שובביו תום סווייר והקלברי פין בקולקציה של צפ-רא פרלמוטר (למטה). הז'קט הגברי מכסה את כולו, מתחת חולצה קצרה החושפת עור מלווה בחצאית קצרה (למעלה מימין). שימלה קצרה עם טליה נמוכה

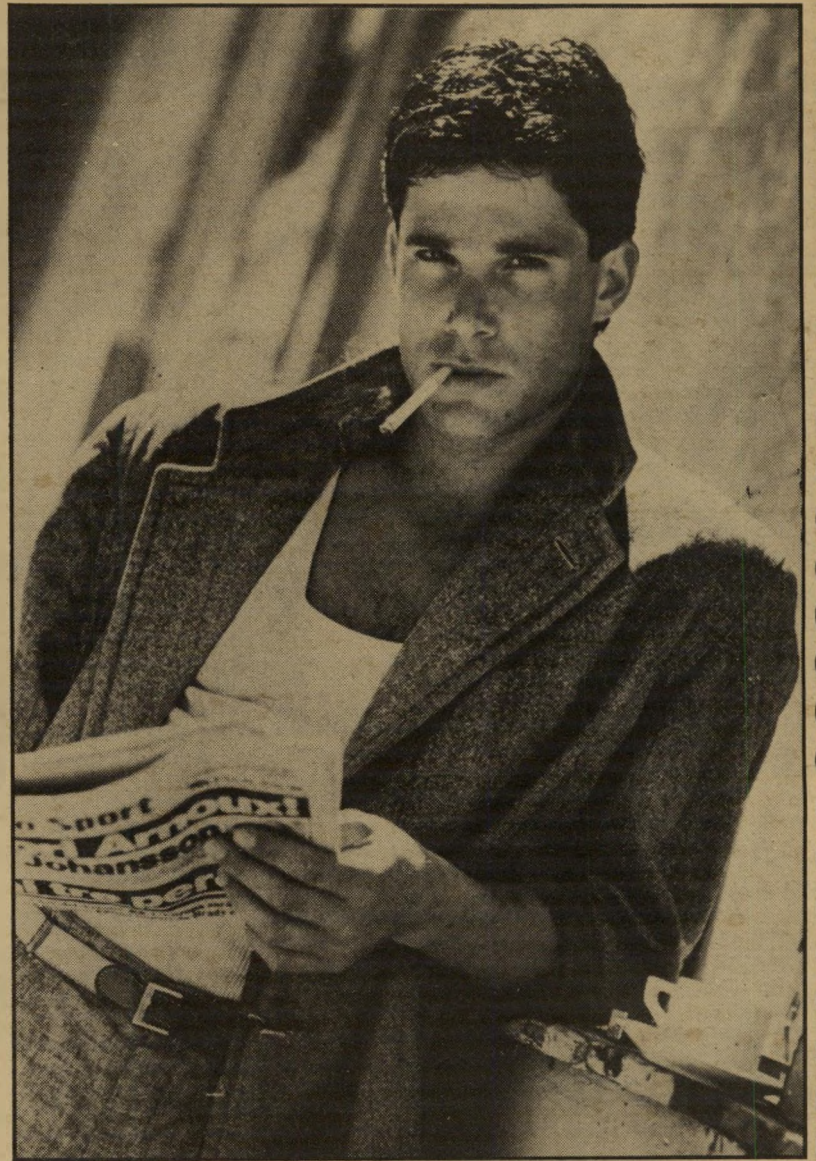

הקשר בין המילה ובין הלבוש. עכשיו אנחנו מחכים בכיליון עיניים לראות אם בביטאון הסיפורתי של הסטודנטים באוניברסיטת תל-אביב נמצא יצירות המושפעות ממעצבים כמו לאה גוטי ליב, גידעון אוברזון או אולי אוסקר דה-לה-רנטה. **אילנה מאירי** **צילומים: ציון צפריר**

ריצ'רד גיר כחול לבן

סוף-סוף הם מצאו רב, שיחתן אותם בדיוק איפה שהם רוצים.
דני מנהיים יפההתואר וחברתו דלית

אמיר רצו להתחתן בכפר של אלי אביבי באכזיב, אבל מהרבות הודיעו להם שהם לא מוכנים לשלוח רב לאוטונומיה של אביבי, אז לקראת החתונה, החליטו לראות איך זה לעשות פשרות, והתפשרו עם הרבנות על הפאקט הגדול שליד אכזיב.
לא יודעת כמה בחורים מאוכזבים יהיו בארץ אחרי שרלית תחתן עם דני, אבל אני יודעת על עשרות רבות של בחורות שתזלנה רימעה.

קיבוצניק לשעבר דני מנהיים
באכזיב, אבל לא ממש

שתיים או יותר ביום שדני מנהיים ייצא משוק הפנויים. בחורים כמו דני באמת אין כאן לאל-פיים, גם יפה כמו... (תביטו בתמונה בעצמכם) גם נחמד, גם מוכשר, גם קיבוצניק לשעבר, גם אמיר גדול (עובדה שהוא היה באחת הסיירות המובחרות) גם איש-ביטחון שהיה באל-על וראה את העולם ואפילו טיפס פעמיים על ההימלאיה. נו, כמה כאלה אתם מכירים?
אם ראתם את התמונה, ואתם מנסים להיזכר מה הוא מוכיר לכם, או תנחשו! לא הצלחתם? ריצ'רד גיר, כמובן, גם דני בעצמו מת על ריצ'רד גיר, אחרת איך אפשר להסביר את העובדה שהוא מתלבש כמוהו, מהלך כמוהו, מדבר כמוהו, ואני לא יודעת מה עוד כמוהו.

סבתא לננוצקי
נכד ראשון

יד אוחות יד אוחות יד

למלי לננוצקי נולדה נכדה בכורה. כשמלי הסתובבה בחדרההמתנה של בית החולים רוטשילד בחיפה, היתה תכונה מאוד גדולה בחדרהלידה עצמו, שם שכבה בתה דלית וחיכתה לראות מה יצא. ליד דלית עמד בעלה אלון שטמלר, שהוא רופא מתמחה, ואחו לה את היד. ליד אלון עמדה האמא שלו, הדי"ר לגינקולוגיה ליריה שטמלר, ואחזה באלון את היד, וליד האמא ליריה עמד אבא של אלון, שגם הוא רופא. ככה כולם אחוז ידיים ועשו שריד, עד שיצאה התינוקת הקטנה, ששקלה בסך הכל 2 ק"ג. אבל לפי המישפחה, היא תיגדל מהר ותהיה בעצמה רופאה.

בלוס אנג'לס לא מכירים את פאגניני

יש סיפורים שגם אני, המורגלת למוזריות, לא יכולה להאמין להם.

רצים אחד כזה? בבקשה.

זיווה וגידעון ברנס ירדו מהארץ לפני 20 שנה, והשתקעו בלוס-אנג'לס. לפי מה שידוע עליהם, הוא עושה שם עסקים שונים, והיא עושה מסיבות.

בלוס-אנג'לס, שהיא העיר בעלת מספר המסיבות הגדול בעולם, פר נפש, קשה לעשות מסיבות שכולם ידברו עליהן, כי שם כל אחד משתגע יותר מהשני כדי שיכתבו עליו באיזה עיתון מקומי או יספרו עליו באיזה קוקטייל.

בעיר החוגגת הזאת כבר הכל יודעים על המסיבות של זיווה ברנס. לפני שנתיים היא אירגנה מסיבה בנוסח חלף עם הרוח, וכל האורחים קיבלו תרדיר מדויק מה ללבוש ואיך ללכת וכיצד להתנהג, וכמובן בעלת-הבית הומינה לעצמה שימלה בדיוק כמו שהיתה לסקרלט אוהרה כשירדה במדרגות, וככה ירדה גם זיווה ברנס במדרגות ביתה, אחרי שכל המוזמנים כבר הגיעו.

שנה אחרי זה היא אירגנה מסיבת יום-הולדת, וכאשר כל האורחים עמדו בגינה הגדולה וחיכו לעוגה, נשמע רעש אדיר, והליקופטר התקרב לגינה וממנו השתלשלה עוגה גדולה וחגיגית.

או אחרי כל הרברים האלה אין זה פלא שכבר חצי שנה מחכים הכל לראות מה תעשה זיווה ברנס לבר-המיצוה של בנה הצעיר.

ואומנם, לפני חודש נערך האירוע. 450 איש ואשה הוזמנו לאחד מבתי-המלון הגדולים בלוס-אנג'לס, ובהזמנות היה כתוב שהם מתבקשים לבוא ב-7.00 בערב אבל להיות כבר לכושים כבגדי-ערב ממש. ב-7.00 בדיוק התייצב כל הקהל, הושיבו אותם על מרפסת המלון ונתנו לו להשקיף על איזה מיגרש, ששם נערך מישחק-פוטבול לכבוד חתן הבר-מיצוה שכנראה מתעניין, כמו כל ילד אמריקאי, בספורט האלים הזה.

אחרי המישחק, הועבר כל הקהל לאולם פנימי, ושם, על בימה, ישבה תזמורת וגם עמד פסנתר גדול. ברה-מיצוה, שהוא פסנתרן, עלה לבימה לקול תשואות הקהל, והם ניגנו איזה קונצ'רטו מאור חגיגי. כולם הקשיבו בדריכות למוסיקה, ורק שני הפורלים של מישפחת ברנס, שלכבוד הבר-מיצוה הלבישו אותם כבגדים ובכובעים, לא הבינו מה פיתאום מנגנים מוסיקה קלאסית באמצע ברי-מיצוה שהתחילה בכדורגל. אבל כלבים באמת לא מבינים בדברים כאלה.

מה שעוד לא הבינו הכלבים זה מי הילד השני, העומד ליד התזמורת. מסתבר שזיווה הגיעה לפני חגיגת הבר-מיצוה למדינת-ישראל העניה, כחרה כאן בילד יתום ועני מאור, ולקחה אותו יחד איתה כדי לחגוג לו את ברה-מיצוה עם עשירי לוס-אנג'לס.

כשהסיפור הזה נודע לאורחים, הם התרגשו ורצו לפגוש את הילד ואת אמו, אבל אז הסתבר שהאמא של הילד העני מארץ-ישראל העניה לא הובאה ללוס-אנג'לס כדי להיות נוכחת בבר-המיצוה שעושים לבנה, כי שני כרטיסי-טיסה כבר עלו מרי ביוקר, כנראה. אתם יודעים איך זה עם העשירים, הם יודעים לשים גבול לביוזמים.

אותו הדבר קרה גם עם הזמרת יפה ירקוני. זיווה הומינה את יפה לשיר בבר-מיצוה, וגם שלחה לה כרטיס-טיסה. אבל ירקוני הודיעה לזיווה ברנס שלטיסה של 17 שעות היא מבקשת כרטיס במחלקת-העסקים. לתוספת הזאת לא היתה זיווה מוכנה, ולכן בוטלה הופעתה של יפה ירקוני בבר-מיצוה, ובמקומה הופיעו רן אלירן ואיזה קבוצה של גברים המחופשים לנשים.

אחרי כל ההופעות הגיעו המלצרים והושיבו את הקהל ליד שולחנות, כדי לאכול ארוחת-ערב. בגלל נטיותיו המוסיקליות של ברה-מיצוה כל שולחן קיבל שם. היה שולחן בטהובן, שולחן מוצרט, שולחן בך, שולחן פאגניני, וכך הלאה.

כשרצו להושיב גברת מהדרת אחת ליד שולחן פאגניני, היא ביקשה להעביר אותה לשולחן אחר, כי היא לא מכירה את פאגניני והיא מעדיפה לשבת ליד מישהו שהיא מכירה.

אחרי ארוחת-הערב המקושטת קיבל כל אחד, כמנה אחרונה, פנסטר קטן עשוי משוקולד וממולא בקרם.

אילו זה היה קורה בארץ, היו אומרים שהחום משפיע על האנשים. גם בלוס-אנג'לס חם?

האומנם סוף?

ב-1982 התגרשו העיתונאית לאה והפרופסור מיכאל אתגר, אחרי 16 שנות-נישואין ושלושה ילדים. אבל הגירושין היו כל-כך יפים ואל-גנטיים, עד שמחר מאוד אחריהם הם התחילו להיפגש שוב, ותוך זמן קצר הם עברו לחיות ביחד.

אחרי שנה שוב היו בעיות, והם שוב נפרדו, וכל אחד מהם התחיל לחיות לבד, לאה בוויולה הגדולה בהרצליה-פיתוח, ומיכאל בדירתו בתל-אביב.

אבל הם המשיכו להיפגש, בגלל הילדים, ולפעמים, אחרי שהם גמרו עם הילדים, הם היו יוצאים לאכול משהו מאוחר בלילה, ולהמשיך לדבר. ככה, תוך זמן מסוים, הם שוב התחילו להיפגש כזוג-אזרחים, ושוב מיכאל חזר לוויולה וגר עם לאה.

לפני כמה חודשים הם שוב רבו, ומיכאל שוב עזב את הוויולה וחזר לדירה בתל-אביב.

מי שמכיר היטב את בני-הזוג שאל את עצמו רק כמה זמן זה יקח הפעם, עד שהיא תחזור אליו או הוא אליה. אבל הפעם קרה משהו ששיבש את שיגרת-החזרות של מישפחת אתגר.

מיכאל אתגר פגש את ליאורה ברש, אחותו-הסימפאטית של דן רביב מהטלוויזיה, וגרושתו מזה שנים של יואב ברש, מבעלי הוצאת הספרים מסדה. מאז שמכאל וליאורה

צילום: חיים חזן

עיתונאית לאה אתגר
כמה זמן זה יקח הפעם?

נפגשו הם ביחד, וסוף-סוף לאה ומיכאל מתנהגים כמו שני אנשים מבוגרים שהתגרשו לפני שנים. יחסים יפים, אבל קורקטיים בלבד. ובכל זאת, בהכירי את הנפשות הפועלות, אני לא הייתי חותמת בחתימת-ידי שזה סוף הסיפור.

חתונה במזשלה

שר גידעון פת ואשתו אן
איך הכלה מאמריקה? נחמדה!

נודע לי שהבן של שריהמרעוהפיתוח גידעון פת מתחתן. אז מייד עשיתי דרינג-דרינג למישפחה, כדי לשאול אותם כמה פרטים על החתונה, וכמובן לאחל מזל טוב. אבל לא היתה תשובה, ושוב לא היתה תשובה, וכשכבר כמעט התייאשתי ענה לטלפון הבן.

"שלום הבן של גידעון פת, מזל טוב."
"למה?"

"לחתונה שלך?"

"זה לא אני מתחתן, זה אחי הגדול, דניאל."
"ומי אתה?"

"אני אפי הקטן, רק בן 16."

"ויש לכם עוד אח במישפחה?"

"בטח, דודון, שהוא בן 24, ועוד לא מתחתן."
"ועם מי מתחתן דניאל?"

"עם ג'ודי קוונט."

"זה נשמע לי שם אמריקאי."

"נכון, היא באמת אמריקאית. דניאל והיא הכירו זה את זה לפני שנתיים באוניברסיטת בר-אילן. שם הם לומדים שנה שניה משפטים."

"איפה תהיה החתונה?"

"אני עוד לא יודע. כל הזמן אני שומע שיחות טלפון, אבל אני לא בטוח שכבר מצאו מקום."

"ואיך גיסתך החדשה? חתיכה?"

"נחמדה."

"טוב, אז תסמור לכל המישפחה מזל טוב."
"אני אמסור."

לונדון – לוס-אנג'לס – תל-אביב וחזרה

צביה חיים

כשכולם חשבו שהנה גליה אלביין הגיעה אל המנוחה והנחלה עם גבר שהיא אוהבת וגרה איתו בלונדון, הסתבר שהשימחה היתה מוקדמת מדי.

אמנם הגבר, שבזמן תחילת הרומאן שלו עם גליה היה עדיין נשוי, התגרש לא מזמן, אבל מהר מאוד אחרי שהתגרש מאשתו החוקית, החיה בישראל, הוא גם נפרד מגליה, ואפילו מצא לו חברה חדשה בלונדון. גם היא ישראלית.

גליה לקחה את ילדיה ועזבה את לונדון לטובת לוס-אנג'לס. היא שכרה שם דירה יפה, שכרה מטפלת לילדים ועוזרת. עכשיו מתחילה גליה להתעניין בעסקייהסרטים, שבהם היא מת-עניינת כבר זמן רב, ונראה שמקושיהמישכן החדש בלוס-אנג'לס יהיה מקום קבוע, לפחות לתי-קופה ארוכה.

בשבוע הבא תגיע גליה ארצה, כדי להשתתף באזכרה לבעלה, מיקי אלביין, וכדי לבקר את אמו הזקנה של מיקי. מייד לאחר-מכן תחזור ללוס-אנג'לס ולילדים שלה.

רופא שחור, רופא לבן

לבית-חולים אחד במרכז הארץ יש סידור קבוע, פחות או יותר. בית-חולים שולח למלון ביסיהמלון רופאים, שיכלו חופשה במלון בחינם, ותוך כרייך הם גם נמצאים שם על כל צרה שלא תבוא על אחד הלקוחות של המלון.

הסידור הזה עובד טוב מאוד. הרופאים מבלים חופשה ביסיהמלון, והלקוחות של המלון כמעט ולא מטיירים אותם. הרי כולם יודעים שפוזריאזים לא מרפאים בן-לילה.

לפני שבועיים שלח בית-החולים את אחד ממנהלי המחלקות שלו לבית-המלון, למשך שבוע. מנהל-המחלקה, גבר נשוי ואב לשלושה ילדים, מבלה בזמן האחרון הרבה עם הסטודנטית שלו, והוא אה שום סיבה שלא לקחת אותה איתו לחופשה ביסיהמלון.

הרופא והסטודנטית לקחו להם כגדיים וקצת קרמים לשיוף, ויורדו דרומה. ביום הראשון לשהותם ירדו לבריכה. אבל לפני שהם הספיקו להשתרע על כסאות-הגנות, הם ראו את המנהל הארמיניסטרטיבי של בית-החולים שלהם מתקרב לבריכה בצעדי-ענק.

מנהל-המחלקה לקח את הסטודנטית שלו ביד, וכמו טיל הם עלו לחדר שלהם, שם הם נשארו במשך כל השבוע.

אחרי שבוע הם חזרו לבית-החולים במרכז הארץ. כל הרופאים התפלאו איך זה שהמנהל הארמיניסטרטיבי חזר שווף לגמרי, בעוד מנהל-המחלקה חזר לבן כמו שלג.

אני לא יודעת איך הוא הסביר עובדה מוזרה זו, אבל מי שרגיל לרמות את אשתו, לבטח יודע לספר סיפורים גם לחבריו.

גליה אלביין

הנשוי שהתגרש מצא אהבה אחרת

חברים
בניחוי

מזל החודש:

אריה

חיי המין שלו

האריה ניחן בתיאבון מיני מפותח. הוא מוכן לוותר על ליבו ונשמתו לטובת רומא נים. מרשימת אהבה והרפתקות למיניהן. הנ שים נמשכות אליו באופן טבעי. הן חשות בגבריותו ובכוחות המאוד אופייניות למזל אריה. שהן עצמן מהוות כח משיכה עז. מפני שהכוכב השולט בו הוא השמש. חום וחיוניות מוקרנים ממנו בצורה חזקה וחיונית. אם תזמני לביתו (מאורתו). אל תצמי למצוא את השיגורתי והמקובל. וכשהוא יתחיל לתנות אהבים. זה יתרחש על כיסוי קטיפה או על שטיח פרווה יקר. התפאורה מאוד חשובה לו. לעיתים הוא נוטה לייחס חשיבות מוגזמת לחפצים.

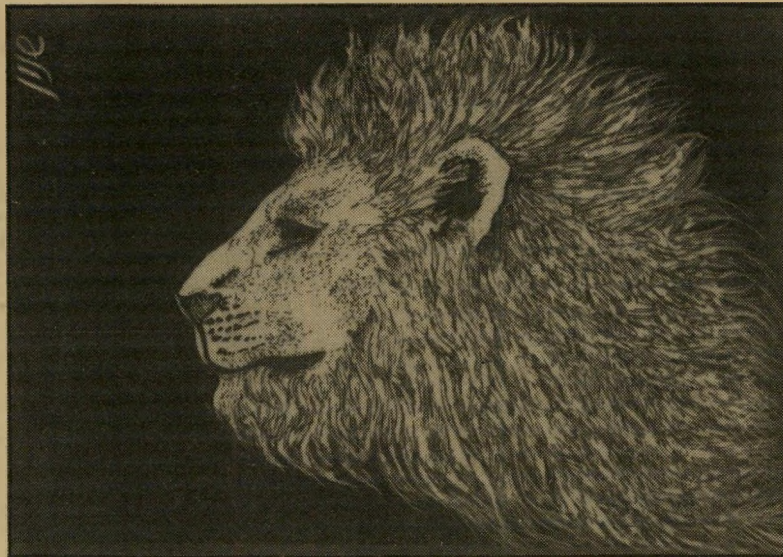
יום לא מוצלח מבחינה בעקבותיו לילה לא מוצלח. המיניות שלו קשורה קשר ישיר עם מידת הצלחותיו במשך היום. החיזור של נעשה על-פני-רוב באמצעות סעודה יקרה. שמפניה או מופע בידור יוקרתי. כאשר הוא רוצה להרשים הוא יודע איך לעשות זאת. פלאפל או פיצה הם לגמרי מחוץ לתפריט. זה לא הסיגנון שלו.

ואם לאחר כל הטיחה שטרה למענה היא תסרב לקיים איתו קשר. הוא יידע להפסיד בכבוד מבלי שיכנס לחשבונות קטנוניים. יתכן שזה יפגע בגאווה ויכאב לו מעט. אבל את אכזבתו הוא יידע להסתיר היטב. הוא ישלים עם העובדה שלא את כולו הוא יכול להשיג. ויתנהג כל-כך באביר רות. עד שאותה סרבנית אולי תשקול לש-נות את דעתה.

כשהוא מאוד נמשך למישהו. הוא יבזבז

שיך בהתנהגות כזו לאחר שקיים עמה קשר קרוב ואינטימי. כשהאריה מעוניין להתחיל בקשר. הוא מאוד מתחשב. עדין ואוהב בתחילת היח-

בקלות סכומים ענקיים תוך כדי חיזור אחריה - כמוכן. בהתאם ליכולתו הכספית. אי-אפשר לצפות שיגיע ברולס-רויס עמוס במתנות. אם הוא בסך הכל מרוויח משכורת

הוא יתנה אהבים על כיסוי

קטיפה או על שטיח יקר - והיא

לא תתחיל במושב אחורי של מכונית

סים. אך תוך זמן קצר היא תגלה שהוא פראי וסוער. בעל מזג חם ונלהב. לעולם לא משעמם לידו. התנהגותו בלתי שיגרנית ומפתיעה. הוא מפתח הזיות מוז-רות. שאותן הוא היה רוצה להגשים. בתנאי שימצא בת זוג שתתלהב באותה מידה. ותוסף עוד כהנה וכהנה מדמיונותיה והז-יותיה.

של עובד מדינה. עם הזמן הוא בוודאי יצליח להקים משהו עצמאי ומכניס. אך בינתיים אי-אפשר יהיה שלא להתחשב בתקציב המוגבל. הוא יקנה מתנות יקרות ופרחים אם זה יעזור לו להשיג את זו שבה הוא מעוניין. לאריה יש צורך לגרום לבת זוגו להרגיש כמלכה. אבל אי-אפשר לצפות ממנו שימי-

האריה אינו מן השקטים. הוא אוהב לד-בר ושמן כשמדברים אליו. גם בזמן מעשה האהבה הוא מעדיף לדבר. להתפעל בקול רם. לשבח ולהינות משבחים ומחמאות. זה ילהיט. יעורר ויתן כוח ואנרגיה מעל המקור-בל.

חיי האהבה שלה

גבר שמבקש כיבוש מהיר לערב אחד. כדאי שישיח זאת במהירות. אם הוא מתכ-נן למצוא לו בת מזל אריה לצורך העניין. מי שרוצה להתקרב אליה צריך לתכנן את המיבצע כפי שמתכננים קרב. סביבה נאו-תה היא תנאי הכרחי. וכמו כן חיזור בצורה מכובדת. אחרת אין סיכוי להצלחה כש-מדובר בלביאה.

גבר אמיץ. שינסה להתחיל אתה במושב האחורי של מכונית. מחפש לעצמו צרות.

אם היא בחרה לעצמה בן זוג. היא לא תקבל על עצמה כל איסורים והגבלות. היא מאוד סובלנית. בעלת פתיחות ומוכנה להתנסות בכל הרפתקה.

הדבר הגרוע ביותר שגבר יכול לעשות זה למתוח ביקורת על הטכניקות שלה בחדר-המיטות - זה ירחיק אותו ממנה לצמיתות וגם לא יסלח.

לא משנה עד כמה היא מנוסה. הגבר שלה חייב להיות מתחשב. עדין ורגיש כשהוא מתחיל עימה בקשר רומאנטי חדש. היא מוכנה ללמוד. צמאה לחידושים ולומדת מהר מאוד.

כמו הגבר במזל אריה. כך גם היא נהנית מהמגע של חומרים רכים על בשרה. כמו קטיפה. משי ופרווה. אפשר לדמות אותה לחתול-שעשועים גדולה. צריך לשמור שיהיה לה חם ונעים. יש לדאוג לה. לפנק אותה ולאהבה. ואז היא "תגרגר" בשביעות-רצון.

מילת אזהרה: מבחינה מינית היא מע-דיפה נאמנות לגבר אחד. ואם אותו גבר אינו מתפקד היטב במשחקי-האהבה. היא פשוט תחפש לה גבר אחר. שיענה על צרכיה דרישותיה וציפיותיה. אין לה שום עיקרון שלפיו היא לא תוכל לזרוק מישהו שאינו עונה לדרישותיה. אם במיטה או מחוצה לה. מה שבטוח - היא אינה פחדנית.

משהו טוב קורה לכם ללא ידיעתכם. מישו שבו אתם מעוניינים חושב ברצינות רבה על דרך נוחה ומתאימה ל- צירת קשרים יציבים. קבועים ובטוחים. חשוב מאוד שבתקופה הזו לא תפעילו לחץ. ותמשיכו - להתנהגות האדי-ביתית כלפי חוץ. ה-6 וה-7 בחודש יהיו די קובעים. אם מגישות שקבעתם יתקיימו או לאו - לכך אין חשיבות. יותר קוב-עת תגובתכם. ועל כן היו זהירים ובלתי תוב-ענים. צפויה הפתעה נעימה בענייני כספים.

אתם ממששים לנוע בין הקצוות. מצבי ה-רוח מתחלפים במהירות. ואתם זקוקים לעידוד רב מצד השני-בה הקרובה והרחוקה. זה לא הזמן לעזוב או אפילו לחשוב על מעבר למקום עבודה אחר. בינתיים כדאי שתש-מרו על מה שיש. הבט-חות והצעות מושמעות בימים אלה. על הרוב אי אפשר לסמוך. אתם ממהרים להתרגש. לריב ולהתפרץ על בני הזוג או על חברים. זה כמעט אינו בשליטתכם. ה-6 וה-7 מעייפים.

בשורות נעימות על השיגים בבחינות או בע-בודות שהגשמתם במשך השנה יגיעו עכשיו לאוזניים. זה מאד יעורר ויתברר שאין לכם ממה לדאוג או במה להת-בייש. ה-5 בחודש לא יהיה קל. צמי מואבק על עניין עקרוני בעבודה. אולם הפעם אין טעם שתוותרו ובכך יווצר תקדים לא בריא. עומס העבודה מכביד ומקשה עליכם. העייפות שבה תחושו ב-8 וב-9 צריכה להדליק נורה אד-מה. הגיע הזמן לנוח. לנשום - ואף להיבדק.

חיי החברה תופסים מקום חשוב בימים אלה. אתם מוצאים את עצמכם במיפגשים. מסיבות. אירועים צי-בוריים. מעורבות בכל מיני בעיות של ידידים שאלהם הייתם קשו-רים בעבר הרחוק. ה-י איורור והיצאה מהב-ית ומהדאגות היומיו-מיות מאוד דרושים ל-כם עכשיו. ענייני מגו-רים מטרידים אתכם ב-עיקר בגלל הסתבכויות כספיות שלכם או של בן הזוג. יש לכם רצון לקדם את עצמכם - ואף לצאת מהשיגרה.

שיפור במצב הכספי מסתמן במפה. זה תלוי לא מעט בנכונותכם לקחת על עצמכם עבו-דות נוספות או שונות מ-אלו שבהן אתם עוס-קים עתה. קצת קשה ל-צפות כרגע מהם היתר-רות הכספיים או יותר נ-כון הרווח לטווח הר-חוק. אך אין ספק שהז-דמנות כזו קיימת. ב-7 וב-8 בחודש עלול לפרץ סיכסוך במקום העבו-דה - כל מה שמצטבר אצלכם ולא נאמר יתפרץ בבת אחת ב-9 לחודש - אולם זה ישר את מצבכם.

נסיעות שהתקיימו או עומדות להתקיים מ-עלות לכם את המורא. עכשיו יש הרגשה שהעניינים עומדים ל-השתפר. נצלו היטב את מצב הרוח המשופר ש-יידר עליכם. צריך לא-סוף את כל הכוחות כדי להמשיך. ולשאת את ה-חודשים הקרובים. שגם הם לא יהיו קלים. מב-חינה כספית מצבכם הולך ומשתפר. הוכחה לכך תהיה בתאריכים ה-6 וה-7 בחודש. צמי סכום כסף. או הצעה להלוואה או עבודה נוספת. או אפילו זכיה.

מצבכם הכספי משתפר. מתייצב ומרגיע - עכשיו הרבה מאוד תלוי ביכולתכם להתמיד בקו או בכיוון שאליו פ-ניתם. אל תאבדו עכשיו את המרץ שבו התחל-תם להסתער על עבודות או משימות שאותן ל-קחתם על עצמכם. אר-שים מתחילים להעריך את יכולתכם. ולאט-לאט שומעים עליכם מ-פה לאוזן ומבקשים לע-בוד איתכם. לבצע עס-קות או להיעזר בידע שרחשתם לעצמכם. ה-עיקר עכשיו - לשמור על ביטחונכם העצמי.

הלחץ שבו הייתם נתונים פוחת. שימחת ה-חיים שבה אליכם ואתם מרגישים חזקים ומאושרים יותר. עבו-דה קשה ואחראית ב-יותר מצפה לכם ב-6 ו-7 בחודש. אך אל ת-קחו על עצמכם יותר ממה שאתם מסוגלים לבצע. אין ספק שמילה שלכם היא מילה ואתם עומדים בהבטחות. א-בל לא כדאי לכם לסכן את בריאותכם למען ה-שיאפה להוכיח את עצמכם ולהתקדם. ה-8 וה-9 בחודש - מראים על מתיחות גדולה.

אתם מאוד עצובים ומדוכאים לאחרונה. מדי יום שומעים עוד שמעה שאינה גורמת עידוד או שימחה. הידיר עות המגיעות אליכם ב-קשר לקרובים חולים או סובלים מאד מדא-יות אתכם. ואתם חשים חוסר אונים. למרות ר-צונכם חטוב ונכונותכם כספכם וכוחותי-כם. נראה שאת המצב הבסיסי אי אפשר לש-נות. ב-6 וב-7 בחודש תיווכחו שיש מי שאי-פת לו מכם. אל תסרבו להצעת עזרה ממנו.

המרץ מתחדש והכוחות שבים אליכם. מעכ-שיו תוכלו לחוש בצורך לחסל ולסיים כל מה שלא הוכיח את עצמו עד כה. יחד עם זאת עכשיו כדאי לכם לבצע תוכניות ורעיונות שהג-יתם מזמן. חשוב לשים לב למיזור שהשתלט ע-ליכם. כך שבעת משאו-י מכתו עם אנשים כדאי שלא תתנו לאיש לה-סיח את דעתכם מהעי-קר. ה-6 וה-7 בחודש יהיו קובעים לגבי עתידכם המיקצועי. נימו-סים ותשומות לב לממונים עליכם חשובים.

בעיות מגורים הופכות להיות מוקד ההתענ-ייתן בשבוע הקרוב. אי אפשר עוד לדחות את הטיפול בכל מה ש-קשור לדיר. למשל טי-פול בריהוט הדורש חי-דוש או פשוט מעבר ל-מקום שונה. היזהרו מ-הנטיה לסמוך על אה-רים. עכשיו תוכלו להיות בטוחים רק במה שא-תם עצמכם הישגתם או סיכמתם. בעיות כספים שבות להטריד אתכם. בעיקר ב-5 וב-10 בחודש. יש דרך לנהל ולארגן את כל הכספים בצורה יותר יעילה.

השבוע לא תוכלו להרשות לעצמכם חוסר ריכוז או שיכחה. יותר מדי דברים תלויים בעריכתכם. מהירות ת-מיסתכם. הסתגלותכם ונכונותכם לקבל מצ-בים שאינם נוחים. עשו מאמץ לא לשכוח שמות ומילים תוך כדי שיחה. הזיכרון הטוב עשוי לע-זור לכם רבות. ביוחד ב-9 וב-10 בחודש. חו-סר זהירות בחיי היומ-יום עלול לגרום תאונות קטנות ומרגיזות. חתכים. כוויות וכדומה. היכירויות מיקריות הופכות להיות חשובות.

בג'ונגל של נווה-תירצה

מחופשה, ונשלחה בשל כך לבידוד. איחורתי 20 דקות על השעון. הסברתי למנהלת שלבתי שלי היה קשה להיפרד ממני, היא נתלתה עליי ולא רצתה לעזוב אותי, ובגלל זה איחורתי. זה עוזר לי? מה פיתאום? נשלחתי ישר לבידוד לשלושה ימים.

"שכבתי שם בבידוד וחשבתי שאני מאבדת את השפיות. מרוב שיכמס הייתי משחוקת עם הג'וקים, הייתי עושה להם מירוצי-מיכשולים".

בכל זאת

יהודיות

אבל הדרך לבידוד, כך הן מספרות, קשה לא פחות. יפה: "אם אסירה מתנגדת ללכת לבידוד, כי היא מרגישה שלא מגיע לה להיות שם, אין הרבה ויכוחים. הסוהרות קוראות בקשר לעב"ם, ומייד מגיעה יחידה של גברים עם אלות וגזאז מרמיע. (המשך בעמוד 38) **שי כרם**

את הצרכים. כמה שזה מסריח שם! החדר מלא בעכברים וחולדות, ודולק בו אור 24 שעות. כל הזמן יש פרו'קטור שמאיר. ככה זה, חלק מהעונש. את האוכל מעבירים דרך פתח קטן שבדלת, וזרקים לנו צלחת בלי סכרם, כמו לכלבים.

בנוסף לכל זה, אסור לעשן בבידוד

מילה קטנה שמתחצפים אליהן, הן רושמות רוח. לפעמים הן מרגיזות אסירה בכוונה ומחכות שהיא תתפרץ. כשרושמים רוח אין דבר כזה שאסירה צודקת. רק הסוהרת צודקת. בחיים שלי לא שמעתי שהמנהלת היתה לטובת האסירה.

אחד העונשים הכבדים על רוח הוא

שיושבת בכלא עברה כבר המון, היא כבר לא צעירה.

מירי היתה שייכת למעמד הגבוה בכלא.

כשנכנסתי לכלא, שמתי על השולחן חבילת סיגריות. פיתאום באה אסירה ותיקה ולקחה אותן, בלי להגיד מילה. לא היה איכפת לי על הסיגריות,

ג'ונגל נשים", גן חיות, "גיהנום" — אלה הם חלק קטן מהביטויים שמשימעות מירי חסן ויפה מרדכי, שתי אסירות משוחררות, כלפי כלא הנשים נווה-תירצה.

סיפוריהחיים של מירי ויפה עצובים וגדושים. למרות גילן הצעיר (מירי 30, יפה 28) הן עברו הרבה.

מירי מחיכת ואומרת: "אי-אפשר לתמצת את סיפוריהחיים שלי. כל חלק בסיפור הזה הוא טרגדיה בפני עצמה".

אבל גם יפה וגם מירי טוענות ש"מכל הקשיים והמיכשולים שעברו בחייהם, התקופה הקשה ביותר היתה של הכלא. הן מתעבות את הכלא בכל ליבן וכועסות על שילטונותיהכלא המסתירים מהציבור, לדיבריהן, את מה שבאמת מתרחש בין כתליו.

אקספרס של חצות פרייר ליד מה שקורה בנווה-תירצה? כך יפה.

מירי מהנהנת בראשה ומסכימה עם הדברים.

מירי, אשה בלונדינית, כחולת עיניים, גבוהה וחטובה, אשה יפה. בגיל 14 ברחה מהבית. רציתי לבדוק אם ההורים שלי אוהבים אותי, היא נזכרת. היא התחברה לעבריינים, ומאז היא בחברה.

התחתנה, התגרשה, שוב התחתנה ושוב התגרשה. היתה "נהגת-שורים", כהגדרתה, ולפני שלוש שנים נעצרה בשל נסיון לרצח.

היא נשפטה לשנתיים וחצי שנות מאסר.

ליפה, בעלת העיניים השחורות והגדולות, סיפוריהחיים קשה לא פחות. כשהייתה ילדה, רצח אביה את אמה לנגד עיניה. מאז היא התגלגלה ב"מוסדות בכל רחבי הארץ. כשבגרה גילתה את הסם, "המיפלט מהצרות". לפני שלוש שנים נעצרה, כשמכרה חשיש לסוכן-מיטרה סמוי.

בכלא היא הכירה את מירי, ומאז הן חברות בלב ובנפש.

"בחיים לא אשכח את היום הראשון שלי בכלא", אומרת מירי. "הגעתי למקום המקולל הזה בהרגשת ייאוש, ריכאון. לא ידעתי איך אגמור שנתיים וחצי מאחורי חומות.

"מייד כשהבנות ראו אותי היו לחושים. התפלאו מה עושה אשכ"ז בזה כמזני בכלא. לא רגילים לראות שם אשכנזיות, ופיתאום באה להם אחת לבנה כזאת.

"מייד ככניסה הצמידו לי קצינה, והיא ישר התחילה לאיים עליי. היא ניסתה להפחיד אותי והזהירה אותי שאני לא יעשה בעיות. היא נתנה לי צ'ונטה (שמיכה שבתוכה שמים את כל ציוד האסירות), אחר כך לקחה אותי לבוטיק קולט' — שם מקבלים את מירי האסירות. לאפסנאית שם קוראים קולט, ולכן קוראים לזה כך — הלבניש אותי באופנה החדשה, מדי האסירות הכחולים, וקדימה לג'ונגל.

"כשמגיעות לכלא אסירות חדשות, מכניסים אותן למיון. האסירות צריכות להיות שם עד שיחליטו לאן הן שייכות ולאיהן תא כראי להכניס אותן. שבר עיים הייתי במיון עד שהכניסו אותי לאגף".

מיבחן סיגריות

מירי התקבלה מייד לחבר'ה של הכלא. החבר'ה הן הקבוצה הגדולה והשולטת, קבוצה מגובשת בדרך כלל.

"המעמד בכלא נקבע לפי כמה דברים", מסבירה מירי. כוח פיסי קובע, השכלה קובעת, כושר מנהיגות קובע, וגם סוג העבירה שעליה יושבת הן בחורה. מי ששפוטת על מעילה בכסף, בחיים לא תהיה בחבר'ה.

יש בכלא שלוש קבוצות. הילדות, ככה קוראים לצעירות, המבוגרות יותר, והקבוצה השולטת של בנות 25-35.

זהו זה? צעירות גם? מה פיתאום, לא בנווה-תירצה? בחורה בגיל הזה

"כשבאים מבקרים קורעים לנו את התחת... כשאסירה

מתמרדת מביאים פלוגת גברים כדי להכותה...

יש יחסים לסביים אבל בלי שום אלימות..."

הבידוד. יפה על הבידוד: "אוי, איזה מקום נורא שזה! חדר בגודל מטר על מטר, על הריצפה יש מיון ובצד החדר יש חור שבו עושים לא מתעסקים:

"בכלא אסור להראות חולשה, חייבים כל הזמן להפגין כוח".

הזכרונות הקשים של יפה ומירי מהכלא לא קשורים ביחסים בין הבנות. להיפך, אלה שמורים אצלן כזיכרון טוב. עד היום הן שומרות על יחסים טובים עם אסירות רבות.

יפה: "כל מה שמספרים על מיל-חמת-מעמדות ומריבות בין הבנות זה דמיון, זה בכלל לא כמו בכלא הגברים כאן. הבנות מסתדרות מצויין, ואין כמעט מריבות. לפעמים יש משיכות בשיער, אבל זה המקסימום. הנה, שנתיים הייתי בנווה-תירצה ולא היתה כאן אף דקירה. הבעיה היא עם הסוהרות".

יפה מתחילות יפה ומירי לרברב ביחד, בשטף שקשה לעצור בו. הן נכנסות האחת לדיבריי השניה, זו נזכרת בסיפור ובעוד אחת, וזו מזכירה עוול כזה ואחר שנעשה להן. ניכר בהן שהגברים מכאיבים להן. "עבר כי ימלוח", כך הן מתארות את התנהגות הסוהרות.

מירי מספרת, שיום אחד הגיעה לכלא סוהרת חדשה. כל הבנות צפו לראות אותה, וכשהיא הגיעה גילתה מירי שאינה אלא עוזרת-הבית שעברה בביתה לפני שנאסרה. "אללה יסתר, איך שהיא התנקמה בי. איך היא התנהגה אליי מגעיל!"

היא ממשיכה ואומרת: "אין לי סוהרות רמה בכלל. הן לא משכילות, הן שונאות את הכלא ובגלל זה הן מתעללות בנו, בכוונה. מה שיוצא זה שמקום שהן יעזרו לנו, הן מתנהגות כמו כלבי-שמירה".

יפה מספרת, שבכל פעם שאסירה לא מתנהגת כראות-עיניה של הסוהרת, רושמת זו האחרונה רוח להנהלת הכלא. על כל רוח שכזו יש לאסירה מישפט. על מה רושמים ודוחות? על זה שבחורה הולכת בלי חוזה, למשל.

יש בכלא חוקים מוזרים, שנועדו רק כדי להגביל אותנו ולגרום לנו סבל, כך מירי. "אסור לדוגמה ללכת יחפה מחוץ לתא. מי שהולכת יחפה, מקבלת רוח. באמת, איזה סיבה הגי' יונת אחת יכולה להיות לזה שאסור ללכת יחפה? מה, דואגים לנו שלא נצטנף?"

פעם הלכתי בלי חוזה. ממילא אין לי הרבה מה להכניס. באה סוהרת ואמרה לי: תלכשי חוזה מייד! היה לי נורא חם ולא רציתי ללבוש חוזה, בעיקר בגלל שהרגשתי מושפלת, הרגשתי שהיא נכנסת לי לחיים בלי סיבה. אמרתי לה, על אפך ועל חמתך אני לא אלבש חוזה.

"היא נהיתה אדומה מכעס וצרחת עליי: אל תכניסי את חמתי לעסק! אני רושמת לך רוח!"

"העונשים על הרוחות הם לא צחוק. יש עונשים קשים כמו שלילת חופשה, שלילת קטנינה ודברים כאלה. הרוחות האלה הן כלי ביד של הסוהרות. על כל

ואסור לקרוא. בחורף יש שם קור-כלבים, כי לפי החוק נותנים בבידוד רק שמירה אחת".

מירי מספרת, שפעם איחרה לחזור

הבידוד. יפה על הבידוד: "אוי, איזה מקום נורא שזה! חדר בגודל מטר על מטר, על הריצפה יש מיון ובצד החדר יש חור שבו עושים לא מתעסקים:

"בכלא אסור להראות חולשה, חייבים כל הזמן להפגין כוח".

הזכרונות הקשים של יפה ומירי מהכלא לא קשורים ביחסים בין הבנות. להיפך, אלה שמורים אצלן כזיכרון טוב. עד היום הן שומרות על יחסים טובים עם אסירות רבות.

יפה: "כל מה שמספרים על מיל-חמת-מעמדות ומריבות בין הבנות זה דמיון, זה בכלל לא כמו בכלא הגברים כאן. הבנות מסתדרות מצויין, ואין כמעט מריבות. לפעמים יש משיכות בשיער, אבל זה המקסימום. הנה, שנתיים הייתי בנווה-תירצה ולא היתה כאן אף דקירה. הבעיה היא עם הסוהרות".

יפה מתחילות יפה ומירי לרברב ביחד, בשטף שקשה לעצור בו. הן נכנסות האחת לדיבריי השניה, זו נזכרת בסיפור ובעוד אחת, וזו מזכירה עוול כזה ואחר שנעשה להן. ניכר בהן שהגברים מכאיבים להן. "עבר כי ימלוח", כך הן מתארות את התנהגות הסוהרות.

מירי מספרת, שיום אחד הגיעה לכלא סוהרת חדשה. כל הבנות צפו לראות אותה, וכשהיא הגיעה גילתה מירי שאינה אלא עוזרת-הבית שעברה בביתה לפני שנאסרה. "אללה יסתר, איך שהיא התנקמה בי. איך היא התנהגה אליי מגעיל!"

היא ממשיכה ואומרת: "אין לי סוהרות רמה בכלל. הן לא משכילות, הן שונאות את הכלא ובגלל זה הן מתעללות בנו, בכוונה. מה שיוצא זה שמקום שהן יעזרו לנו, הן מתנהגות כמו כלבי-שמירה".

יפה מספרת, שבכל פעם שאסירה לא מתנהגת כראות-עיניה של הסוהרת, רושמת זו האחרונה רוח להנהלת הכלא. על כל רוח שכזו יש לאסירה מישפט. על מה רושמים ודוחות? על זה שבחורה הולכת בלי חוזה, למשל.

יש בכלא חוקים מוזרים, שנועדו רק כדי להגביל אותנו ולגרום לנו סבל, כך מירי. "אסור לדוגמה ללכת יחפה מחוץ לתא. מי שהולכת יחפה, מקבלת רוח. באמת, איזה סיבה הגי' יונת אחת יכולה להיות לזה שאסור ללכת יחפה? מה, דואגים לנו שלא נצטנף?"

פעם הלכתי בלי חוזה. ממילא אין לי הרבה מה להכניס. באה סוהרת ואמרה לי: תלכשי חוזה מייד! היה לי נורא חם ולא רציתי ללבוש חוזה, בעיקר בגלל שהרגשתי מושפלת, הרגשתי שהיא נכנסת לי לחיים בלי סיבה. אמרתי לה, על אפך ועל חמתך אני לא אלבש חוזה.

"היא נהיתה אדומה מכעס וצרחת עליי: אל תכניסי את חמתי לעסק! אני רושמת לך רוח!"

"העונשים על הרוחות הם לא צחוק. יש עונשים קשים כמו שלילת חופשה, שלילת קטנינה ודברים כאלה. הרוחות האלה הן כלי ביד של הסוהרות. על כל

מירי ויפה בבית

כשמגיעה בחורה חדשה ישר נדלקים עליה...

סינופסיס בעלושה פרקים

בקומת-הקרקע - מזכירה, אחות נרגזת, שאינה מוכנה בשום פנים ואופן לשוחח עם עיתונאים, ולוסי פז, אשתו של ד"ר פז. אווירה מתוחה. אולי מזל רע ואולי סודות שהגינו למתע הופכים את "סינופסיס" לחלום-בלהות של כל מי שחלמה אי-פעם על ניתוח פלאסטי, או שחששה מפני הפלה מלאכותית.

"סינופסיס" ביוונית הוא "לראות ביחד", ומשמעו תקציר, תסקיר. רגילים להשתמש בו בימינו כתמצית או תקציר של סרט או ספר.

בתסריט זה יש שלוש מערכות. אין כל קשר ביניהן - מלבד העובדה שכל אחת משלוש הדראמות התרחשה באותו מקום.

במרכז בתיים, בלב קיוסקים ובגן וחנויות בגדים, מעל לריחות שתן ואשפה עירונית מצחינה, נמצא בית-החולים "סינופסיס". תוצר בתימי של ניתוחים פרטיים. רופאים פלאסטיים ורופאים-נשים שוכרים את חדר-הניתוח של בית-החולים, מבצעים הפלות וני-תוחים פלאסטיים לכל מי שרוצה.

יום ראשון בבוקר. בעם שישיו הוארך מעצרו של הד"ר מרדכי פז, מנהל בית-החולים, שהוא גם רופא-נשים ומיילד, בחמישה ימים. קומתו העליזנה של בית-החולים נטושה. חדר-האישמו נעולים. ריצפת-לינולאום אפורה, קירות מסוידיים בלבן. עציצים תלויים, שקצות עליהם מורכנים.

פרק 1

רצח?

ממה מתה מרים טוקמה-שז? עד להחלטתו של השופט עזריאל ש"י, בחקירת מותה, היה חשש כי האשה מתה מרשלנות רפואית. אולם אחרי החקירה שערך השופט התברר כי יתכן שמרים טוקמה-שז נרצחה.

אין זה מתפקידו של השופט-החוקר לברר מי הרוצח, או מה היו מניעיו. זהו תפקידה של מישטרת-ישראל, שאליה העביר השופט את הכדור.

מרים, ילידת איראן, עלתה לישראל יחד עם ארבעת ילדיה ובעלה, אברהם מנוצ'ר, ב-1981. האשה והילדים נש" ארו בארץ, ואילו הבעל המשיך לנסוע ולחזור לאיראן, כדי לשמור על רכוש-המישפחה. הבעל נשאר בישראל במע"ד של תייר עד היום.

מרים (41) היתה אחות חדר-ניתוח במיקצועה, ואחרי זמן קצר בארץ מצ" אה עבודה במיקצועה בבית-החולים סינופסיס בבתיים, קרוב מאוד לדירה שרכשה מישפחת טוקמה-שז. מרים, אשה חביבה וידידותית, השתלבה היטב בעבודת בית-החולים. היא היתה אהובה על האחיות ועל הרופאים.

בנעוריה באיראן לקתה מרים בשור שנה על אפה. מאז נותרה במרכז האף צלקת גדולה ומכוערת, שהטרידה את האשה. במשך שנים חלמה לעשות ניתוח פלאסטי באפה ולתקן את העיוות. מאז שעברה בבית-החולים סינופסיס, עזרה מרים לרופאי בית-החולים כביצוע עשרות ניתוחים לתיקוני-אף, והרופאים והאחיות ידעו על חלומה.

ניתוח באף

לסני ראשיה-שנה של 1985 הח' ליטו הרופאים בבית-החולים להע' ניק למרים מתנה: ניתוח פלאסטי ח'ינם באפה. היא נותחה בהתנדבות על-ידי

הפרופסור דן מלר, ביום 8.9.85. האיש פוז בבית-החולים ניתן לה בחינם, על-ידי מנהל בית-החולים, הד"ר מרדכי פז. הניתוח באפה הצריך השתלת-עור, ולכן שכבה מרים אחרי הניתוח, כאשר זרועה קשורה לפניה. התנחה היתה מאכיה, ומאור לא-נוחה.

בית-החולים עמד להיסגר לקראת ראשיה-שנה, ומאחר שמצבה של מרים השתפר, הסכימו הרופאים שהיא תחזור לחג לבייתה, והפרופסור מלר יבקר שם בכל יום.

באופן מפתיע העדיפה מרים את היר שארותה בבית-החולים הריק על פני בילוי תחג בחוג המישפחה. חברותיה, האחיות יהודית עוזן וגאולה, התגברו לשמור עליה בלילות, ובנותיה ובעלה הבטיחו לשמור עליה בימים. לרופאים הסבירו האחיות כי מרים חוששת לחזור הביתה לחג מכיוון שתאלץ לעבוד, להכין אוכל ולנקות את הבית, פעולות שהרופאים אסרו עליה. אבל בינן לבין עצמן ריננו האחיות כי בעלה של מרים הוא איש קשה-לב הנוהג בה בעריצות. וכי הוא נתן עינו באחרת.

בית-החולים נסגר לכל מטרה אחרת, ומרים היתה המאושפות היחידה בו בסוף-השבוע ובחג ראשיה-שנה. מכיוון שהחום שלה עלה בימים שאחרי הניתוח, רשמו לה הרופאים אנטיביוטיקה, וכן כדורים וזריקות נגד כאבים. מרים הודיעה לכולם כי היא אלרגית לא-קאמול ולאופטאלגין, ועל כן קיבלה תרופות משככות-כאב שלא הכילו את המרכיבים הללו. כל תרופה נרשמה ביומן על-ידי האחיות.

בלילה של 15 בספטמבר החליפה האחיות יהודית עוזן את שתי בנותיה של מרים, נערות בגיל העשרה, ששמ"רו עליה במשך היום. הן סיפרו כי אינן לא אכלה אבל שתתה והטילה שתן, וכי הן שכחו לתת לה את התרופות. האחיות יהודית נתנה למרים את התרופות, רחצה את פניה במים ובאלכוהול, כדי לצנן אותה מעט, והתקינה את הכרים למראשותיה.

בבית-החולים היה חם מאוד, והא' חות יהודית ישבה בחדר סמוך וקראה ספר.

שלט בית-החולים בכניסה לבניין-המישרדים כמו תמצית של תסריט בשלוש מערכות

כיכה ממושכת אחרי הניתוח בהרדמה מלאה.

מאחר שהיה חשש כי מותה של מרים נגרם על-ידי רשלנות מיקצועית של עובדי בית-החולים סינופסיס, נ" ערכה חקירה שלאחר המוות. הד"ר דניאל פיליפס עלתה על רונך-העדים וחזרה על עיקרי רוח הניתוח שערכה, ואז קרתה ההפתעה.

עורר-הדין אלי זוהר, שייצג את ה-פרופסור מלר קם על רגליו וסיפר ל-

בשעה 4 לפנות בוקר הרגישה הא' חות בשקט מוזר. היא התקרבה למרים, וגילתה כי היא אינה נושמת. הרופאים, שהזועקו למקום, קבעו את מותה. לבעלה נמסר כי מרים מתה מהתקף-

הפתעה בבית-המישפט

עוד באותו יום נחקר הבעל על-ידי המישטרה. הוא סיפר פרטים על המישפחה, וטרח להרגיש, בעדותו הקצרה, המשתרעת על עמוד אחד: "אשתי גם טענה כי אמרה לרופאים שהיא אלרגית לכדורים, והרופא אמר לי כי ביומיים הראשונים אחרי הניתוח הוא נתן כדורים שאת שמם אני לא ידעתי, אבל בתי יודעת. לרבריו הפסיק את נתינת הכדורים. אך לדיברי בתי, מרצדס, האם טענה כי גם אתמול קיב-

קורבן טוקמה-שז עם בעלה ובנם מי נתן לה את התרופה האסורה?

רופאה עובדות חדשות, עליהן לא ידע כלל עד לאותו רגע. הוא סיפר לה כי המנוחה היתה אלרגית לאקאמול ולאופטאלגין, וכי בדיקות המעבדה העלו שבמרה נמצאו שרידים של אופטאלגין. כאשר שמע הרופאה על כך היא אמרה מייד כי צורת התמוטטות הריאות מתאימה הרבה יותר לתגובה של הגוף על חומר שהוא אלרגי לו. היא אמרה כי לאור העובדות הללו נראה לה כי מרים מתה מתרופה שקיבלה, ואשר הפכה בגופה לרעל, בגלל אלרגיה.

האחות לא ידעה

עקב מימצא זה של הד"ר פיליפס קבע השופט שפי:
"לא מצאתי כל רופא או רשלנות מצד הפרופסור מלר או הד"ר פו. לא עלה בידי לקבוע מי נתן למנוחה, סמוך למותה, את התרופות, להן היתה רגיז שוה."

אומר כי לפי הוראות הפרופסור מלר, לא היה מישו מהצוות הרפואי רשאי לתת לחולה תרופה שהיא רגיזית לה, והאחות ידעו על כך. ולא זאת בלבד, אלא המנוחה היא שסיפרה לאחות שהיא רגיזה לאקאמול ולי אופטאלגין...

(א) סיבת המוות היא זו שצוטטה לעיל...

(ב) מחומר הראיות לא ניתן לקבוע אם נעברה עבירה, שגרמה למות המנוחה.

.....העתק החלטה זו תשלח אל משרטת ישראל, פקד טייר.

החלטתו של השופט ניתנה לפני שבועיים.

משרטת ישראל טרם חקרה שנית את בעלה של המנוחה, לאור הממצאים שנתגלו בחקירת המוות.

החשוד הראשון, כמו בכל סיפרי הבלשים, הוא בעלה של המנוחה. מה מכון הפאטולוגי ידעו לספר כי אשה מסוימת, שהציגה את עצמה כבת משפחה, התעניינה שם מאוד בסיבת מותה של המנוחה, ימים אחדים אחרי המוות. אותה אשה נראתה גם עליידי צוות האחיות בבית החולים סינופי-סיס, כאשר מרים שכבה שם.

אורך הזמן בין לקיחת חומר הגורם אלרגיה, ועד לתגובה החריפה המביאה מוות, הוא בין שש לשמונה שעות. מרים מתה בשעה 6 בבוקר. בעלה וירידיה טיפלו בה עד השעה 10 בלילה בערב, כלומר שמונה שעות לפני המוות. האחיות יהודית עזרן טיפלה בה עד שעה זו ועד מותה.

הבעל והילדים נותרו בארץ, והבעל טרם נשא אשה אחרת. כתבת העולם הזה, שהיתה בדירת הבעל, לא ראתה שם סימנים לאשה אחרת.

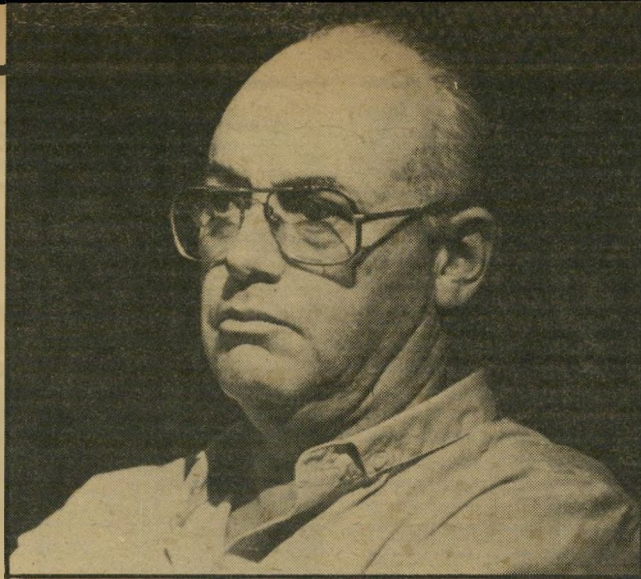
מאידך, האחיות יהודית עזרן עזבה את הארץ סמוך למיקרה, ולא חזרה. בעדותה במשטרה, שניתנה שלושה ימים אחרי מות מרים, אמרה מישפט מר זר. כאשר נשאלה אם ידעה כי מרים היתה אלרגית לתרופות מסוימות, ענתה האחות: "לדבריה היתה אלרגית רק לאקאמול ולאופטאלגין ב-ט-פ-ו-ת. היא אמרה שזה עושה לה רע לאלקוס".

מוריס דברים כאלה מפיה של אחות, החושבת כי תרופה מסוימת עלה לה להזיק רק בטיפות. מן המפורסמות הוא כי תרופה הגורמת לאלרגיה בטיפות גורמת לאלרגיה חמורה הרבה יותר בוריקה או בדרך אחת כל שהיא. מאחר שהאחות יהודית עזרן עזבה את הארץ, לא נמצאה דרך לשוחח איתן ולקבל את גירסתה.

לעומת זאת ריאיון העולם הזה את בעלה של המנוחה.

לא נגענו בכדורים!

מנצח טוקמהדזש אמר שקשה לו. פיתאום הוא נותר לבד. צריך לבשל בעצמו, לערוך קניות ולגדל בן כוחות עצמו את ארבעת ילדיו. "הממ" שלה אפילו לא שלחה לנו עזרת בית", הוא אומר במרירות. מנוצל, שיער שיבה, גופו חסון, ש' ממ לדבר על "מיקרה", כך מכונה מר

מנחם מלר
שני מיקרי מוות

תה של מרים בפי בגייהמישפחה. הוא רוצה שכולם יידעו מה קרה לו כאן, בישראל, והוא מקווה שעכשיו, אחרי שבית המישפט קבע כי הרופאים אינם אשמים, תמצא הממשלה את האשם האמיתי.

הם אומרים שהיא מתה אחרי שבלע עה כדורי אקאמול ואופטאלגין, מפני גי שהיתה רגיזה לכדורים האלה. אז עכשיו שיגידו מי נתן לה את הכדורים האלה. אני לא יודע מי נתן

הוא מדבר מהר, ועיניו כל העת מושפלות. גם את המאפיה הנית על הריצפה, כדי שלא ייאלץ להישיר את מבטו כאשר הוא מנקו את האפר לתר"כ. "אנחנו לא רופאים, לא נגענו בכדורים", הוא אומר. "אולי האחות נתנה לה", אומרת הבת.

עכשיו אפנה למישררהבריאות ר' לראשיהממשלה, הוא אומר בפרסית, וממתין כמה שניות עד שבתו הבכורה, מירב (מרצ'ס), תסיים את מלאכתה תירגום, ואולי הם יתנו לנו פיצויים, ויעזרו לי לגדל את הילדים.

על היום שקדם למותה של אשתו אין הוא מרבה לרבר. מירב זוכרת שהיא ואחותה, מירי, הגיעו לבית החולים כי בוקר. מרים טוקמהדזש היתה חלשה, לא אכלה, לא דיברה, נשמה בכבדות. רוב הזמן היתה מטושטשת.

היינו לידה במשך כל היום, עד הערב, עד שהגיעו האחיות, הוא מוסיף. מהדזש. "לקחתי אותה לשרותים, והיא לא ראתה טוב. הייתי צריך להסביר לה איפה נמצא כל דבר". וזהו, מלבר זאת הוא אינו מוסיף אף לא מילה אחת על היום ההוא.

בערב חזרו הביתה. בבוקר צילצל הטלפון. אחות מסינופסיס ביקשה לי דבר עם טוקמהדזש. "בוא מייד לבית החולים", אמרה לו. הוא הלך. מרחק של חמישה בתים מפריד בין ביתו ל"בית החולים". שם סיפרו לו כי אשתו מתה.

לנגן עם שלמה בר

לסני שמונה שנים ברחה מישפט חת טוקמהדזש מטהראן לישראל. האב עסק שם בסחר בבירה ובמשקאות חריפים. מיקצוע מסוכן בימי חומייני. האם עברה כאחות. הם הגיעו לבתיים עם ארבעת ילדיהם, קנו דירה גדולה המשקיפה אל החרוב הראשי של בתיים, מילאו אותה בשטיחים ובריהטים כבדים, והתחילו לחיות כאן — וליבש לשם.

טוקמהדזש הירבה לנסוע הלוך ושוב, בין טהראן לבתיים. אחרי כמה שנים חדל מלנסוע ונותר מובטל. "הא" חים שלי, שנשארו בפרס, נותנים לי כסף, ואני גם מנגן על סנטורי בחתונות פרסיות ומקליט שירים לרדיו", הוא אומר וקולו חרוני, עמום. "עכשיו את חיל לנגן עם שלמה בר. אני אוהב את המוסיקה שלו".

מרים טוקמהדזש, שאפה היה מעוות כתוצאה ממחלת ילדות, בחרה לעבור בבית החולים סינופסיס. אולי חשבה שהעבודה סמוך למתקניאפים תנסוך בה אומץ לתקן את אפה-שלה. "אני לא רציית שתעשה ניתוח כזה",

בתיים. הם אכלו ארוחת צהריים באחת ממסעדותיה הרבות של בתיים, ואחר כך נכנסו לבית החולים סינופסיס. קודם לכן, בבארשבע, שילם משה חי' בוש לפרופסור מלר 2400 שקלים, וזה מחירו של ניתוח פלאסטי באף.

יום רגיל. ניתוח רגיל, פשוט וקל, כך אמר פרופסור מלר. ובכל זאת היתה תחושת חרדה. נערה בריאה לחלוטין מטפסת בזיומתה לשולחן הניתוחים. מה יקרה? והאם הכל יעבור בשלום? חודש לפני כן עברה אחותה, ענת, ניר תוח דומה כסינופסיס. הניתוח הצליח. טלי היתה נרגשת. חיכתה בכליוני עיני נים לתורה.

בשעות הערב נותחה טלי והוחזרה לחדר מס' 3, הצמוד לחדרניתוח קטן. מכאן ועד לרגע מותה הכל מעורפל. לפי גירסה אחת ביקשה טלי ללכת לשרותים. האחות אסרה עליה לזרז מהמיטה והלכה להביא לה סיר. בדרך התעכבה כרבע שעה בגלל שיחה טלי פונית. עם שובה מצאה את טלי ללא רוח חיים.

הד"ר מרדכי פו, מנהל בית החולים: "כל מי שנכנס לבית החולים חותם על טופס, שבו הוא מצהיר שהוא מודע לסיכונים הצפויים בניתוח. טלי היתה בסדר לפני הניתוח, בעת הניתוח ולא חריו. פיתאום, ככה, היא נפטרה. אנחנו, מבחינתנו, עשינו הכל. הצוות הרפואי שנכח במקום היה לפי התקנים".

הפרופסור דן מלר, בעת פגישה עם משה חבושי, אחרי הניתוח: "אני מצט" ער. אני משתתף בצערך".

ד"ר משה משיח, ראש שירותייה אישפוז במישררהבריאות, ביקש שיש עשו נתיחת גופה: "הנערות האלה חוש" בות שמדובר בשיפוץ קוסמטי, המבר צע בהרדמה חלקית, כפי שמסבירים להן. הן שוכחות, או שאינן יודעות, שבי עצם הזרקת כל חומר הרדמה לגוף יש סיכונים וסכנות. יש אנשים שפשוט מגלים רגישות לחומר".

נתיחת הגופה, שנערכה במכון ה"פאטולוגי, לא גילתה את סיבת המוות. משום כך עורכים כעת בדיקות מקי

קורבן חבושי
מוות למען היופי

פוט. תוצאותיהן יתבררו בעוד חודש יים. תגובת מישררהבריאות: "איננו יודעים כעת מה קרה. נדע יותר כאשר יתקבל במישררהבריאות רוח הניתוח שלאחר המוות".

סעודה גורלית

הניתוח של טלי חבושי מעורר כי מה בעיות חמורות. כל ניתוח, ולוא הקטן ביותר, נושא בחובו סכנה. בכל ניתוח עלולים להת-

מירב טוקמהדזש
אולי האחות נתנה לה?

זו עלולה היתה להיות סעודה גורלית. האם המנתח, שהזמין את טלי לניתוח, הסביר למישפחה שאסור לאכול ולש" תות לפני הניתוח? האם הוא ידע על הסעודה?

אחת הגירסות הראשונות של הנגיד עיס'דבר — הרופא המנתח, ביתיה חולים ומישררהבריאות — היא שיי" תכן וסיבת המוות היא רגישות מיוחדת לחומר הרדמה. בדרך כלל, לפני שי משתמשים בחומר הרדמה, עושים בדיקה להרגישות לחומר (וזיקה תתעוררת של כמות קטנה של החומר). האם נעשה תה בריקה זו אצל טלי?

הד"ר מרדכי פו אמר: "הצוות הר" פואי, שנכח במקום, היה לפי התקנים". איוה תקנים? מי החליט עליהם? מישה ררהבריאות, המועצה המדעית או בע" לי בית החולים הזה?

האם קיימת בבית החולים הזה, שבו עובדים עשרות אנשים ניתוחים שונים, נוכחות של צוות רופאים במשך 24 שעות? האם נוכח רופא מורים במשך 24 שעות בבית החולים?

מדוע נעלמה האחות מהחדר לרבע שעה כדי להביא סיר? האם שיחה טלי פונית היא סיבה מספקת כדי לעזוב ללא השגחה חולים לאחר ניתוח? איוה אמצעי החייאה עמדו לרשותו של צוות בית החולים, ואיוה פעולות החייאה ננקטו במיקרה הזה?

קיימות סכנות רבות לחולים, למטר פלים ולמנותחים בבתי החולים ציבוריים, ולא רק בגלל רשלנות רפואית. האם במצב הנוכחי, אין לפחות חלק מבתי החולים הפרטיים מסכנים את ה" ציבור בגלל חוסר היכולת שלהם לספק למטופלים ולמנותחים שלהם השגחה רפואית מתמדת במשך כל שעות היממה?

מנתחים פרטיים עוברים מקום ל" מקום, ממירפאה לבית חולים, כסוכ נים-נסועים, ובוודאי אינם יכולים להכ" טיח למטופלים שלהם השגחה וטיפול מיידי מיקרה של סיבוך כלשהו. הפרופסור דן מלר, איש בעלי-שם ב" מיקצועו, שירת בזמנית כמנהל המח" (המשך בעמוד 38)

אילנה אלון, ד"ר יולי נודלמן, שרה ליברביץ

(המשך מעמוד 37)

לקה הפלאסטית בבית-החולים סורר קה בבאר-שבע והוא עצמו מתגורר בעומר ליד באר-שבע וקיבל חולים בקליניקות הפרטיות שלו בבתים, ב"תליאביב ובחיפה. בווראי אי-אפשר לדרוש ממנו מתן השגחה אישית מת-מרת של מנתח על מנתו, כאשר מר-חקים כה גדולים קיימים בין מקומות עיסוקיו.

על מצב שכזה, שאינו בריא לציבור, אומנם, מדובר על ניתוח שנעשה ב"בית-החולים, אבל העבירות המיוחסות לרופא המנתח, הר"ר ראובן, ולמנהל בית-החולים הר"ר מנחם פז, הן אי-די-ווח לשילטונות על ניתוח של אדם ש"נפצע, כנראה, בעבירה. דיווח כזה נר-רש על-פי פקודת בריאות העם. וזהו עבירה נדירה מאוד בישראל.

העבירה השניה שבה נחשדים הש-ניים חמורה הרבה יותר. האם ידעו ה-רופאים, או חשדו והעלימו עין, כי אפ-י

עצם הניתוח מהשילטונות יכולה לה-עיד כי הרופאים אומנם ידעו שהם עוב-רים עבירה במעשה זה.

מאידך, מכיוון שהפרשה קרתה ב"י נואר ומאז עברו כבר שיבעה חודשים,

בכלא ישנן אסירות רבות שמכורות לסמים. מירי טוענת, שלמרות המא-מצים מצד הנהלת הכלא לאסירות רבות בכלא יש סם. "אומנם לא בכמות רצינית, אבל יש. אי-אפשר למנוע את זה מהבנות, אפילו שמנסים. כשאנחנו חוזרות מחופשה, עושים לנו צילום כדי לבדוק שאין לנו סם בגוף. אבל לאסירות יש תמיד השיטות שלהן להתגבר על המיכשולים."

מה למשל? נשיקה. מעבירים סם דרך נשיקה כשבאים לבקר את הבנות. די, מספיק לדבר על זה, אם אני אגלה את כל השיטות מה יהיה עם הבנות שפננים?

"חווה יערי, תמיד שהייתה רואה בנות מעשנות, הייתה קוראת לטוהרת." קבוצת בנות נוספת בכלא, מגר-בשת, מאוחדת ומבודדת, היא קבוצת האסירות הביטחוניות. בין קבוצה זו לקבוצת הפליליות היהודיות אין כל קשר. ואם היהודיות סובלות בכלא, הביטחוניות סובלות שיבעתיים.

יפה; "אנחנו לא מדברות עם החב-י לניות והן לא מדברות, לא איתנו ולא עם הסוהרות. הן לא מקיימות קשר עם אף אחד. יש להן בחורה אחת שהיא הדוברת שלהן, ורק היא מדברת עם הנהלת הכלא."

ההרבה פעמים יש לנו מריבות איתן. ביום-העצמאות, לדוגמה, הן לא מסכי-מות לצאת לחצר ולעבור מתחת דרגל ישראל. זה דבר שמאוד מרגיז אותנו. גם ביום-האדמה, כשהן משתוללות ושרות שירים פלסטיניים, יש כאסה. "ביניהן אין נרקומניות, כולן חב-י לניות. גם אנחנו וגם הסוהרות שונאות אותן."

מירי מצטרפת ומספרת: "אני זוכרת כשהגיעה לכלא אסירה אחת שעוזה לרצוח חייל ישראלי. כשהיא נכנסה

ד"ר פז היכן נעלם הקליע?

ריים נעים, שנחתח על-ידים בינואר הש-נה, נפצע בעת ביצוע עבירה פלילית? האם העלימו את הקליע, שהוציא מע-י כוזה? אם כן, הרי הם יכולים להיות נא-שמים בעבירה של סיוע לפריצה לא-חרימעה, והעלמת ראיות מהמישט-רה.

בגלל מסך-הערפל שהטילה המיש-טרה על כל הפרשה, אי-אפשר לדעת כרגע אם אומנם הועלם הקליע מה-מישטרה. מה שברור כבר כעת הוא כי בית-החולים לא דיווח למס-ההכנסה ו"למס-עיר-מוסף על הכסף ששולם בשל ניתוח זה. אלה הן אומנם עבירות-מס, שאפשר לכפר אליהן בכופר כסף, אולם הן משליכות על מחשבתם של הרופ-אים כאשר העלימו את העניין. העלמת

נראה כי המישטרה עלתה על עיקבות המעשה באמצעות עיסקה עם עבריו-ן. בעיסקה הובטח לער-המדינה חיסיון על עבירות מסוימות שביצע, תמורת עדותו נגד בית-החולים והרופאים. כי מקרים כאלה עדותו של ער-מדינה נגועה בהרבה פגמים, וצריך להוכיחה מעבר לכל ספק סביר.

מה שבטוח הוא כי כליכך הרבה פרשות בלתי-נעימות לבית-החולים א-י חר במשך זמן כליכך קצר אינן מוסי-פות לו בריאות. שמועות אומרות כי חברה מכובדת עמדה להשקיע בבית-החולים סינופסיס סכום של שמונה תישעה מיליון דולר, ולהפכו לבית-אבות. יתכן כי ההתפתחויות האחרונות ישפיעו על החלטתה.

לחדר והיתה בו לבר, ביקשתי מה-סוהרת להיכנס אחריה ולהריץ לה. הסוהרת הסכימה, נכנסתי לחדר ופר-צתי אותה במכות. יצאתי משם כאילו לא קרה כלום וקורצתי לסוהרת. אם במיקרה היא היתה מתגברת עליי, הסוהרת הייתה מתערבת מייד לטובתי. רק במיקרים כאלה. הסוהרות לטובתנו בכל זאת. גם הן יהודיות. לא?"

יוס-העבודה בבית-הכלא מתחיל ב"שעה 5.30 בבוקר. השכמה, אחריכ-ספירה, ובשעה 7 יוצאים מהתאים לעבודות יומיות. העבודות מחולקות לקלות ומבוקשות יותר ופחות. מירי: "כמו בכל דבר בכלא, גם בעבודות יש אפליה. האסירות של ה-צאוורן הלבן, יערי גרנות ובנות אח-רות שמלשינות להנהלה, מקבלות ע-בודות טובות. יערי עובדת במיפעל של תדיראן, העבודה הכי מבוקשת. עבודות פחות טובות זה מיטבח ונקיון. יערי אף פעם לא עבדה במיטבח. מעניין איך לא יצא לה לעשות שם תורנות."

בשעה 8.30 בערב מוכנסות האס-ירות לתאיהן ונגעלות שם עד למחרת בבוקר. יפה: "ואללה, יש עוד אור בחוץ והסוהרות צועקות לנו, 'לילה טוב'. אנחנו סגורות בתא. טלוויזיה? ופה מגיע צחוק מתגלגל, 'מת פיתאום טלוויזיה? כל מה שיש בתא זה מיטות, ברזל ומיקלחת. אפילו משקה קר או חם אי-אפשר לעשות. בקיץ, בחום, ל-פעמים מבקשים מסוהרת בחוץ שתביא כוס מים קרים ממיתקן שעומד במסדרון, אבל הסוהרות אף פעם לא מביאות, זו כנראה השפלה בשבילן. 'גורא משעמם בתאים, רק ביום שישי מותר לראות סרט עד 12."

ביקורו של ראש-ממשלה

את הרשם הטוב שמקבל כל אגורם זר שמגיע לביקור בכלא מסבירה יפה: "בכל פעם שהיו צריכים לבוא מבקרים לכלא, היינו עובדות כמו חמורים. מנקות ומקדצפות. היו קורעים לנו את התחת. בגלל זה הכלא היה נראה כמו גן פורח. האורחים היו רואים את הדשא ולא את מה שקורה באמת. אסירות פחדו לדבר, כי ידעו שאם הן יפתחו את הפה לפני האורחים הן יאכלו אותה על זה."

פעם. בא איזה שר לביקור. כשהוא עבר לידי עם המנהלת היא אמרה לי בקול מתחנף: "מה שלומך? איך את (המשך בעמוד 40)

מהיום - איתורית כותבת עברית

לראשונה בהיסטוריה
שנים אתם שואלים אותנו: "מתי סוף סוף תלמדו את האיתורית לכתוב עברית?" היום אנחנו עונים: "היום!"
איתורית - יחידה וראשונה מסוגה בעולם הכותבת עברית.

סודיות מוחלטת
כל ההודעות הן אישיות - לעיניך בלבד! (מלבד איש אינו שומע - איש אינו רואה).

100% קליטה
ההודעות מופיעות בעברית על הצגית.

ונשמרות בזכרון: אין אבדן הודעות, אין שגיאות ברישום ויש יותר בטיחות בקבלת הודעות בזמן נהיגה או עבודה.

זכרון של פיל
הודעותיך נשמרות בזכרון (עד מאות סימנים שונים) ואתה יכול לדפדף בהן (בהרצה קדימה, או אחורה).

ידועת שפות
כתיבת ההודעות דו לשונית גם באנגלית.

היום זה היום
התקשר אלינו כבר היום והצמד אליך מרכז תקשורת חכם, קומפקטי ושקט. איתורית - שרותי תקשורת בע"מ - החברה המובילה בישראל.
053-344615, 057-79765, 055-61061, 04-380541, 03-224341, 03-7549177

וכך ביימתי את התוכנית השניה. בזמן שהם עמדו לעשות את התוכנית השלישית הופעתי עם ז'אק ברל ב"אולימפיאדה בפאריס. אז ניסיתם אלוני לקח על עצמו את מלאכת הבימוי. אבל אני יכול להגיד, בשקט, שאני עיצבתי את אופיים של הגששים. מאז מילחמת ששת הימים עשיתי בעיקר סרטים כמו השוטר אולאני אבו אל-בנאת. הבית ברחוב שלוש. ופה ושם כמה תפקידים אחרים.

בשלב תפקידים אחרים בסרטים אני מקבל בדרך-כלל הרבה כסף. על תפקיד שיש לי בו מעורבות אישית, אני מקבל שיש עד עשרה אחוזים מרווחי הסרט.

אחרי שש הימים הופעתי בהצגת יחיד עם יונה לוי, חיליק דוד ויעקב קלוסקטי, שנקראה הימים הטובים.

יש לי

אנטנות!

כמו אנשים רבים במדינה, עברה גם עליי טראומה. אחרי מלחמת יום הכיפורים לא בא לי לכתוב. וכך זה נמשך, עד שפגשתי את פשה, והוא אמר לי: "בוא תעשה תוכנית" אצל פשה יש דבר אחד טוב. כשאתה מדבר איתו על עבודה, היא מייד נעשית.

רוב הקטעים בתוכנית הם חדשים, להוציא את "מנצח המקלה".

איך אני עובד על קטע? קודם-כל אני צריך רעיון. כשיש לי רעיון, עם דמות כלשהי במצב מסוים, אני יושב וכותב. כותב הרבה. אחר-כך אני עורך ומנסה על הקהל, עד שאני מקפיד את הקטע, וכך הוא נשאר.

אני מטיבעי חשוף. יש לי אנטנות. אני פתוח למה שאני שומע ורואה. אנשים הם המקור ממנו אני שואב חומר. התנהגותם, תגובותיהם. כל הזמן אני קולט, וכך נוצר אצלי מישקע.

לעולם אינני כותב קטע מהתרגומים מיידי. זה מתבשל אצלי לאט-לאט, במשך תקופה ארוכה. אני תופס מהר את האקטואליה ואת הצד האנושי המצחיק שבכל מצב, והם משמשים לי כמורה.

נפוצו גם כל מיני שמועות בקשר להפסקת הופעתה של אשתי בהצגה שלי. האמת היא הרבה יותר פשוטה ממה שנדמה לאנשים.

הביאה את

הבעיות מהבית

רציתי שלידה תהיה בהצגה כי היא מוכשרת מאוד. אבל נוצרה בעייה. לא הצלחנו למצוא בחורה אחת ראית שתלכו בכיתנה.

אני לא דומה לאף אחד מהבעלים, הרוצים להיפטר מנשותיהם. נהפוך הוא, אמרתי לה: "נשב בספסל האחורי ונתחבק בחושך, נעבור יחד את הדימויות שאני עובר לבד". היא התלחבה, ומיד התחלנו בחזרות.

אבל כשהתחלנו לנסוע עם ההצגה, התחילו הבעיות. המונית מחכה, והיבייסיטר לא מגיעה. זה לא אחת השחקניות שלי, שאין לה בייביסיטר וזה לא מעניין אותי. זו אשתי. ואם אין בייביסיטר, הילדים שלי נשארים לבד.

כך קרה שבמקום שיהיה לי ראש שקט בהצגה, היא הביאה לי איתה את כל הבעיות מהבית. כשהחלה הפסקה בהצגות, בגלל המחלה, החליטה לידיה להפסיק להופיע.

אנשים רבים שואלים אותי איך אני שומר על כושרי. ובכן, אני שורף הרבה קלוריות, אוכל ולא משמין, ולפני כל הצגה עושה כמה תרגילי-מתח. נרמם לי שלמרות ההצלחה, עדיין לא מיציתי את הכל בחיים. יש לי עוד הרבה לעשות. אין לי מטרות שאני נושא עיני אליהן. יש לי שאיפה להצליח, להתמיד וליצור. ויש לי מטרות מיידיה: להמשיך ולהשתפר. שלום.

שידור

צל"ש

ללא התערבות

● לאורי גולדשטיין על כתבה רגישה בנושא האתיופים, ששודרה ביומן בלילה שבת בטלוויזיה.

גולדשטיין, שנכחותו בכתבה היתה עדינה ביותר, הצליח לזעזע את הצופים בדבריהן של הילדות האתיופיות הקטנות, שסיפרו בעברית צחה, כשאור עצוב בעיניהן, על סיכלות בני העדה.

הוא הצליח להעביר את המציאות העגומה, שבה לא יודעים שכנים ישראלים ותיקים מי גר לידם, ומה רב הסבל העובר על לידים קטנים שהגיעו ארצה והשאירו את הוריהם מאחור, וזה אמהות שבאו והותירו את ילדיהן שם.

בניגוד לכתבות רבות בטלוויזיה, שבהן משמש הכתב כשחקן ראשי, שאפה התערבותו הקולית והחזותית של גולדשטיין בכתבה זו לאפס, וזה רק הועיל לכתבה ולנושא.

יש לי חלום

● לישראל קיסר, מוז"ל ההסתדרות, שהיה אורח התוכנית מסך אישי. בזכותו יכלו הצופים לראות שוב את נאמו ההיסטורי של מרתין לותר קינג, "יש לי חלום".

גונב מהטלוויזיה

● ליעקב אחימאיר, המגיש כבר מזה שבועות אחרים תוכנית ראינות חדשה ברשת-בית של קול-ישראל. בתוכנית, הנקראת בקצה השבוע, והמשודרת במוצאי-שבת ב-22.00 מראיין אחימאיר אנשים הקשורים באירועים שהתרחשו באותו השבוע. הוא מצליח, "לגנוב" מאזינים רבים מן הטלוויזיה לרדיו. התוכנית צוברת פופולאריות משבוע לשבוע, והתגובות עליה רבות וטובות. אחימאיר משמש כעורך מבט בטלוויזיה.

מאחורי המירקע

יתר הקפרה

בלישכתו של חיים יבין, מנהל-

עורכים-מגזינים ארבל וברזילי להראות מראש

הטלוויזיה, התקיים ביום השני בבוקר דיון בנושא מהדורת חדשות-הלילה.

מאז הושעה מנשה רז מתפקידו כעורך-המהדורה, רבו הקולות הקוראים לכיטול העימותים והראינות הארוכים במהדורת-החדשות הקצרה.

בשעה מאוחרת זו, אמרו השוללים, אין לאנשים העייפים כוח לשמוע מראינים ויכוחים מילוליים. בשעה זו ררושה מהדורת-חדשות קצרה וקלי-לה, שתוביל את הצופים אל תוך השניה.

בישיבה בחרו של יבין השתתפו יאיר שטרן, מנהל חטיבת-החדשות, אברהם ברזילי, אליעזר (גור) יערי ועמוס ארבל. השלושה יהיו

עורך-מגזין יערי (בפורים) לא לעצבן בלילה

לגאון

אין

טענות

ביום הראשון כצהריים, אחרי יומיים של חיפושים, הצליח הזמר יהורם גאון לדבר בטלפון עם נחמן שי, מפקד גלי-צה"ל.

נושא השיחה בין השניים היה הפירסומים בעיתוני היום השישי. בידיעות אלה נאמר כאילו יש לגאון טענות נגד התחנה הצבאית על שאינה משדרת את שיריו בתדריות מספקת. גאון, כך נאמר, התרגש בעיקר אחרי שסקר רע"קהל הציב אותו במקום הראשון ברשימת הפר פולריות.

הזמר הסביר לשי שבידיעות שפורסמו אין אמת, שהוא אינו מרגיש מקופח ושלא הגיע להקלטת ראיון עימו ביום השישי בבוקר, מסיבות טכניות ולא פוליטיות. רבע שעה אחרי שיחה זו ריכר שי עם אפי ניי, אמרגנו של גאון. הוא שאל אם גלי-צה"ל תוכל להעביר בשידור-חי את המופע שיערוך

העורכים המגזינים המתחלפים של חדשות-הלילה. המהדורה תשאר, בינתיים, במתכונתה הנוכחית, עד שתתגבש נוסחה למתכונת אחרת.

עורכי-המהדורה התבקשו להקפיד על כלל יסן, שקורמס-בתפקיד לא תמיד נהג לפיו. הם התבקשו למסור את שמות המראיינים בחדשות ואת נושא הראיון למנהל-החטיבה לפני השידור, כמו שנהוג לגבי נושאים במהדורת מבט.

יש להניח שאחרי האירועים האחרונים תהיה בנושא זה הקפדת-יתר, לפחות בשבועות הקרובים.

פסטיבל במתכונת אחרת

בחנוכה יתקיים בחיפה פסטיבל שירי יס"תיכונים. הפסטיבל, על שם ררורה בן-אב"י, התקיים בעבר ואף שרר ב-טלוויזיה. לפני שנתיים הוחלט להפסיקו, בגלל ביקורת קשה שנמ"תחה עליו ועל רמתו המיקצועית.

הפעם החליטו המארגנים לערוך אותו במתכונת שונה, ובימים אלה קיבלו הטובים שבין כותבי ויוצרי המוסיקה פנייה לכתוב שירים לפסטיבל היס"תיכונים.

הפסטיבל יהיה קרפורדוקציה של קול-ישראל והטלוויזיה, וישודר ברומנית בשני כליה-תיקשורת האלקטרוניים הממלכתיים.

יעל, אריק, נועה וששיק נועה בת 18

של אהבה על הבימה ובחיים. מתי ודורין כספי גישו שעה בשידור חי.

אחר-כך יגיש ווגי-שחקנים רמי ברוך ואסתי קוטוביצקי דיאלוגים

זמר גאון שידור חי

יהורם גאון בפארק-הירקון במוצאי-השבת, ובכך לגרום נחת למאזינים רבים, בעיקר חיילים, שלא יוכלו להגיע למקום.

ניכ הסכים, ובכך בא על מקומו בשלום סיכסוך, שלדיברי המעורבים בו לא היו לו רגליים וידיים.

הפסטיבל, אגב, לא יהיה תחרותי. העיר חיפה נבחרה לארח אותו, נוסף על היותה עיר יס"תיכונת, מכיוון שבשנה זו היא חוגגת 100 שנה.

מאחורי המיקרופון

אירוח יוצא-דופן

כצעד יוצא-דופן וזמנו ביום השני בבוקר 25 מן העובדים הבכירים של גליץ' לפגישה עם שרה-ביטחון בליש-כתו.

זו פעם ראשונה בשנים האחרונות שמערכת כלי-כך גדולה מוזמנת לפגישה אצל השיר.

יצחק רבין סיפר לאנשי התחנה הצבאית שהוא מאוד מרוצה מעבודתם ומקבל הדים חיוביים ביותר, הן בצבא, הן מחבריו הפוליטיקאים, על שידוריו גליץ'.

כרונמה סיפר רבין שבישיבת-הממשלה האחרונה, שהתקיימה ביום הראשון, נערך דיון על הסמים. חיים בר-לב, שר המיטרה ורמטכ"ל-לש-עבר, אמר: "כולם מדברים ומדברים, אבל בגלי-צה"ל עושים. היום, למשל, הם התחילו בסדרת-תוכניות על הירידה".

במהלך הפגישה שוחח רבין עם אנשי התחנה על נושאים אקטואליים שונים. גם הלבאי עלה על הפרק, וגם נושאים הקשורים ישירות בעבודת התחנה.

לפני ימים אחדים קיבל רבין לידיו דוח חצי-שנתי, המתאר את פעולות התחנה. בדוח מספר נחמן שי, מפקד גליץ' בהווה ויועצת-יקשורת של שר-הביטחון בעבר, על שינויים שחלו בתחנה בחצי השנה האחרונה.

בין השינויים הבולטים, שמונה שי: פיצול שידורי התחנה לשתי רשתות, אי-אם ואף-אם, פיתוח מחלקת-האקטואליה שעמדה לפני שנתיים בסכנת-סגירה, פיתוח נרחב של המחלקה הטכנית.

שי גם מתריע בדוח על "אסון" העומד להתרחש על התחנה באחד השבועות הקרובים. החצר האחורית, המסופחת לבניין הישן והקטן שבו שוכנים אולפני-התחנה, תילקח ממנה, ותוקם בה מירפאה של קופת-חולים לאומית. במצב כזה, מסביר שי, לא יהיה מקום חניה לניידות-השידור של התחנה. דבר שיקשה בצורה רצינית על העבודה.

נדרשת פעולה רחופה ומהירה להעתיק את גלי-צה"ל מיפו. אין לנו מה לעשות שם עור?

(המשך מעמוד 38)

מרגישה? זו היתה הפעם היחידה שהיא שאלה אותי איך אני מרגישה. כשראשדהמשלה בא לביקור, אימתי שאני אדבר לפני על מה שקורה בכלל, אז סגרו אותי בתא ר שיחררו אותי רק אחרי שהוא הלך. להיות סגורה? זהו שם של עונש. יפה מספרת על מיקרה בו קיבלה עונש שכזה. פעם הייתי בתורנות מיטבח עם עוד בחורה. כשגמרנו את המישי מרת, ראינו שחצר סכין. חיפשנו אותו בכל מקום ולא מצאנו אותו. הכנסתי ידיים לתוך כל הובל, אבל סכין לא היה. הסוהרות שהגיעו עשו עלינו חיפוש ולא מצאו. מייד סגרו את כל האסירות בתאים ועשו חיפוש יסודי. לסכין לא היה זכר. אז אמרה לי המנהלת שחוששים כי שהעברתי את הסכין לאסירה מפור-

המשך מעמוד 38
כשגמיעה לכלא בחורה חדשה, ה וותיקות ישר נדלקות עליה. מנסות להתחיל איתה: לא כמו אצל הגברים, ככוח ובאלימות. הן מנסות לפתות אותה בסגירות ובקפה, כי זה מה שיש בכלא. קל לפתות בחורה חדשה. היא המומה ומפחדת, ואז באה וותיקה ומציי עה לה חסות. הגנה פיסית? אין דבר כזה בכלא נשים. אף אחת לא תציע רבר כזה ואף אחת לא תנסה להתחיל עם מישהו בכוח. מגיעים לזה לכר. במיוחד ה אסירות ששפוטות לתקופות ארוכות. החברויות הכי יפות נגמרות לרוב, כשאחת מבנות הזוג משתחררת. יש בודדות שהמשיכו כזה גם אחרי שהשי תחררו. יש אסירה צעירה יפהפיה, שהשתחררה ובכל זאת שומרת על קשר עם החברה מהכלא. יש גם כאלה

אסירה לשעבר חסן הסכין נעלמה

סמת ואני מקבלת. להיות סגורה? זאת אומרת, להיות נעולה בתא 23 שעות ביממה, ורק שעה אחת אני יכולה לצאת.

הפעם החלטתי לא לוותר, כי ידעתי שאני צודקת. לאסירה השניה שעברה איתי לא עשו כלום, כי היא היתה מלשנית. אמרתי למנהלת: אם אני מקבלת עונש והיא לא, אני פונה לבג"ץ? המנהלת רק שמעה בג"ץ, ישר ויתרה לי על העונש. לאור הקשיים והסבל שבחיי הכלא, כפי שהן מספרות, נפוצים בכלא יחסים לסביים. הסיבה לכך היא הצורך הנפשי בכרזוג. מירי: יש המון לסביות בכלא, המון. לא רק כאלה שמגיעות לכאן עם נסיות כאלה. יש הרבה בנות שמגיעות, והמישפט הראשון שהן אומרות הוא:

אבל עם לב-זהב

שתמה תקופת המאסר של יפה ומירי הן השתחררו לרחוב הן מוכר להן כל-כך. יפה: אין לי מישי פחה ולא היה לי לאן ללכת. פתחו לי את שער הכלא ואמרו לי: שלום! עמדת מהעבר השני של הכלא ולא ידעתי לאן ללכת. לפני השחרור הבטיחו לי המון הבטחות והבטחות והבטחות. במציאות לא קרה כלום. שום תוכנית-שיקום. שנתיים ישבתי בכלא לחינם, סתם, במקום שיעזרו לי בתקופה הזאת, שישקמו אותי, במקום

הבנות שבכלא מחכשות חמימות ורוך, מחכשות מישהו לאהוב והן מוצאות את זה זו בזרועותיה של זו!

אני לא אחיה לסבית, זה מגעיל אותי! לא עובר הרבה זמן עד שהן מצטרפות לחבורת הלסביות. יש הרבה זוגות קבועים, שגרות בחדרים זוגיים. אם זוג בנות מבקש להיות בחדר אחד, כדרך כלל ההנהלה מסכימה, הם מעלימים עין מהתופעה הזו. הבנות שבכלא מחפשות חמימות ורוך, מחפשות מישהו לאהוב, והן מוצאות את זה זו בזרועותיה של זו. לפעמים קורה שיש מריבות בין בנות זוג, סצינות-קינאה בחדרה-האוכל בקול רם. יש בגידות בין זוגות וגם זה גורם למריבות. הכי מצחיק זה לראות ביום שישי כסרט את הבנות. באות כוזגות-זוגות ויושבות מחובקות. אף אחת לא מסתירה את זה, לא מתביישת, כי זה רבר מקובל.

החיוניים. רק אותם.

את שונאת להתרחק?

(המשך מעמוד 25)

על הידירות שנרקמה בינה לבין עטרה היא מדברת בטיבעיות, כאילו לא מפרידות ביניהן 17 שנים.

הראיתי לעטרה מחברות שכתבתי. עטרה התלהבה מהחומר, והציעה לי להוציא ספר. אני הסכמתי. לפני שהספר יצא, היו לי המון ציפיות. לא יודעת להסביר בדיוק למה ציפיתי, אבל היה לי ברור שמהו ישתנה, שהחיים אחרי שהספר ייצא יהיו שונים מצורת-החיים לפני שהספר יצא. חששתי גם שכולם יתייחסו אליי אחרת.

להפתעתי הרבה, זה לא קרה. הנה, הספר יצא והכל נשאר אותו הדבר. אני אותה איריס, אמא שלי מדברת איתי על הלימודים שאני צריכה להשלים. וסבתא מדברת כרגיל על הצבא.

יזקוקהדינור חששתי שיעופו באוויר נשאר רק ברמיון שלי.

רבר אחד כן השתנה. התחילו לפשפש לי בחיים האישיים. לשאול שאלות אישיות על דברים שלא רציתי שידברו עליהם, דברים שעדי הוצאת הספר היו שלי בלבר ועתה כבר לא.

בהתחלה נורא נבהלתי מזה. אני שים היו מתקשרים ושואלים כאלה שאלות אישיות. עכשיו התרגלתי.

בשבועהספר היא לא עמדה בדרכי הספרים ליד הספר שלה. פחדתי מזה תגובות. לא רציתי לראות מה קורה.

בגיל 17 ספר. מה הלאה? קודם כל, הצבא. בהתחלה חששתי לא לשרת בצבא. זה לא התאים לי... שלחו לי המון צווי-גיוס ולא עניתי לאף אחד מהם.

בשבוע שעבר קיבלתי מיברק. בר גע הראשון נורא שמחתי. פעם ראשונה בחיים שאני מקבלת מיברק אישי. פתחתי אותו כהנאה ובגאווה, ואז ראיתי שזה מהצבא. היה כתוב שם 'אוהרה אחרונה', ולידה היו כערך עשרים סימני-קריאה.

זו היתה האוהרה האחרונה העשירית שקיבלתי. אבל הפעם אני אלך. בצבא אחיה סוף-סוף עם בני-גילי. נראה איך זה יהיה.

על ספר שני אני לא חושבת כרגע. אני מרגישה מרוקנת מהספר הזה. אחרי שאתמלא שוב, אכתוב עוד ספר. אני גם רוצה לכתוב תסריטים לסרטים. יש לי בראש תסריט על נסיעה באוטובוס. אנשים לא שמים-לב, אבל האוטובוס זה עולם ומלואו. פעם, התרכזתי בנוסעים ודמינתי עליהם כל מיני דברים. ראיתי אדם רתי המביט בשאט-נשט על בחורה שהתיישבה לידו, מאחוריו ישבו שתי נערות צעירות לכושות בנגדים ציב עוניים וצבועות בלאק, הן דיברו על בנים וציחקו כל הזמן. ערבי שעלה בתחנה זכה למבטים מזלזלים. אני יכולה להמשיך ככה על כל הנוסעים.

כל רבר בחיים הוא מעניין. צריך רק לדעת איך להתחבר. אמא של איריס יושבת בצד ומקשיבה. בספר כתבה נויה על אמה אמא שלי עם הבגדים הזורקים הנצחיים שלה, עם השיער הארוך הצבוע כתום, עם הציפורניים הצבועות בלאק כחול, כבר לא יכולה להסתיר את העובדה שהיא מודקנת. ומה יותר קשה מלהזקק בעצב כאשר משהו מבשיל לידך? אז כל הזמן רבנו.

אמא של איריס אומרת: לא, זה ככלל לא פוגע בי. שתכתוב מה שהיא רוצה. מה רעתי על הספר? בסדר, יש קטעים ארוכים מדי שאפשר היה לקצר. אבל איריס לא סופרת מיק צועית, יש בספר בנות עצומה. נחכה ונראה איך הדברים יתפתחו הלאה.

איריס עצמה מעקמת את הפרצוף למשמע הביקורת הסיפרותית של אמה. על קטע אחד בספר איריס מסכימה מלהות כפה מלא שזו היא המדברת. אני מתאהבת בקלות באנשים, כך בספר, ואיריס אומרת: כן, באותה אני. הולכת ברחוב ומוקסמת מאנשים, עומרת בתור לאוטובוס ומתאהבת בכולם. אני פתוחה לקשר ומשתדלת למצוא אצל כל האנשים את הדברים החיוניים. רק אותם.

שחקן רנאי

לא מתוך כבוד המת, אלא מתוך כבוד החיים!

אנשים מדברים הרבה על זה ש אני שותה. אני יודע. לא מעניין אותי.

בעצם, כן מעניין אותי. אני מרגיש עצמי נפגע.

יכולים גם להפיץ עלי שאני קלפ' טומן, אז מה? אם מישהו יוכיח שאיחרי תי לחזרה או שאיני מתפקד, אז אתחיל לראוג. אם יוכיחו שאיני מסוגל למלא תפקיד מסוים בחיים בגלל זה — אתרגו.

אני שותה הרבה, אבל אילו היתה לי בעיית שתיה — הייתי נלחם נגד זה. אומרים שיש לי? נו, אילו הייתי מקשיב ברצינות לכל מה שאומרים — הייתי צריך לחדול לשחק בגיל 10. כבר אז אמרו עליי שחקנים אחרים שאני מחוסר-כישרון לחלוטין.

מדוע הפיצו עליי שמועה שאני שר תה? כי אני שותה. אני שותה הרבה, אבל איני חושב שאני יוצא-דופן במיוחד. כמה כוסות אני שותה ליום? כמה שבל לי. יש ימים שמתחשק לי יותר, ויש גם ימים שלא כל-כך מתחשק לי. לתיאטרון-הבימה היו פעם שתי כניסות לשחקנים, וקורה ששחקן יר שב במינון בזמן החזרות. תמיד נהגתי לשבת שם. אני תמיד מחזיק כוסית ביד, ושחקנים שהיו עוברים במינון 18 פעמים ודאי חשבו ששתיתי באותה עת 18 כוסיות.

האמת היא שאני מסוגל להחזיק בכוסית אחת שעתיים. מה אני אוהב לשתות? אני באמת אוהב לשתות בירה. אחר-כך — כדבר טוב, לפי מה שמתאים, לפי מצב-הרתי. אני באמת אוהב לשתות. לא אני לא משתכר, מפני שאני יודע מה לשתות, היכן ומתי. בארץ עוד לא התפתחה תרבות שתיה.

זה מזכיר לי שפעם-פעם, בשנים הר ראשונות לקום המדינה, נכנסתי למיס עדה טובה בת-לאביב. אחרי המרק ביקשתי מנה עיקרית. אמר לי: יש כשר. שאלתי: איזה כשר? הסתכלו עליי בתימהון, חשבו שאני אדיוט. אז לא היו בארץ כמה סוגי כשר. הכירו רק כשר-ערי.

הבאתי את בכר

יש לי, כמובן, הג'מעה של יום שיר שי בצהריים. שנים ארוכות ישבתי בחבורה של אנשי-שלומי, מבחינה פר ליטית, בהמוזג בבני-הורה. ישבו איתי אנשים הישיבים למחנה הלאומי.

דווקא בשנים האחרונות אני נמצא יותר בחברת הבראנז'ה. איפה אנחנו שותים? בבית-הסופר. כן, בעיקר כי מיישיש. גילינו גם מקומות חדשים במהלך הישיבות האלה. למשל גילי-תי — אני גיליתי — קיוסק קטן ברחוב יפרת-לאביב. אחר-כך הבאתי את אהרלה בכר, אורי פורת, שייקה ברפורת, ינוש ברקדמא, ינקלה אנמון, אפילו כוכבי שמש וישב איתנו. אהרלה כבר לא כתב בעיתונות את הכתובת של המקום, כדי שזה יהיה רק שלנו, שלא יסתפחו.

לפני שנסע לארצות-הברית, סידר אותנו. הוא כתב את הכתובת המדויקת בעיתון, ומא לא ניתן היה להר כנס לשם מרוב ציפיות. חבל. התלהב-תי מהמקום הזה. מפני שיש לו ניחוח שכמעט הלך מהעולם, מעין בית-מר-זה. מה עושים בישיבות הארוכות הא מבחוק לא יכול להצטרף אליה, פשוט לא ירגיש בנוח. אנחנו מגיעים בימי שישי בסביבות הצהריים. לפעמים אי-נחנו בקשר טלפוני זה עם זה במשך השבוע. לי יש קשר כזה עם שייקה כן-פורת.

לא חובה להגיע בכל יום שישי. אם מישהו לא בא — שואלים איפה הוא. אתנו אוקלים — מדובר על נישוח שאוהבים לאכול — וכן, שותים. בעיקר אוהבים — בירה. יושבים, שותים, מדברים, עד שק-מים נגודים למקום אחר.

כן, השולחן כולו קם והולך. מדברים הרבה על פוליטיקה, לא מתוכחים. מפני שאנחנו יודעים זה את ריעותיו הפוליטיות של זה. בדרך-כלל, אתנו עוקצים זה את זה. כשאורי פורת נמצא. אז הצד שלי (הימני) רגוע. הוא אוהב לעקוץ. פעם הצטרף אלינו גם גר יעקובי. ניסים עזיקר, שנחשב לבן תנועה שלי ושל לי, אינה אשתי, והמשך תגע אחרי מאכליה, מצטרף מדי פעם.

מה רעתי על 'שותים שיבעה' לזכר בכר? אינני בטוח שהייתי רוצה שני ציחו אותי בשתייה, כמי שהיה שתיין. זוהי הודמנות טובה — 'טובה' אינה מילה טובה לגבי מוות — לחברה להיפגש.

מדוע שותים לזכרו? כי הוא שתה. יש בארץ בימא הונגרי בשם פרטוש. הוא סיפר לי פעם בעלכון נוראי על מישהו ששאל אותו על שחקנית הונית גרית ידועה, שהיתה גם שתינית: היא עדיין שותה? פרטוש כל-כך נעלב ר שאל אותו: 'מדוע אינך שואל האם היא עדיין שחקנית כל-כך נהדרת? השתייה זה עניינה הפרטי'! אולי אני שים, שיש להם בעית-שתייה, הרגישו צורך לגגיטימציה והחליטו לשתות לזכר אהרלה כדי להראות 'שגם אהר-לה בכר שתה'!

אם זה אקט חינוכי? מי ששותה לא חייב דווקא לחשוב על חינוך, שיכתבו על זה וכל זה. אני קצת מסתייג מההשקפה שבעה, אבל לולא הייתי עוסק בחזרות על הצגה חדשה — בית-ספר לנשים של ויליאם שקס-פיר, שם אני מגלם את אחד התפקידים הראשיים, הייתי מצטרף לזה. לא מתוך כבוד-המת, אלא מתוך כבוד-החיים.

נופל כמו חתול

אנשים מפיצים מתוך בורות שאני שתיין מועד. אולי מתוך רוע-לבני של לשאול פסיכיאטר חוסר-הידע גם משחק כאן תפקיד. אני נוסע לעיתים קרובות להונגריה, מולדתי, שם שאלת-השתייה בכלל לא עולה. להיפך — שם אנשים שותים

מונולוג של השחקן אברהם רונאי

אופיי, אבל אני יכול לשחק יותר מש' עתיים וחצי ביום. המישחק המלוכלך הזה אינו מתאים לי.

אכזבה מיוחדת? קשה לציין. היו הרבה. מה שטוב אצלי זה שאני כמו חתול — מתאושש וקם על הרגליים. אני מאוד מאוד רגיש לפרטים.

פרט קטנטן, וכאילו לא חשוב, עלול להתיר בי מישקעים לטווח א' רוח יותר מאשר משהו גדול. כן, אני מדבר על יחסיהנוש בתיאטרון, או

יותר מדי. אבא שלי, כל צהריים, היה שותה יין או בירה. לברד אני לא שותה. אני מעדיף לש' תות בחברת אנשים. זה העניין, שרר אים אותי בכתיקה, או מיסעדות פעמים רבות. מה עושים שם? אני שותה.

ברור שיש שהפיצו עליי שמועות שאני שתיין מתוך אינטרסים ורוע-לב. הרגשתי כמה וכמה פעמים, במהלך הקריירה שלי כשחקן, שניסו להכ' שיל אותי.

שכל מה היה, זאת פשוט טעות איזמה שלא תישנה שוב.

נכון, סכי ניספה בררך לאושוויץ — הוא היה יהודי מכובד שהתבייש לעשות את צרכיו לפני האחרים, ולכן נזרק מהקרן — רודים ורודות שלי הלכו, אבל חשבנו שחזרנו למה שהיינו.

חורתי לשחק בתיאטרון. שבתי לי לימודים אחרי הפסקה בת כמה חוד' שים — הפסקה שבמהלכה ניספו מאות אלפי יהודים.

שעתיים מדי יום תרכיזים שניתן היה להתקיים עליהם במשך 24 שעות. קראו לכך: "ויטה פריקס", וזה חולק בבקבוקי יוגורט בין ההרסות.

התפקיד שלנו — בן כמה הייתי אז? ממש ילד! — היה להתפרץ ברעש למקומות שחילקו, לקלל: "יהודים מסריחים!" להבריא את כולם ולקחת בכוח את התרכיזים.

היהודים פחדו מאיתנו פחד-מוות. נשמע זועתי? וככן, המטרה היתה להכניס לגיטו, בקצה השני של העיר,

"אני שותה, אבל לא שתיין!"

על תפקידים שלא קיבלתי בגלל חישובים לא-רדוקא אמנותיים.

הטלאי הצהוב

אני נמצא במצב מאוד קשה בה-בימה. אני חבר בחברת-האמנים של התיאטרון. המנהל האמנותי הקורם של התיאטרון (רודי לוי) התקשה לי-התמודד עם זה שמצד אחד הוא ממונה עליי כשחקן, ומצד שני — אני מפקח עליו מטעם חברת-האמנים. הוא התנכס בי בגלל תפקודי שם.

זהו מצב אכזרי: אני שייך לגוף הממונה על הבוס שלי.

מטבע, אני מסוגל להיות "יס-מא", לא יכול לנענע ככה בראש.

זה לא טובתי כשחקן. בחברתי-אמנים יש שני שחקנים נוספים: טובה פרדו וישראל בקר. מונוני-עלידי שר-החינוך.

יש בי דווקא משהו מן העסקן הצי-

פעם הלכה אחת השחקניות הבכיר רות והידועות בארץ להנהלה, ואמרה שאינה רוצה לשחק איתי מפני שאני שתיין. היא, אגב, קיבלה ביקורות פ' חות טובות ממני על אותה ההצגה. מאז שיחקנו ביחד בעשר הצגות נוספות, אם לא יותר. כן, אנחנו ידידים כיום. נו, יש ברירה?

מצד שני, זה נותן לי ביטחון שעסר-קים כלפיך עלי. זה מראה שאני עדיין חשוב. אני, לעומת זאת, לעולם לא אפיץ על מועמד לתפקיד שהוא המוסקסואל, או שיש לו איירס. סתם אגיד שהוא שחקן גרוע.

לא, לא אומר לו זאת בפרצוף. זה יעליב אותו, אבל אתן לו להבין זאת.

אני חייב לאמר להגנתי שאני אחד השחקנים המפרגנים ביותר בבראנוה. לא, לא מפרגנים בחזרה. אולי אני לא יודע את חוקי-המישחק במבט לאחור, לא הייתי רוצה להצליח בזכות תכונות נחשיות. אני ישן טוב יותר כלילה כמו שאני.

ברור שהיו לי אכזבות רבות בגלל

"יושבים שותים בוכים"

שותים שיבעה" — בזו הכותרת הכתיר הצהרון "חדשות" את פולחן-השתיה בחברותא לזיכרו של העיתונאי אהרון בכר. על פי התיאורים, אחרי פטירתו של בכר, על הישיבות הממושכות, אמונות-המיסטריות, סביב בקבוק של משקה חריף או בוסות-בירה ענקיות, מתקבל מין רושם ערטיילאי של מעין כת סגורה ומסוגרה הסוגדת לאלילת-השתיה, והמקימת טקסים ופולחנים מסביבה.

אחד מהחברים באותו מורוס של "יושבים שותים בוכים" הוא שחקן התיאטרון הלאומי אברהם רונאי. השחקן הוותיק נבדל משאר חברי-המורוס בדיעותיו הפוליטיות — הוא חבר מוצהר בליכוד, בניגוד לאחרים. המקוטלגים כ-מאפה השמאלנית. רונאי נחשב כאחד הבכירים מבין שחקני "הבימה". הוא מתגאה בעיקר בפרס המועצה-לתרבות-ואמנות שקיבל מידי שר-החינוך דאז, יגאל אלון, עבור מישחקו ב-הבית, ותפקיד המרקוז שגילם ב-מרה-סאד.

השיחות הנעימות שניהלנו על כוסות בירה וודקה נעו בין עסקנותו הפוליטית (הוא ניצב במקום ה-84 ברשימת הליכוד לכנסת ה-11, מבלי שעשה למען עצמו לובאינג. כשפנו אליי, זו היתה הפתעה גמורה!). תפקידי הציבוריים בחברת-האמנים של התיאטרון-הלאומי כמוזכר האגודה לקשרי ישראל-הונגריה, ילדותו בהונגריה תחת שילטון הכיבוש הנאצי, יחסו לשואה ולמישט דמיאניוק המרחף מעליו כל עת השיחות ושם ומגית, ועל השתייה.

רונאי, איש מקסים ופתוח, התייחס לשמועות שהגדירו אותו כ-שתיין, בעוד הוא מגולל בנחותא את אופנת-השתיה החדשה בישראל, ומותח קו ברור בין שתייה כאירוע חברתי-תרבותי אנושי לבין השתייה כבעיה. הפריע לו עומרי ניצן, המנהל האמנותי של "הבימה", שניגש אלינו וזנף ברונאי בהומור: "אל תשתה יותר מדי".

רונאי, הכוסית התמידית בידו, לא אהב את העיתוי. רגיש.

את התרכיזים. שם כבר אנשים מתו מרעב. היינו צריכים למהר לשם, לשחרר את התרכיזים במקום, לחזור למיקלט — הכל תוך שעתיים בלבד. באחת הפעמים עברתי ליד כיכר בשפת-הרנובה, וראיתי כיצר אספו שם יהודים מהבתים המוגנים ועמדו לירות בהם. עברתי רועד מפחד, עם המדים של הנוער הפאשיסטי ופיתאום שמע-תי משהו צועק לעברי: "אנדרויש-קה!" זה היה שם-החיבה שלי.

בגיל 12, לא הסתובבתי לאחר לעזור לו. ממילא לא יכולתי, וממני היו מבקשים לראות אם נימולתי, והיו

רונאי תמיד יש לי כוס בידו.

יורים בי. המשכתי לצעוד ושמעתי את צרור היריות שהרג אותי.

אבי ודוש חזרו

היה הקשר הראשון שלי עם פאשיזם (רונאי מגדיר את עצמו כ-הומור כ-פאשיסט, יחסית לשאר עמיתיו).

בבית שלנו, בבודפשט, גר בחור ש' היה מפקד בית'ר בבודפשט. עם כניי סת החייל הרוסי הראשון לבודפשט, הוא נכנס למיקלט, ביקש מאיתנו לקום על רגלינו ולשיר את התקוות. האם הפכתי אז לבית'ר? חסד-שלום. אפילו ציינו עוד לא הייתי. זה קרה שנים אחר-כך.

נשארת בהונגריה. מרוע? כי זה נראה לנו טיבעי. זה היה הבית שלנו. חשבנו שהשואה היתה חריפה-עמית. אבי חזר ממחנה-העבודה. הוא היה בין הבודדים שנשארו בחיים באותו המחנה — בור, ליד העיר ניש. גם דוש (הקריקטוריסט קריאל גרדוש) שב משם.

השתקמנו. אבי המשיך לעסוק באותו השטח — היה לו מיפעל לפקקים מיובאים. היינו משוכנעים

השתתפתי בסרט ההונגרי הגדול ביותר שנעשה בכל הזמנים: אי שם באירופה.

הפכתי, כנער, לכוכב ממש בעיקר בות הסרט. שריהינון ההונגרי הירשה לי להיות נוכח כ-שומע" בבית-הספר הגבוה לאמנויות. אפילו זכיתי ב-פרס השחקן הטוב ביותר" בפסטיבל לוקאי רנו.

ב-1949 התחיל השילטון להחמיר. מה פירוש? נעשה סטאליניסטי. וכש' יש תהפוכות באירופה, יש תמיד שני נאשמים: יהודים ורוכבי-אופניים. מדוע רוכבי-אופניים? לא יודעים. מדוע יהודים? לא יודעים.

הרגשתי שאני הופך להיות אורח סוג ב'. האם הייתי אז עדיין ילד? את ילדותי איבדתי בגיל 11.

התחלתי להרהר. אבן, לעומתי, כלל לא היררה. אפילו כשהלאימו את ה' מיפעל שלו, מינו אותו כמנהל-המיפ' על. זה היה אקט חריג. בגלל מומחיותו בשטח, אבן לא התלונן.

את עלייתי ארצה אני חייב לאיזה מנהל-הפקה יהודי, כסרט שבו השת' תפתי. במשך כל ימי ההסרטה הוא הס' תובב לו, ולא ריבר איתי במשך כל ההפקה. פשוט החרים אותי. נעלבתי, מפני שבכל זאת הייתי בכיר שם. יום אחד תפס אותי במפתיע, הסתי כל ישר לתוך עיניי ושאל: "מה אתה עושה פה?"

לא כליכר הבנתי מה הוא רוצה. חד שבתי שהוא מתכוון לכך שאני תלמיד, ואמור להיות בבית-הספר.

הסברתי שיש לי אישור משר-החי' נוד וכל זה. הוא קטע אותי ואמר: "לא, פה בהונגריה!"

לא הבנתי והוא המשיך: "תיסע לפ' לשתינה, ותהיה שחקן עברי נהדר!" בשבילי, פלשתינה היתה אז כמו טימבוקטו. יותר גידח מזה.

כל זה קרה בנובמבר 1948. במרס 1949 כבר עזבתי את הונגריה בדרך לישראל.

פה, בישראל, אני עוקב אחרי מיש' פט איוואן דמיאניוק, עד כמה שמאפי שר לי הזמן. זה לא מעורר אצלי זיכרר נות, מפני שהרברים שסיפרתי לך ואחד רים קיימים כל הזמן. אני מצליח לטא' טא אותם מתחת לשטיח יומיום. אני לא מנפנף בשואה. אני לא חי את זה יומיום, אבל זה כל הזמן קיים.

לא, אני נוהג לדבר על כך. איך ספק שיש לי מכרים רבים שכלל לא יודעים ממה שסיפרתי כאן. רק המ' קורבים ביותר יודעים.

אני עוקב אחרי המישפט, וזה מרגיז אותי. ההגנות שלנו מרגיזה אותי. אחר' רי כל מה שערבנו. אם כי אני מצרד בכך.

בוקשפן על הכוונת

מנהל בוקשפן
פיטורין והבטחות

צפויים בשבועות הקרובים. חברי ההנהלה כבר רומזים כי לא יעברו בשקט על החלטותיו המזרחיות של בוקשפן.

מנורה במקום כוכב

גותיהם לגבי חלוצם המוכשר. בבית"ר ירושלים אמרו השבוע, כי אם הכל יסתיים בטיב, יסיר סלקטר את החולצה עם סמל הכוכב של מכבי וילבש את החולצה עם סמל-המנורה כבר בעונה הקרובה.

חלוצי סלקטר
בית-המשפט יחליט

בית"ר, שיוצאת בימים אלה למחנה אימונים בן 13 יום בהולנד, שומרת לסלקטר את האופציה לגמור את ענייניו ולהגיע למחנה האימונים. סלקטר, אם יעבור לירושלים, ישתכר 50 אלף דולר בעונה הקרובה.

החליט לפטרו, וזאת אחרי שהוריע לו כי הוא ימשיך את עבודתו במכבי תל אביב.

אבל בוקשפן, שהחליט על הפיטורין, לא ידע בדיוק כיצד לבשר לפפו שהוא הולך הביתה. את השליחות ביצע למענו חבר הנהלה, ישראל חליבנר. כך שבוקשפן יצא האיש הנחמד.

רכים נזפו השבוע באוזני בוקשפן, מבלי להתבייש: אלה פיטורין לא הגרנים, לא מכובדים ולא יאים לאגודה המחשיבה עצמה כמובילה בארץ.

אירוע נוסף במכבי: אלדד בוקשפן, שראג בעקיפין להתפטרותו של גיד עזון בריקמן מתפקיד יושב-ראש מחלקת הספורט, מינה עצמו לתפקיד זה. זו הפעם הראשונה בתולדות מכבי תל אביב, שיושבי-ראש האגודה הוא גם יושב-ראש מחלקת הכדורגל. במכבי אומרים, שבוקשפן לא מתכוון למנות יושב-ראש למחלקת-הכדורגל, וכי הוא רוצה להתחיל בשני התפקידים.

ויש עוד סיפור. בוקשפן הבטיח, כי אופן רישמי לגמרי, לחברי הנהלת מחלקת הכדורגל, כי חבר הנהלת-התאחדות מטעם מכבי ייבחר מקרבם. ישראל חליבנר, שלום הררי ואליעזר וקסמן עדיין מחכים להבטחה. אבל ועדה-האגודה העדיף לתת צ'ופר ל- בריקמן, בעיקבות התפטרותו, ומינה אותו כחבר ההתאחדות. בוקשפן מתעלם בשלב זה מהבטחתו, וחברי-ההנהלה כועסים, אינם מוכנים לעבור איתו בצוואת.

סיפורים נוספים על מכבי תל-אביב באגודת מכבי תל-אביב עוד לא הסיקו להתרגל להתפטרותו של גרעון בריקמן ולהבטחות המזרחיות שניתנו למאמן ניסים בכר — הבטחות כי הוא יאמן את הקבוצה בשנה הבאה — וכבר מתאספים חברי הנהלה לשישי בות נגד יושבי-ראש האגודה, אלדד בוקשפן.

כל הטענות מופנות אליו. והן רבות, גם מצידם של שחקנים, גם מצד חברי הנהלה.

השחקנים רוטנים על כך שבוקשפן התיר לגיוצא שפיגל לצאת לחוץ לארץ. כשהתחילו האימונים, ב-19 ביוני, נסע שפיגל עם בנו לחוץ, תחת להיות נוכח בתחילת האימונים, לבדוק שהכל בקבוצה דופק כמו שצריך.

עכשיו הוא מטייל בעולם. יש שח"קנים שעדיין לא חתמו על החוזה שלהם לעונה הקרובה. אחרים אינם בטוחים אם ישארו במכבי. הקבוצה עדיין לא מאורגנת, שחקנים כמו אבי כהן עזבו, המאמן עזב והמנג'ר קיבל אישור מהיושבי-ראש שלא להיות נוכח בתחילת האימונים. דרור ברנרד מעביר את האימונים, וקל להבין את ההתמרמרות של השחקנים.

בעיה נוספת במכבי: פיטוריו המכרז ערים של מנהל הקבוצה, משה (פפ"ר) ישראלי. מאז שנפטר המנהל הוותיק של מכבי, חיים (לייבו) ליבוביץ, החליפה הקבוצה כמעט מדי שנה מנהל. בשנתיים האחרונות ניהל פפו את הקבוצה. הוא זכה להערכה רבה מצד השחקנים, ועשה, כמו שאומרים בכדורגל, עבודה טובה. בוקשפן

באגודת מכבי תל-אביב עוד לא הסיקו להתרגל להתפטרותו של גרעון בריקמן ולהבטחות המזרחיות שניתנו למאמן ניסים בכר — הבטחות כי הוא יאמן את הקבוצה בשנה הבאה — וכבר מתאספים חברי הנהלה לשישי בות נגד יושבי-ראש האגודה, אלדד בוקשפן.

כל הטענות מופנות אליו. והן רבות, גם מצידם של שחקנים, גם מצד חברי הנהלה.

השחקנים רוטנים על כך שבוקשפן התיר לגיוצא שפיגל לצאת לחוץ לארץ. כשהתחילו האימונים, ב-19 ביוני, נסע שפיגל עם בנו לחוץ, תחת להיות נוכח בתחילת האימונים, לבדוק שהכל בקבוצה דופק כמו שצריך.

עכשיו הוא מטייל בעולם. יש שח"קנים שעדיין לא חתמו על החוזה שלהם לעונה הקרובה. אחרים אינם בטוחים אם ישארו במכבי. הקבוצה עדיין לא מאורגנת, שחקנים כמו אבי כהן עזבו, המאמן עזב והמנג'ר קיבל אישור מהיושבי-ראש שלא להיות נוכח בתחילת האימונים. דרור ברנרד מעביר את האימונים, וקל להבין את ההתמרמרות של השחקנים.

בעיה נוספת במכבי: פיטוריו המכרז ערים של מנהל הקבוצה, משה (פפ"ר) ישראלי. מאז שנפטר המנהל הוותיק של מכבי, חיים (לייבו) ליבוביץ, החליפה הקבוצה כמעט מדי שנה מנהל. בשנתיים האחרונות ניהל פפו את הקבוצה. הוא זכה להערכה רבה מצד השחקנים, ועשה, כמו שאומרים בכדורגל, עבודה טובה. בוקשפן

באגודת מכבי תל-אביב עוד לא הסיקו להתרגל להתפטרותו של גרעון בריקמן ולהבטחות המזרחיות שניתנו למאמן ניסים בכר — הבטחות כי הוא יאמן את הקבוצה בשנה הבאה — וכבר מתאספים חברי הנהלה לשישי בות נגד יושבי-ראש האגודה, אלדד בוקשפן.

כל הטענות מופנות אליו. והן רבות, גם מצידם של שחקנים, גם מצד חברי הנהלה.

השחקנים רוטנים על כך שבוקשפן התיר לגיוצא שפיגל לצאת לחוץ לארץ. כשהתחילו האימונים, ב-19 ביוני, נסע שפיגל עם בנו לחוץ, תחת להיות נוכח בתחילת האימונים, לבדוק שהכל בקבוצה דופק כמו שצריך.

עכשיו הוא מטייל בעולם. יש שח"קנים שעדיין לא חתמו על החוזה שלהם לעונה הקרובה. אחרים אינם בטוחים אם ישארו במכבי. הקבוצה עדיין לא מאורגנת, שחקנים כמו אבי כהן עזבו, המאמן עזב והמנג'ר קיבל אישור מהיושבי-ראש שלא להיות נוכח בתחילת האימונים. דרור ברנרד מעביר את האימונים, וקל להבין את ההתמרמרות של השחקנים.

בעיה נוספת במכבי: פיטוריו המכרז ערים של מנהל הקבוצה, משה (פפ"ר) ישראלי. מאז שנפטר המנהל הוותיק של מכבי, חיים (לייבו) ליבוביץ, החליפה הקבוצה כמעט מדי שנה מנהל. בשנתיים האחרונות ניהל פפו את הקבוצה. הוא זכה להערכה רבה מצד השחקנים, ועשה, כמו שאומרים בכדורגל, עבודה טובה. בוקשפן

הוותיקים ירדו לדרגת שוור

למאמן נבחרת ישראל בכדורסל, משה ויינקרנץ, עדיין לא נמצא עוזר. ויינקרנץ מעביר את אימוני הנבחרת לבדו, דבר שבהחלט אינו מוסף לכוחו רה ולאירגונה של הנבחרת הלאומית. באיגוד הכדורסל מעבירים את המיני

למה? התשובה, כרגיל: מאבקים ותככים.

הפעם המאבק הוא בין יורם אוברי קוביץ, יושב-ראש איגוד-הכדורסל, ל- בין המאמן הלאומי. ויינקרנץ מעדיף לראות לצידו, כי עונה הקרובה, מאמן צעיר. מי שלכל

בין המאמנים הופיעו משה וייני קרנץ, צביקה שרף, פינחס גרשון, אלי קנטי. המארגנים השכילו להחזיר לוי-רת-האימון את שמואל יעקובסון הור תיק ואת אריה דוידסון. זו היתה ליגת כדורסל ישראל פרופר. כדורסל טוב ומהנה.

אבל אין טוב בלי רע.

הליגה חשפה כמה מן הרעות החולות של הכדורסל הישראלי. כולן קשורות כנראה בפתח או באי-פירגון לאיש שעמד בראש המבצע, אריה מליניאק.

זה התחיל עם מכבי תל-אביב. במהלך החודש לא נראה אף שחקן ממכבי. עסקני האגודה, ושימרון מיוצרי בראש, לא שיתרו את שחקניה למיבצע, ואף אסרו עליהם להשתתף. שאר הקבוצות בארץ התירו לשחקניהם לקחת חלק בליגה החשובה הזו. אם נניח, למשל, שדורון גמצי' או מיקי ברקור במיץ היו עייפים, נשאלת השאלה מדוע לא נתנו לחן ליפין, מוטי דניאל או איציק כהן הצעיר להוכיח את כישוריהם.

ונשאלת גם השאלה מדוע נעדר הכיסוי העיתונאי. קיץ, אין מישחקים. הליגה בחופשה — ובכל זאת העדיפו עיתונאים מסוימים להתעלם ממאורע ספורטיבי חשוב, בגלל בעיות אישיות.

זה התחיל עם מכבי תל-אביב. במהלך החודש לא נראה אף שחקן ממכבי. עסקני האגודה, ושימרון מיוצרי בראש, לא שיתרו את שחקניה למיבצע, ואף אסרו עליהם להשתתף. שאר הקבוצות בארץ התירו לשחקניהם לקחת חלק בליגה החשובה הזו. אם נניח, למשל, שדורון גמצי' או מיקי ברקור במיץ היו עייפים, נשאלת השאלה מדוע לא נתנו לחן ליפין, מוטי דניאל או איציק כהן הצעיר להוכיח את כישוריהם.

ונשאלת גם השאלה מדוע נעדר הכיסוי העיתונאי. קיץ, אין מישחקים. הליגה בחופשה — ובכל זאת העדיפו עיתונאים מסוימים להתעלם ממאורע ספורטיבי חשוב, בגלל בעיות אישיות.

זה התחיל עם מכבי תל-אביב. במהלך החודש לא נראה אף שחקן ממכבי. עסקני האגודה, ושימרון מיוצרי בראש, לא שיתרו את שחקניה למיבצע, ואף אסרו עליהם להשתתף. שאר הקבוצות בארץ התירו לשחקניהם לקחת חלק בליגה החשובה הזו. אם נניח, למשל, שדורון גמצי' או מיקי ברקור במיץ היו עייפים, נשאלת השאלה מדוע לא נתנו לחן ליפין, מוטי דניאל או איציק כהן הצעיר להוכיח את כישוריהם.

ונשאלת גם השאלה מדוע נעדר הכיסוי העיתונאי. קיץ, אין מישחקים. הליגה בחופשה — ובכל זאת העדיפו עיתונאים מסוימים להתעלם ממאורע ספורטיבי חשוב, בגלל בעיות אישיות.

לא בבית-סיפרנו

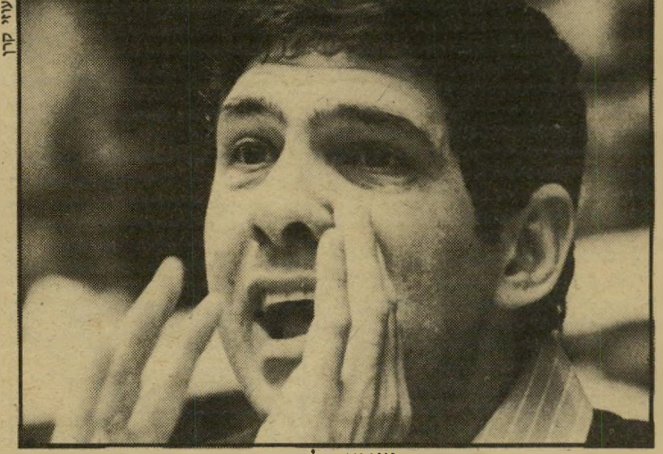
הפועל חולון בכדורסל החליטה העונה להתחזק, ובכל מחיר. בכל מחיר — הכוונה גם על חשבון שחקנים מוכשרים בחולון.

הפועל העדיפה לצרף לשורותיה את הרכז שמואל ויסמן, ובכך חסמה שוב את דרכו של הרכז המחונן והצעיר — בן 17 בלבד — תומר חנוך.

חנוך הבין כי כישוריו הברורים לא ייראו במיסגרת הליגה הישראלית. הוא לא היסס, הסיק את המסקנות, ובשנה הבאה הוא ייסע לאמריקה. חנוך ישחק שם בבית-ספר תיכון ורכים הסיכויים כי יעלה כיתה — אבל לא בבית-סיפרנו. הוא כנראה ישאר לשחק גם בקולג' אמריקאי, ויחזור לארץ להתגייס לצבא כשהיה בן 21. ועד אז, מפסיד הכדורסל הישראלי רכז כדורסל מצויין.

ליגה (כמעט) סודית

אחד האירועים המרכזיים והחשובים בים של הכדורסל בארץ התרחש בחורש האחרון. העיתונות העדיפה להתעלם ממנו. מאבקים אישיים בין עורך מדור-ספורט למאמן, מאבק בין שני

מאמן מליניאק
לא מפרגנים

עיתונאים — אחד שנתן חסות לאירוע והשני שלא רצה לפרגן — גרמו לכך שהאירוע כמעט שלא הורגש.

אבל בכל זאת, ליגת הכדורסל לשחקנים ישראלים יצאה לדרך. בי פעם הראשונה בארץ, ברמת-השרון, נראו על הפרקט שחקנים כחול-לבן בלבד.

היום לא היה אלא המאמן המקורי אריה מליניאק. מליניאק, הנחשב אחד המאמנים האמיצים בארץ, אם לא האמיץ מכולם, יזם את הליגה כהמשך למאבקו הבלתי-נלאה ביום-אחר קוביץ, יושב-ראש איגוד-הכדורסל. הסיבה: מליניאק חושב שהשחקנים האמריקאים משתלטים על הכדורסל הישראלי, ודבר זה למורת רוחו.

הליגה המיוחדת נתנה הזדמנות לאותם שחקנים ישראלים, אשר אינם מקבלים מספיק זמן-מישחק בליגה הרגילה, לשחק ולהראות את כוחם וכישוריהם. בדרך זו אפשר היה לגלות על הפרקט ברמת-השרון שחקנים חדשים, לא ידועים, כמו דרור ברביצ' (2.08), שחקן אליצור נתניה, שכמעט לא שיחק בעונה שעברה.

ליגת-הכדורסל איפשרה לברביצ' להוכיח את כישוריו. הוא קיבל ביטחון, וכימים אלה הוא נוסע להתאמן בקולג' אמריקאי. באליצור נתניה נותנים צ'אנס לשחקנים זרים. שחקנים נוספים שכישוריהם הובלטו: אבי שילר, שנפלט ממכבי תל-אביב, ורון שטריכמן, גם הוא שחקן מפלטי האלוף. עוד נראו שם גרב הנפלה, שחקן מעולה ששיחק בעונה שעברה בגליל עליון, שלמה סלינג, שחקן בית"ר תל-אביב, אבי מאור מהפועל

זה התחיל עם מכבי תל-אביב. במהלך החודש לא נראה אף שחקן ממכבי. עסקני האגודה, ושימרון מיוצרי בראש, לא שיתרו את שחקניה למיבצע, ואף אסרו עליהם להשתתף. שאר הקבוצות בארץ התירו לשחקניהם לקחת חלק בליגה החשובה הזו. אם נניח, למשל, שדורון גמצי' או מיקי ברקור במיץ היו עייפים, נשאלת השאלה מדוע לא נתנו לחן ליפין, מוטי דניאל או איציק כהן הצעיר להוכיח את כישוריהם.

ונשאלת גם השאלה מדוע נעדר הכיסוי העיתונאי. קיץ, אין מישחקים. הליגה בחופשה — ובכל זאת העדיפו עיתונאים מסוימים להתעלם ממאורע ספורטיבי חשוב, בגלל בעיות אישיות.

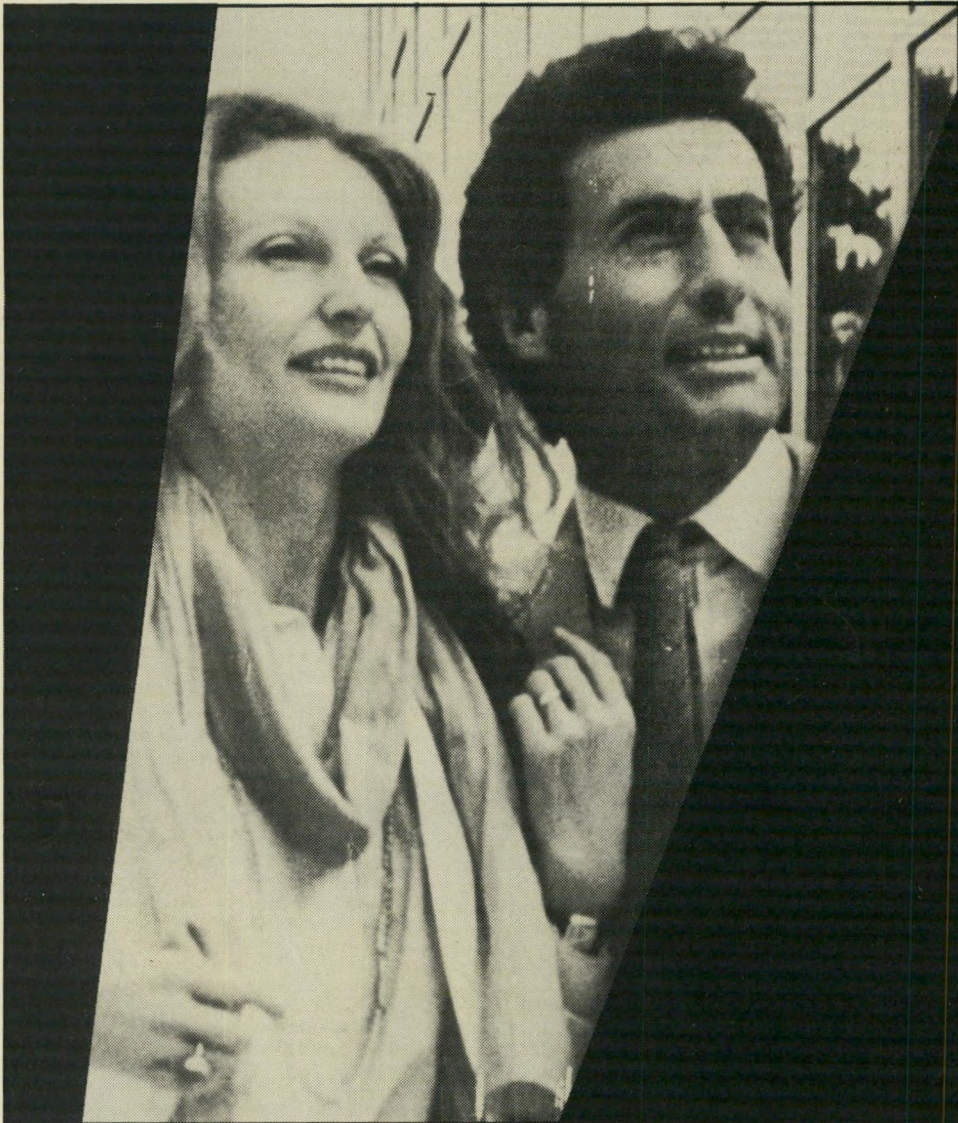
זה התחיל עם מכבי תל-אביב. במהלך החודש לא נראה אף שחקן ממכבי. עסקני האגודה, ושימרון מיוצרי בראש, לא שיתרו את שחקניה למיבצע, ואף אסרו עליהם להשתתף. שאר הקבוצות בארץ התירו לשחקניהם לקחת חלק בליגה החשובה הזו. אם נניח, למשל, שדורון גמצי' או מיקי ברקור במיץ היו עייפים, נשאלת השאלה מדוע לא נתנו לחן ליפין, מוטי דניאל או איציק כהן הצעיר להוכיח את כישוריהם.

ונשאלת גם השאלה מדוע נעדר הכיסוי העיתונאי. קיץ, אין מישחקים. הליגה בחופשה — ובכל זאת העדיפו עיתונאים מסוימים להתעלם ממאורע ספורטיבי חשוב, בגלל בעיות אישיות.

את. המין. ושמאל-ימין

על סמך סקר זה הכין מכון המחקר בוחן קליל, המבקש לקשור בין תגובות האשה בנושא המין לדיעותיה הפוליטיות. המכון בחר בשבע שאלות-יסוד, שעל כל אחת מהן אפשרית אחת מארבע תשובות. לכל תשובת-ברירה בזאת ניקוד שונה. כך כל הנקודות שאת צוברת, בבוחרך בשבע התשובות הנראות לך, מדרג אותך, לדעת אותו מכון, בסקאלה הפוליטית, משמאל לימין.

הגבר מאותן לך בגופו, בהופעתו ובלבושו. וכיצד את מגיבה על כך? ועל אלה איתותים את מגיבה? מכון המחקר אירופי ערך על נושא זה, סקר יסודי והגיע למסקנה כי מירב הפנטסיות המיניות של האשה קשורות לידיו של הגבר. והיא גם מגלה עניין רב מאוד בעיניו של הגבר. אך בתת-מודע של האשה זה כבר אחרת — שם האשה מתפעלת, כאשר היא מתפעלת, דווקא מכתמי הגבר.

- א. דמויי מיכנסי-מתאגרף, ציבעוניים, 5
 ב. משולשים, צרים, בצבעים עזים, 10
 ג. משולשים, נורמאליים, בצבע לבן, 40
 ד. תחתוני-גירוי שחורים, 60
 שאינם משאירים מקום לדמיון

קדם-אינטימיות

7. אלה תחתונים את מעדיפה שילבש. לפני, שסוף-סוף, יפשוט אותם?

מספר הנקודות לכל תשובה

- 10
30
60
80

הדגם המועדף

1. אלה ידיים אהובות עלייך?
 א. עדינות, רכות, מעשיות
 ב. קטנות, בריאות, בעלות אצבעות ארוכות
 ג. מעוגלות, מטופחות היטב
 ד. שריריות, גדולות, שעירות מאוד

רזי התת-מודע

2. איזה ישבן את מעדיפה?
 א. קטן, עדין, נערי
 ב. ספורטאי, לעניין
 ג. עגול, מלא, כמו שצריך
 ד. בריא, שרירי, שעיר

רגישות נשית

3. במי היית מתאהבת?
 א. במתולתל, ממונק, ילדותי
 ב. בקשוח, קריר, יפה, אינטלקטואלי
 ג. בלבבי, אבהי, עצמאי
 ד. בשתלטן, נינוח, קרח

מתח גבוה

4. איזה זוג כתפיים גבריות מחשמל אותך?
 א. חזקות ושעירות, כשל שחיין
 ב. צרות ועדינות, כשל שחקן
 ג. רחבות וספורטאיות, כשל קצין בכיר
 ד. שריריות, כשל מתאגרף

קרב-מגע

5. איזה פה גברי את מעדיפה לנשק?
 א. גדול, חושני, מוקף זקן
 ב. בעל שפתיים רחבות מאוד, רכות ולחות
 ג. בעל שפתיים צרות, מתחת לשפם
 ד. בעל שפתיים צרות מאוד, מגולח למישעי

חשופים בבריקה

6. איזהו החזה הגברי המושך את תשומת-ליבך בבריקה או על שפת-הים?
 א. בגודל נורמאלי, אך שעיר מאוד
 ב. עדין, סביר וצעיר
 ג. ספורטאי, רחב, גברי
 ד. רחב מעל לממוצע, שרירי

תעודת הזהות הפוליטית שלך

הצלחה מיקצועית, כבוד וכסף ומתגעגע לנאמנות ולחיי-משפחה. מין הוא לא הדבר החשוב ביותר אצלך, ורק כשהוא בא יחד עם אהבה, הוא הדבר הנפלא בעולם.

★ ★ ★

390 - 440 נקודות

את שמרנית-ריאקציונית

חיי המין שלך מגלים כי את שמרנית, אשת הימין הקיצוני, מתנגדת לחידושים ואכספרימני-טים. לפי הסטטיסטיקה, את קצת חלשה במיטה.

★ ★ ★

440 נקודות ויותר

את פאשיסטית

השם ירחם. הגיעה השעה שתתאימי את חיי המין שלך לסוף המאה ה-20. אבל מה שכן, את מתאימה להיות האשה האידיאלית של רודן.

160 - 240 נקודות

את שמאלנית

בחינת העדפותיך המיניות היא חד-משמעית: את אשה מתקדמת, סוג האשה שהיא המאהבת המעולה ביותר.

★ ★ ★

240 - 340 נקודות

את אשת-המרכז

ההעדפות המיניות שלך מונעות כל קיצוניות. אבל, נשים מסוגך מאוד מושכות.

★ ★ ★

340 - 390 נקודות

את ימנית

תת-המודע המיני שלך מראה כי את מבקשת

סבמי-נא את הנקודות שצוברת, בהתאם לתשרי-בות הכנות שלך לכל אחת משבע שאלות-הבוחן. האפשרויות נעות בין מינימום 70 נקודות למבסימום 550 נקודות. ועכשיו — מיצאי את מקומך בטבלה שלהלן, לפי מיוספר הנקודות שצוברת, ותגלי את עמדתך הפוליטית האמתית. בהתאם לתת-מודע המיני שלך.

עד 120 נקודות

את מהפכנית

או-לה-לה! את סוערת באהבה, בדיוק כמו ב-חיים הפוליטיים.

★ ★ ★

120 - 160 נקודות

את שמאלנית קיצונית

עדינותך, עוצמת ריגשותיך, חדותך במיטה, תואמות את אלה של השמאל הקיצוני.

שיקקה אופיר
סיפור חיים

שנה 51

מספר 2605

5.8.1987

העיתון

לסביות

צינוק

מכות

כנווה תידעה

בתוככי

ג'ונגל

הנשים

אסירות לשעבר מירי חסן ויפה מרדכי